

ДАМУ МАҚСАТТАРЫНДАҒЫ ӘРІШТЕСТІКТІҢ НЕГІЗДЕМЕЛІК БАҒДАРЛАМАСЫ, ҚАЗАҚСТАН, 2016-2020

ҚАЗАҚСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫНДАҒЫ
БІРІККЕН ҰЛТТАР ҰЙЫМЫ

UNITED NATIONS
IN THE REPUBLIC OF
KAZAKHSTAN

ОРГАНИЗАЦИЯ
ОБЪЕДИНЕННЫХ НАЦИЙ В
РЕСПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН

PARTNERSHIP FRAMEWORK FOR DEVELOPMENT, KAZAKHSTAN, 2016-2020

РАМОЧНАЯ ПРОГРАММА ПАРТНЕРСТВА В ЦЕЛЯХ РАЗВИТИЯ, КАЗАХСТАН, 2016-2020

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДАҒЫ
БІРІККЕН ҰЛТТАР ҰЙЫМЫ

Бұл басылымды БҰҰ-ның Қазақстандағы
Тұрақты үйлестірушінің бөлімі даярлаған

Сурет: БҰҰ агенттіктері

© Қазақстандағы Біріккен Ұлттар Ұйымының
Өкілдігі, 2015

This publication was prepared by the Office of
the UN Resident Coordinator in Kazakhstan

Photo: UN agencies

© United Nations Office in Kazakhstan, 2015

Данная публикация была подготовлена
Офисом Постоянного координатора ООН в
Казахстане

Фото: агентства ООН

© Офис Организации Объединенных Наций
в Казахстане, 2015

МАЗМҰНЫ

Қысқартулар мен аббревиатуралар	4
Түйіндеме	6
<hr/>	
I. Кіріспе	8
1.1 ДӘНБ-тің мақсаты	8
1.2 Қазақстандағы даму контексті	12
1.3. ДӘНБ-ті бірлесе жасау	19
1.4 Әріптестіктің құндылықтары мен қағидалары	20
<hr/>	
II. ДӘНБ-тің тактикасы, бағыттары мен күтілетін нәтижелері	21
2.1 ДӘНБ-ті жүзеге асырудың негізгі тактикасы	21
2.2 1-Бағыт: Теңсіздіктерді қысқарту және адам дамуын жақсарту	23
2.3 2-Бағыт: Тиімді инновациялық мемлекеттік институттар	30
2.4 3-Бағыт: Халықаралық және аймақтық ынтымақтастықты нығайту	34
<hr/>	
III. Қажетті ресурстарды бағалау	37
<hr/>	
IV. Жүзеге асыру және басқару әдістері	38
<hr/>	
V. Мониторингілеу және бағалау механизмдері	40
A Қосымшасы: ДӘНБ нәтижелері мен ресурстарының кестесі, 2016-2020 жж.	41
B Қосымшасы: Агенттіктердің ақырғы нәтижелерге жетуге қосады деп күтілетін үлесі	54

ҚЫСҚАРТУЛАР МЕН АББРЕВИАТУРАЛАР

БҰҰ АҚТБ	Апаттар қатерін төмендету жөніндегі БҰҰ бюросы
ЖІӨ	Жалпы ішкі өнім
ДДҰ	Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымы
ДСҰ	Дүниежүзілік сауда ұйымы
ӨКТ	Өзара көмек тобы
БҰҰ ҚҚМД	Қорғау және қауіпсіздік мәселелері жөніндегі БҰҰ департаменті
БҰҰ ҚАД	БҰҰ Қоғамдық ақпарат департаменті
БҰҰЕ	БҰҰ Еріктілері
БҰҰ ЕЭК	БҰҰ Еуропалық экономикалық комиссиясы
МҚК	Мүгедектер құқықтары туралы конвенция
БҚК	Бала құқықтары туралы конвенция
ЕМҚХК	Барлық еңбекші-мигранттар мен олардың жанұя мүшелерінің құқықтарын қорғау туралы халықаралық конвенция
МХҰ	Миграция жөніндегі халықаралық ұйым
ХЕҰ	Халықаралық еңбек ұйымы
ЖС	Жұқпайтын сырқат
БҰҰ Әйелдер	Гендерлік теңдік және әйелдер құқықтары мен мүмкіндіктерін кеңейту мәселелері жөніндегі БҰҰ құрылымы
ЭЫДҰ	Экономикалық ынтымақтастық пен даму ұйымы
БҰҰДБ	БҰҰ Даму бағдарламасы
ДӘНБ	Даму мақсаттарындағы әріптестіктің негіздемелік бағдарламасы, Қазақстан, 2016-2020
ОАПДАО	БҰҰ-ның Орталық Азиядағы Превентивтік дипломатия жөніндегі аймақтық орталығы
АӨСШК	Азиядағы өзара ықпалдастық және сенім шаралары жөніндегі кеңес
БҰҰ ЕК	БҰҰ-ның Елдік командасы
СМАК	Стратегиялық мақсаттарды анықтау жөніндегі кеңес
ТжКБ	Техникалық және кәсіби білім беру
БҰҰ БЖКБ	Босқындар істері жөніндегі БҰҰ Жоғарғы комиссарының басқармасы
БҰҰ АҚЖКБ	Адам құқықтары жөніндегі БҰҰ Жоғарғы комиссарының басқармасы
БҰҰ ГМУБ	Гуманитарлық мәселелерді үйлестіру жөніндегі БҰҰ басқармасы
БҰҰ ЕҚБ	Есірткілер мен қылмыстылық жөніндегі БҰҰ басқармасы
АҚА	Апаттар қаупін азайту
НББ	Нәтижелерге бағытталған басқару
ӘМШ	Әмбебап мерзімді шолу
МДМ	Мыңжылдық даму мақсаты
ТЖСБШ	Біріккен Ұлттар Ұйымы жүйесінің шектерінде даму мақсаттарындағы оперативтік қызмет саласындағы саясатқа төрт жылдық бәрін қамтитын шолу
АТМЭЭК	БҰҰ-ның Азия мен Тынық мұхит өңіріне арналған экономикалық және әлеуметтік комиссиясы
ЮНДАФ	Даму мақсаттарындағы көмек жөніндегі БҰҰ негіздемелік бағдарламасы
ЮНЕП	БҰҰ-ның Қоршаған орта жөніндегі бағдарламасы
ЮНЕСКО	Білім беру, ғылым және мәдениет мәселелері жөніндегі Біріккен Ұлттар Ұйымы
ЮНИДО	Өнеркәсіптік даму жөніндегі БҰҰ ұйымы
ЮНИСЕФ	БҰҰ Балалар қоры
ЮНКТАД	Сауда және даму жөніндегі БҰҰ конференциясы
ЮНОПС	БҰҰ-ның Жобаларға қызмет көрсету басқармасы
ЮНФПА	БҰҰ-ның Тұрғын халық саласындағы қоры
ЮНЭЙДС	БҰҰ-ның АИТВ/ЖИТС жөніндегі біріккен бағдарламасы
СЕДАВ	Әйелдерге қатысты кемсітушіліктің барлық нысандарын жою туралы конвенция
HRBA	Адам құқықтарына бағытталған тәсілдеме

ДАМУ МАҚСАТЫНДАҒЫ ӘРІШТЕСТІК ШЕҢБЕРІНЕ МІНДЕТТЕМЕ ТУРАЛЫ МАҒЛҰМДАМАСЫ

Ержан Ашықбаев

Қазақстан Сыртқы істер министрінің
орынбасары

Димитрина Димитрова

Лайықты еңбек мәселелері бойынша
техникалық қолдау тобы және Шығыс
Еуропа мен Орталық Азия елдері үшін
ХЕҰ бюросы директоры

Юаким Рейтер

БҰҰ-ның сауда және даму жөніндегі
конференциясының Бас Хатшысының
орынбасары

Замира Ешмамбетова

БҰҰ Еуропалық Экономикалық
Комиссиясының техникалық
ынтымақтастық бөлімі директоры

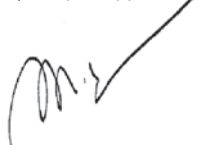
Сергей Лазарев

БҰҰ білім беру, ғылым және мәдениет
мәселелері бойынша Алматыдағы
кеңсесінің директоры/Қазақстан,
Қырғызстан және Тәжікстандағы өкілі

Юрий Оксамитный

БҰҰ Балалар қорының
Қазақстандағы өкілі

Ашита Миттал

БҰҰ Есірткі мен қылмыс жөніндегі
басқармасының Орталық Азиядағы
өңірлік өкілі

Ричард Диктас

БҰҰ еріктілер бағдарламасының
атқарушы координаторы

Элизабет да Коста

БҰҰ Адам құқықтары жөніндегі
Жоғарғы комиссарының басқармасы
өңірлік өкілінің міндетін атқарушы

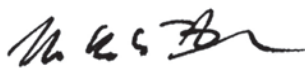
Стивен Туул

БҰҰ Даму бағдарламасының
Қазақстан Республикасындағы
тұрақты өкілі

Ян Дусик

БҰҰ қоршаған орта жөніндегі
бағдарламасының Еуропалық кеңсесі
өңірлік директоры

Николай Ботев

БҰҰ Тұрғын халық саласындағы
қорының субөңірлік кеңсесі директоры/
Қазақстандағы елдік директоры

Ольга Мемедович

БҰҰ өнеркәсіптік даму жөніндегі
ұйымының Еуропа мен Орталық Азия
елдері үшін өңірлік бағдарламалар
бюросы басшысы

Стивен Туул

БҰҰ-ның Қазақстан Республикасындағы
тұрақты үйлестірушісі

Александр Голиусов

АИТВ/ЖИТС бойынша БҰҰ бірлескен
бағдарламасының Қазақстандағы
кеңсе директоры

Властимил Самек

БҰҰ Қоғамдық ақпарат
департаментінің Қазақстан
Республикасындағы өкілі

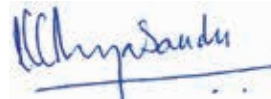
Тициана Бонапаче

Азия мен Тынық мұхит елдеріне
арналған БҰҰ экономикалық және
әлеуметтік комиссиясының Солтүстік
және Орталық Азия үшін субөңірлік
бөлімшесі басшысы

Бернард Дойль

БҰҰ босқындар ісі жөніндегі Жоғарғы
комиссары басқармасының өңірлік
өкілі/Орталық Азия бойынша өңірлік
координаторы

Мадхави Арьябанду

БҰҰ Зілзалар қаупін азайту жөніндегі
бюросының Орталық Азия мен Кавказ
елдері үшін субөңірлік координаторы

Микко Лайнеджоки

БҰҰ жобалар қызметі кеңсесінің
Ауғанстандағы директоры
Операциялық хаб кеңсесі

Жужанна Якаб

Дүниежүзілік денсаулық сақтау
ұйымының Еуропа өңірлік бюросы
директоры

ТҮЙІНДЕМЕ

Даму мақсаттарындағы әріптестіктің негіздемелік бағдарламасы (ДӘНБ) Біріккен Ұлттар Ұйымының Елдік командасының (БҰҰ ЕК) 2016-2020 жылдар аралығындағы кезеңде Қазақстанда атқаратын қызметінің стратегиялық тұжырымдамасы мен бағыттарын анықтайды және Үкімет пен басқа әріптестермен сабағаттық үдерістің нәтижесі болып табылады. Бағдарламада БҰҰ жүйесінің өз қызметін ұлттық басымдықтарға сәйкес қалайша жалғастыра алатыны талданып, Қазақстандағы БҰҰ мақсаттары мен қызметінің шолуы келтірілген.

Алдымыздағы жылдары ҚР Үкіметімен арада орнаған бірегей әрі мығым стратегиялық ынтымақтастықтың негізінде БҰҰ мен Қазақстан Республикасы арасындағы әріптестік тұрғысынан маңызды өзгерістер орын алады деп күтілуде. Осыған байланысты ДӘНБ елдің «Қазақстан 2050» стратегиясында және «Нұрлы жол» жаңа экономикалық саясаты іспеттес байланыстырылған ұлттық стратегиялар мен саясаттарда айқындалған және 2015 жылдан кейінгі кезеңге арналған Тұрақты даму мақсаттарында (ТДМ) көрініс тапқан ұмтылыстарын басшылыққа алған. Осы стратегиялардың арасында адам құқықтарының, теңдік пен тұрақтылықтың негізгі құндылықтарына сүйенетін болашақтың көрінісін қамтамасыз ететін елеулі теңдестіктер бар екендігін атап өткен маңызды. Оған қоса, аталмыш ұлттық және жаһандық мақсаттарды жүзеге асыруда одан әрі елеулі алға басуға жәрдемдесуге қатысты БҰҰ-ның салыстырмалы артықшылықтары қосымша негізгі бағдарлардың қызметін атқарады.

Осыған сәйкес, Қазақстандағы БҰҰ ЕК-тің ДӘНБ шектеріндегі жалпы көзқарасы келесідей тұжырымдала алады:

Гүлденген, әділетті әрі инклюзивті қоғамды құру, есеп беретін әрі тиімді жұмыс істейтін мемлекеттік институттарды нығайту және елдің аймақтық және ха-

лықаралық ынтымақтастық саласындағы күш-жігерлеріне жәрдемдесу жолымен «Қазақстан 2050» стратегиясының мақсаттарын жүзеге асыру үшін Қазақстанмен стратегиялық әріптестікке арналған жаңа жолды дамыту.

Қазақстанда өкілдігі бар агенттіктер болсын, бейрезиденттер болсын, Қазақстандағы БҰҰ жүйесі барлық деңгейлерде Үкіметпен және азаматтық қоғаммен әріптестіктің тірегі ретіндегі сенімнің тереңдеуіне жәрдемдесетіні маңызды. Қабылданып отырған әрекеттер ұлттық және жергілікті деңгейлердегі институттардың арасындағы горизонталды және вертикалды байланыстарды тереңдетудегі түрлі агенттіктердің тәжірибесіне сүйенеді. Табыс деңгейі орташа ел мәртебесіне қарамастан, Қазақстанда әлі сақталып отырған адамның дамуы саласындағы ең маңызды мәселелерге қатысты шараларды қатар қолдана отырып, Қазақстанға аймақ пен әлем үшін маңызды даму модельдерін әлеуетті ұсынуға жәрдем беруге айрықша көңіл бөлінетін болады.

- (1) Теңсіздікті қысқарту және адамның дамуын жақсарту;**
- (2) Мемлекеттік институттардың инновациялық қабілетін нығайту және өсіру;**
- (3) Халықаралық және аймақтық ынтымақта-**

стықты нығайту деп аталған үш бағыттың шеңберінде алты түпкі нәтиже айқындалды. Сонымен бірге, толассыз мәселелер де бар: адам құқықтарына негізделген тәсілдеме, әсіресе, осал топтарға қатысты (мүмкіндіктері шектеулі адамдар; балалар мен жастар; АИВ-пен өмір сүретін адамдар; ішкі және сыртқы мигранттар); мониторинг пен бағалау бойынша әлеуетті нығайту; дәлелдік базаны жалпы жетілдіру; түрлі салалардың арасындағы байланыстарға сүйене отырып, жастарды тарту және гендерлік теңдік.

ДӘНБ шектерінде БҰҰ ЕК соңғы жылдарда үйлестіру тетіктеріне енгізілген, атап айтқанда, бағдарламаларды бірлесе жасау, мониторинг жүргізу, бағалау және есеп беруді жақсартуға байланысты бірқатар өзгерістерді пайдаланатын болады. Сонымен бір уақытта, әріптестіктің шеңберінде ДӘНБ-тің түпкі нәтижелерін іске асыру үшін басты жауапкершілік пен есеп беруді өз мойнына Қазақстан алып отыр. Басқару тетіктері халықтың осал топтарына ерекше көңіл бөле отырып БҰҰ-ның, ұлттық және халықаралық қатысушылардың арасындағы бірін-бірі толықтырушылық мүмкіндіктерін күшейте отырып, қосарланушылықты қысқарта отырып және мақсатты салаларда қолдаудың конвергенциясын қамтамасыз ете отырып, қызметтің басым бағыттарының және ДӘНБ-тің түпкі нәтижелерін іске асырудағы БҰҰ ЕК қолдауының үйлесімді түрде жүзеге асырылуын қамтамасыз етеді.

Атап айтқанда, бүкіл үдеріс бойында қолданылатын, ДӘНБ-ті тиімді түрде жүзеге асыруға бағытталған негізгі стратегиялардың бірқатары айқындалды. Оған қоса, БҰҰ ЕК Қазақстанға әлемдік жетістіктерді әкеліп қана қоймай, Қазақстанның маңызды жетістіктерін де әлемге жеткізуге әрекет жасайды.

Осылайша, ДӘНБ Қазақстанмен ынтымақтастық пен әріптестіктің жаңа жолдарын ұсынады:

- БҰҰ ЕК-тің тиісті тәжірибесі мен білімдерін жақсырақ қолдану және экономикалық, әлеуметтік және экологиялық тұрақтылық, мемлекеттік басқару ашықтығы мен есеп берушілігі және аймақтық ынтымақтастық салаларында анағұрлым бірізді әрі бірлескен сабағаттық қызметтер көрсету. Бұған барлық салалардағы теңсіздікті жою бойынша, «Үкімет халық үшін» тұжырымдамасын бағдарламалар мен жобалар арқылы ілгерілету бойынша басым және жақсырақ үйлестірілген бірлескен күш-жігер мен Қазақстанның аймақтық көшбасшыға айналу мақсаттарын жүзеге асыруға бірлескен қолдау көрсету кіретін болады.

- Елдегі және аймақтағы саяси экономиканың құбылмалы ландшафтын ескере отырып, бағдарламаларға белсенді әрі серпінді мониторинг жүргізу және бірлескен іс-қимылдар бағытын түзету мақсаттарында ұлттық және жергілікті әріптестермен тереңірек өзара ықпалдастық.
- Анағұрлым мақсатты индикаторлар кешені, базалық және мақсатты көрсеткіштері мен күшейтілген деректер терімі және басты әріптестермен бірлесе орнатылған дәлелдер жүйесі бар стратегиялық аралық және түпкі нәтижелердің анағұрлым ықшам кешені.
- Үкіметтің тарапынан бірге қаржыландыруды ілгерілету мен ресурстарды уақтылы, ең дұрысы, орташа мерзімге бөлу бойынша саяси міндеттемелерді қоса, ұсынылған ДӘНБ-тің түпкі нәтижелері үшін Үкіметтің мүдделілігі мен жауапкершілігін арттыру.
- Тиімділікті барынша арттыру тәсілдемесін қолдана отырып және бизнес-үдерістерді жақсарты отырып, басымдықтардың аз саны бойынша қомақтырақ нәтижелерге жету қағидасын сақтау.
- Білімдерді басқаруды, Шығыс-Шығыс/Оңтүстік-Оңтүстік ынтымақтастығын, үшжақты ынтымақтастық пен нетворкингті елдің шектерінде де, одан да кеңірек аймақтық және жаһандық ауқымда да нығайту.

БҰҰ жүйесі, сондай-ақ, саяси ырықты да іске қоса отырып, даму саласындағы күн тәртібін жүзеге асыру үшін ұлттық және аймақтық институттармен, үкіметтік емес ұйымдармен және азаматтық қоғам ұйымдарымен, аналитикалық орталықтармен, ғылыми шеңберлермен, БАҚ пен жеке меншік сектормен стратегиялық әріптестікті құру және кеңейту бойынша елеулі әлеуетті ұсынады. Атап айтқанда, БҰҰ ЕК «Әрекеттер бірлігі» деп аталатын БҰҰ Стандартты оперативті процедураларының неғұрлым келісті әрі орынды элементтерін қолдана отырып, сенімдірек болатын «бірлескен» тәсілдемелер мен мекемеаралық ынтымақтастыққа қол жеткізуге ұмтылады.

Тұтас алғанда, 2016 жылдан 2020 жылға дейінгі кезеңде ДӘНБ-тің әрекет ету мерзімінің ішінде БҰҰ ЕК ТДМ-ды және Қазақстанның ұлттық стратегияларын жүзеге асыру үшін инновациялық, неғұрлым өзекті әрі заманауи білімдер мен тәжірибенің қайнар көзі болатын әріптестіктің мықтырақ және анағұрлым стратегиялық бағдарламасын ұсынбақ.

I. КІРІСПЕ

1.1. ДӘНБ-ТІҢ МАҚСАТЫ

Рамочная программа партнерства в целях развития (РППР), Казахстан, 2016–2020 представляет собой программное видение и стратегические рамки для достижения результатов в течение следующих пяти лет, которые согласовываются с национальными приоритетами, представляют основу для укрепления сотрудничества, усиления слаженности и повышения эффективности поддержки со стороны системы ООН. При этом РППР определяет каким образом Страновая команда ООН (СК ООН)¹ будет способствовать достижению целей в области развития, опираясь на анализ, как потребностей страны, так и сравнительных преимуществ ООН.

Даму мақсаттарындағы әріптестіктің негіздемелік бағдарламасы (ДӘНБ), Қазақстан, 2016-2020 – бұл келесі бес жылдың ішінде нәтижелерге жетуге арналған, ұлттық басымдықтармен келістірілетін, ынтымақтастықты нығайтудың, үйлесімділікті күшейтудің және БҰҰ жүйесінің тарапынан көрсетілетін қолдаудың тиімділігін арттырудың негізін құрайтын бағдарламалық көрініс пен стратегиялық нобай болып табылады. Сонымен бірге, ДӘНБ ел қажеттіліктерінің де, БҰҰ-ның салыстырмалы артықшылықтарының да талдауына сүйене отырып, БҰҰ Елдік командасының (БҰҰ ЕК) даму саласындағы мақсаттарға жетуге қалайша жәрдемдесетінін айқындайды.

Қазақстан табыс деңгейі орташадан жоғары ел болып табылатындықтан, даму мақсаттарындағы көмек көрсетудің дәстүрлі моделі бұдан әрі қолданыла алмайды, соған байланысты дәстүрлі донорлар БҰҰ-ның елдегі даму саласындағы қызметін қаржыландыруға мүдделі емес. Сонымен бірге, БҰҰ ЕК пен Үкімет істелетін жұмыстың әлі де баршылық екендігіне келісіп отыр. Үкімет қаржы қаражаттары мен қызметкерлерді бөлуді арттыру арқылы елдегі БҰҰ жүйесімен әріптестікті тереңдетуге шынайы бейілділік танытып отыр. Оған қоса, БҰҰ ЕК пен

Үкімет 2015 ж. қыркүйекте мүше-мемлекеттер қабылдайтын даму саласындағы жаңа жаһандық күн тәртібін жүзеге асырудың неғұрлым дұрыс нұсқаларын бірлесіп қарастыруда. Осылайша, 2016-2020 жж. аралығындағы кезеңде БҰҰ-ның Қазақстан-

¹ Елдік команданың құрамына елде өкілдігі бар келесі тұрақты ұйымдар кіреді: Халықаралық еңбек ұйымы (ЖЕҰ), Адам құқықтары жөніндегі БҰҰ Жоғарғы комиссарының басқармасы (БҰҰ АҚЖКБ), Гендерлік теңдік және әйелдер құқықтары мен мүмкіндіктерін кеңейту мәселелері жөніндегі БҰҰ құрылымы (БҰҰ Әйелдер), БҰҰ-ның АИТВ/ЖИТС жөніндегі біріккен бағдарламасы (ЮНЭЙДС), БҰҰ Даму бағдарламасы (БҰҰДБ), БҰҰ Қоғамдық ақпарат департаменті (БҰҰ ҚАД), Қорғау және қауіпсіздік мәселелері жөніндегі БҰҰ департаменті (БҰҰ ҚҚМД), БҰҰ-ның Азия мен Тынық мұхит өңіріне арналған экономикалық және әлеуметтік комиссиясы (АТМЭӘК), Білім беру, ғылым және мәдениет мәселелері жөніндегі Біріккен Ұлттар Ұйымы (ЮНЕСКО), БҰҰ-ның Тұрғын халық саласындағы қоры (ЮНФПА), Босқындар істері жөніндегі БҰҰ Жоғарғы комиссарының басқармасы (БҰҰ БЖКБ), БҰҰ Балалар қоры (ЮНИСЕФ), Апаттар қатерін төмендету жөніндегі БҰҰ басқармасы (БҰҰ АҚТБ), Гуманитарлық мәселелерді үйлестіру жөніндегі БҰҰ басқармасы (БҰҰ ГМҰБ), Есірткілер мен қылмыстылық жөніндегі БҰҰ басқармасы (БҰҰ ЕҚБ), БҰҰ-ның Орталық Азиядағы Превентивтік дипломатия жөніндегі аймақтық орталығы (ОАПДАО), БҰҰ Еріктілері (БҰҰЕ) және Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымы (ДДҰ). Миграция жөніндегі халықаралық ұйым (МХҰ) мен Дүниежүзілік банк Елдік команда-ның шақырылған мүшелері болып табылады.

дағы әріптестігі Тұрақты даму мақсаттарына (ТДМ) да, ұзақ мерзімді «Қазақстан 2050» стратегиясына да негізделеді, ал неғұрлым инклюзивті, тұрақты әрі әділетті болашаққа қарай қозғалыста Үкімет пен Қазақстан қоғамы жетекші рөлді атқармақ. Бұл табыс деңгейі орташа басқа елдер үшін үлгі болуға ұмтылыс тұрғысынан жолға қойылған стратегиялық әріптестікті жалғастыру үшін керемет мүмкіндіктер береді. Осы орайда БҰҰ ЕК пен Қазақстан Үкіметі стратегиялық, айқын және өлшенуге жататын нәтижелерге жетуге ұмтылады. Айрықша көңіл инновациялар бойынша саясатты және ықтимал варианттарды жасап шығару және пилоттық жобалардың шеңберінде жүзеге асырылған табысты іс-шаралардың ауқымын кеңейту бойынша, сондай-ақ, қолданыстағы стратегиялар мен жоспарларды жүзеге асыруды нығайту бойынша неғұрлым негізделген және бейімделген ұсыныстарды жасауға бөлінбек.

Бұрынырақ аталып кеткендей, ДӘНБ «Қазақстан 2050 – қалыптасқан мемлекеттің жаңа саяси бағыты» атты ұзақ мерзімді даму стратегиясында баяндалған талабы зор ұлттық басымдықтарға деген ұжымдық әрі кешенді жауап болып табылады. Бұл басымдықтар Қазақстанның әлемдегі ең дамыған 30 елдің қатарына кіруіне және жайлы да қауіпсіз өмірдің сапасын жақсартуға қол жеткізуге бағытталған. Олар жеті басым бағытты қамтиды: (1) адамның дамуы; (2) энергетика; (3) жасыл даму; (4) урбанизация/аймақтарды дамыту және орталықсыздандыру; (5) ғылымды қажет ететін экономика; (6) жаһандық және аймақтық интеграция; (7) институттар.

Атап айтқанда, 2050 ж. қарай Қазақстан Экономикалық ынтымақтастық пен даму ұйымының (ЭЫДҰ) дамыған елдерінде қолданылатын негізгі көрсеткіштерге баламалы өмір сапасының стандарттарын енгізуге; 4% деңгейіндегі тұрақты жыл сайынғы экономикалық өсуге жетуге және шағын және орта бизнестің жалпы ішкі өнімге (ЖІӨ) кем дегенде 50% деңгейінде үлес қосуын қамтамасыз етуге ұмтылады, бұл өз кезегінде орта тап көлемінің елеулі өсуіне, сондай-ақ, еңбек өнімділігінің бес есе артуына алып келеді.

ДӘНБ, сондай-ақ, тұжырымдалып отырған, Мыңжылдық даму мақсаттарына (МДМ) және одан да ауқымдырақ Мыңжылдық декларациясына негізделген және тұрақты дамудың әлеуметтік, экономикалық және экологиялық қырларын қамтитын 2015 ж. кейінгі кезеңге арналған ТДМ ұмтылыстарын да көрсетеді. БҰҰ Бас Ассамблеясының 69-сессиясындағы БҰҰ Бас хатшысының баяндамасында 2015 ж. кейінгі кезеңге арналған тұрақты дамудың күн тәртібіне «алты негізгі элемент: а) абырой: ке-

дейшілікті түбімен жойып, теңсіздікпен күресу; б) адамдар: салауатты өмірді, білімді және әйелдер мен балалардың қатысуын қамтамасыз ету; с) әл-ауқат: мықты, инклюзивті және түрленуге қабілетті экономикаға айналу; d) ғаламшар: біздің экожүйелерімізді барлық қоғамдар мен балалар үшін қорғау; e) әділеттілік: қауіпсіз әрі бейбіт қоғамды және мықты институттарды қамтамасыз ету; f) әріптестік: тұрақты даму мақсаттарында жаһандық ынтымақтастықты жандандыру» кіретіні айтылған. Осылайша, 2015 ж. кейінгі кезеңге арналған жаһандық күн тәртібі мен «Қазақстан 2050» стратегиясының арасында маңызды теңдестіктер бар: адам құқықтарының, теңдік пен тұрақтылықтың негізгі құндылықтарына сүйенетін болашақтың көрінісі.

Оған қоса, ДӘНБ 2014 ж. қазанда жарық көрген Әмбебап мерзімді шолуды (ӘМШ) және БҰҰ келісімшарттық органдары дайындаған соңғы шолуларды қоса, БҰҰ механизмдерінің тұжырымдары мен Адам құқықтары жөніндегі БҰҰ кеңесінің Арнайы процедураларының ұсыныстарын назарға алады. Ол, сондай-ақ, Қазақстанның осы механизмдерге Адам құқықтары жөніндегі кеңестің мүшесі ретінде қатысуын жалғастырумен келіседі.

Өз кезегінде БҰҰ ЕК алуан түрлі және бірін-бірі толықтыратын білім мен тәжірибе бағыттары бойынша ең жақсы ресурстарды жұмылдыруға қабілетті болып табылатын, Үкіметтің құнды әрі сенімді әріптесі бола отырып, «Қазақстан 2050» стратегиясындағы талабы зор мақсаттардың тұрғысынан Қазақстандағы өз рөлін қайта қарауда. Осыған байланысты БҰҰ ЕК:

- Экономикалық, әлеуметтік және саяси жаңғырту арқылы халқы салауатты әрі қабілетті, экономикасы жасыл, бизнесі өркендеген және барша халық үшін кепілдендірілген құқықтарды қамтамасыз ететін болашаққа жетуге;
- Барша халықтың, әсіресе, неғұрлым осал топтар мен қатерлерге бейім адамдардың құқықтары мен әл-ауқатын қорғау және ілгерілету жолымен инклюзивті қоғам құруға;
- Баршаға тең құқықтарды қамтамасыз ету үшін есеп беруді нығайту мақсаттарында мүдделі тараптардың әлеуетін барлық деңгейлерде дамытуға;

2 2014 ж. Қазақстанда Дін немесе сенім еркіндігі жөніндегі арнайы баяндамашы мен Құлдықтың қазіргі нысандары, оның себептері мен салдарлары жөніндегі арнайы баяндамашы болып қайтты; Қазақстан адам құқықтары жөніндегі комитетке екінші мерзімді баяндаманы және екінші ӘМШ үшін ақпарат берді.

- Көпжақты және аймақтық ынтымақтастықты, әсіресе, гуманитарлық көмек пен даму мақсаттарындағы көмек салаларында ілгерілетуге ұмтылады.

Одан бөлек, БҰҰ жергілікті деңгейде жұмыс істейтін мемлекеттік қызметкерлердің тиімділігі мен есеп беруіне негізделген орталықсыздандыру және саяси ырықтандыру көрінісін жүзеге асыру арқылы Қазақстанның дамуына қосымша импульсты қамтамасыз етуді өзіне мақсат етіп қояды. Тұтас алғанда, басты назар Қазақстандағы оң өзгерістерге аударылып, тұрақты дамуға жету жолындағы күрделі міндеттерді шешу мүмкіндіктерін ұсыну арқылы осы елдің табыс деңгейі орташа елдердегі БҰҰ жұмысының моделіне айналуына жәрдем көрсетіледі.

Жоғарыдағылардың барлығына сәйкес, Қазақстандағы БҰҰ ЕК-тің ДӘНБ шектеріндегі жалпы көзқарасы келесідей тұжырымдала алады:

Гүлденген, әділетті әрі инклюзивті қоғамды құру, есеп беретін әрі тиімді жұмыс істейтін мемлекеттік институттарды нығайту және елдің аймақтық және халықаралық ынтымақтастық саласындағы күш-жігерлеріне жәрдемдесу жолымен «Қазақстан 2050» стратегиясының мақсаттарын жүзеге асыру үшін Қазақстанмен стратегиялық әріптестікке арналған жаңа жолды дамыту

ДӘНБ көруі 1.3-Тарауда және құжаттың өн бойында тереңірек қарастырылады. Осы көзқарасқа сәйкес Қазақстанға адамның, әсіресе, халықтың осал топтары арасындағы³ әділетті дамуы мақсаттарында негізгі теңсіздіктерді қысқартуға жәрдем көрсету басты бағыттардың бірі болып табылады және, өзгелердің арасында, қазіргі Қазақстандағы және оған ұқсас елдердегі даму саласындағы күрделі міндеттерді көрсетеді.

БҰҰ өткізіп отырған елдегі жағдай талдауының шектерінде қазіргі кездегі әрекеттегі 2010-2015 жылдарға арналған Даму мақсаттарындағы көмек

3 2015 жылдан кейінгі кезеңге арналған күн тәртібі бойынша консультациялар шеңберінде мүмкіндіктері шектеулі адамдар ретінде анықталған; балалар мен жастар, оның ішінде, жетімдер мен маргинальданған жастар; әйелдер; АИВ-пен өмір сүретін адамдар; ішкі және сыртқы мигранттар.

4 БҰҰДБ, ЮНФПА, ЮНИСЕФ және БҰҰЕ

5 БҰҰДБ, ЮНФПА, ЮНИСЕФ, ДДҰ, ЮНЕСКО және БҰҰ Әйелдер

6 БҰҰДБ, ЮНФПА, ЮНИСЕФ, ДДҰ, ЮНЕСКО, БҰҰ Әйелдер және БҰҰ БЖКБ

жөніндегі БҰҰ негіздемелік бағдарламасының (ЮНДАФ) шолуы (1.3-Тармақты да қараңыз) бұл үдерістің түрлі мықты жақтарын, сондай-ақ, даму мақсаттарындағы ынтымақтастықты жақсарту жолындағы әлі шешілмеген мәселелерді айқындауға мүмкіндік берді. Әрекеттегі ЮНДАФ әріптестіктің жоғары деңгейі мен Қазақстанға оның дамуына жәрдем көрсету жолындағы түрлі бастамаларды жүзеге асыру мүмкіндігін көрсетті. Елеулі жетістіктер басым бағыттардың үшеуінде де (экономикалық және әлеуметтік амандық, қоршаған ортаның тұрақтылығы және тиімді мемлекеттік басқару) байқалды, соның ішінде:

- Семейдегі бұрынғы ядролық полигонның аумағында адамның қауіпсіздігін арттыру мақсаттарындағы БҰҰ-ның төрт агенттікпен⁴ бірлескен бағдарламасы. Бағдарлама Қызылордада, өзгелердің арасында, халықтың неғұрлым осал топтарына қызмет көрсетуде инновациялық тәсілдемелерді ендіру жолымен өмір сапасын жақсарту бойынша (алты агенттік⁵) және Маңғыстауда тұрақты даму мен әлеуметтік-экономикалық жаңғырту мүмкіндіктерін кеңейту бойынша (жеті агенттік⁶) жаңа бірлескен бағдарламалардың басталуына түрткі болды.
- 29 елдің қатысуымен Қазақстанда орналасқан мемлекеттік қызмет саласындағы аймақтық хабты құру.
- Денсаулық сақтау жүйесін нығайту, бұл аналар мен балалар өлім-жітімінің қысқаруына, туберкулезбен сырқаттану деңгейінің төмендеуіне, АИВ инфекциясы таралуының азаюына және денсаулық сақтау саласындағы теңсіздік мәселелерінің шешілуіне алып келеді. Атап айтқанда, АИВ инфекциясының анандан балаға берілу көрсеткішінің жылдық деңгейінің 2006 ж. 9,5%-тен 2013 ж. 2,1%-ке күрт қысқаруы байқалады.
- Ұлттық гендерлік теңдік стратегиясының шеңберінде әйелдердің құқықтарын қорғау және ілгерілету мақсаттарында саясатты және бағдарламаларды нығайту.
- Жасыл экономика мен тұрақтылық жөніндегі ұлттық бағдарламалардың шеңберінде сараптамалық көмек көрсету. БҰҰ ЕК биоәртүрлілікті сақтау, жерлердің азуымен күрес және ауыл шаруашылығында климаттың өзгеруіне бейімделуді ендіру салаларында елдегі саясатты және тәжірибені ілгерілетуде жәрдем көрсетті. Жаһандық экологиялық қор (ЖЭҚ) жобаларының бағаларына сәйкес, ұлттық және жергілікті әріптестер энергия тұрғысынан тиімді тұрғын үй, заманауи жарықтандыру және «жасыл» көлік салаларын-

дағы демонстрациялық жобалардың арқасында БҰҰ ЕК-тің энергия тұрғысынан тиімді технологиялар мен тұрақты көлік саласындағы шешімдерді ілгерілету ісінде алдыңғы шептерде тұрғандығын мойындайды. Бұл салада шығарылған негізгі қорытынды – ауқымды кеңейтіп, тұрақтылыққа жету үшін білімдер мен әлеуетті мемлекеттік те, жеке меншік те секторлардағы ұлттық және жергілікті әріптестерге беру қажет екен.

- Әсіресе, осал топтар үшін сот әділдігін жүзеге асырудың альтернативті жолдарын (мысалы, медиация және құқықтық көмек арқылы) ілгерілету арқылы әділет жүйесі мен құқық жүйелерін жаңғыртумен қатар, мемлекеттік басқаруды бағалау жүйесін жасап шығаруда қолдау көрсету жолымен жаңғырту мен мемлекеттік қызметтердің мақсаттарында сараптамалық көмек пен жәрдем көрсету.
- Мигранттардың, адам саудасы құрбандары мен халықтың басқа осал топтарының, оның ішінде, баспана іздеуші тұлғалардың, босқындардың және азаматтығы жоқ тұлғалардың құқықтарымен байланысты мәселелерді шешуге бағытталған саясатты және бағдарламаларды нығайту.

Сонымен бір уақытта ЮНДАФ-тың кейбір басты міндеттері осы ЮНДАФ-тың әрекеті аяқталғанша әлі орындалмайды деп күтілуде, сондай-ақ, 124 көрсеткіштің 14-і қосымша назар аударуды талап етеді. Оған қоса, 47 көрсеткіш бойынша мәліметтердің, яғни, барлық көрсеткіштердің 40%-іне жуығының жеткіліксіз екендігі анықталды, бұл ақпаратты басқаруда қиындықтардың бар екендігін де, бағаланатын көрсеткіштердің санын қысқарту қажеттілігінің өзектілігін де көрсетеді.

Нәтижелер кестесі жоспарлау мен есеп беру үшін қажетті болатын, алайда, бағдарламаны күнделікті басқару үшін ондай маңызды болмайтын бір мәртелік өнім болып есептелгендіктен, 2010-2015 жж. арналған ЮНДАФ-ты жүзеге асырудағы басты мәселелер негізінен мониторинг пен бағалауға байланысты болды. Оған қоса, мониторинг жүргізу және ЮНДАФ нәтижелері бойынша есеп берудегі рөлдер мен міндеттер нақты анықталмаған еді, соған байланысты онша тиімді болмады.

ДӘНБ шеңберінде БҰҰ ЕК үйлестіру механизмдеріне енгізілетін, соңғы жылдарда сынақтан өтіп қабылданған, атап айтқанда, бірлескен бағдарламаларды жасауды, мониторингі, бағалауды және есеп беруді жақсартуға байланысты болатын бірқатар өзгерістерді ұсынады. Мысалы, ДӘНБ нәтижелері мен ресурстарының кестесі БҰҰ агенттіктерінің тиісті бағдарламаларын жүзеге асыруға, сондай-ақ,

дәлелді базаның негізгі деректерінің, көрсеткіштер мен индикаторлардың мониторингін үздіксіз әрі серпінді түрде жүргізуге арналған құрал ретінде пайдаланылады.

Сонымен қатар, Қазақстан өкіметі әріптестіктердің шеңберіндегі ДЭНБ-тің түпкі нәтижелерін жүзеге асыру үшін негізгі жауапкершілікті және есеп беру міндетін өз мойнына алады (1.4-Тармақты да қараңыз). Алайда, осы ДЭНБ-нің стратегиялары мен болжалды нәтижелеріне жету үшін міндетті түрде бірдей дәрежеде Үкіметтің, БҰҰ агенттіктерінің, азаматтық қоғамның және халықаралық әріптестердің өзара бұлжымастығы қажет. Басқару механизмдері (IV-Тармақты да қараңыз) (1) БҰҰ агенттіктерінің, ұлттық және халықаралық институттардың арасында бағдарламаларды бірлесе жасау және бірін-бірі толықтыру мүмкіндіктерін кеңейту, (2) қосарланушылықты қысқарту және (3) халықтың осал топтарына назар аударып, белгіленген салаларда қолдаудың конвергенциясын қамтамасыз ету үшін іс жүзінде басым бағыттардың және БҰҰ ЕК-тің тарапынан қолдаудың бірізділігін қамтамасыз етеді.

1.2. ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ДАМУ КОНТЕКСТІ

Қазақстан 1991 жылдан кейінгі өтпелі кезеңнің ішінде елеулі жетістіктерге жетіп, жан басына шаққандағы ЖІӨ 1998 ж. 1468,7 АҚШ долларынан 2013 ж. 13611,5 АҚШ долларына дейін дерлік өсті, нәтижесінде ол табыстар деңгейі орташадан жоғары ел болып саналатын болды, бұл 1.1-Тармақта да айтылады. Мұндай өрлеу көп жерде бай табиғи ресурстардың арқасында, сондай-ақ, зерделі макроэкономикалық басқарумен ұштастырылған бірнеше жылдар бойғы мұнай бағаларының өсуі арқасында мүмкін болды.

Алайда, әлеуметтік және аймақтық айырмашылықтар өсуде, мұнай бағалары түсуде, сондықтан енді икемдірек даму саясаттары қажет. Қазақстан өзіне іргелі құқықтар мен еркіндіктерге байланысты жоғары стандарттарға жету туралы міндеттемелер қабылдады және оларды жүзеге асыру барысында оларға тиісті назар аудару қажет.

2014 ж. қарашада Қазақстан Президенті «Нұрлы жол» жаңа ұлттық экономикалық саясатын ұсынды. Саясат үш жылдық кезеңге арналған (2015-2017 жж.), бұл кезеңнің ішіндегі әрбір жылы аймақта білініп бастаған экономикалық және қаржылық дағдарыс қатерін барынша азайту мақсаттарында әлеуметтік және экономикалық шараларды жүзеге

асыру үшін Ұлттық қордан 3 млрд. доллар бөлініп тұрады. «Нұрлы жолды» жүзеге асыру жоспарына сәйкес, бұл қаражаттар инфрақұрылымдық жобаларды, сондай-ақ, шағын және орта кәсіпкерлікті дамытуды, және барша халық үшін, әсіресе, халықтың осал топтары үшін лайықты жұмыс орындарын құруға бағытталған басқа да бастамаларды жүзеге асыруды қаржыландыруға бағытталады.

2015 жылдан кейінгі кезеңге арналған күн тәртібі бойынша ұлттық консультациялар барысында МДМ-ның орындалмаған міндеттерін, оның ішінде, денсаулықты қорғау және экологиялық тұрақтылық салаларындағы мақсаттарды, сондай-ақ, кедейлікті қысқартумен, білім берумен және гендерлік теңдікпен байланысты мақсаттарды жүзеге асыру бойынша күш-жігерлерді жалғастыру қажеттілігі атап өтілді. Консультацияларға қатысқан мемлекеттік сектордың, азаматтық қоғамның, жеке меншік сектордың, кәсіподақтардың, ғылыми шеңберлердің, жастардың, жергілікті қоғамдастықтар мен осал топтардың екі мың өкілі МДМ-ның, және одан әрі – ТДМ-ның, әсіресе, теңсіздіктерді қысқартуға деген барған сайын өсіп отырған ұмтылысы тұрғысынан өзінің өзектілігін жоғалтпағанына бірауыздан келісті. Тұтас алғанда, даму саласында елдегі ең жиі аталған мәселелердің арасында қоршаған ортаны қорғау, денсаулықты қорғау, бейбітшілік пен қауіпсіздікті сақтау аталды. Сонымен қатар, инфрақұрылым, жасыл экономика, тиімді мемлекеттік басқару, жергілікті деңгейде даму, білім беру, гендер, мәдениет және жастардың бақуаттылығы мен кәсіпқойлығының деңгейімен байланысты мәселелер де аталып өтті. Солайша, инклюзивті әлеуметтік даму, тең құқықты экономикалық даму, тиімді мемлекеттік басқару, қоршаған ортаның тұрақтылығы, бейбітшілік пен қауіпсіздік – міне, осылар даму саласындағы түрлі сыни маңызды мәселелерді қамтитын және түрлі мүдделі тараптардың пікірлерін көрсететін бағыттар болып табылады.

МДМ-ге жетудегі алға басу тұрғысынан Қазақстан МДМ-дегі ұлттық міндеттердің көпшілігіне жетіп, кейбіреулері, атап айтқанда, кедейліктің жалпы көрсеткіштерін төмендету бойынша тіпті одан да асып кетті. Соңғы 5 жылда ел алғашқы медициналық санитарлық жәрдем жүйесін нығайтуда да алға елеулі қадамдар басты. Балалар мен аналар арасындағы өлім-жітім деңгейі төмендетіліп, МДМ 4 және 5 те орындалады. Ресми статистикалық мәліметтерге сәйкес, аналар өлім-жітімінің көрсеткіші 1990 жылдан 2013 жылға дейінгі кезеңде 6 есе дерлік, 100 мың тірі туғанға 75,8-ден 12,6-ға дейін қысқарды. Алайда, бұл жақсарысқа қарамастан, аналар өлімінің деңгейі әлеуметтік-экономикалық

даму деңгейі ұқсас табыс деңгейі орташа басқа елдердегіден әлі де жоғары. МДМ-ның 5В міндеті – репродуктивті денсаулық қызметтеріне жалпыға бірдей қол жеткізу – әлі орындалған жоқ және одан арғы келісілген әрекеттерді талап етеді. Қазақстандағы адам әлеуетінің даму индексінің (АӘДИ) жоғары деңгейде қалып отырғанына қарамастан (2013 ж. 0,757), теңсіздікті есепке ала отырып түзетілген АӘДИ 0,667 құрайды да, нәтижесінде Қазақстан адам дамуының деңгейі жоғары елдерден төмен тұр. Сонымен қатар, көпөлшемді кедейлік тұрғысынан (ККИ) жасалған АӘДИ талдауы да денсаулықты қорғау, білім беру және өмір деңгейі салаларындағы теңсіздіктердің нәтижесінде кедейлерге шынында да қайыршылыққа душар болу қаупі төніп тұрғанын көрсетеді.

Көшетханалық газдардың шығарындыларын елеулі қысқарту мен АИВ/ЖИТС пен туберкулездің таралуына тосқауыл қою бойынша міндеттерді орындауда әлі де айтарлықтай кемшіліктер бар. Шын мәніндегі, атап айтқанда, ұлғайып бара жатқан аймақтық және әлеуметтік теңсіздіктерді еңсеру тұрғысынан алғандағы инклюзивті дамуды қамтамасыз ету ісінде де үлкен мәселелер шешілмей отыр. Гендер және мүгедектік те теңдіктің өзекті мәселелері болып қалуда.

Тұтас алғанда, денсаулықты қорғау шараларының нәтижелері Қазақстанның экономикалық даму қарқындарынан қалып келеді. Туғандағы болжалды өмір сүру ұзақтығының көрсеткіші 2013 жылы әйелдер мен еркектерге бірдей 70,45 жылды құрады, бұл экономикалық даму бойынша ұқсас көрсеткіштері бар елдердің бірқатарындағы көрсеткіштерден төмен. Қазақстан – көптеген дәрілерге тұрақты туберкулез жүктемесі бар әлемдегі 18 елдің бірі, жылдық көптеген дәрілерге тұрақты туберкулезбен сырқаттану жағдайларының саны жалпы 19 мыңның 5 мыңын құрайды. Жұқпайтын сырқаттардың таралуы қоғамға және елдің экономикасына елеулі зиян келтіреді: өлімдердің 84%-і жұқпайтын сырқаттардың үлесіне тиетін болса, 30-дан 70 жасқа дейінгі аралықта негізгі жұқпайтын сырқаттардан (жүрек-қан тамырларының аурулары, обыр, тыныс алу жүйесінің созылмалы аурулары, сусамыр) болатын өлім ықтималдығы 34% құрайды. Өлім-жітім мен жұқпайтын сырқаттармен науқастанудың себептері – төрт басты қатер факторы: темекі, алкоголь, тамақтану мен дене белсенділігі. 2007 ж. Қазақстанның Темекіге қарсы күрес жөніндегі негіздемелік конвенцияны бекітіп, оған қарсы күрес бойынша бірқатар шараларды қолдана бастағанына қарамастан, іс жүзінде оны жүзеге асырудың қарқындары төмен болып отыр. Жұқпайтын сырқаттардың қатерлері ретіндегі тамақтану және төмен дене бел-

сенділігі мәселелерін шешу бойынша көпсалалы шаралар жиыны мен халықаралық алдыңғы қатарлы тәжірибеге БҰҰ жүйесі арқылы қол жеткізуге болады. Сонымен бірге, Үкімет дамыған елдерде байқалатын деңгейлерден әлдеқайда жоғары нәрселер мен балалардың өлім деңгейін одан әрі де төмендету мақсаттарына айнымастық танытып отыр.

Соңғы екі онжылдықта Қазақстан гендерлік теңдікті қамтамасыз ету мен әйелдердің құқықтары мен мүмкіндіктерін кеңейтуде елеулі жақсарысқа жетіп, бұл мақсатқа маңызды назар бөліп отыр. Алайда, Әйелдерге қатысты кемсітушіліктің барлық нысандарын жою жөніндегі комитет патриархалдық қарым-қатынастардың және жанұя мен қоғамда әйелдер мен ер адамдардың рөлдері мен міндеттеріне қатысты терең тамыр жайған таптаурындардың сақталуына қатысты алаңдаушылық танытқан болатын. 2000-шы жж. ортасынан бастап гендерлік теңдік бойынша халықаралық индекстердің тұрақты жоғарылауы мен Қазақстандағы әйелдердің құқықтары мен мүмкіндіктерінің кеңейтілуіне қарамастан, сайма-сай және тиімді тетіктердің жоқтығы себепті мұны іс жүзінде жүзеге асырудың жолындағы кедергілер сақталып отыр. Мысалы, қазіргі кезде ұлттық статистикалық мәліметтерде еркектер мен әйелдерге қарсы жасалатын қылмыстардың саны көрсетілсе де, зорлық нысаны бойынша бөліп көрсетілмейді.

Оған қоса, Еркектер мен әйелдердің тең құқықтары мен тең мүмкіндіктерінің мемлекеттік кепілдіктері туралы заңның қабылдануына қарамастан, заң қабылдаушы және атқарушы органдарда әйелдердің қатысуының жоғары деңгейін қамтамасыз етіп, ұстап тұру бойынша арнайы уақытша шаралар енгізілмеді. Мемлекеттік қызмет істері агенттігінің мәліметтері бойынша, әйелдер саяси мемлекеттік қызметкерлердің жалпы санында бар болғаны 10% және саяси тағайындаулардың (А Корпусы) тек 15% құрайды; А Корпусының резервінде әйелдер үлесіне бар болғаны 16,4% келеді. Сонымен бірге, Б Корпусындағы (әкімшіліктік мемлекеттік қызметкерлер) әйелдердің үлесі 54,9% құрайды. Парламенттегі әйелдер санының тұтас алғанда өскеніне қарамастан, соңғы жылдары Сенат құрамындағы әйелдердің саны екі есе қысқарып, қазіргі кезде бар болғаны 6,4% құрайды. Оның үстіне, гендерлік теңдік туралы заңнамалық базада қоғамдық және жеке өмір салаларында тікелей немесе жанама кемсітушіліктің кешенді заңгерлік анықтамасы жоқ.

Жастар мәселелері де ерекше назар аударуды талап етеді. Мемлекеттік жастар саясатының тұжырымдамасында дәстүрлі құндылықтар жүйесіне қысым жасау, патерналистік көңіл-күйлер, әлеуметтік инфантилизм, тұтынушылыққа табыну және, әсіресе, АИВ-ке, жыныстық жолмен берілетін инфекциялар

мен жұқпайтын сырқаттарға қатысты қатерлі/зиянды өмір салты сияқты жанасымды қауіп-қатерлер анықталған. Жасөспірімдер мен жастардың арасындағы өзін-өзі өлтірудің жоғары үлесі, сондай-ақ, жарақаттанушылықтың жоғары үлесі кешенді жауаптық іс-шаралардың қабылдануын және психикалық денсаулықпен әлеуметтік-экономикалық байланыстың бар-жоқтығын анықтау үшін зерттеулердің өткізілуін талап етеді. Халықтың ауылдан қалаға көшу беталыстарының күшеюін ескеретін болсақ, Қазақстандағы жас әйелдер мен еркектердің еңбек нарығында сұраныс бар дағдыларға ие болу үшін кәсіби білім алуға және өзге дағдыларды дамыту орталықтарына баруға мүмкіндіктері болуға тиіс.

Сонымен бір уақытта Қазақстан бастапқы және орта білім беруде іс жүзінде жаппай қамтуға қол жеткізіп, елдің Үкіметі мектепке дейінгі және мектептегі білім беруді дамытуға инвестициялар салуды жалғастыруға ниеттеніп отыр. Шешуді талап ететін негізгі мәселелерге білім берудің сапасы, қала мен ауыл арасындағы айырмашылықтар, қажетті құжаттары жоқ ата-аналардың (пана іздеп жүрген тұлғалар мен азаматсыздық қатері төніп тұрған құжатсыз тұлғалардың) балалары үшін білім алуға қол жеткізу; мектепке бармай жүрген балаларды анықтау және қамту, және бірдей мүмкіндіктерді қамтамасыз етумен қатар, қоғамның қазіргі және болашақ қажеттіліктерін ескеретін білім берудің сайма-сайлығы. Заманауи нарыққа және Үкімет көздеп отырған болашаққа сәйкес болу үшін техникалық және кәсіби білім беру жаңғыртуды ерекше талап етеді. Білім алу қолжетімділігіне қатысты айқын теңсіздіктердің жоқтығына қарамастан, орта мектептер мен жоғары оқу орындарының оқу бағдарламаларында әйелдердің құқықтары мен гендерлік теңдік бойынша міндетті курстардың жоқтығын ескерсек, гендерлік білім беру шешімін әлі таппаған мәселе болып отыр. Мектептердің оқу бағдарламалары мен оқулықтарда ұғынылып отырған гендерлік сезімталдықтың жоқ болуы да еңбек нарығындағы бөлектеуге әсер ететін гендерлік таптауындарды күшейтеді.

Сонымен бір уақытта, БҰҰ-ның Білім алу құқығы бойынша арнайы баяндамашысы көптілді білім беруге, мүмкіндіктері шектелген тұлғаларды жаппай білім алуға ортақ ету және мигранттар мен босқындардың білім алу мүмкіндіктерін жақсартуға инвестиция салуды жалғастыру қажеттілігін ерекше атап өткен⁷. Назар аударуды талап ететін басқа салаларға репродуктивті денсаулық туралы білім, қатерлерді басқару және барған сайын күрделеніп, өзара одан сайын байланысты болып бара жатқан әлемде жан сақтап қалу үшін өзін-өзі басқара білу сияқты өмірлік дағдылар жатады.

Әділетті экономикалық даму туралы айтар болсақ, экономикалық белсенділік деңгейінің 2000 жылғы 66,0%-тен 2014 жылы 70,7%-ке дейін өскенін және жұмыссыздық деңгейінің 12,8%-тен 5,0%-ке қысқарғанын атап өткен жөн. Алайда, әйелдердің экономиканың шеттегі және осал секторларындағы үлесі еркектердікінен әлдеқайда жоғары. Гендерлік мәселелерді тұрақты ескеру қажеттілігі ұлттық жоспарлау мен бюджеттеу салаларында, әсіресе, еңбекақы төлеудегі гендерлік алшақтықты қысқартуда сақталып отыр. Статистика комитетінің мәліметі бойынша, Қазақстандағы әйелдер мен еркектердің орташа айлық жалақысының арақатынасы 2014 жылы 67,0% құраған. Алайда, еңбек нарығында әйелдер мен еркектердің арасындағы кәсіби бөлектеу де жалақыдағы алшақтыққа әсер етіп, әйелдер бұрынғысынша салыстырмалы түрде төмен ақы төленетін салаларда жұмыс істейді.

Оған қоса, өзін-өзі жұмыспен қамтушы ретінде жіктелетін әрбір үшінші адам ауылдық жерде тұрып, жеке меншік қосалқы шаруашылығында жұмыс істейді. Өз кезегінде, бұл экономиканың жеткіліксіз әртараптандырылғандығымен және, әсіресе, ауылдық аудандардағы шикізаттық емес немесе ауыл шаруашылық емес салаларда лайықты жұмыс табу мүмкіндіктерінің жеткіліксіздігімен байланысты.

Мигранттар мен де факто азаматтығы жоқ тұлғалар өздерінің заңсыз мәртебесіне байланысты түрлі құқықтардың бұзылуына, оның ішінде, кемсітушілікке, негізгі білім алуға, әлеуметтік және медициналық қызметтерді алуға және лайықты еңбек жағдайларына қол жеткізе алмайтын жағдайларға душар болатыны сирек емес. 2014 жылы 16 жасқа дейінгі балалары бар, айына тұтынуға пайдаланған жан басына шаққандағы орташа кірісі 20 мың теңгеге дейін құрайтын үй қожалықтарының үлесі 14,3% құрады; елдің түрлі аймақтарында балалар әл-ауқатының деңгейінде елеулі айырмашылықтар бар. Кедейлік негізінен жас балалары бар үлкен жанұялар мен толық емес жанұяларда шоғырланған.

Үкімет стратегиялық құжаттарында мемлекеттік басқару саласында, оның ішінде, есеп беруді қамтамасыз ету, сыбайлас жемқорлықпен күресу, ашықтық пен заңның үстемдігін қамтамасыз ету сияқты салаларда алдыңғы қатарлы халықаралық тәжірибені қабылдауға деген әзірлігін бірнеше мәрте қайталап айтқан болатын. Осыған қарамастан, мемлекеттік институттар мен Үкіметтің іс жүзіндегі тиімділігі толық көлемде халықаралық стандарттарға жауап бермейді. Институционалдық реформа

⁷ Білім алу құқығы бойынша БҰҰ арнайы баяндамашысы Кишоре Сингхтың A/HRC/20/21/Add.1 баяндамасы.

«Қазақстан 2050» стратегиясында басымдық ретінде көрсетілген, кейбір реформалар жүргізіліп те жатыр. Алайда, Назарбаев Университеті, ЭЫДҰ және басқа ұйымдар өткізген халықаралық бағалаулар көрсететіндей, тұтас алғанда, үкіметтің тиімділігі мен қызметінің сапасы ЭЫДҰ стандарттарынан әлдеқайда төмен және шектен тыс бюрократизм мен ашықсыздық сияқты кемшіліктерге толы. Елдің әлемдегі ең дамыған 30 елдің қатарына кіру мақсаттарын ескерсек, Қазақстанға барлық мемлекеттік қызметтерді барша адамдардың қажеттіліктерін қанағаттандыру үшін қызмет ететін ашық, тиімді әрі жауапты мекемелерге айналдыру бойынша қыруар күш-жігер жұмсау қажет болады.

Қазақстан адам құқықтары жөніндегі негізгі БҰҰ шарттарының көпшілігін бекітті⁸. Үкімет, сондай-ақ, бірнеше келісті саяси құжаттар мен әрекеттер жоспарларын, оның ішінде, 2009-2012 жж. арналған Адам құқықтары саласындағы ұлттық әрекеттер жоспарын, 2010-2020 жж. арналған Құқықтық саясат тұжырымдамасын, 2006-2016 жж. арналған Гендерлік теңдік стратегиясын, Ювеналды әділет жүйесін дамытудың тұжырымдамасын және сыбайлас жемқорлықпен және ұлтаралық ұйымдасқан қылмыстылықпен күрес сияқты, азаматтық қоғамды дамыту мен ұлттық мұраны қорғау сияқты мәселелер бойынша мемлекеттік бағдарламаларды қабылдады. Оған қоса, Үкіметтің бастамасымен адам құқықтары саласындағы БҰҰ механизмдерінің ұсыныстарын жүзеге асыру бойынша бірнеше әрекеттер жоспары жасалып, Адам құқықтары саласында жаңа әрекеттер жоспарын дайындау туралы ниет білдірілді.

Соған қарамастан, заңның үстемдігін тиімді жүзеге асыру үшін түрлі адам құқықтарын қорғау механизмдерінің, оның ішінде, ӘМШ ұсыныстарының, келісімшарттық органдардың және Арнайы процедуралардың шеңберіндегі елдің міндеттемелерін одан әрі нығайту және орындау қажет. Әлі де ерекше назар аударуды қажет ететін болып саналатын мәселелерге соттардың және Омбудсменнің тәуелсіздігі, өз ойын білдіру еркіндігі, бейбіт жиналыстар еркіндігі, дін тұту еркіндігі, азаптауға қарсы күрес және өлім жазасын жою жатады.

Сонымен бірге, кеңестік мұраның құрамында Қазақстан күрделі экологиялық мәселелерге, соның ішінде, суды тиімсіз пайдалану, ауылшаруашылық жерлердің азып-тозуы, экожүйелердің нашарлауы мен өнеркәсіптегі және тұрғын үй шаруашылығындағы төмен энергия тиімділігі сияқты мәселелерге ие болды. Болжам бойынша, 2030 жылға қарай халық шаруашылығының қажеттіліктеріне керекті судың тапшылығы 14 млрд. м³ немесе қазір келіп отырған су көлемінің үштен бірін құрайтын көрі-

неді. Ұзақ мерзімді табиғи ресурстарды басқару (ТРБ) стратегиясының жоқтығы ерекше қорғалатын табиғи аумақтарды жоспарлау мен басқарудың тиімсіздігіне, табиғи ресурстарды заңсыз дайындау мен пайдаланудың (мысалы, браконьерліктің, заңсыз шауып алудың, асыра мал жаюдың, орманның отындық емес өнімдерін жинаудың) өсуіне және жерді пайдалану стратегиясының тиімсіздігіне жәрдемдесті (бұл болса, топырақтың азуы мен тұздануына алып келеді). Қазақстан сумен қамтамасыз ету жүйелері мен кәріз жүйелерінің, су тұтыну, қайта пайдалану және пайдаға асыру жүйелерінің ескіргендігінен, сондай-ақ, судың ластануынан елеулі қиыншылықтарға тап болып отыр.

Дәстүрлі және «жасыл» стратегиялардың арасындағы дұрыс теңгерімді іздестіру әлі де күрделі міндет болып қалуда. Үкіметтің екі іргелі құжатта – «Қазақстан 2050» стратегиясы мен Қазақстан Республикасының жасыл экономикаға өту тұжырымдамасында – ондай теңгерімді қамтамасыз ету әрекеттеріне қарамастан, нормативтік-құқықтық базаны жасауда, үйлестіру мен жүзеге асыру механизмдерінде және қаржылық құжаттарда елеулі кемістіктер сақталып отыр. Оған қоса, Қазақстан табиғи апаттардан, олардың ішінде, тасқындардан, зілзалалардан, қатты дауылдардан, көшкіндер мен тау бөктерінің құлауынан, індеттерден, аса төмен немесе аса жоғары температуралар мен орман өрттерінен зардап шегуде. Соған қарамастан, ұлттық және жергілікті деңгейлердегі қарсы әрекеттер жоспарлары не ескірген, не мүлдем жоқ, сондықтан қатерлерді басқару барлық деңгейлерде күшейтуді талап етеді.

Бұл аздай, қоршаған ортаның ластануы Қазақстандағы халықтың денсаулығына қиратпа әрекет етеді; бағалар бойынша, 10 жасқа дейінгі жастағы 40 мыңға жуық бала қорғасынмен уланудың нәтижесінде неврологиялық ауруларға душар болған⁹. Қалдықтарды кешенді басқарудың жоқтығынан іс жүзінде қатты тұрмыстық қалдықтардың барлығы бақыланбайтын жерлерде сақталады. Осынау күрделі мәселелерді шешу үшін Үкімет Қазақстан Республикасының жасыл экономикаға өту тұжырымдамасын және тиісті ұлттық заңнаманы қабылдады.

Және, ақырында, Қазақстан өзінің аймақтық және халықаралық деңгейде көшбасшы ретіндегі рөлін нығайтуды өзіне мақсат етіп қояды. Осыған байланысты ол бірнеше маңызды бастаманы, оның ішінде, жаңа көпполярлық әлемдік тәртіпке бейімделуге жәрдемдесу және болашақта жаһандық дағдарыстарды болдыртпауға бағытталған жоспарлар дайындау мақсаттарындағы G-GLOBAL диалогын бастаған болатын. Осылайша, 1992 жылдан бері Қазақстан ынтымақтастықты нығайту және бейбітшілік

пен қауіпсіздікті ілгерілету бойынша тиімді көпұлтты форум ретіндегі Азиядағы өзара ықпалдастық және сенім шаралары жөніндегі кеңесті (АӨСШК) жүргізіп келеді; аймақтағы қауіпсіздік архитектурасын одан әрі нығайту үшін АӨСШК-ті Азиядағы қауіпсіздік және даму жөніндегі ұйымға айналдыру бойынша жоспарлар да бар. Қазақстанның ұлттық, аймақтық және жаһандық қауіпсіздікті басымдықтар ретінде бөліп қарауы оның БҰҰ Қауіпсіздік кеңесінің шетелдік лаңкес жауынгерлерге қатысты Қарарының авторларының бірі болуымен дәлелденеді. Тұңғыш рет ел 2017-2018 жылдарда Қауіпсіздік кеңесінің тұрақты емес мүшелігіне үміткер де болып отыр.

Ядролық қарусыздандыруды, ядролық қаруды таратпауды және ядролық қауіпсіздікті көреген ілгерілету Қазақстанның сыртқы саясатында ерекше басымдық болып табылады. Қазақстан Орталық Азиядағы ядролық қарудан азат аймақ туралы шарттың (Семей шарты) негізгі серіктесі болып, ядролық сынақтардың қауіп-қатерлері туралы жаһандық кампанияға айналған АТОМ жобасын («Сынақтарды болдырмау – біздің миссиямыз») бастады.

Аймақ ішіндегі сауда аймақтық ынтымақтастықты жандандырудың тағы бір қозғаушы факторы болды; кейбір ірі көршілермен, атап айтқанда, Қытай мен Ресей Федерациясымен, сондай-ақ, халықаралық ойыншылармен (Еуропалық одақ, АҚШ) арадағы экономикалық байланыстарда шапшаң дамуға қол жеткізілді. 2010 ж. бастап Қазақстан Ресей Федерациясы мен Беларусьпен Кедендік одақ туралы келісімнің қатысушысы болып табылады және адамдардың, тауарлардың, қызметтер мен капиталдың еркін қозғалысын қамтамасыз етуге бағытталған Біртұтас экономикалық кеңістіктің (БЭК) шеңберінде осы елдермен және одаққа 2015 ж. кірген Армениямен одан әрі интеграциялануға ұмтылып отыр. Қазіргі кезде Қазақстан, сондай-ақ, Дүниежүзілік сауда ұйымына (ДСҰ) кіру жөніндегі келіссөздердің ақырғы сатысында тұр.

8 Қазақстан келесі құжаттардың қатысушысы емес: Экономикалық, әлеуметтік және мәдени құқықтар туралы халықаралық пактіге Факультативті хаттама (ЭӘМҚХП-ФХ) (тек 2010 ж. қол қойған); Азаматтық және саяси құқықтар туралы халықаралық пактіге Екінші Факультативті хаттама (АСҚХП-ФХ2); Барлық еңбекші-мигранттар мен олардың жанұя мүшелерінің құқықтарын қорғау туралы халықаралық конвенция (ЕМҚХК); Бала құқықтары туралы конвенцияға Үшінші Факультативті хаттама (БҚК); Мүгедектер құқықтары туралы конвенция (МҚК) (тек 2008 ж. қол қойған) немесе МҚК-ге Факультативті хаттама (МҚК-ФХ, тек 2008 ж. қол қойған); 1954 жылғы Апатридтер мәртебесі туралы конвенция немесе 1961 жылғы Азаматсыздықты қысқарту туралы конвенция.

9 Қоршаған ортаны қорғау министрлігі, Қазақстан Республикасының жасыл экономикаға өту тұжырымдамасы. Астана, 2013 ж.

Қазақстан және де теңізге шықпайтын дамушы елдерге арналған жаңа жаһандық жол картасын дайындауға жәрдемдесу бойынша өз міндеттемелерінің шектерінде, мысалы, Батыс Еуропа-Батыс Қытай халықаралық транзиттік дәлізінің қазақстандық бөлігін салу және Иран мен Парсы шығанағына қарай жаңа темір жолдар салу жолымен инфрақұрылымды жақсарту мен транзит нұсқаларын кеңейтуде елеулі алға басты.

Үкімет KazAID деген атаумен белгілі болатын халықаралық дамуды үйлестіру бойынша өзінің жеке агенттігін құруды жоспарлап отыр. Қазақстан Орталық Азиядағы гуманитарлық қызметті және даму саласындағы қызметті үйлестіру үшін Алматыда аймақтық көпжақты дипломатиялық хабты құруды да ұсынған. Сондай-ақ, БҰҰ қолдауымен Қазақстан Тынық мұхиттағы тоғыз шағын аралдық мемлекетте биогаз жүйелерін орнату және Африка мен Океанияда мұнай-газ, ауыл шаруашылығы және медицина салаларында оқу бағдарламасын дайындау жобасын бастап отыр.

Оған қоса, ДДҰ-ның Еуропа аймағы үшін алғашқы медициналық санитарлық жәрдем орталығын (Алматы қ.) өз қанатының астына алатын ел ретіндегі Қазақстанның халықаралық денсаулық сақтау құрылымындағы орны бекем. Бұл еуропалық ай-

мақтағы денсаулық сақтау секторын реформалау және жаңғырту үшін қажетті сараптамалық қолдауды қамтамасыз етеді. Бүгінгі таңның өзінде Қазақстанда Табиғи апаттарға жауап беру және олардың қатерін азайту бойынша БҰҰ Аймақтық орталығы мен Есірткі заттарының заңсыз айналымымен күрес бойынша Орталық Азия өңірлік ақпараттық үйлестіру орталығы (ОАӨАҰО) әрекет етеді.

Үкімет босқындарды қорғау және халықаралық көші-қон мәселелері бойынша аймақтық сабағаттық үдерісте (Алматы үдерісі) төрағалық етеді. Алматы үдерісіне қатысушы мемлекеттер аймақта тұрақтылықты, өркендеу мен қауіпсіздікті қамтамасыз ету мақсаттарында әлеуметтік-экономикалық теңсіздіктерден, экологиялық факторлардан, көршілес елдердің арасындағы қақтығыстар мен осал шекаралардан туатын көші-қон саласындағы мәселелерді шешу үшін бірімен-бірі жақын ынтымақтастықта әрекет етеді.

Және, ақырында, Қазақстан толеранттылық пен құрмет мәдениетін нығайту бойынша күш-жігер жұмсап отыр, 2015 ж. Әлемдік және дәстүрлі діндер жетекшілері құрылтайының Қазақстанда өткізілуі мен Қазақстанның 2013-2022 жылдарды Халықаралық мәдениеттер жақындасуының онжылдығы ретінде жариялау бастамасы соған дәлел.

1.3. ДӘНБ-ТІ БІРЛЕСЕ ЖАСАУ

23 дерлік жыл бойы Қазақстан өзінің ұлттық мүдделері мен БҰҰ-ға мүше басқа мемлекеттермен ынтымақтастық арасында теңгерімге жетуге үнемі ұмтылатындығымен ерекшеленетін, БҰҰ-ның белсенді әрі сындарлы мүшесі болып табылады. Шамамен сол уақыт бойы БҰҰ ЕК елде ұлттық әріптестермен, оның ішінде, азаматтық қоғамның коммерциялық және коммерциялық емес ұйымдарымен тығыз ынтымақтастықта БҰҰ жүйесінің күш-жігерін ұлттық басымдықтарға сәйкес келтіру мақсаттарында жұмыс істеп келеді. БҰҰ-ның елдік командасына кіретін агенттіктердің арасындағы ынтымақтастықты нығайту бірлескен мақсаттарды тұжырымдауды жақсартуды қамтамасыз етуге, адам құқықтары мен заңның үстемдігі, денсаулықты қорғау, көші-қон, гендер мен жастар сияқты негізгі тақырыптық бағыттардағы әрекеттердің үйлесімді түрде және бір мезгілде жүзеге асырылуын қамтамасыз етуге мүмкіндік берді.

ДӘНБ Қазақстанда жұмыс істейтін БҰҰ агенттіктерінің барлығының ұжымдық мықты жақтарына сүйене отырып, даму саласындағы ұлттық басымдықтарды жүзеге асыруға стратегиялық үлес қосу үшін мүмкіндік болып табылады. БҰҰ ЕК шеңберінде де, Үкіметпен де жүргізілген мұндай бірлескен жұмыстың жақсы мысалы Шығыс Қазақстанда басталып, Қызылорда мен Маңғыстау облыстарында жалғасын тапқан БҰҰ мен Үкіметтің бірлескен бағдарламаларында көрінеді (1.1-Тармақты да қараңыз). Бұл бағдарламалар «Қазақстан 2050» стратегиясының олар үшін БҰҰ-ның бірлескен бағдарламалары жақсы келетін жергілікті күн тәртіптеріне қалайша аударыла алатынын көрсетеді. Сонымен бір уақытта, «Қазақстан 2050» стратегиясы жеке жауапкершілікке басты назар аудара отырып әлеуметтік қорғау мен денсаулық сақтау салаларындағы жаңа кепілдіктердің басын бастады; бұл нәрестелер, балалар мен аналар өлімінің деңгейін одан әрі төмендету сияқты салалардағы Үкіметтің жетістіктерін нығайтуға мүмкіндіктер ашады. Оған қоса, жаңашыл саясатты ұсына отырып және сонымен бірге жұмысбастылықты қамтамасыз етуде, жұмыс орындарын құруда және әлеуметтік қорғауда серпіндер көрсетіп, БҰҰ ЕК жеке агенттіктердің бірлескен бағдарламалары мен жобалар портфельдерін үйлестіруге және «Нұрлы жол» экономикалық саясатын жүзеге асыруда қолдау көрсетуге ұмтылады.

Тұтас алғанда, Қазақстанның әріптес, донор және жаңа тұрпаттағы аймақтық держава ретінде дамуы елдегі бүкіл БҰҰ жүйесі үшін бұрынғысынша елдің Үкіметі мен БҰҰ ЕК-тің арасындағы қарым-қаты-

настың бірегейлігіне негіз болып отыр. Өз кезегінде, 1.1-Тармақта аталып өткендей, аймақтың беделді елдеріне жаңа модельді және халықаралық қоғамдастыққа донорлардың жана тұрпаттарын ұсыну үшін бірлесе жұмыс істеуде және тұтас алғанда әріптестікте зор әлеует жатыр.

ДӘНБ болашақ ынтымақтастық үшін негіз болатын жиектемені қамтамасыз етіп қана қоймай, бүгінгі және жуырда жүргізілген БҰҰ ЕК жұмысына және Үкіметпен үзілмейтін диалогқа сүйене отырып, стратегиялық басымдықтарды орнату бойынша сабағаттық, бәрін қамтитын және серпінді үдерістің нәтижесі болып табылады. ДӘНБ үдерісі 2012 ж. қазаннан 2013 ж. наурызға дейін өткізілген 2015 жылдан кейінгі кезеңге арналған жаһандық тұрақты даму күн тәртібіне қатысты ұлттық консультациялардан тиімді басталды. БҰҰ ЕК тарапынан 2014 ж. ортасында дайындалған елдегі жағдайдың талдауы БҰҰ жүйесі табыс деңгейі орташа елдің жағдайларында салыстырмалы артықшылықтарды ұсына алатын және бірізді бағдарламалық қолдау мен ынтымақтастық неғұрлым қомақты нәтижелерді қамтамасыз ете алатын даму саласындағы басты алаңдаушылықтар мен мәселелерді одан әрі анықтауға көмектесті. Үкіметтің 2016-2020 жж. арналған ДӘНБ өз бастамасын алған 2014 ж. қазанда өткізілген стратегиялық мақсаттарды жоспарлау бойынша мәслихатқа қатысқанын атап өткен маңызды.

Жалпы проблемалардың таңдауын анықтауда 2015 жылдан кейінгі кезеңге арналған күн тәртібінің мақсаттарына жетуге әсер етуші фактор ретіндегі ұлттық мақсаттар мен басымдықтарға ұзақ мерзімді әсер ету әлеуеті аса маңызды болды. Ағымдағы ЮНДАФ кезеңінің ішінде жиналған тәжірибені пайдалану үшін ұлттық әлеуетті де, халықаралық ынтымақтастықты да нығайту мүмкіндіктері, атап айтқанда, соның ішінде, анағұрлым стратегиялық бағытталу мен бақылауды күшейту қажеттілігі де ондай мәселелерді таңдауда іргелі критерийлердің қатарына жатқызылды.

1.1-Тарауда баяндалған БҰҰ ЕК-тің көруіне сүйене отырып, ДӘНБ-тің жалпы бағыттары келесі болып табылады:

- Теңсіздіктерді қысқарту және адамның дамуын жақсарту
- Мемлекеттік институттардың инновациялық қабілетін нығайту және арттыру
- Халықаралық және аймақтық ынтымақтастықты нығайту

Үш бағыттың шеңберінде барлығы 6 түпкі нәтиже бекітілді. Сонымен бірге, осы стратегиялық салалардың шектерінде бір-бірімен қиылысатын мәселелер бар және салалар арасында өзара байланыстар атап көрсетіледі: (1) адамның, атап айтқанда, жоғарыда аталған халықтың осал топтарының құқықтарына бағытталған тәсілдеме; (2) мониторинг пен бағалау саласындағы әлеуетті мақсатты түрде нығайту; (3) дәлелді базаны тұтас алғанда жақсарту; (4) жастарды тарту; (5) гендерлік теңдік.

ДӘНБ үшін, сондай-ақ, 2015 ж. наурызда құжатпен жұмысты аяқтаудың алдында оның сапасын қамтамасыз ету мақсаттарында ұлттық әріптестермен өткізілген бірқатар консультациялар пайдалы болды, алайда, ДӘНБ Қазақстандағы өзгермелі әлеуметтік-экономикалық жағдайларға жауап қайтару үшін жеткілікті дәрежеде икемді тірі құжат болып табылатынын атап өткен жөн. 1.1-Тармақта аталып өткендей және төменде нақтыланатындай, ДӘНБ, ең алдымен, елдің жетекші рөлін нығайту, даму саласындағы мақсаттарға қатысты мүдделілікті, жауапкершілік пен есеп беруді арттыру үшін мүмкіндіктерді қамтамасыз етеді, сонымен бірге, БҰҰ ЕК Қазақстан халқының және Үкіметтің белсенді, үйлестірілген және ықыласты әріптесі болып қалады.

1.4. ӘРІПТЕСТІКТІҢ ҚҰНДЫЛЫҚТАРЫ МЕН ҚАҒИДАЛАРЫ

Әріптестіктің шеңберіндегі ынтымақтастық нұсқасы бүкіл әлемдегі табыс деңгейі орташа елдер үшін және, атап айтқанда, Қазақстан сияқты табыс деңгейі орташадан жоғары елдер үшін барған сайын тартымды болып барады. Бұл өзгеріс, негізінен, шапшаң экономикалық дамудың арқасындағы өзіне-өзі деген өскелең сенімнен және ондай елдердің өздерінің даму бағдарламаларының «иелері» болуға және оларды басқаруға деген ұмтылыстарынан шығып отыр. Ынтымақтастықтың мұндай нұсқасы бұл елдердің жаһандық даму тұрғысынан ықпалдырақ болуға деген саяси ұмтылыстарына да сәйкес келеді.

Сәйкесінше, осы ДӘНБ-тің маңызы орасан зор, өйткені ол Үкімет пен БҰҰ ЕК-тің арасындағы берік қалыптасқан және тиімді жұмыс істейтін әріптестікті көрсетеді. Ол, сондай-ақ, Үкімет пен БҰҰ ЕК-тің арасында 2015 жылдан кейінгі кезеңге арналған күн тәртібінің мақсаттарын жүзеге асыру бойынша қалыптасқан мықты әрі өзара тиімді әріптестікті

нығайтып, әлеуетті нығайту, ашықтық пен есеп беруді қамтамасыз ету жүйелерін күшейту және сапалы әлеуметтік қызметтер көрсету арқылы адамның дамуы мен әділетті экономикалық дамуға жәрдемдеседі.

Тұтас алғанда, толығырақ 2.1-Тарауда қарастырылған ДӘНБ тактикасы халықтың осал топтарын қамту және елге оның халықаралық конвенциялар мен шарттардың шеңберіндегі, соның ішінде, адам құқықтары мен гендерлік теңдік мәселелеріне қатысты міндеттемелерін орындауға көмек көрсету бойынша БҰҰ жүйесінің міндеттемелерін орындауға жәрдемдесу болып табылады. Ол, сондай-ақ, «Қазақстан 2050» стратегиясында келтірілген жеті толассыз әрекет қағидасын есепке алады; олардың барлығы барлық саясат бағыттарында кідіріссіздікті түсіне отырып қолдау табады деп жоспарлануда. Атап айтқанда, ДӘНБ тактикасы қызметтер көрсетуді қолдаудан кетуді және, әсіресе, халықтың осал топтары үшін тұтас алғандағы даму үшін қолайлы жағдайларды нығайту мақсаттарында бұдан әрі назарды стратегиялық саясат пен ақпараттық-насихаттау жұмысына салуды атап көрсетеді. Елдегі институционалдық әлеуеттің де, адам әлеуетінің де сапасына ерекше назар аудара отырып, әлеуетті институционалдандыру жасалып отырған әрекеттер үшін сыни маңызды болып табылады.

БҰҰ ЕК бірқатар тиімді, өзекті әрі бірізді әрекеттер әдістерін пайдалана отырып, оның ішінде, бірлескен бағдарламалар арқылы даму саласындағы көзделіп отырған түпкі мақсаттарға жету үшін осы стратегиялық ДӘНБ-ті басшылыққа алады. Бірдей дәрежеде Үкіметтің де, азаматтық қоғам мен жеке меншік сектордың да мүдделерін білдіретін әріптестермен бірге жоспарлай және жұмыс істей отырып, БҰҰ ЕК дамуды, бірлескен ақпараттық-насихаттау жұмысын және байланысты қоса, қызметтің барлық бағыттарында қомақтырақ және жақсырақ нәтижелерге жетуге жәрдемдесе алады.

ДӘНБ салалық министрліктерді, Парламентті, сот жүйесін, азаматтық қоғам ұйымдары мен жеке меншік секторды қоса, Қазақстандағы әріптестермен бірге олардың өздерінің жоспарлары мен бағдарламаларының құрам бөлігі ретінде (IV-Тармақты да қараңыз) жүзеге асырылады. Оған қоса, Сыртқы көмектің тиімділігін арттыру жөніндегі Париж мәлімдемесі мен Аккра әрекеттер бағдарламасына сәйкес, тиімділікті арттыру үшін БҰҰ ЕК-тің ынтымақтастығының келісімділігін, үйлесімділігін және басқарылу қабілетін кепілдендіру үшін БҰҰ жүйесі Бреттон-Вуд мекемелері сияқты даму жөніндегі халықаралық әріптестермен бірге жұмыс істеп, олармен өз әрекеттерін үйлестіретін болады.

II. ДӘНБ-ТІҢ ТАКТИКАСЫ, БАҒЫТТАРЫ МЕН КҮТІЛЕТІН НӘТИЖЕЛЕРІ

2.1. ДӘНБ-ТІ ЖҮЗЕГЕ АСЫРУДЫҢ НЕГІЗГІ ТАКТИКАСЫ

2016-2020 жылдарға арналған жаңа ДӘНБ алдыңғы ЮНДАФ-тарға негізделген және БҰҰ ЕК-ке Үкіметпен және басқа мүдделі тараптармен әріптестікті елдің ауқымында да, аймақтық/ халықаралық ауқымда да стратегиялық маңызды жаңа деңгейге шығаруға бірегей мүмкіндік береді. Бұл БҰҰ ЕК пен елдің арасындағы қарым-қатынастың бұрынғыдай болмайтынын және БҰҰ жүйесі елдің ұзақ мерзімді көруіне қатысты, сондай-ақ, жаңа тұрақты даму мақсаттарының кешеніне қатысты өзінің салыстырмалы мықты жақтарын ұжымдық түрде бағалауға тиіс болатынын көздейді.

Осылайша, алдымыздағы ДӘНБ Қазақстанмен ынтымақтастықтың және әріптестіктің келесі жаңа жолдарын келесі жаңа жолдарын ұсынатын болады:

- БҰҰ ЕК-тің тиісті білімдері мен тәжірибесін пайдалануды жақсарту және экономикалық, әлеуметтік және экологиялық тұрақтылық саласында; ашық және есеп беретін мемлекеттік басқару мен аймақтық ынтымақтастық саласында анағұрлым бірізді бірлескен сабағаттық қызметтер көрсету:
  - ◆ барлық салалардағы теңсіздік мәселелерін шешуге бағытталған бірлескен күш-жігерді басым ету және үйлесімділігін күшейту;
  - ◆ бағдарламалар мен жобалар арқылы «Үкімет халық үшін» тұжырымдамасын ілгерілету;
  - ◆ Қазақстанның аймақтық көшбасшы болуға деген айнаymастығына бірлескен қолдау көрсету.
- Елдегі және аймақтағы саяси экономиканың құбылмалы ландшафтын ескере отырып, алға басудың белсенді әрі серпінді мониторингін жүргізу мақсаттарында ұлттық және жергілікті әріптестермен өзара ықпалдастықты тереңдету және бірлескен әрекеттерді түзету;
- Анағұрлым мақсатты көрсеткіштері топтамасы, бастапқы және мақсатты деңгейлері бар стратегиялық түпкі және аралық нәтижелердің анағұрлым ықшам кешені; статистика бойынша ұлттық органмен және басқа әріптестермен әріптестікте күшейтілген деректер терімі және дәлелдер жүйесімен;
- Үкіметтің тарапынан ресурстарды уақтылы және болжалдана алатын, ең дұрысы, ұзағырақ мерзімді қамтитын (кем дегенде, үш жылдық) кезеңге бөлу бойынша саяси міндеттемені қоса, ұсы-

нылған ДӘНБ-тің түпкі нәтижелері үшін Үкіметтің мүдделілігі мен жауапкершілігін арттыру;

- Шығындардың тиімділігі тәсілдемесін қолдана отырып және бизнес-үдерістерді жақсарта отырып, басымдықтардың аз саны бойынша қомақтырақ нәтижелерге жету қағидасына қатысты бұлжымастық таныту;
- Білімдерді басқаруды, Шығыс-Шығыс/Оңтүстік-Оңтүстік ынтымақтастығын, үшжақты ынтымақтастық пен нетворкингті елдің ауқымында да, одан да кеңірек аймақтық және жаһандық форматта да нығайту.

ҮКІМЕТТІҢ МҮДДЕЛІЛІГІ МЕН ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ЖӘНЕ ДӘНБ БАСЫМДЫҚТАРЫН БІРГЕ ҚАРЖЫЛАНДЫРУ:

Үкіметтің БҰҰ аясындағы даму бағдарламаларындағы, соның ішінде, Үкіметтің тарапынан ДӘНБ-ті жүзеге асыруға қаржыландыруды бірге тартудағы мүдделілігін, жауапкершілігін және шынайы берілгендігін нығайтуға ерекше назар аударылмақ (III-Тармақты да қараңыз). Негізгі екіпін даму мақсаттарындағы көмектен даму мақсаттарындағы әріптестікке қарай ығысқан соң Үкіметтер әдетте қаржыландыруда, жүзеге асыруда және мониторингте анағұрлым белсенді рөл атқарады. Осы тұрғыдан БҰҰ МжБ саласындағы әлеуетті нығайту бойынша

нақты жәрдем көрсету үшін бұл мақсатта ұлттық мониторинг пен бағалау жүйелерін пайдалану өте маңызды болмақ.

Қазақстан қазірге дейін, атап айтқанда, 2011 ж. бері даму саласындағы ауқымды бастамаларды бірге қаржыландыруда елеулі алға басты. Мысалы, Семейдегі жергілікті мемлекеттік басқаруды жетілдіру мен МДМ-ды ілгерілету бойынша БҰҰ-ның бірлескен бағдарламасы Үкімет 11,7 млн. АҚШ доллары мөлшеріндегі жобаның жалпы құнынан 9,8 млн. АҚШ доллары мөлшерінде қаржыландыруды қамтамасыз еткен бірінші ірі жоба болды.

Бұл Семей моделінің табыстылығының ең маңызды элементтерінің бірі болып, осы модельдің 1.1-Тарауда көрсетілгендей Үкіметтің қосқан үлесі жалпы 17 млн. долл. сомасының 13,2 млн. долларын құраған Қызылорда мен Маңғыстаудағы ірі мекемелерлік бағдарламаларда жергілікті және ұлттық даму мәселелерінде БҰҰ-ның одан кейінгі көмегі үшін жаңа шектеме ретінде пайдаланылуына жәрдемдесті. Оған қоса, БҰҰ Даму бағдарламасы мен Үкіметтің арасындағы Өзара түсіністік туралы меморандум бірге қаржыландыру бойынша келіссөздер үшін қажетті алаңқайды құруға көмектесті. Қосымша қаржыландыруды тарту үшін жеке салалық министрліктерге бюджеттен тыс қаржыландыру іздеп Үкіметке жүгінуге мүмкіндік беретін Стратегиялық сабағаттық кеңес құрылды.

БҰҰ ЖҮЙЕСІНІҢ СТРАТЕГИЯЛЫҚ ЖАЙҒАСЫМЫ:

Сонымен бір уақытта, БҰҰ жүйесінің стратегиялық даму саласындағы, соның ішінде, толассыз тақырыптар мен көпсалалы мәселелердегі орасан зор тәжірибесі тиімді есеп беру тетіктерінің кешенімен нығайтылады. Атап айтқанда, ол даму саласындағы мақсаттарға жәрдемдесу мақсаттарында ұлттық және аймақтық институттармен, үкіметтік емес және азаматтық ұйымдармен, талдама орталықтарымен, ғалымдармен, БАҚ және жеке меншік сектормен стратегиялық әріптестіктер құрып, оларды кеңейтуді және, сонымен бірге, саяси ықтиярды да жұмылдыруды ұсынады. Горизонталды байланыстарды да (ұлттық деңгейдегі институттар арасында), вертикалды байланыстарды да (ұлттық және суб-ұлттық деңгейлердің арасында) тереңдету бойынша түрлі агенттіктердің тәжірибесі пайдаланылатын болады.

Және, ақырында, БҰҰ-ның кең танымалдығы мен беделі оның әйгілі риясыздығы мен біріктіру қабілетімен толықтырылады. Атап айтқанда, БҰҰ Қазақстанның халықаралық міндеттемелерінің орындалуына мониторинг жүргізіп, оған жәрдемдеседі. Іс жүзінде, БҰҰ Үкіметпен және азаматтық қоғаммен барлық деңгейлердегі әріптестіктің негізі ретіндегі сенімді тереңдетуге жәрдемдеседі. Оған қоса, қызметінің барысында БҰҰ тек Қазақстанға әлемдік жетістіктерді әкеліп қана қоймай, Қазақстанның маңызды жетістіктерін де әлемге жеткізуге әрекет жасайды.

Бұл іргелі жүзеге асыру құралдары қазір жасалып жатқан үйлестіру тетіктері арқылы ДЭНБ-ті жүзеге асыру барысында одан әрі жетілдіріледі (IV-Тармақты да қараңыз). БҰҰ ЕК бірлескен бағдарламаларды тиімді түрде жасауға және мекемеаралық ынтымақтастыққа ұмтылады және БҰҰ Стандартты оперативті процедураларының неғұрлым келісті әрі орынды элементтерін қолдана отырып, ресурстарды жұмылдыру және анағұрлым үйлесімді тәсілдерді қолдану мүмкіндіктерін зерттейді (IV-Тармақты да қараңыз).

Тұтас алғанда, БҰҰ ТДМ мен «Қазақстан 2050» мақсаттарын жүзеге асыру үшін инновациялық, неғұрлым өзекті әрі заманауи білімдер мен тәжірибенің кешенін құрайтын әріптестіктің мықтырақ әрі анағұрлым стратегиялық және бағытталған күн тәртібін ұсынатын болады. БҰҰ жүзеге асыратын нәтижелер мен іс-шаралар қысқаша төменде сипатталған; нәтижелер мен ресурстардың шектері А Қосымшасында, ал жеке агенттіктердің әрбір түпкі нәтиже аясындағы салымдары В Қосымшасында келтірілген.

2.2. 1-БАҒЫТ: ТЕҢСІЗДІКТЕРДІ ҚЫСҚАРТУ ЖӘНЕ АДАМ ДАМУЫН ЖАҚСARTУ

Түпкі нәтиже 1.1: *Халық үшін, оның ішінде, әлеуметтік тұрғыдан осал және бейберекет тұлғалар мен топтар үшін кешенді сапалы әлеуметтік қызметтерге (денсаулық, білім алу, әлеуметтік қорғау, құқық және т.б. саласында) жақсартылған тең қол жеткізу мүмкіндігі.*

Түпкі нәтиже 1.2: *Экономиканы әртараптандыру жұмыссыздарға, жастарға және әлеуметтік тұрғыдан осал әйелдер мен еркектерге лайықты еңбек ету мүмкіндіктерін қамтамасыз етеді.*

Түпкі нәтиже 1.3: *Экожүйелер және табиғи ресурстар қорғалуда және тұрақты түрде пайдалануда, ал елді мекендер табиғи және антропогендік апаттар мен климаттың өзгеруіне тұрақты.*

«ҚАЗАҚСТАН 2050» СТРАТЕГИЯСЫНЫҢ МАҚСАТТАРЫ:

- Жұмысқа орналасу мүмкіндіктері жақсы жоғары білімді, дендері сау және қорғалған адамдардан тұратын адамзат капиталының мықты базасы
- Елдің тиімді ұзақ мерзімді дамуына жәрдемдесетін энергия ресурстарының тиімді, тұрақты және әртараптандырылған базасы
- Ауасы, суы мен жері таза, биоәртүрлілігі бай және табиғи ресурстарын жаһандық климаттың өзгеруінен туып отырған қауіп-қатерлердің алдында тұрақты түрде пайдаланатын гүлденген ел
- Теңдестірілген және тиімді қалалар мен аумақтар экономикасы
- Аясында бәсекеге қабілетті кәсіпкерлер елдің табиғи ресурстарын тиімді әрі тұрақты түрде пайдаланатын әртараптандырылған ғылымды қажет ететін экономика

Түпкі нәтиже 1.1: Халық үшін, оның ішінде, әлеуметтік тұрғыдан осал және бейберекет тұлғалар мен топтар үшін кешенді сапалы әлеуметтік қызметтерге (денсаулық, білім алу, әлеуметтік қорғау, құқық және т.б. саласында) жақсартылған тең қол жеткізу мүмкіндігі.

Білім беруде, денсаулық сақтауда, тамақтануда және әлеуметтік қорғауда ең биік стандарттарға жету барлық әйелдер мен еркектердің, қыз балалар мен ұл балалардың негізгі құқығы болып табылады және Қазақстанда тұрақты дамуға бірқалыпты өтуді қамтамасыз ету үшін нығайтуды талап етеді. 1-Тарауда атап өтілгендей, адам дамуы саласындағы көптеген негізгі көрсеткіштер жақсарғанына қарамастан, елеулі теңсіздіктер әлі сақталып отыр. Әлеуметтік интеграция мен теңдікті нығайту үшін өзара байланысты стратегиялық міндеттерді, соның ішінде, қол жеткізуге, бар болуға және әкімшіліктік кедергілерге қатысты міндеттерді шешу қажет. Өз кезегінде, бұл көптеген ТДМ-ге, соның ішінде: 1-Мақсат (Кедейлікті барлық нысандарында жаппай жою); 2-Мақсат (Аштықты жою, азық-түлік қауіпсіздігін және тамақтануды жақсартуды қамтамасыз ету, тұрақты ауыл шаруашылығына жәрдемдесу); 3-Мақсат (Салауатты өмір мен кез келген жастағы барлық адамдардың әл-ауқатына жәрдемдесу); 4-Мақсат (Инклюзивті және әділетті сапалы білім беруді

қамтамасыз ету және барлығы үшін бүкіл өмір бойы оқу мүмкіндіктерін жасауға жәрдемдесу); 5-Мақсат (Гендерлік теңдікке қол жеткізу және барлық әйелдер мен қыздардың құқықтары мен мүмкіндіктерін кеңейту); 6-Мақсат (Судың қолжетімділігі мен тұрақты әрі тиімді пайдаланылуын, сондай-ақ, барлығы үшін тазалықты қамтамасыз ету); 10-Мақсат (Елдердің ішіндегі және арасындағы теңсіздіктерді қысқарту) және 16-Мақсат (Тұрақты даму үшін бейбіт және инклюзивті қоғам құруға жәрдемдесу, барлығы үшін әділ сотқа қол жеткізуді қамтамасыз ету және барлық деңгейлерде тиімді, есеп беретін және инклюзивті институттарды құру) сияқты мақсаттарға жетудегі алға басуға тікелей жәрдемдеседі. БҰҰ жүйесінің салыстырмалы артықшылықтары экономикалық даму саласындағы зор тәжірибемен толықтырылатын базалық әлеуметтік қызметтер бойынша негізгі мандатқа; оның Үкіметке ұлттық мақсаттарға жетуде қолдау көрсетудегі бұлжымастығына, жаһандық тәжірибемен және халықаралық алдыңғы қатарлы практикамен етене байланысына; сондай-ақ, тиісті министрліктермен сенімді қарым-қатынасына сүйенеді.

Түпкі нәтижелердің тұрақтылығы әлі де елеулі сын-қатер болып қалып отырғанын атап өткен жөн; мысалы, халықтың неғұрлым кедей және осал жіктерінің қажеттіліктерін қанағаттандыру үшін атаулы әлеуметтік көмектің шектерінен шығатын анағұрлым мақсатты әлеуметтік қорғау қызметтерін қамтамасыз ету қажет. Сондай-ақ, кәсіби әлеуметтік қызмет-

керлердің қолдауымен құқықтар мен мүмкіндіктерді кеңейтумен байланысты көптеген мәселелерді, соның ішінде, ұрып-соғудың, зорлықтың және елемедің түрлі нысандарымен байланысты мәселелерді шешу қажет.

Тұтас алғанда, БҰҰ жүйесі басты назарын Үкіметке әлеуметтік сектордағы қол жеткізілген оң нәтижелерді қолдауда жәрдем көрсетуге аудара отырып, сонымен бірге дәлелдердің негізінде саясатты жасап, оларды іс жүзінде қолдану жолымен, минималды нормаларды жақсарту арқылы әлеуметтік қорғаудың минималды кепілдіктеріне қол жеткізу құқықтарын растау жолымен әлеуметтік қорғау сақталып отырған теңсіздіктерге ерекше назар бөлетін болады. Бұған әйелдер, жастар, балалар мен мүгедектер, мигранттар мен олардың жанұя мүшелері, адам саудасының құрбандары, босқындар, баспана іздеуші тұлғалар, азаматтығы жоқ тұлғалар мен инъекциялық есірткілерді тұтынушылар сияқты осал топтар үшін қызметтерге қол жеткізуді қамтамасыз ету кіретін болады.

Бұл үшін: (1) әсіресе, ауылдық жерлерде әлеуметтік қорғау қызметтерінің сапасын арттыруға жәрдемдесе отырып, азаматтық қатысуды және жастардың құқықтары мен мүмкіндіктерін кеңейтуді одан әрі ынталандыру, халықаралық стандарттарға сәйкес ұлттық және жергілікті жастарға арналған саясатты жасау, өмірлік дағдылардың негізінде білім беруді (ресми болсын, бейресми болсын) ілгерілету және жастарға бағытталған қызметтерді дамытуға жәрдемдесу; (2) мүмкіндіктері шектелген тұлғалар үшін кедергісіз ортаны құру; (3) балалардың осалдықтарына, аймақтардың арасындағы теңсіздіктер мен әртүрлі табыс деңгейлеріне байланысты болатын теңсіздіктердің көптеген факторларына тиімді жауап қайтаратын күтім және қорғау жүйелерінің реформасына ерекше назар бөлу; және (4) ел АИВ бағдарламаларына бөлетін қаражаттарды қоса алғанда, әлеуметтік сектордағы шығындарды ұлғайтуға бағытталған ақпараттық-түсіндіру жұмысы бойынша күш-жігер қажет болады.

Әлеуметтік қорғаудың ұлттық жүйесіндегі келесі әрекеттер бойынша басымдықтарды айқындау үшін Азияның көп елдерінде ұлттық мүдделі тұлғалардың, сондай-ақ, түрлі БҰҰ агенттіктерінің қатысуымен өткізілген Әлеуметтік қорғаудың минималды нормаларын бағалау бойынша ұлттық диалог Қазақстандағы әлеуметтік қорғау саласындағы жағдайдың кешенді шолуын жасауға көмектесе алады.

БҰҰ жүйесі, сондай-ақ, барлығы үшін өмір бойы, соның ішінде, бейбітшілікті және жаһандық азаматтылықты білім алу арқылы нығайту саласында

сапалы оқу мүмкіндіктерін дамытуға жәрдемдеседі. Денсаулық сақтау секторында әлі де сақталып отырған ерекше қиындықтарды және елдің ең дамыған елдердің көрсеткіштеріне барынша жақын көрсеткіштерге жетуге деген ұмтылыстарын ескере отырып, БҰҰ агенттіктері денсаулық сақтау жүйесін нығайту мақсаттарында техникалық көмек көрсетеді. Бұл мемлекеттік саясаттардың барлығы олардың қоғамдық денсаулыққа ықтимал әсерін ескере алуы үшін салааралық және көпсалалы механизмдерді пайдалана отырып жүзеге асырылады. Сонымен бір уақытта, бұл тәсілдеме бүкіл қоғамның күш-жігерін денсаулық сақтау саласындағы теңсіздіктерге қатысты шаралар қолдануға бағытталған жалпы қабылданған мақсаттарға жету үшін жұмылдыруға көмектеседі. Денсаулық сақтаудың жаппай қамтуын қамтамасыз ету үшін техникалық консультациялар мен қызметтер көрсетіледі, атап айтқанда, денсаулықты нығайту және жұқпайтын сырқаттардың төрт қатерлі факторын жою бойынша науқандарды қоса, жұқпайтын сырқаттар проблемаларына айрықша назар бөлінеді. БҰҰ агенттіктері осы қатерлерді азайту әлеуетін нығайту бойынша жұмыс істейді және балалар мен жасөспірімдердің арасында суицидалдық мінез-құлықтың алдын алу үшін психикалық денсаулық мәселелерін жақсырақ түсінуге жәрдемдесіп, сонымен бір уақытта халыққа көрсетілетін психиатриялық көмектің қамтуы мен сапасын жоғарылатады. Сондай-ақ, туберкулез ауыртпалығын жеңілдету бойынша және ана денсаулығы мен репродуктивтік денсаулықты қорғауды одан әрі жақсарту бойынша жұмыс жүргізіледі. БҰҰ жүйесіндегі агенттіктер командасы халықтың осал топтарын шамадан тыс медициналық шығындардан қорғау механизмдерін жасауда, оның ішінде, денсаулық сақтауды қаржыландырудың тиісті механизмдерін жасау және енгізу бойынша техникалық кеңес беру арқылы қолдау көрсетеді. Тиімді, кешенді, клиентке бағытталған денсаулық сақтау қызметтерін жасау бойынша қолдау көрсетіледі.

Оған қоса, денсаулық сақтау саласындағы стратегияны теңсіздік мәселесін шешуге бейімдеу үшін, жұқпайтын сырқаттарды қоса, қоғамдық денсаулыққа қауіп төндіретін негізгі әлеуметтік-экономикалық детерминанттарды анықтауға бағытталған мақсатты зерттеулер жүргізіледі. Мұның мақсаты – неғұрлым осал тұлғалар мен топтарға дәлелді медицинаға негізделген сапалы қызметтерді пайдалану мүмкіндігін қамтамасыз ету. Бұл алғашқы медициналық санитарлық жәрдемді, созылмалы ауруларды емдеуде басқарылатын медициналық жәрдемді және психиатриялық жәрдемге жоғарылатылған қол жеткізу мүмкіндігін және қол жеткізуді басты назарға алатын анағұрлым мықты, адамға

бағытталған, үйлестірілген және біріктірілген денсаулық сақтау қызметтеріне алып келуге тиіс. Сонымен бірге, нашақорлықтың алдын алу мен емдеу және есірткіге тәуелді тұлғаларды оңалту салаларында ғылыми негізделген және адам құқықтарына бағытталған саясаттарды, стандарттар мен тәжірибені жасау бойынша қолдау көрсетіледі.

Осы Түпкі нәтиженің шектерінде қолдау көрсетуге бекем БҰҰ агенттіктерінің қатарына ДДҰ, БҰҰ Әйелдер, БҰҰ БЖКБ, БҰҰ ЕҚБ, ЮНИСЕФ, ЮНФПА, ЮНЭЙДС және әріптес-ұйым ретінде МХҰ жатады. Ұлттық әріптестердің арасында Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрлігі, Білім беру және ғылым министрлігі, Әділет министрлігі және Ішкі істер министрлігі халыққа медициналық, әлеуметтік, білім беру және құқықтық қызметтердің қолжетімдігін қамтамасыз етіп, ондай қызметтердің стандарттарын белгілейтін болады. Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрлігі мен болашақ Медициналық сақтандыру қоры да денсаулыққа қатысты көрсеткіштерді мониторингілеуде және кедергілерді жою мен, әсіресе, медициналық қызмет көрсету шығындарына байланысты болатын қаржылық қатерлерден қорғауға қатысты ауқатсыз халықтың мұқтаждықтарына бағытталуды қамтамасыз ету үшін заңнаманы және нормативтік актілерді жасап шығаруда негізгі рөл атқаратын болады.

Түпкі нәтиже 1.2: *Экономиканы әртараптандыру жұмыссыздарға, жастарға және әлеуметтік тұрғыдан осал әйелдер мен еркектерге лайықты еңбек ету мүмкіндіктерін қамтамасыз етеді.*

Қазақстан экономикасының тұрақтылығын экономикалық өсудің инклюзивті моделі анықтамақ. Атап айтқанда, өнеркәсіптік/өндірістік, ауылшаруашылық және сервистік секторлары бәсекеге қабілетті болатын, жеке меншік сектормен қозғалатын, әртараптандырылған және тұрақты экономиканың дамуы мақсаттарындағы ғылымды қажет ететін экономикалық дамуға басым назар бөлінеді. Жақсы ойластырылған және, оның ішінде, жұмысқа орналастыру саласындағы әртараптандыру саясаттары жастар мен ересектердің адамзат капиталына инвестиция салуға деген сұраныстың өсуіне жәрдемдесіп, ресми секторда жұмысқа орналасуға көбірек мүмкіндік береді, бұл болса, экономикалық белсенді халықтың әл-ауқатын жоғарылатады. Тура солайша олар қандай және қай салаларда өнімділігі жоғары жұмыс орындары бар екендігі туралы нақты белгілер беріп, еңбекке қабілетті халықтың өнімділігі төмен жұмыс орындарынан өнімділігі жоғары жұмыс орындарына ауыса алу үшін жеткілікті икемді болуға тиіс. Нәтижесінде, ондай саясат пен қыз-

меттер неғұрлым әртараптандырылған және мақсатты болса, Қазақстанның толығымен инклюзивті, әділетті әрі тұрақты экономикаға өтуі соғұрлым жеңіл болмақ.

Мұндай стратегиялар ТДМ-ды, атап айтқанда, 1-Мақсатты (Кедейлікті барлық нысандарында жаппай жою); 8-Мақсатты (Тұрақты, инклюзивті және тұрақты экономикалық өсуге, толық өнімді жұмысбастылыққа және барлығы үшін лайықты жұмысқа жәрдемдесу); 9-Мақсатты (Өмірге бейімді инфрақұрылымды құру, инклюзивті және тұрақты индустриализацияға жәрдемдесу және инновацияларды ынталандыру) және 10-Мақсатты (Елдердің ішіндегі және арасындағы теңсіздіктерді қысқарту) қолдайды.

Бұған жету үшін Қазақстан орта мерзімді және ұзақ мерзімді келешекте бағытын өзгертіп, болашақ экономикалық парадигмаға «жасыл экономика» моделін ендіру және әсіресе ауыл шаруашылығында климаттың өзгеруіне бейімделу әлеуетін жоғарылату қажеттілігін мойындай отырып, өзінің даму стратегияларын инновациялық, жоғары өнімді және нарыққа көбірек бағытталған тәсілдемелері бар инвестициялық экономикаға бейімдеуге тиіс.

БҰҰ жүйесі инклюзивті және тұрақты өсудің элементтерін қамтитын, жұмыспен қамтумен қозғалатын және кедейлердің жағдайын жақсартуға бағытталған экономиканың түрлі салаларында салыстырмалы артықшылықтарды ұсынады. Олардың экономикадағы қолайсыз жағдайын және органикалық ауыл шаруашылығы саласында төменгі деңгейде өндірістік-өткізу тізбектерін дамыту әлеуетін ескере отырып, басым мақсатты топтар ретінде әсіресе, ауылдық жерлердегі жастарға, әйелдерге және мүмкіндіктері шектелген адамдарға ерекше назар бөлінеді.

БҰҰ жүйесінде, сондай-ақ, кәсіпкерлік ортаны жақсарту, атап айтқанда, жоғары деңгейлі экономикалық белсенділік пен экономиканы әртараптандыру үшін қажетті алғышарт ретінде материалдық та, әлеуметтік те инфрақұрылымды дамыту бойынша; жеке меншік секторды тартуға қолдау көрсету бойынша; инвестицияларды тарту және кәсіпорындарға, атап айтқанда, өнеркәсіп кәсіпорындарына бәсекеге қабілеттілікті арттыруда көмек көрсету бойынша нақты тәжірибе бар.

Нақты жәрдем «Жұмыспен қамту жол картасы 2020» бағдарламасын одан әрі жетілдіру және еңбек нарығындағы өзгерістерге сезімтал болатын жұмысқа орналастыру бойынша мемлекеттік қызметтерді жақсарту бойынша көрсетіледі. Жастарды жұмысқа орналастыру және лайықты жұмыс істеу

мүмкіндіктерін кеңейту үшін жастарды жұмыспен қамтуды қамтамасыз ету бойынша әрекеттер жоспарын жасауға және қабылдауға ерекше қолдау көрсетіледі; сондай-ақ, іс жүзіндегі мәліметтерге сүйенетін шешімдерді қабылдау мақсаттарында жастарды жұмысқа орналастыру саласындағы саясаттың кешенді шолуы жасалады. Сонымен қатар, жастар және жұмыспен қамтуға қатысты БҰҰ жүйесі гендерлік факторларды ескере отырып, жастар үшін лайықты еңбекті қамтамасыз ету үшін елдің әлеуетін нығайту бойынша ұжымдық тәжірибені ұсына алады. Жастардың, атап айтқанда, жас әйелдердің арасында кәсіпкерлікке жәрдемдесу механизмдерін нығайту жеке меншік секторды дамытуда гендерлік теңдікке бағытталған тәсілдемені қамтамасыз ету үшін басымдылық болып табылады.

БҰҰ жүйесі одан әрі ауылдық жерлерде жастар үшін тартымды болып табылатын мүмкіндіктерді дамытуды қоса, осал жастарға лайықты жұмысқа ауысуды жеңілдету үшін және ауылдан қалаға көшуге баламалар табу үшін еңбек саласында жастардың құқықтарын жақсарту және олардың сақталуын қамтамасыз ету бойынша және, техникалық және кәсіби білім беруді және оқытуды (ТЖКБ) қоса, жұмыспен қамту және дағдыларды дамыту бағдарламаларын жүзеге асыру бойынша қолдау көрсете алады. Саясат деңгейінде БҰҰ жүйесі тартатын техникалық сарапшылар Үкіметке тиісті біліктілік стандарттары мен нұсқаулықтарымен қамтамасыз ету, сапаны қамтамасыз ететін оқу жоспарларын жасау және дипломдар мен біліктілікті мойындау бойынша әлеуетті нығайтуда қолдау көрсете алады. Оған қоса, мигранттарға жұмыс істеуге рұқсаттар алу үдерістерін жеңілдету үшін көші-қон саласында ұлттық заңнаманы қайта қарау бойынша жәрдем көрсетіліп, босқындарды, баспана іздеуші тұлғаларды және азаматтығы жоқ тұлғаларды еңбек нарығына ортақ ету мақсаттарында заңнамалық реформа да осы мақсатқа бағытталатын болады.

Ерекше назар Қазақстанның мұнай секторының дәстүрлі басты рөлінен кетуді қамтамасыз ететін әртараптандырылған экономика құрылымын жасау құралы ретіндегі жасыл экономикаға көшуіне бөлінеді. Атап айтқанда, жасыл экономика саласындағы білім мен дағдыларды дамытуға, шағын және орта бизнесті дамытуға және жергілікті деңгейде мемлекеттік басқару жүйесінің әлеуетін нығайтуға ерекше көңіл аударылады. Қосымша назар экотуризм, ерекше қорғалатын табиғи аймақтар, «жасыл» сапып алулар сияқты жаңа мүмкіндіктерді дамытуға, сондай-ақ, қалалар мен көлікті тұрақты дамыту және қалдықтарды басқару тәжірибелерін енгізуге бөлінеді (1.3-Түпкі нәтижені де қараңыз).

Сонымен бір уақытта, стратегиялық өткізу нарықтары туралы ақпаратты жеткізу, өндіру-өткізу тізбегін дамыту және таңдаулы пилоттық басым салаларда жұмыс істейтін өнеркәсіптік кәсіпорындардың экспорттық әлеуетін нығайту өнеркәсіп салаларын әртараптандыруға бағыттау шектерінде ерекше қойылады. Елдегі инфрақұрылымды жаңғыртуға және өнімнің сапасын арттыруға, сондай-ақ, Қазақстанның өнеркәсіптік статистикасын халықаралық және еуропалық стандарттармен үйлестіруге және инвестицияларды ілгерілетуге ерекше жәрдем көрсетіледі. Мәдени әртүрлілікке жәрдемдесу диалог, әлеуметтік бірауыздылық пен тұрақты даму үшін қозғаушы күш ретінде қолдау табады. Оған қоса, профилактикалық қауіпсіздік пен еңбекті қорғау қағидалары еңбек саласындағы заңнаманы реформалаудың құрамына кіретінін қамтамасыз ету үшін техникалық консультациялар өткізіледі.

БҰҰ жүйесі, сондай-ақ, техникалық ынтымақтастық бойынша қызметтің әсерін күшейту үшін, даму саласындағы қатысушылардан түрлі ресурстарды жұмылдыру үшін әріптестіктің жаңа инновациялық тәсілдемелері жасап шығаруда қолдау көрсете алады. Бұл тұрақты қоғамға айналу үшін және мұндай кешенді әрі күрделі даму үдерістерін қаржыландыру үшін түрлі мүдделі тараптардың ұжымдық әрекеттері қажет деген сенімнен ағып шығады.

Осыған байланысты және I-Тарауда атап өтілген іргелі міндеттерді шешу үшін БҰҰ жүйесі, атап айтқанда, жоғары білім алуға арналған оқу бағдарламаларын жақсарту және инновациялармен, технологиялар мен ғылыммен байланысты салаларда зерттеулер жүргізу сияқты салалардағы өзінің орасан зор тәжірибесін ұсынады. Мемлекеттік қызметкерлер мен бизнес-бірлестіктердің әлеуетін нығайту, сонымен бірге, бәсекеге қабілеттілікті, инновациялық саясатты қолдауға және мемлекеттік-жекеменшік серіктестіктерді күшейтуге бағытталады. Оған қоса, Шығыс Қазақстан, Қызылорда және Маңғыстау облыстарында бағдарламаларды бірлесіп іске асыру тәжірибесіне сүйене отырып, БҰҰ жүйесі жұмыссыздардың (жұмыспен жеткіліксіз қамтылғандар мен өзін-өзі жұмыспен қамтып отырғандармен қатар) әлеуетін дамыту жолымен және шағын және орта бизнесті дамыту үшін қаржылық инструменттерге қол жеткізуді қамтамасыз ету жолымен ауыл халқына тіршілік көздерін қамтамасыз ету бойынша қолдау көрсете алады. Осының бәрі жұмыс істеп жүрген адамдарға және еңбек нарығына алғаш рет шығып отырған тұлғаларға пайдалы болады деп күтілуде, себебі олар әлеуетті түрде анағұрлым сапалы, нарыққа бағытталған куәлік берілетін оқыту және жұмысқа

орналастыру қызметтеріне қол жеткізе алатын болады.

Осы Түпкі нәтижеге жетуде қолдау көрсетуге бекем БҰҰ агенттіктерінің қатарына БҰҰ АҚТБ, ДДҰ, БҰҰ ЭЭК, ХЕҰ, БҰҰ Әйелдер, БҰҰДБ, БҰҰ БЖКБ, ЮНЕП, ЮНЕСКО, ЮНИДО, ЮНКТАД және әріптес-ұйым ретінде МХҰ жатады. Ұлттық әріптестердің арасында таңдалған облыстардың әкімдіктері «Жұмыспен қамту жол картасы 2020» ұлттық бағдарламасын жүзеге асыру үшін жауап берсе, Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрлігі мекемеаралық техникалық топтың жұмысын үйлестіруді жүзеге асыратын болады. Басқа басты әріптестердің қатарына Парламент, Білім беру және ғылым министрлігі, Кәсіподақтар федерациясы мен Жұмыс берушілердің конфедерациясы (ҚРЖБК) жатады.

Түпкі нәтиже 1.3: *Экожүйелер және табиғи ресурстар қорғалуда және тұрақты түрде пайдалануда, ал елді мекендер табиғи және антропогендік апаттар мен климаттың өзгеруіне тұрақты.*

I-Тарауда көрсетілген іргелі міндеттерді шешу үшін БҰҰ жүйесі басымдық ретінде халықтың экологиялық қатерлерге, табиғи апаттар мен климаттың өзгеру қатерлеріне тұрақтылығын нығайтуды ерекше бөліп қарайды. Мұнда ауыл шаруашылығын жүргізу әдістерін жетілдіруге, экожүйелерді басқаруға, тұрақты балық шаруашылығын жүргізуге және биоәртүрлілікті сақтауға назар бөлінеді. Осы түпкі нәтиженің шектерінде түрлі ТДМ-дерге қолдау көрсетіледі, олардың ішінде, 1-Мақсат (Кедейлікті барлық нысандарында жаппай жою); 2-Мақсат (Аштықты жою, азық-түлік қауіпсіздігін және тамақтануды жақсартуды қамтамасыз ету, тұрақты ауыл шаруашылығына жәрдемдесу); 5-Мақсат (Гендерлік теңдікке қол жеткізу және барлық әйелдер мен қыздардың құқықтары мен мүмкіндіктерін кеңейту); 7-Мақсат (Барлығы үшін бағасы қолжетімді, сенімді, тұрақты және заманауи энергияға қол жеткізуді қамтамасыз ету); 10-Мақсат (Елдердің ішіндегі және арасындағы теңсіздіктерді қысқарту); 12-Мақсат (Тұтыну мен өндірудің тұрақты модельдерін қамтамасыз ету); 13-Мақсат (Климаттың өзгеруі мен оның салдарларымен күрес бойынша шұғыл әрекеттер жасау); 15-Мақсат (Құрлық экожүйелерін қорғау, қалпына келтіру және олардың тұрақты пайдаланылуына жәрдемдесу, орман ресурстарын тұрақты басқару, шөлейттенумен күресу, жер ресурстарының азып-тозу үдерісін тоқтату және кері қайтару, сондай-ақ, биоәртүрлілікті жоғалтуды тоқтату) және 16-Мақсат (Тұрақты даму үшін бей-

біт және инклюзивті қоғам құруға жәрдемдесу, барлығы үшін әділ сотқа қол жеткізуді қамтамасыз ету және барлық деңгейлерде тиімді, есеп беретін және инклюзивті институттарды құру).

Атап айтқанда, ұлттық заңнаманы халықаралық міндеттемелерге және Конвенциялардың талаптарына сәйкес келтіру және міндеттемелерді орындау туралы есеп беру бойынша ұсыныстар жасалады. Жоғарыда аталып өткен жасыл экономикаға өту бойынша қолдау көрсету шектерінде БҰҰ Агенттіктері су ресурстарын тұрақты басқаруды жақсартуға, табиғатты қорғау қызметін басқаруды жаңғыртуға және жергілікті деңгейде жасыл дамуға өтуге жәрдемдесуге ұмтылады. Табиғи ресурстарды тұрақты пайдалануға және табиғи апаттардың қауіп-қатерлерін азайтуға одан әрі қолдау көрсету үшін ұлттық әрі халықаралық ғылыми ресурстар тартылады.

Тұрақты дамуды қамтамасыз етуге бағытталған күш-жігердің барлық аспектілеріне – әлеуметтік, экономикалық және экологиялық аспектілеріне әсер ететін энергетикалық сектордың маңыздылығын ескере отырып, соның ішінде, өнеркәсіпте де энергияны тұтыну және энергия тиімділігін басқару бойынша алдыңғы қатарлы тәжірибелер мен технологияларды ендіру және тарату бойынша қолдау көрсетіледі. Мұндай қолдау 2012 ж. іске қосылған БҰҰ-ның Барлығы үшін тұрақты энергетика бастамасының шектеріндегі жұмысқа, сондай-ақ, БҰҰ-ның бүкіл дүние жүзіндегі энергия тиімділігін арттыру және жаңғыртылатын энергия көздері бойынша ірі ауқымды жобаларынан құралған модельге негізделетін болады. Атап айтқанда, тұрақты энергетикамен байланысты ТДМ-ды орындау үшін ұлттық әрекеттер жоспары дайындалады.

БҰҰ жүйесі, сондай-ақ, болжам бойынша, ауыл тұрғындарының да, ұлттық және мемлекеттік басқарудың да тұрақтылығын көтеруге мүмкіндік беретін, кедейлік пен қоршаған ортаның жағдайы арасындағы байланысқа қатысты анағұрлым кешенді тәсілдемені жасау бойынша қызмет жүргізеді. Атап айтқанда, кедейлікті қысқартуға жәрдемдесе отырып, ауыл тұрғындарына биологиялық ресурстар мен жерді тұрақты пайдалануға мүмкіндік беретін механизмдерді жасау және ендіру бойынша жәрдем көрсетіледі. Осылайша, БҰҰ химиялық қауіпсіздік саласында қатерлерді бағалауды нығайту, қатерлерді басқару және қадағалау, адам денсаулығын сақтаумен бірге табиғатты және қоршаған ортаны қорғауды күшейту бойынша техникалық көмек көрсетеді. Апаттардың қатерін тиімді азайту бойынша ақпараттық-түсіндіру жұмыстары мен үйлестіру білімдердің және құрылымдық және құрылымдық емес қатерлерді түсінудің кеңеюіне жәрдемдесіп, табиғи апаттарға дайын болуға, оларға қарсы әрекет етуге және ерте қалпына келтіруге қатысты көпсалалы тәсілдемені қамтамасыз етеді.

Осы түпкі нәтиженің шеңберінде қолдау көрсетуге бекем БҰҰ агенттіктерінің қатарына ДДҰ, БҰҰ ҚАД, БҰҰ ЕЭК, БҰҰДБ, ЮНЕП, ЮНЕСКО, ЮНИДО, ЮНИСЕФ, ЮНОПС және әріптес-ұйым ретінде МХҰ жатады. Ұлттық әріптестердің арасында таңдалған облыстардың әкімдіктері әкімшіліктік қолдау көрсетіп, ақпаратқа қол жеткізуді қамтамасыз етеді, ал Ұлттық экономика министрлігі ұлттық деректер базаларына қол жеткізу мүмкіндігін қамтамасыз етіп, әкімдіктермен өзара ықпалдасуды орнатуға көмектеседі; Ауыл шаруашылығы министрлігі фермер-

лердің белсенді қауымдастықтарына қол жеткізуді қамтамасыз етсе, Денсаулық сақтау және әлеуметтік қорғау министрлігі деректер мен ерекше қорғалатын табиғи аумақтарда және көршілес аудандарда тұратын осал қауымдастықтарға қол жеткізуде жәрдем береді. Қоғамдық ұйымдар қалалық және ауылдық жерлердегі неғұрлым белсенді топтарды жұмылдыруға көмектесе, белсенді жеке компаниялар тұрақтылықты жоғарылатудағы пилоттық жобаларды жүзеге асыруға көмек береді. Тұтас алғанда, ұлттық әріптестер апаттардың қауіптерін азайту мен төтенше жағдайларға дайындық бойынша ұлттық және аймақтық жоспарларға жаңа тәсілдемелерді ендіруде қолдау көрсетеді.

2.3. 2-БАҒЫТ: ТИІМДІ ИННОВАЦИЯЛЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК ИНСТИТУТТАР

Түпкі нәтиже 2.1: Құқық иелері республикалық және жергілікті деңгейлерде шешімдерді қабылдау және орындау үдерістеріне қатысып, нәтижесінде адам құқықтарының жүзеге асырылуына жәрдемдеседі.

Түпкі нәтиже 2.2: Соттық және құқықтық жүйелер мен мемлекеттік институттар әділетті, жауапты, есеп беретін және барлығы үшін қолжетімді болып табылады.

«ҚАЗАҚСТАН 2050» СТРАТЕГИЯСЫНЫҢ МАҚСАТТАРЫ:

- Экономиканың тиімді басқарылуын және Қазақстанның бүкіл халқының әл-ауқатын қолдайтын күшті, ашық әрі инклюзивті экономикалық және саяси институционалды әлеует
- Кеңейтілген мүмкіндіктер мен есеп беру жағдайларында Қазақстан халқының бірінші кезекті қажеттіліктерін қамтамасыз ететін орталықсыздандырылған мемлекеттік басқару құрылымы.

Түпкі нәтиже 2.1: Құқық иелері республикалық және жергілікті деңгейлерде шешімдерді қабылдау және орындау үдерістеріне қатысып, нәтижесінде адам құқықтарының жүзеге асырылуына жәрдемдеседі.

Орталық және жергілікті деңгейде мемлекеттік қызметтердің тиімді институционалды әлеуетін дамыту Қазақстанның даму саласындағы жетістіктерін қолдау үшін өте маңызды болып табылады. Бұл әлеуетті дамытудағы елеулі алға басуға қарамастан, ашықтыққа, есеп беруге, қатысу мен адам құқықтарына негізделген дамуға қатысты елеулі мәселелер сақталып отыр. Сондықтан, келесі ТДМ-дарды жүзеге асыруға ерекше назар аударылмақ: 5-Мақсат (Гендерлік теңдікке қол жеткізу және барлық әйелдер мен қыздардың құқықтары мен мүмкіндіктерін кеңейту); 10-Мақсат (Елдердің ішіндегі және арасындағы теңсіздіктерді қысқарту) және 16-Мақсат

(Тұрақты даму үшін бейбіт және инклюзивті қоғам құруға жәрдемдесу, барлығы үшін әділ сотқа қол жеткізуді қамтамасыз ету және барлық деңгейлерде тиімді, есеп беретін және инклюзивті институттарды құру).

Қазақстан Үкіметі мен БҰҰ жүйесі анағұрлым тиімді және есеп беретін мемлекеттік басқару үшін және адам құқықтары саласында алға басу үшін әлеуетті жүйелік, институционалды және жеке деңгейлерде дамыту қажеттілігін мойындайды. Сол себепті БҰҰ ЕК кешенді жалпыүкіметтік тәсілдемені ілгерілетіп, заң билігі мен сот әділдігі саласында бірін-бірі толықтыратын нәтижелерге жетуге ұмтылады. Ең алдымен, БҰҰ жүйесі қызметінің барлық салаларында «Үкімет халық үшін» тұжырымдамасына басым орын беріледі.

Басымдық тек жеке дағдыларды дамытуға ғана емес, мемлекеттік қызметтердің тиімділігі мен есеп беруге жататынын көздейтін қағидаларға негізделген институционалды мәдениет пен тәжірибені ендіруге де беріледі. Ұлттық міндеттемелерді орындауды бағалау көрсеткіштері мен критерийлерін, сондай-ақ, оңтайлы, мықты, ашық әрі тұрақты нормативтік-құқықтық ортаның жағдайларында технологияларды берудің, білімдермен алмасудың және әлеуетті нығайтудың механизмдерін орнату қажет.

БҰҰ жүйесі бар құрылымдарда әріптестіктер құруға, даму саласындағы саясаттың тиімдірек жұмыс істеуі үшін өкілеттіктер мен міндеттердің бөліп шектелуіне, шешімдердің қабылдануы мен қызметтердің көрсетуіне жәрдемдесуге ұмтылады. Институционалды әлеуетті нығайту арқылы БҰҰ жүйесі әлеуметтік келісімге, мемлекеттік басқарудың инклюзивтілігін арттыру үшін мемлекет пен халық арасындағы байланысты қолдап тұруға жәрдемдесуге ұмтылатын болады. БҰҰ ЕК-тің дамуға қатысты адам құқықтарына негізделген тәсілдемесін пайдалана отырып, жергілікті өзін-өзі басқаруды жетілдіру бойынша және шешімдер қабылдау үдерісіне халықтың қатысуын кеңейту бойынша күш-жігері тұрақтылықты нығайтуға болысады.

Азаматтық қоғам даму саласындағы ұлттық мақсаттарға жетуде таптырмайтын әріптес болып табылады. Бүкіл елдің аумағында әрекет ететін үкіметтік емес ұйымдар бейбіт қоғамдық диалог шеңберінде халықтың түрлі жіктерінің пікірін білдіреді.

Азаматтық қоғам ұйымдарымен өзара ықпалдасу олардың тәуелсіздігіне (Қазақстан Үкіметінен және басқа елдердің үкіметтерінен), өз аудиторияларының алдында есеп беруіне және кедей және басқа осал топтардың тұрғысынан оң әлеуметтік өзгерістердің керуеншілері ретіндегі тиімділігіне негізде-

летін болады. Азаматтық қоғаммен жұмыс жеке бір сала ретінде емес, адам дамуы үшін қажетті мемлекет пен қоғамның жақындасуын көздейтін кешенді ортақ тәсілдеменің құрам бөлігі ретінде қарастырылады.

Атап айтқанда, БҰҰ ЕК елдің жасыл экономикаға көшуі кезеңінде саясатты тұжырымдаудың кешенді үйлестірілген тәсілдемесін қолдау (сондай-ақ, 1-ші және 3-ші бағыттарды да қараңыз), Парламентпен жұмысты жандандыру, Үкімет жұмысының тиімділігін бағалауға жәрдемдесу сияқты салаларда әлеуетті дамытуда көмек ұсына алады. Орталықсыздандыруға қолдау көрсету әлеуетті нығайту және мүмкіндіктерді кеңейту арқылы тиімді жергілікті басқару жүйелерін құруда көмек көрсетуді қамти алады.

Дамуға, әсіресе, әйелдердің, балалардың/жастардың және осал топтардың – мүгедектігі бар адамдардың, АИВ-пен өмір сүретін адамдардың, ішкі және сыртқы еңбекші-мигранттардың, адам саудасы құрбандарының, босқындар мен азаматтығы жоқ адамдардың құқықтары мен мүмкіндіктерін кеңейту тұрғысынан адам құқықтарына негізделген тәсілдемені қолдану әлеуетін қалыптастыруда БҰҰ ЕК-тің маңызды артықшылығы бар. Оған қоса, БҰҰ ЕК халықаралық конвенциялар мен келісімдердің шеңберіндегі Қазақстанның міндеттемелерін орындауда және олардың орындалуына мониторинг жүргізуде, сондай-ақ, тиісті есептерді дайындауда нақты қолдауды ұсына алады, бұл адам құқықтары саласындағы стандарттарды және оларды қорғау механизмдерін терең түсінуді қамтамасыз ету мақсатында әлеуетті қалыптастыруға ерекше назар аударатын отырып, мемлекеттің адам құқықтарын сақтау, қорғау және көтермелеу бойынша конституциялық және халықаралық міндеттемелерін толықтырады.

Егжей-тегжейлі деректерді, әсіресе, әлеуметтік қызметтер саласында жинау әлеуетін одан әрі дамытуға, деректерді талдау үшін бірегей базаны пайдалануға, сондай-ақ, елдің табыс деңгейі орташа мәртебесіне қарамастан, елдегі теңсіздіктердің тұрғысынан әсіресе маңызды болатын тиімді даму жоспарларын жасауда эмпирикалық деректерді пайдалануға, мысалы, атап айтқанда, су ресурстары, энергия және экожүйелер бойынша экологиялық-экономикалық статистикалық деректерді жинау және таратуды жетілдіру бойынша шараларға ерекше назар бөлінеді. Орман шаруашылығын тұрақты басқару бойынша есеп беру жүйесі мен жауапкершілік жүйесін жақсартуға да ерекше көңіл бөлінбек. Деректердегі кемшіліктер мәселелерін анықтай және шеше отырып, БҰҰ ЕК БҰҰ-ның негізгі бағдарламалық қағидаларын: адам құқықтарына негізделген даму

тәсілдемесін (осал топтар туралы деректерді жетілдіру), гендерлік теңдік қағидаларын (деректерді жыныс бойынша, гендерлік теңсіздіктердің сипаты, себептері мен әсері бойынша нақтылау) және экологиялық тұрақтылықты (климаттың өзгеруі бойынша және табиғи апаттар қатерлері мен оларға тұрақтылық бойынша деректер) қолдануды жақсартуға көмектесе алады. БҰҰ жүйесі, сондай-ақ, халықтың белгілі топтарының қанағаттандырылмаған қажеттіліктерін жақсырақ анықтау үшін аналитикалық шолуларды ілгерілетпек.

БҰҰ ЕК Маңғыстау, Қызылорда және Шығыс Қазақстан облыстарына басты назар аудара отырып, азаматтық қоғамның ұлттық және жергілікті деңгейде денсаулық сақтау және әлеуметтік қорғау саласындағы саясатты жасауға, жоспарлауға, жүзеге асыруға және мониторинг жүргізуге көбірек тартылуына жәрдемдеседі. Осылайша азаматтық қоғам ұйымдары, әсіресе, халықпен тікелей жұмыс істейтіндері АИВ саласында АИВ-пен қозғалған халықтың, үлкен қатерге ұшырап отырған топтардың құқықтарын құрметтей отырып, олардың қажеттіліктерін көрсететін саясатты және қызметтерді жасап шығаруға көбірек қатыса алады. Денсаулық сақтау жүйесін жақсарту үшін тек денсаулық сақтау ғана емес, түрлі секторлардың жауапкершілігі мен есеп беруін қамтамасыз ететін кешенді, көпсалалы денсаулық сақтау тәсілдемесін жасап шығаруға ерекше көңіл бөлінеді.

Сонымен бір уақытта, БҰҰ ЕК ақпарат пен білімге жалпыға бірдей қол жеткізу мүмкіндігін және өз ойын еркін білдіру және бейбіт жиналыс өткізу құқығын қамтамасыз етуге жәрдемдесуді жалғастырады. БҰҰ ЕК Үкімет пен үкіметтік емес әріптестердің арасында адам саудасымен күрес мәселелері бой-

ынша, адам саудасы құрбандары, баспана іздеуші тұлғалар мен азаматтығы жоқ тұлғалар үшін ұлттық бағыттау механизмдерін қалыптастыру бойынша ұлттық диалогты ерекше қолдайды.

БҰҰ ЕК әйелдердің әлеуетін нығайтуда, әйелдердің құқықтарын қорғауға бағытталған құқықтық жүйе мен саясатты жетілдіру үшін халықаралық тәжірибе мен стандарттарды таратуда көмек ұсына алады. БҰҰ ЕК басты назарды гендерлік мәселелерді шешудегі кешенді шараларға және гендерлік теңдік саласындағы шараларды мекемеаралық және көпсалалы түрде үйлестіруді нығайтуға аудара отырып, гендерлік теңдік саласында ұлттық мақсаттар мен міндеттемелердің жүзеге асырылуына жәрдемдеседі. Бұл БҰҰ Жарғысының, Мыңжылдық декларациясының, Біріккен Ұлттар Ұйымы жүйесінің шектерінде даму мақсаттарындағы оперативтік қызмет саласындағы саясатқа төрт жылдық бәрін қамтитын шолудың (ТЖСБШ), 2005 жылғы Дүниежүзілік саммиттің, Пекиндік әрекеттер тұғырнамасының және Халықаралық тұрғын халықпен даму конференциясының Әрекеттер тұғырнамасының мақсаттарымен қатар, ұлттық мақсаттарға жетуге жәрдемдесетін болады. ДӘНБ Әйелдерге қатысты кемсітушіліктің барлық нысандарын жою туралы конвенцияны (CEDAW) және Қазақстан қатысушысы болып табылатын адам құқықтары бойынша басқа халықаралық келісімдер мен инструменттерді жүзеге асыруға жәрдемдеседі. ДӘНБ бұл мақсаттарға жетудегі алдыңғы қатарлы тәжірибені құжатқа түсіре отырып, гендерлік теңдік саласындағы міндеттемелерді орындау мен олардың орындалуын қадағалау үшін, әйелдердің құқықтары мен мүмкіндіктерін кеңейту үшін даму саласындағы әріптестермен тиімді тұрақты қарым-қатынастарға жәрдемдеседі.

БҰҰ ЕК бұқаралық ақпарат құралдары арқылы және балалардың пікірлерін ескере отырып және жастарға қатысты саясатты жетілдіре отырып, азаматтық қоғамның қызметке қатысуын белсенді көтермелейді. БҰҰ ЕК еріктілік пен қоғамдық жұмыс арқылы осал жағдайдағы жасөспірімдерді саяси, әлеуметтік және мәдени өмірге белсенді түрде тартады.

Осы түпкі нәтижеге жету үшін осы бағытта жұмыс істеуге ниеттеніп отырған БҰҰ агенттіктері: БҰҰ АҚТБ, ДДҰ, БҰҰ ҚАД, БҰҰЕ, БҰҰ БЖКБ, БҰҰ АҚЖКБ, БҰҰ ЕҚБ, ЮНЕСКО, ЮНИСЕФ, ЮНФПА және әріптес ұйым ретіндегі МХҰ. Ұлттық әріптестер: ҚР Президентінің Әкімшілігі, Парламент, орталық және жергілікті мемлекеттік органдар, ҚР Мемлекеттік қызмет істері және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі, Әйелдер істері және отбасылық-демографиялық саясат жөніндегі ұлттық комиссия, ҚР Президенті жанындағы Адам құқықтары жөніндегі комиссия және Адам құқықтары жөніндегі ұлттық орталық, жергілікті әкімдіктер мен өзге жергілікті органдар; ұлттық және халықаралық азаматтық қоғам ұйымдары, олардың ішінде, қоғамдық топтар және жастардың үкіметтік емес ұйымдары, мемлекеттік және мемлекеттік емес БАҚ, журналистер мен саяси белсенді тұлғалар.

Түпкі нәтиже 2.2: Соттық және құқықтық жүйелер мен мемлекеттік институттар әділетті, жауапты, есеп беретін және барлығы үшін қолжетімді болып табылады.

ДӘНБ сот әділдігіне, құқықтық көмекке және адвокаттар алқаларына қол жеткізу мүмкіндіктерін жақсартуға, сондай-ақ, ӘМШ нәтижелері бойынша ұлттық әрекеттер жоспарын қоса, адам құқықтары бойынша БҰҰ механизмдерінің ұсыныстарын мемлекеттің орындауына септігін тигізеді. БҰҰ ЕК балалар мен әйелдердің құқықтары саласындағы саясат пен тәжірибе арқылы қылмыстардың құрбаны болған балаларды, жыныстық және гендерлік, оның ішінде, тұрмыстық зорлықтың құрбандарын, сондай-ақ, қылмыстардың куәгерлерін қорғауды күшейту мақсатында құқық қорғаушы және сот органдарының реформасын қолдайды. Адам құқықтарын бұзуларға ұлттық құқық қорғаушы институттардың, үкіметтік емес сектордың және бұқаралық ақпарат құралдарының анағұрлым тиімдірек жауап шаралары қажет. БҰҰ ЕК қылмыстылықтың алдын алуда жаңа инструменттерді, стратегияларды, саясаттар мен бағдарламаларды жасауды және пенитенциарлық жүйенің реформасын қоса, қылмыстық әділ сот жүйесінің реформаларына ерекше қолдау көрсетеді.

Ашық икемді мемлекеттік институттар қағидасын ілгерілетіп, жүзеге асыру мақсаттарында БҰҰ шешімдерді қабылдау және әкімшіліктік басқару үдерістерін ашығырақ және пайдаланушы үшін ыңғайлырақ ету үшін денсаулық сақтау, білім беру, әлеуметтік қорғау салаларында жекелеген мемлекеттік органдармен жұмыс істейді. БҰҰ ЕК мемлекеттік органдарға қоғамдық қол жетуді ілгерілетіп, жергілікті және республикалық мемлекеттік мекемелердегі рет-жосықтардың бюрократиялығын азайту және тиімді қадағалаудың және тыйымдар мен қарсы салмақтардың жүйелерін орнату жолымен олардың жұмысының тиімділігін жақсартуға жәрдемдеседі.

БҰҰ ЕК қатерлерді басқару және болжау, сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және мемлекеттік қызметтің жұмысындағы өзге кедергілерді жою бойынша Үкіметпен жұмыс істейді, мұнда басты назар жазалау емес, алдын алу шараларына және екі тараптың да әлеуетін күшейту жолымен құқық иелері ретіндегі азаматтарды және құқықтарды қамтамасыз етудің кепілгері ретіндегі мемлекетті жақындастыруға бөлінеді.

Басты мақсат ұзақ мерзімді болашақта білікті тұрақты мамандардың негізін жетілдіруге саяды. Әлеуетті нығайту – ұзақ үдеріс және оң өзгерістерді өлшеу үшін жүйелі, нәтижеге бағытталған тәсілдеме пайдаланылатын болады. ТДМ тұрғысынан ДӘНБ-тің осы бағытында негізгі болатын мақсаттар келесілер: 5-Мақсат (Гендерлік теңдікке қол жеткізу және барлық әйелдер мен қыздардың құқықтары мен мүмкіндіктерін кеңейту), 10-Мақсат (Елдердің ішіндегі және арасындағы теңсіздіктерді қысқарту) және 16-Мақсат (Тұрақты даму үшін бейбіт және инклюзивті қоғам құруға жәрдемдесу, барлығы үшін әділ сотқа қол жеткізуді қамтамасыз ету және барлық деңгейлерде тиімді, есеп беретін және инклюзивті институттарды құру).

Осы түпкі нәтижеге жету үшін осы бағыттың шеңберінде жұмыс істеуге ниеттеніп отырған БҰҰ агенттіктері мыналар: БҰҰ Әйелдер, БҰҰДБ, БҰҰ БЖКБ, БҰҰ АҚЖКБ, БҰҰ ЕҚБ, ЮНИСЕФ, ЮНФПА және әріптес ұйым ретіндегі МХҰ. Ұлттық әріптестер: ҚР Бас прокуратурасы, Жоғарғы сот, Әділет министрлігі, Ішкі істер министрлігі, сот қызметкерлерін дайындайтын оқу орындары, Әйелдер істері және отбасылық-демографиялық саясат жөніндегі ұлттық комиссия, жергілікті әділет органдары мен соттар; Адам құқықтары жөніндегі ұлттық орталық (Адам құқықтары жөніндегі Уәкілдің мекемесі), ҚР Президенті жанындағы Адам құқықтары жөніндегі комиссия азаматтық қоғам ұйымдары.

2.4. 3-БАҒЫТ: ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ЖӘНЕ АЙМАҚТЫҚ ЫНТЫМАҚТАСТЫҚТЫ НЫҒАЙТУ

Түпкі нәтиже 3.1: *Үкімет әріптестермен бірлесіп аймақта Тұрақты даму мақсаттарына (ТДМ) жетуге жәрдемдесіп, Біріккен Ұлттар Ұйымының қағидаларын, стандарттары мен конвенцияларын ілгерілетуде және жүзеге асыруда көшбасшы болып табылады*

«ҚАЗАҚСТАН 2050» СТРАТЕГИЯСЫНЫҢ МАҚСАТЫ:

- Қалған әлем үшін ашық және көршілес елдермен жұмыс істеуге және жаһандық мәселелерді шешуге үлес қосуға дайын ел

Түпкі нәтиже 3.1: *Үкімет әріптестермен бірлесіп аймақта Тұрақты даму мақсаттарына (ТДМ) жетуге жәрдемдесіп, Біріккен Ұлттар Ұйымының қағидаларын, стандарттары мен конвенцияларын ілгерілетуде және жүзеге асыруда көшбасшы болып табылады*

Қазақстан бұрыннан бері көпвекторлы сыртқы саясатты ұстанады және өзі үшін, әсіресе, ядролық қарусыздандыруға, ядролық қаруды таратуға қарсы қимыл жасауға және ядролық қауіпсіздікке қатысты орта ауқымды держава ретіндегі кейбір сәтті тауашаларды тапты. 2014 ж. Қазақстан Ресей Федерациясы мен Беларусьпен бірге 2015 ж. және одан кейінгі жылдары ТМД елдері үшін мүшелікті кеңейту мүмкіндігін көздеп құрған Еуразиялық экономикалық одақ сауда-экономикалық қызметтің және аймақтық қауіпсіздіктің дамуына жәрдемдесетін «тату көршілік» қатынастарды қолдау жолындағы маңызды қадам болып табылады. Сонымен бірге Қазақстан кейбір халықаралық ұйымдарға белсендірек қатысу мен барлық құрлықтарда өкілдіктерін ашу арқылы өзінің дипломатиялық қамтуын кеңейтіп, осылайша барлық ТДМ-дарды қолдау үшін жақсы мүмкіндіктерге ие болып табылады. Ұлттық

және аймақтық ұйымдармен ынтымақтаса отырып, БҰҰ агенттіктері Қазақстанның жаһандық ТДМ бастамаларына белсендірек қатысуына жәрдемдесіп, Үкіметтің өзіне ТДМ-ды орындау бойынша нақты міндеттемелерді қабылдауына ұмтылады.

Тұтас алғанда, Қазақстанның орналасуында нақты мүмкіндіктер де, сын-қатерлер де жеткілікті. Теңізге шықпайтын ел ретінде Қазақстан транзит мақсаттарында кем дегенде кейбір көршілес елдермен өзара ықпалдасуға мәжбүр болса, геосаяси және мәдени қатынастарда ол аймақтағы бәсекелес көріністердің, оның ішінде, шектелген су қорлары мен әлеуетті тұрақсыздықтың ықпалына түсе алады. Қазақстанмен жақынырақ қарым-қатынас үшін үш ірі держава (Ресей Федерациясы, Қытай мен АҚШ) күресіп отыр, Еуропалық Одақпен, Жапониямен, Түркиямен, Корея Республикасымен және Иранмен орнатылған экономикалық байланыстар маңызды болып табылады. Қазақстанның Қырғыз Республикасы, Тәжікстан, Түрікменстан және Өзбекстан сияқты Орталық Азия елдерімен дипломатиялық және экономикалық ынтымақтастығы мықты және Ауғанстанды қолдауда барған сайын елеулі рөл атқарып келеді.

Дүниежүзілік сауда ұйымына кіру, Кедендік одақты кеңейту ретіндегі Бірыңғай экономикалық кеңістікті қалыптастыру, сондай-ақ, көлікке және саудаға жәрдемдесуге қатысты аймақтық ынтымақтастық бойынша әрекеттер сияқты қысқа мерзімді болашақ мәселелеріне, энергетика мен су ресурстары және қауіпсіздік мәселелеріне қатысты елеулі сын-қатерлер сақталып отыр.

Алға басуды қолдау мақсаттарында БҰҰ жүйесі Орталық Азиядағы аймақтық экономикалық ынтымақтастық (ОААЭЫ) бағдарламасы сияқты әріптестіктерді нығайтуда қолдау көрсетуді қоса, аймақтағы елдердің арасында және Азиядағы өзара ықпалдастық және сенім шаралары жөніндегі кеңес (АӨСШК), Еуропадағы қауіпсіздік және ынтымақтастық ұйымы (ЕҚЫҰ), Шанхай ынтымақтастық ұйымы (ШЫҰ) және Ұжымдық қауіпсіздік туралы шарт ұйымы (ҰҚШҰ) сияқты негізгі аймақтық ұйымдардың арасында көпір орнату үшін маңызды болып табылатын аймақтық бастамаларды жүзеге асыруда қолдау көрсетуді ұсына алады. БҰҰ ЕК, сондай-ақ, даму мақсаттарында көмек көрсетудің ұлттық агенттігін – KazAID-ті құрып, оны нығайтуға көмек көрсетуге де ерекше назар бөлетінін атап кеткен маңызды. Сонымен қатар, I-Тарауда көрсетілгендей, табиғи апаттарға халықаралық жауап қайтарудың және климаттың өзгеруіне бейімделудің инструменттеріне ерекше назар аударыла алады.

Орталық Азия экономикаларына арналған БҰҰ-ның Арнайы бағдарламасы (СПЕКА) 1998 жылы Қазақстан, Қырғыз Республикасы, Тәжікстан, Түрікменстан мен Өзбекстан Президенттерімен құрылған болатын. Ол халықаралық құқықтық инструменттерді, нормаларды, стандарттар мен жүзеге асырылуы үшін екі аймақтық комиссия жауап беретін ұсыныстарды пайдалана отырып, аймақтық ынтымақтастықтың іргелі мәселелерін шешуге бағытталған шараларды жалғастырады; сонымен бір уақытта ол техникалық көмекті және әлеуетті нығайтуды БҰҰ-ның өз сарапшыларының есебінен жоғары деңгейдегі мекемеаралық, салааралық талқылаулармен және саясат/бизнес/зерттеулер мәселелері туралы тұрақты диалогпен ұштастырады. Орталық Азиядағы негізгі әріптес елдердің барлығы БҰҰ-ның аймақтық экономикалық комиссияларының мүшелері болып табылатындықтан, СПЕКА осы екі комиссияның және Халықаралық Аралды құтқару қорының (ХАҚҚ) арасындағы ынтымақтастықты қоса алғанда, аймақтар арасындағы және аймақтың ішіндегі ынтымақтастықтың күрделі стратегиялық мәселелерін талқылауға арналған бейтарап форумның қызметін атқаруды жалғастырады¹⁰.

Жоғарыда көрсетілген БҰҰ ЕК-тің тәжірибесі мол салаларға қоса, халықаралық ұымдасқан қылмыстылық пен сыбайлас жемқорлық, аймақтық байланыстарды нығайту, аралас миграция, адам саудасы, заңсыз есірткі айналымы мен аймақтық азық-түлік қауіпсіздігі сияқты салаларда да маңызды қолдау көрсетіле алады. Ерекше назар алғашқы медициналық-санитарлық жәрдем саласындағы «оқыту орталығына» және апаттар қатерін төмендетуге, сондай-ақ, жаңа Жібек жолының экономикалық белдеуін нығайту үшін өнеркәсіптік дәліздерді дамытуға бөлінеді.

Орталық Азия аумағында халықтың уақытша, ұзақ мерзімді және тұрақты көшіп-қонуы таралған. Ресей Федерациясы мен Қазақстан бүкіл Орталық Азиядан еңбекші мигранттар келетін жетекші бес елдің қатарына жатады, олардың көбі Қазақстан мен Ресей екеуінің ортасында ары-бері жүреді. Аймақтағы миграцияның қозғаушы күштері – әлеуметтік-экономикалық теңсіздіктер, қақтығыстар мен көршілес мемлекеттермен өткізгіш шекаралар. Көші-қон саласындағы қазіргі жағдай мен демографиялық беталыстар, экологиялық факторлар мен геосаяси жағдай елдердің ішінде де, олардың арасында да миграциялық ағындардың ұлғаюына алып келіп, аймақтағы көші-қонды басқарудың және баспана іздеп жүрген адамдармен жұмыс жасаудың онсыз да нәзік жүйелеріне қысым жасай алады. Аймақтағы көші-қон саласындағы көптеген беталыстар мен

сын-қатерлер ортақ және өзара байланысты болып табылатындықтан, аймақтық ынтымақтастықты нығайтуға бағытталған тәсілдеме қажет; аралас миграцияның сын-қатерлерін шешуде саяси деңгейдегі аймақтық диалогқа жәрдемдесу және оны жақсарту мақсаттарында БҰҰ ЕК тарапынан қолдау тапқан аймақтық консультациялардың Алматы үдерісі құрылды.

10 Орталық Азия экономикаларына арналған БҰҰ-ның Арнайы бағдарламасы туралы ақпаратты (СПЕКА) келесі сілтеме бойынша табуға болады: <http://www.unec.org/speca/welcome.html>.

Сонымен бір уақытта, Қазақстан 2015 жылдан кейінгі кезеңге арналған күн тәртібі бойынша диалогты қоса, саяси және экономикалық шешімдерді қабылдаудың жаһандық форумдарында да өз рөлін кеңейтіп жатыр. Осындай жаңа жаһандық әріптестіктерді кеңейту арқылы Қазақстан ондай ынтымақтастықтағы барлық мүдделі тараптар ойнай алатын рөлдердің алуан түрлілігін және әртүрлі рөлдерді мойындай отырып, даму мақсатындағы ынтымақтастықтың күрделеніп бара жатқан құрылымына өз үлесін қосу бойынша барған сайын жақсы мүмкіндіктерге ие болып отыр. Ол, сондай-ақ, жоғарыда айтылып кеткен KazAID даму агенттігі арқылы да, басқа елдерге кедейлікті түбімен жоюда, әлеуметтік қорғауда, экономикалық өсуде және тұрақты дамуда таптырмас қызмет атқара алатын маңызды сабақтар мен модельдерді ұсынып, сонымен бір уақытта ондай «горизонталды» әріптестіктерге жәрдемдесуден және оларды пайдалану мен нығайтудан пайда көре алады.

Үкіметке ӘМШ нәтижелері бойынша ұсыныстарды қоса, БҰҰ конвенцияларының шектеріндегі халықаралық міндеттемелерді орындауда қолдау көрсету үшін және ұлттық заңнаманы ондай конвенциялармен және олардың хаттамаларымен үйлестіруге жәрдемдесу үшін БҰҰ жүйесінің бірегей мүмкіндіктері бар екендігін атап кеткен маңызды. Ол, сонымен қатар, атап айтқанда, бірлескен зерттеулер, нетворкинг пен әлеуетті нығайту үшін жаңа тұғырнамаларды құруға қолдау көрсету жолымен Астанадағы мемлекеттік қызмет саласындағы хабтың жұмысына қатысушы елдерді тартуға және олардың санын одан әрі ұлғайтуға жәрдемдесіп, солайша Қазақстанға өзара тәжірибе алмасу үшін және мемлекеттік мекемелерді және мемлекеттік басқару жүйелерін жаңғырту бойынша БҰҰ жүйесінің тәжірибесін алу үшін көршілес елдерді біріктірудегі маңызды рөлді атқаруға көмектесе алады. Сонымен бір уақытта, Үкімет Алматыда негізгі назары гуманитарлық көмек пен дамуға бағытталатын Аймақтық БҰҰ хабын құруға ұмтылып отыр.

Жаһандық даму мақсаттарындағы ынтымақтастық саласында 60 жылдан астам тәжірибесі бар БҰҰ ЕК тиісті алынған сабақтар туралы ақпаратты және Қазақстан тәсілдемелерінің әлемдік беталыстарға және Шығыс-Шығыс/Оңтүстік-Оңтүстік ынтымақтастығы мен жаһандық әріптестіктің модельдеріне сәйкестігін қамтамасыз ете отырып, Қазақстанның әріптестері арасында тәжірибе мен білім алмасуға жәрдемдесуде маңызды рөл атқара алады. Мысалы, БҰҰ жүйесінің барлық ұйымдарының Шығыс-Шығыс/Оңтүстік-Оңтүстік ынтымақтастығына қатысты мандаты іс-шаралардан көбейту әсерін алу

үшін және ауқымдарды ұлттық деңгейден одан да жоғары деңгейлерге дейін кеңейту үшін маңызды мүмкіндіктер бере отырып, тура осы «серіктес және катализатор ретінде маңызды рөл атқаруға» саяды.

Сондықтан, барлық осы салаларда БҰҰ жүйесі келесілер бойынша маңызды қолдау көрсете алады: (1) саясатты жасау және талдау; (2) ел лайықты құрметке бөленуі үшін қызметкерлердің біліктілігін арттыруды және жұртшылықпен байланыс механизмдерін жақсартуды қоса, ұлттық әлеуетті ұлғайту; (3) білім алмасу; (4) орындалған нәтижелер бойынша және әсер бойынша есеп беру; (5) білім алмасу іс жүзінде ұлттық жауапкершілік пен мүдделілікке және институционалды өзгерістерге жәрдемдесетініне кепілдік беретін үйлестіру мен ынтымақтастық.

Осы түпкі нәтиженің шеңберінде қолдау көрсетуге бекем БҰҰ агенттіктерінің қатарына БҰҰ АҚТБ, ДДҰ, БҰҰ ҚАД, БҰҰ ЕЭК, БҰҰ Әйелдер, БҰҰДБ, ОАПДАО, БҰҰ БЖКБ, БҰҰ ГМУБ, БҰҰ ЕҚБ, АТМЭӘК, ЮНЕП, ЮНЕСКО, ЮНИСЕФ, ЮНОПС, ЮНФПА, және әріптес ұйым ретінде МХҰ жатады.

Ұлттық әріптестердің арасында Сыртқы істер министрлігі KazAID пен елдегі дамуға ресми көмек беру (ДРК) жүйесін үйлестіру бойынша, көршілес елдерге әлеуметтік-экономикалық дамуға және аймақтық ынтымақтастықты нығайтуға жәрдемдесу бойынша жетекші мекеме ретінде әрекет етеді. Сонымен бірге, ДДҰ-ның Алғашқы медициналық-санитарлық жәрдем орталығы Орталық Азияда және одан тыс медициналық қызмет көрсету саласында басшылар, лауазымды тұлғалар мен сарапшылар үшін дайындық орталығы болу үшін ұлттық институттармен ынтымақтастықта жұмыс істейді. Басқа іргелі әріптестердің қатарына Энергетика министрлігі, Ауыл шаруашылығы министрлігі, Ұлттық экономика министрлігі, Ішкі істер министрлігі (Төтенше жағдайлар комитеті); Инвестициялар мен даму министрлігі, Мемлекеттік қызмет істері және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі; қатысушы елдердегі мемлекеттік қызмет істері жөніндегі агенттіктер мен оқу орындары; Орталық Азия елдеріндегі апаттар қатерлерін азайту және төтенше жағдайлар жөніндегі тиісті министрліктер мен мекемелер; сондай-ақ, Орталық Азияның Аймақтық экологиялық орталығы (ОААЭО) сияқты азаматтық қоғам ұйымдары мен үкіметтік емес ұйымдар жатады.

➔ III. ҚАЖЕТТІ РЕСУРСТАРДЫ БАҒАЛАУ

2.1-Тарауда көрсетілгендей, әдетте үкіметтер өздеріне әріптестіктерді қаржыландыруда, жүзеге асыруда және мониторингілеуде жетекші рөлді алатындықтан, ДӘНБ үшін Үкіметтің жауапкершілігін қамтамасыз етуде қосымша бірлескен қаржыландыру арқылы елеулі қолдау көрсетіледі. Өз кезегінде, ол Қазақстан бүгінде қол жеткізген маңызды үдеріске, соның ішінде, Үкіметтің тұтас алғанда даму саласында күрделі міндеттерді шешу кезінде БҰҰ ЕК-мен әріптестіктегі жұмысқа сезімталдығына негізделеді. Бұл жоспарлаудан, келіссөздерді өткізуден, келісімдерді жасаудан, мониторингтен, бағалаудан, есептілікті беруден жабуға дейін бағдарламалардың/жобалардың барлық сатыларына қатысты болады.

БҰҰ-ның ДӘНБ-тің әрбір түпкі нәтижесі бойынша болжалды қаржылық ресурстары А Қосымшасында ДӘНБ нәтижелері мен ресурстарының кестесінде көрсетілген. Көрсетілген үлес БҰҰ жүйесінің әрбір қатысушы агенттігі бөлетін «материалдық» ресурстарды, сондай-ақ, «жұмсақ» міндеттемелер мен ұйымдар оларды ДӘНБ циклі ішінде жұмылдырады деп күтілетін белгісіз басқа ресурстарды қамтиды. Мақсаттық көрсеткіштер ретінде көрсетілген сандар ДӘНБ-ті дайындау мезетінде барынша дәл болып табылады; кейбір міндеттемелер құжатты дайындау аяқталғанға дейін белгісіз болуы мүмкін.

Ресурстардың мақсаттық көрсеткіштері әрбір агенттіктің бекіту процедураларына және механизмдеріне сәйкес бағдарламалық құжаттарда және агенттіктердің жұмыс жоспарларында нақтыланады және расталады. Қажетті ресурстар жыл сайын мамандандырылған және резидент емес агенттіктердің әртүрлі циклдерін көрсету үшін қаралатын және жаңартылатын болады.

2016-2020 жж. ДӘНБ түпкі нәтижелерін қолдауға жұмылдырылатын ресурстардың жалпы жоспарланатын сомасы осы құжатты жасау мезетінде 133 813 045 АҚШ долл.-на бағаланады. Барлық ресурстардың 55%-ына жуығы **1-Бағыттың (Теңсіздіктерді төмендету және адам дамуын жақсарту)** шектерінде – **73 275 445 АҚШ долл.**; **20%-ы – 2-Бағыттың (Мемлекеттік институттардың инновациялық қабілетін нығайту және көтеру)** шектерінде – **26 968 000 АҚШ долл.**; және **25%-ы – 3-Бағыттың (Халықаралық және аймақтық ынтымақтастықты нығайту)** шектерінде – **33 569 600 АҚШ долл.** жұмсалатын болады.

Бұл ұлттық басымдықтарды көрсетеді және БҰҰ ынтымақтастығын тұтас алғанда даму мақсаттарында жәрдемдесумен үйлестіру мүмкіндігін қамтамасыз етеді. Сондай-ақ, ДӘНБ БҰҰ-ның әртүрлі Аймақтық офистері тарапынан салмақты техникалық қолдау алады деп күтіледі.

➔ IV. ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ ЖӘНЕ БАСҚАРУ ӘДІСТЕРІ

I-Тарауда көрсетілгендей, ДӘНБ 2013 ж. қыркүйекте енгізілген БҰҰ-ның «Әрекеттер бірлігі» Стандарттық операциялық процедураларына (СОП) сәйкес дайындалған. Қазақстанда ДӘНБ жасау уақытында БҰҰ ЕК негізгі күш-жігерлерін СОП-тың бес ең негізгі қағидаларының үшеуіне, атап айтқанда: (1) Бірыңғай бағдарламаға; (2) Бірыңғай көшбасшыға және (3) Ұстаным біртұтастығына бағыттау туралы бітімге келді. «Бірыңғай бағдарлама» қағидасы шектерінде, бірлескен бағдарламалар жергілікті деңгейде даму саласындағы реформаларды енгізуге көмектесе алатын алдыңғы қатарлы тәжірибе ретінде қызмет ететін кезде ерекше назар ДӘНБ шектеріндегі нәтижелер бойынша топтарға (төмен қараңыз) аударылады.

«Бірыңғай көшбасшы» қағидасы шектерінде, тұтас алғанда, соның ішінде, бірлескен ақпараттық-түсіндіру жұмысы арқылы БҰҰ ЕК көбірек танылуын қамтамасыз етуге және агенттіктердің басшылары тиісті түрде басқа агенттіктердің жұмысын тиісті түрде ескеруіне қосымша назар аударылады. Сайып келгенде, «Ұстаным біртұтастығы» қағидасы БҰҰ ЕК бағдарламаларының нәтижелерге жетуін қалай қамтамасыз ететінін және БҰҰ жүйесінің үйлесімді бедел-бейнесін жасауға және қолдауға жәрдемдесетінін көрсетудің маңызды мүмкіндігін ұсынады; бұл қатынаста, мысалы, агенттіктер, бірыңғай коммуникациялық стратегияға ұмтыла отырып, ақпараттық-түсіндіру жұмысы саласындағы негізгі ойларды барынша белсенді қолданады.

Атап айтқанда, ДӘНБ шектерінде басқару және есеп беру механизмінің ең негізгі элементтері **Басқару жөніндегі комитеттің, Нәтижелерді жүзеге асыру және басқару жөніндегі топтың** және **Тақырыптық топшалардың** құрылуын, сондай-ақ, **жылдық жұмыс жоспарларын жасауды қамтиды.**

Басқару жөніндегі комитет стратегиялық басшылықты қамтамасыз ету және ДӘНБ-ті үйлестірілген жүзеге асыру және жүзеге асыруды бақылау мақсаттарында құрылады. Ол қызметін Үкіметтің және БҰҰ-ның Тұрақты үйлестірушісінің басшылығымен стратегиялық деңгейде жүзеге асырады және оның құрамына БҰҰ ЕК өкілдері мен ДӘНБ-ке қатысы бар мемлекеттік органдар кіреді. Басқару жөніндегі комитеттің қосарлас төрағалары БҰҰ жүйесінің атынан БҰҰ-ның Тұрақты үйлестірушісі және Үкіметтің атынан Сыртқы істер вице-министрі болады. ДӘНБ-тің бүкіл бес жылдық мерзімі ішінде жұмыс істей отырып, ол өз мандатының шектерінде жұмыс істеуін және эмпирикалық деректердің негізінде бағдарламалар жасауды қамтамасыз ете отырып, сонымен бірге, ұлттық басымдықтарға сәйкес ДӘНБ-ке берілгендігін сақтай отырып, Нәтижелер жөніндегі топтардың жұмысын бақылаудың жүргізілуі үшін жауап береді. Ол БҰҰ-ның Нәтижелер бойынша елдің есебіне стратегиялық шолу жасайды, сондай-ақ, ДӘНБ-ті бағалау бойынша техникалық тапсырмаларды дайындау кезінде басшылықты (V-Тармақты

да қараңыз) қамтамасыз етеді және олардың кейінгі қолданылуын бақылайды. Басқару жөніндегі комитет қаржыландырудың және пайда болатын бағдарламалық басымдықтардың тапшылығымен байланысты мәселелердің шешілуін қамтамасыз етеді. Басқару жөніндегі комитеттің мәжілістері келісілген кестеге сәйкес оның ең негізгі қызметтерін орындау мақсаттарында өткізіледі; Басқару жөніндегі комитет туралы Ереже Үкіметпен кеңесулер барысында дайындалып, тараптармен келісіледі.

Нәтижелерді жүзеге асыру және басқару жөніндегі топ ДӘНБ нәтижелерін жүзеге асыру және мониторингілеу және кешендік **Жылдық жұмыс жоспарларын** дайындау мақсаттарында құрылады, онда ДӘНБ түпкі нәтижелері айқын белгіленген мерзімдері бар нақты, өлшенетін аралық нәтижелерге түрлендіріледі және айқын нормативтік-операциялық байланыстар қамтамасыз етіледі. Бұл ағымдағы ЮНДАФ шектерінде құрылған табысты Мекемеаралық жұмыс тобының тәжірибесіне сүйенетін белсенді топ болады.

Оған қоса, үш бағыт бойынша алты түпкі нәтижеге ерекше назар аудару және үш бағыттың шектерінде техникалық тақырыптар бойынша әріптестермен диалог жасауға арналған платформа ретінде қызмет ету үшін **Тақырыптық топшалар** құрылады.

Топтардың құрамына БҰҰ жүйесінің өкілдері (агенттіктердің басшылары мен бағдарламалардың мамандары) және ұлттық әріптестер (Үкімет және азаматтық қоғам) кіреді.

Үйлестіру және басқару жөніндегі басқа құрылымдардың қатарына ДӘНБ-ті жүзеге асыруды қолдау үшін Гендер жөніндегі тақырыптық топ, БҰҰ-ның бірлескен коммуникациялар жөніндегі тобы және Операциялық мәселелер жөніндегі топ кіреді.

ДӘНБ-ті іске асыру бірлескен жылдық жұмыс жоспарлары арқылы жүргізіледі, онда ДӘНБ түпкі нәтижелері айқын белгіленген мерзімдері бар нақты, өлшенетін аралық нәтижелерге түрлендіріледі және айқын нормативтік-операциялық байланыстар қамтамасыз етіледі. Сондай-ақ, бұл БҰҰ жүйесіне және оның әріптестеріне БҰҰ-ның ұлттық басымдықтарға үлесін көруге мүмкіндік береді. Бірлескен жылдық жұмыс жоспарлары, олар үшін ол жауапты болатын және есеп беретін өлшенетін аралық нәтижелер кешені арқылы есеп беру үшін, БҰҰ жүйесінің негізін қамтамасыз етеді.

Гендер жөніндегі тақырыптық топ (1) гендерлік теңдік мәселелерінде, соның ішінде, ДӘНБ-те және БҰҰ бағдарламаларын жасауда гендерді есепке алу бойынша қолдау көрсету және гендерлік теңдікті ілгерілету бойынша нормативтік базаны нығайту жолымен жалпы БҰҰ ЕК қызметін жақсартуға жәрдемдесуге; (2) гендерлік теңдікке ұмтылыста әрекеттер, бағдарламалар мен нормативтік қолдау бойынша үйлестіру және тұрақты түрде ақпарат пен тәжірибе алмасу үшін алаңқай жасауға; (3) бірлескен коммуникациялар мен гендерлік теңдікке жетуге бағытталған ақпараттық-түсіндіру жұмысын қоса, ықтимал бірлескен әрекеттер мен бағдарламалар бойынша ынтымақтасу, оларды зерттеу және жүзеге асыру үшін алаңқай жасауға бағытталған. Топтың құрамына елде жұмыс істейтін БҰҰ агенттіктерінің өкілдері кіреді. Бұл топ БҰҰ ЕК алдында жауапты және оған атқарған қызметі туралы есеп береді.

БҰҰ-ның бірлескен коммуникациялар жөніндегі тобы коммуникациялар саласында мекемеаралық ынтымақтастықты нығайтуға және Қазақстандағы БҰҰ-ның ақпараттық қызметіне барынша әсер етуді қамтамасыз етуге бағытталған. Бұл топ БҰҰ ЕК алдында жауапты және оған атқарған қызметі туралы есеп береді.

Операциялық мәселелер жөніндегі топ БҰҰ ЕК-ге қызметті үйлестіру және ДӘНБ нәтижелеріне жетуге жәрдемдесу бойынша жәрдем көрсетеді және консультациялар береді. Топ сатып алу, адам ресурстары, АКТ, қаржы, логистика және көлік саласында, сондай-ақ, БҰҰ-ның ресурстарын басқару бойынша сапалы, барынша тиімді және нәтижелі қолдау қызметтерін көрсетеді. Операциялық мәселелер жөніндегі топты оның құрамына кіретін БҰҰ агенттіктерінің басшылары ауысу тәртібімен басқарады.

➤ V. МОНИТОРИНГІЛЕУ ЖӘНЕ БАҒАЛАУ МЕХАНИЗМДЕРІ

БҰҰ жүйесі мен Үкімет ДӘНБ-тің жүзеге асырылуына мұқият мониторинг жүргізуге бекем ниет етіп отыр және үш бағыттың шектерінде әрбір түпкі нәтиже үшін ДӘНБ нәтижелері мен ресурстарының кестесінде белгіленген тексерудің бастапқы деректерін, мақсаттық көрсеткіштерін және құралдарын біріктіре ең негізгі көрсеткіштерді қолданады. Үдеріс мониторингі үшін пайдаланылатын инструменттердің арасында мыналар болады деп күтіледі: Үкіметтің дүркіндік тексеруі, қосымша зерттеу, бірлескен бағдарламалық шолу және тәуелсіз бағалау. Кейбір ресми деректер мен халықаралық бағалау арасында айырмашылықтар болу ықтималдығын ескере отырып, БҰҰ жүйесі ресми ақпарат көздеріне, сондай-ақ, адам құқықтары саласындағы халықаралық шарттар органдарының қорытынды бақылауы сияқты баламалы ақпарат көздеріне де жүгінетін болады.

Үкіметке де, БҰҰ жүйесіне де жаңа мүмкіндіктерді пайдалануға немесе сыртқы ортадағы өзгерістерге жауап ретінде болжалдарды түзетуге мүмкіндік беру үшін, Жоғарғы деңгейдегі жетекші комитет тарапынан жыл сайын өзара келісілген шарттармен ДӘНБ бірлескен жылдық шолу ұйымдастырылады. Нәтижелер жөніндегі топтар тек жыл сайынғы бірлескен жұмыс жоспарларын жүзеге асыру мәртебесінің негізінде ғана емес, сондай-ақ, олар бірге жұмыс істесетін жекелеген агенттіктер мен салалық министрліктер арасындағы екі жақты талқылаулардың нәтижелеріне сүйене отырып ақпарат береді. Бұл процедуралар нәтижелерге бағытталған институционалдық есептілік мәдениетін құруға, сондай-ақ, ДӘНБ-ті жүзеге асыру барысында жаңа Жылдық жұмыс жоспарларын дайындау кезінде көмек ретінде алынған алдыңғы қатарлы тәжірибені/сабақтарды тексеруге жәрдемдесетін болады.

ДӘНБ-тің әрекет ету мерзімі ішінде түпкі нәтижелерге жетудегі үдеріс бойынша, кем дегенде, бір есеп дайындалады, ол БҰҰ жүйесінің оларға жетуге қосқан үлесінің қолда бар куәліктеріне негізделеді. Қажет болған жағдайда, ДӘНБ-ті жүзеге асыру туралы бірден көп есеп жасала алады. Мерзімдерді БҰҰ жүйесі мен Үкімет бірлесе белгілейді.

Өзектілік, тиімділік, нәтижелілік және тұрақтылық тұрғысынан жалпы нәтижелерге жетуді бағалау үшін тәуелсіз бағалау өткізіледі. ДӘНБ нәтижелері мен ресурстарының кестесінде берілген түпкі нәтижелер мен көрсеткіштер бағалау жүргізу үшін негіз болады. Ондай бағалау БҰҰ жүйесіне және ұлттық әріптестерге келесі негіздемелік бағдарламаны дайындау және жоспарлау кезінде алынған тәжірибе мен нұсқауларды ескеруге мүмкіндік береді. Бағалауды өткізуге жұмсалатын қорлар ДӘНБ-ті жүзеге асырудың үшінші жылының бюджетіне енгізіледі және бағалау бойынша шығыстарды БҰҰ-ның қатысушы агенттіктері бірлесе көтереді.

А ҚОСЫМШАСЫ: ДӘНБ НӘТИЖЕЛЕРІ МЕН РЕСУРСТАРЫНЫҢ КЕСТЕСІ, 2016-2020 ЖЖ.

1-БАҒЫТ: ТЕҢСІЗДІКТЕРДІ ҚЫСҚARTU ЖӘНЕ АДАМ ДАМУЫН JAҚCARTU

Түпкі нәтижелер	Көрсеткіштер, бастапқы деңгей, мақсаттық деңгей	Тексеру құралдары	Қатерлер мен жорамалдар	Әріптестер рөлі	Индикативтік ресурстар, АҚШ долл.
Түпкі нәтиже 1.1: Халық үшін, оның ішінде, әлеуметтік тұрғыдан осал және бейберекет тұлғалар мен топтар үшін кешенді сапалы әлеуметтік қызметтерге (денсаулық, білім алу, әлеуметтік қорғау, құқық және т.б. саласында) жақсартылған тең қол жеткізу мүмкіндігі	<p>1А көрсеткіші:</p> <p>Мемлекеттік қызметтер көрсетудің сапасы мен тиімділігіне қанағаттанған үй шаруашылықтарының проценті Бастапқы деңгей (2014 ж.):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Әлеуметтік трансфертер, зейнетақылар мен басқа әлеуметтік жәрдемақылардың сапасы мен тиімділігіне қанағаттанған осал үй шаруашылықтарының проценті: Қаладағы/ауылдағы ү/ш – 20,8%/34% Балалары бар ү/ш – 28,9% Жұмыссыздары бар ү/ш – 31,9% Мүгедектері бар ү/ш – 39,4% <p>- Мемлекеттік денсаулық сақтау жүйесінде көрсетілетін медициналық қызмет көрсету қызметтеріне қанағаттанған ү/ш проценті:</p> <ul style="list-style-type: none"> Қаладағы/ауылдағы ү/ш – 21,1%/29,8% Балалары бар ү/ш – 25,7% Жұмыссыздары бар ү/ш – 26,4% Мүгедектері бар ү/ш – 32,4% <p>- Мектепке дейінгі білім беруге қанағаттанған ү/ш проценті:</p> <ul style="list-style-type: none"> Қаладағы/ауылдағы ү/ш – 30%/46,3% Балалары бар ү/ш – 45,6% Жұмыссыздары бар ү/ш – 40,2% Мүгедектері бар ү/ш – 40,5% <p>- Құқық қорғау органдарымен өзара әрекет етуге қанағаттанған ү/ш проценті:</p> <ul style="list-style-type: none"> Қаладағы/ауылдағы ү/ш – 10,4%/20,3% Балалары бар ү/ш – 16% Жұмыссыздары бар ү/ш – 18,2% Мүгедектері бар ү/ш – 16,2% 	<p>Статистика жөніндегі комитет тарапынан «Халықтың өмір сапасы» бойынша үй шаруашылықтарын тексеру, 2016 жылдан бастап, 2-3 жылда бір рет өткізіледі.</p>	<p>Қазіргі кездегі қаржылық және экономикалық дағдарыс үкіметті мемлекеттік шығыстары кеттік қысқартуға мәжбүрлеуі мүмкін, ал, ол әсіресе халықтың ең осал және табыстары төмен жіктеріне кері әсерін тигізеді.</p> <p>Мемлекеттік қызметтердің тең қол жеткізуді қамтамасыз ету бойынша әлеуеті шектеулі және осал және табыстары төмен халыққа емес, жалпы халыққа бағытталған</p>	<p>Денсаулық және әлеуметтік даму министрлігі, Білім және ғылым министрлігі, Әділет министрлігі мен Ішкі істер министрлігі халыққа медициналық қызмет көрсету, әлеуметтік, білім беру және заңгерлік қызметтер бойынша деректердің болуын және ондай қызметтердің стандарттарын белгілеуді қамтамасыз етеді</p>	<p>2 500 000 (ДДҰ) 500 000 (МХҰ) 900 000 (БҰҰ Әйелдер) 1 522 000 (БҰҰ БЖКБ) 2 000 000 (БҰҰ ЕҚБ) 370 000 (ЮНЕСКО) 5 297 000 (ЮНИСЕФ) 3 050 000 (ЮНФПА) 276 000 (ЮНЭЙДС)</p>

	<p>Жалпы орта білім беру сапасына қанағаттанған ү/ш проценті:</p> <p>Қаладағы/ауылдағы ү/ш – 61,7%/66,3%</p> <p>Ең кедей квинтильден тұратын ү/ш – 52,8%</p> <p>Мақсаттық деңгей: Мемлекеттік қызметтер көрсету сапасы мен тиімділігіне қанағаттанған үй шаруашылықтарының процентін әрбір санатта 10 проценттік пунктке көтеру.</p> <p>1В көрсеткіші:</p> <p>Көпөлшемді кедейліктің көрсеткіші (ККК); Теңсіздікке түзетілген, адам дамуының индексі бастапқы деңгей (2014 ж.):</p> <p>ККК: Адам дамуы мен денсаулығы бойынша теңсіздік қимасындағы АДИ елінің деңгейінен төмен: 0,667</p> <p>Мақсаттық деңгей (2017 ж.):</p> <p>ККК: Адам дамуы мен денсаулығы бойынша теңсіздік қимасындағы АДИ елінің деңгейінде: 0,75-тен төмен емес</p> <p>1С көрсеткіші:</p> <p>1С көрсеткіші:</p> <p>Әлеуметтік оқшаулаудың көпөлшемді индексі бастапқы деңгей (2011 ж.):</p> <p>Экономикалық оқшаулау – 38%</p> <p>Әлеуметтік қызметтерден оқшаулау – 34%</p> <p>Азаматтық оқшаулау – 32%</p> <p>Мақсаттық деңгей (2020 ж.): 31; 27; және 25%</p>	<p>Жаһандық АДИ (БҰҰДБ),</p> <p>Ұлттық/Аймақтық АДИ (БҰҰДБ/БҰҰ ЕЭК),</p> <p>Өмір деңгейін тексеру</p> <p>Әлеуметтік оқшаулаудың көпөлшемді индексінен тексеру (БҰҰ агенттіктерінің қолдауындағы Статистика жөніндегі комитет тарапынан 2016 және 2020 жж. жүргізіледі)</p>	<p>Денсаулық жағдайын жақсарту және атап айтқанда, жұқпайтын сырқаттардың негізінде мезгілсіз өлім-жітімнің негізесінде жүктемені қысқарту салааралық ғылыми негізделген әрекеттерді</p>	<p>Денсаулық және әлеуметтік даму министрлігі мен болашақтағы Мемқор қоры сақтандыру қоры көрсеткішті мониторингілеуде және тосқауылдарды жоюға заңнама ны әзірлеуде негізгі рөлді алады, кедейлердің жағдайын</p>	
	<p>2-көрсеткіші:</p> <p>Ана мен бала өлім-жітімінің деңгейі</p> <p>Бастапқы деңгей (2013 ж.):</p> <p>5 жасқа дейінгі өлім-жітім коэффициенті: 1000 тірі туылған жанның 16-сы,</p> <p>Ана өлім-жітімінің коэффициенті (АӨК) – 100 мың тірі туылған жанның 26-сы</p> <p>Мақсаттық деңгей:</p> <p>5 жасқа дейінгі өлім-жітім коэффициенті: 1000 тірі туылған жанның 13-і,</p> <p>АӨК: 100 мың тірі туылған жанның 22-сі</p>	<p>БӨБВАТ дайындалған бағалау, Балалар өлім-жітімі жөніндегі баяндама, 2014</p> <p>Денсаулық сақтауға жұмсалатын шығыстар бойынша жаһандық деректер базасы, ДДҰ</p>	<p>Денсаулық жақсарту және атап айтқанда, жұқпайтын сырқаттардың негізінде мезгілсіз өлім-жітімнің негізесінде жүктемені қысқарту салааралық ғылыми негізделген әрекеттерді</p>	<p>Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрлігі мен болашақтағы Мемқор қоры сақтандыру қоры көрсеткішті мониторингілеуде және тосқауылдарды жоюға заңнама ны әзірлеуде негізгі рөлді алады, кедейлердің жағдайын</p>	

<p>Түпкі нәтиже 1.2: Экономиканы әртараптандыру жұмыссыздарға, жастарға және әлеуметтік тұрғы- дан осал әйелдер мен еркектерге лайықты еңбек ету мүмкіндік- терін қамтамасыз етеді. ДДҰ БҰҰ ЕЭК МХҰ МОТ БҰҰ Әйелдер БҰҰДБ</p>	<p>3А көрсеткіші: Денсаулық сақтауға жұмсалатын жеке шығыстардағы жеке есебінен жұмсалатын шығыстардың үлесі Бастапқы деңгей: 98% (2012 ж.) Мақсаттық деңгей: Анықталуға тиіс</p> <p>3В көрсеткіші: Жүрек-қан тамырлары ауруларының, обыр, су-самыр немесе тыныс органдарының созылмалы аурулары нәтижесінде 30-70 жастағы өлімнің мүмкіндігі Бастапқы деңгей: 34% (2014 ж.) Мақсаттық деңгей: 25%</p>		<p>белгілеуге және денсаулық сақтау (білім беру, еңбек, әлеуметтік қамсыздандыру, көлік, экономика, ауыл шаруашылығы, энергетика) саласынан басқа секторларды тартуға, сондай-ақ, мақсатты ғылыми негізделген бастамаларды іске асыруға байланысты болады. Қазіргі уақытта жеке есебінен жұмсалатын шығыстардың ең көп бөлігін жұқпайтын сырқаттар алады.</p>	<p>жақсартуға (денсаулық жұмсалатын шығыстарға байланысты қаржылық қатерлерден қорғалуын қамтамасыз етуге) бағытталады.</p>	
	<p>1-көрсеткіш: Іріктелген облыстарда (Қызылорда, Маңғыстау және Шығыс Қазақстан) құрылған ШОБ және өндіру-өткізу тізбектерінің саны Бастапқы деңгей: 30 ШОБ (2014 ж.) Мақсаттық деңгей: 100 ШОБ (2020 ж.)</p>	<p>Ұлттық экономика министрлігінің Статистика жөніндегі комитеті</p>	<p>ШОБ дамуы бүкіл ел бойынша «Нұрлы жол» бағдарламасына сәйкес кеңейтіледі</p>	<p>Іріктелген облыстардың Әкімдіктері «Жұмыспен қамту жол картасы 2020» мемлекеттік бағдарламасының жүзеге асырылуына жауап береді</p>	<p>300 000 (ДДҰ) 50 000 (БҰҰ ЕЭК) 500 000 (МХҰ) 200 000 (МОТ) 1 300 000 (БҰҰ Әйелдер) 12 155 000 (БҰҰДБ) 963 000 (БҰҰ БЖКБ) 100 000 (ЮНЕП) 700 000 (ЮНЕСКО) 8 736 749 (ЮНИДО) 850 000 (ЮНКТАД)</p>

<p>БҰҰ БЖКБ ЮНЕП ЮНЕСКО ЮНИДО ЮНКТАД</p>	<p>2-көрсеткіш: Біліммен, жұмыспен немесе оқытумен (NEET) қамтылмаған 15-28 жастағы жастардың үлесі Бастапқы деңгей: 8,8% (2014 ж.) Мақсаттық деңгей: 6% (2020 ж.)</p>	<p>Статистика жөніндегі комитет тарапынан «Халықтың жұмыспен қамтылуын іріктеп зерттеу» тоқсанда бір рет жүргізіледі және тоқсан сайын және жылына бір рет жарияланады.</p>	<p>Кәсіби білім беру жүйесі еңбек нарығының талаптарына жауап бермеуі мүмкін</p>	<p>ДСӘДМ басылымымен меаралық ұлттық техникалық топтың мүшелері Парламент (Мәжіліс пен Білім және ғылым министрлігі)</p>	
<p>Түлкі нәтиже 1.3: Экожүйелер және табиғи ресурстар қорғалуда және тұрақты түрде пайдалануда, ал елді мекендер табиғи және антропогендік апаттар өзгеруіне тұрақты БҰҰ АҚТБ ДДҰ БҰҰ ҚАД БҰҰ ЕЭК МХҰ БҰҰДБ ЮНЕП ЮНЕСКО ЮНИДО ЮНИСЕФ ЮНОПС</p>	<p>1-көрсеткіш: Тұрақтылықты көтеру шараларын халықаралық ұсыныстарға сәйкес жүзеге асырған елді-мекендердің және қалалардың саны (Тұрақты даму мақсаттары, Сендайлық апаттар қатерін төмендету әрекеттерінің негіздемелік бағдарламасы) Бастапқы деңгей: Жоқ Мақсаттық деңгей: Кем дегенде, 20 елді-мекеннің/қаланың климаттың өзгеруіне бейімделу тәжірибесін қоса, тұрақтылықты көтеру және тұрақты даму бойынша жоспарлары бар</p>	<p>Жергілікті басқару органдары бекіткен жергілікті даму жоспарларының болуы</p>	<p>Жергілікті органдар ұлттық деңгейде әкімшілік-қолдаусыз қолдаусыз күш-жігерге қосылуды қаламай-тынын білдіреді алады «Нұрлы жол» бағдарламасы мен басқа мемлекеттік инфрақұрылымды дамыту бағдарламалары негізінен тұрақтылық мәселелеріне ерекше көңіл бөлмей, жалпы дамуға бағытталған</p>	<p>Іріктелген облыстардағы әкімдіктер әкімшілік қолдау көрсетеді және ақпарат алу мүмкіндігін кепілдендіреді Экономика министрлігі ұлттық деректер базаларына кіру мүмкіндігін қамтамасыз етеді және жергілікті әкімдіктермен өзара әрекеттесуге жәрдем көрсетеді Қауымдық ұйымдар қалалық және ауылдық жерлердегі едәуір белсенді қоғамдастықтардың шоғырландыруға көмектеседі Белсенді жеке компаниялар тұрақтылықты көтеру бойынша жоспарларды пилоттық жүзеге асыруға көмектесе алады</p>	<p>75 000 (БҰҰ АҚТБ) 900 000 (ДДҰ) 500 000 (БҰҰ ЕЭК) 500 000 (МХҰ) 22 730 000 (БҰҰДБ) 200 000 (ЮНЕП) 300 000 (ЮНЕСКО) 530 966 (ЮНИДО) 270 000 (ЮНИСЕФ) 5 000 000 (ЮНОПС)</p>

	<p>2-көрсеткіш: Жасыл тәжірибелері/климаттың өзгеруіне бейімделу тәжірибелері енгізілген, мемлекеттік секторды қоса, негізгі секторлар саны Бастапқы деңгей: Саны шектеулі (2) Мақсаттық деңгей: 5 сектор</p>	<p>Экологиялық қауіпсіз тәжірибені/климаттың өзгеруіне бейімделу бойынша тәжірибені енгізуді белгілейтін Үкімет Қаулыларының болуы</p>	<p>Дәстүрлі («жасыл емес») экономика шектерінде өнеркәсіптік дамуға ерекше көңіл бөлу экологиялық қауіпсіз тәжірибеден/климаттың өзгеруіне бейімделу тәжірибесінен басым болып кетуі мүмкін</p>	<p>Іріктелген облыстардағы әкімдіктер әкімшілікті қолдау көрсетеді және ақпарат алу мүмкіндігін кепілдендіреді Ауыл шаруашылық министрілігі белсенді фермерлік қоғамдастықтарға кіру мүмкіндігін қамтамасыз етеді Экономика министрлігі ұлттық деректер базаларына кіру мүмкіндігін қамтамасыз етеді және жергілікті әкімдіктермен өзара әрекеттесуге жәрдем көрсетеді Белсенді жеке компаниялар тұрақтылықты көтеру бойынша жоспарларды пилоттық жүзеге асыруға көмектесе алады</p>	
	<p>3-көрсеткіш: Гендерлік тұрғыдан сезімтал экономикалық, әлеуметтік аспектілер мен денсаулық аспектілерін қамтитын, апаттар мен климаттың өзгеруі қатерлерімен байланысты ұлттық және облыстық даму жоспарларының үлесі Бастапқы деңгей: 10% Мақсаттық деңгей: 50%</p>	<p>Экологиялық қауіпсіз тәжірибені/климаттың өзгеруіне бейімделу бойынша тәжірибені енгізуді белгілейтін Үкімет Қаулыларының болуы Тәуелсіз бағалау</p>	<p>Саясаттың жасалуы үшін жауапты тұлғалар, шешімдер қабылдайтын тұлғалар және жергілікті қоғамдастықтар жаңа тәсілдеме қабылдауға дайын болмауы мүмкін Климаттың өзгеруі мен апаттардың әсер етуінің барлық</p>	<p>Ұлттық әріптестер ұлттық және аймақтық апаттар қауіпін азайту және төтенше жағдайларға әзірлігін қамтамасыз ету жоспарларына жаңа тәсілдемелерді енгізу бойынша қолдауды қамтамасыз етеді</p>	

	<p>4-көрсеткіш: Аумақтарға және экожүйелерге жанасатын, оларды басқару тұрақты түрде жүзеге асырылатын ерекше қорғалатын табиғи аумақтардың (ЕҚТА) проценті Бастапқы деңгей: 8% Мақсаттық деңгей: 20%</p>	<p>Үкімет пен баяндамалары; Биологиялық әртүрлілік туралы конвенцияның шектеріндегі биоәртүрлілік бойынша ұлттық есеп Тәуелсіз бағалау</p>	<p>аспектілерін дұрыс түсінуді қамтамасыз ету үшін ақпараттық-түсіндіру жұмысы қажет</p>	<p>Үкімет пен баяндамалары; Биологиялық әртүрлілік туралы конвенцияның шектеріндегі биоәртүрлілік бойынша ұлттық есеп Тәуелсіз бағалау</p>	<p>аспектілерін дұрыс түсінуді қамтамасыз ету үшін ақпараттық-түсіндіру жұмысы қажет</p>	<p>Іріктелген облыстардағы әкімдіктер әкімшілік қолдау көрсетеді және ақпарат алу мүмкіндігін кепілдендіреді Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрлігі деректердің және жанасатын аумақтардың ЕҚТА-дағы осал қоғамдастықтарға кірудің бөлігінде жәрдем көрсетеді Ауылшаруашылық министрлігі белсенді фермерлік қоғамдастықтарға кіру мүмкіндігін қамтамасыз етеді Экономика министрлігі ұлттық деректер базаларына кіру мүмкіндігін қамтамасыз етеді және жергілікті әкімдіктермен өзара әрекеттесуге жәрдем көрсетеді Жеке компаниялар пилоттық сатыда қолдау көрсете алады</p>
--	--	--	--	--	--	--

1-БАҒЫТ БОЙЫНША БАРЛЫҒЫ: 73 275 445 АҚШ ДОЛЛ.

2-БАҒЫТ: ТИІМДІ ИННОВАЦИЯЛЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК ИНСТИТУТТАР					
Түпкі нәтижелер	Көрсеткіштер, бастапқы деңгей, мақсаттық деңгей	Тексеру құралдары	Қаерлер мен жорамалдар	Әріптестер рөлі	Индикативтік ресурстар, АҚШ долл.
<p>Түпкі нәтиже 2.1: Құқық иелері республикалық және жергілікті деңгейлерде шешімдерді қабылдау және орындау үдерістеріне қатысып, нәтижесінде адам құқықтарының жүзеге асырылуына жәрдемдеседі. БҰҰ АҚТБ ДДҰ БҰҰ ҚАД БҰҰЕ МХҰ БҰҰ БЖКБ БҰҰ АҚЖКБ БҰҰ ЕҚБ ЮНЕСКО ЮНИСЕФ ЮНФПА</p>	<p>1-көрсеткіші: Сыбайлас жемқорлықты сезгіштік индексі Бастапқы деңгей: 126 (175 елден) (2014 ж.) Мақсаттық деңгей: Оң тенденция</p> <p>2-көрсеткіші: Мемлекеттік саясаттың ашықтығы, жаһандық бәсекеге қабілеттілік индексі Бастапқы деңгей: 32 Мақсаттық деңгей: 24</p>	<p>Басқару тиімділігі бойынша Кауфман көрсеткіші [Басқару тиімділігін бағалау (шамамен -2,5-нан төменгі тиімділік) 2,5-ға (жоғарғы тиімділік) дейін құбылады] БҰҰ агенттіктерінің статистикалық деректері (жыныс бойынша бөлімде және т.б.) Үкіметтің «Нұрлы жол» Бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ақпаратты Трансперенси Интернэшнл Бүкіләлемдік экономикалық форум Апаттар қаупін азайту бойынша ғаламдық платформа</p>	<p>С а я с и құрылымдардағы жиі өзгерістер реформаларды тоқтата алады. «Нұрлы жол» бағдарламасына және басқа бекітілген салалық жоспарларға 2016-2030 жж. кезеңде өзгерістер енгізілуі мүмкін. Мемлекеттік қызметкерлердің міндеттері мен қызметтеріндегі жиі енгізілетін өзгерістер әлеуетті бекіту бойынша шараларға кері әсер етуі мүмкін. Сөз бостандығын/жиналыстар бостандығын шектеу; шектеу заңдары</p>	<p>Президенттің Әкімшілігі Мемлекеттік қызмет істері және сыбайлас жемқорлыққа қарсы әрекет жөніндегі агенттік; Мемлекеттік және мемлекеттік емес [жергілікті] БАҚ, журналисттер мен саяси белсенділер Жергілікті әкімдіктер Барлық ұлттық және жергілікті мемлекеттік органдар</p>	<p>75 000 (БҰҰ АҚТБ) 100 000 (ДДҰ) 500 000 (МХҰ) 1 728 000 (БҰҰ БЖКБ) 400 000 (БҰҰ АҚЖКБ) 800 000 (БҰҰ ЕҚБ) 370 000 (ЮНЕСКО) 800 000 (ЮНИСЕФ) 350 000 (ЮНФПА)</p>
	<p>3-көрсеткіші: Баспасөз бостандығы индексі Бастапқы деңгей: 161 (2014 ж.) Мақсаттық деңгей: Оң тенденция</p>	<p>Шекарасыз репортерлер</p>	<p>Арнайы мемлекеттік органдар арасында гендерлік теңдікті ілгерілету бойынша институционалдық әлеуеттің жеткіліксіздігі</p>	<p>БАҚ, азаматтық қоғам, Әділет министрлігі, Парламент, Әйелдер істері мен жанұялық-демографиялық саясат жөніндегі ұлттық комиссия</p>	

	<p>4-көрсеткіш: Бюджеттің ашықтық индексі Бастапқы деңгей: 48 (100-ден) (2012 ж.) Мақсаттық деңгей: Оң тенденция</p>	Халықаралық бюджеттік әріптестік	Бұл саладағы ағымдағы реформалар үстіртін болуы, барлық жерде толық жүзеге асырыла алмауы мүмкін	Президент Әкімшілігі Барлық салалық министрліктер және мемлекеттік органдар	
	<p>5-көрсеткіш: Басқарушылық лауазымдардағы әйелдердің тізімдік санының үлесі Бастапқы деңгей: 38,8%-тен төмен (2014 ж.) Мақсаттық деңгей: Кем дегенде, 30% (2020 ж.) Парламенттегі әйелдер үлесі Бастапқы деңгей: 15,3% (2014 ж.) (13 депутаттың 2-еуі әйел) Мақсаттық деңгей: Оң тенденция</p>	Статистика жөніндегі комитеттің деректері	Халық, ерекше осал әйелдер үшін шешімдерді ашық түрде қабылдауға саяси айнамастықтың әлеуетті болмауы	Жергілікті әкімдіктер мен жергілікті басқару органдары	
	<p>6-көрсеткіш: Жастар мен осал топтар [«үнсіз»] арасындағы азаматтық қатысу бойынша (баллмен) бағалау Бастапқы деңгей: 0,47 (2014, жастар арасында) Мақсаттық деңгей: 0,56 (жастар арасында, 2020 ж.-ға қарай есу 20%-тен төмен емес)</p>	БҰҰ агенттіктері алған, жаһандық жастардың бауаттық индексі әдістемесі қолданылған жалпы баллды мына сілтемемен таба аласыз: http://csis.org/files/publication/140401_Goldin_GlobalYouthWellbeingIndex_WEB.pdf	Жергілікті деңгейде жаңарту бойынша салынған күш-жігерлер үстіртін болуы мүмкін	Ұлттық және халықаралық азаматтық қоғам ұйымдары, оның ішінде, қауым топтары мен ҮЕҰ	
<p>Түпкі нәтиже 2.2: Соттық және құқықтық жүйелер мен мемлекеттік институттар әділетті, жауапты, есеп беретін және барлығы үшін қолжетімді болып табылады</p>	<p>1-көрсеткіш: Сот және құқық қорғау жүйелерінің тиімділігі Бастапқы деңгей: 86/144 (2013 ж.) Мақсаттық деңгей: Оң тенденция (ЭЫДҰ жаһандық бәсекеге қабілеттілік индексі мен деректері)</p>	Жаһандық бәсекеге қабілеттілік индексі (Бүкіләлемдік экономикалық форумның баяндамасы) ЭЫДҰ деректері	Көрсеткіш бойынша деректер жынысы, жасы, халықтың осал топтары бойынша егжей-тегжейлі болуға тиіс.	Бас прокуратура, Жоғарғы сот, Әділет министрлігі, Ішкі істер министрлігі, Әділет кеңесі, соттарды оқыту институттары, Әйелдер істері мен жанұялық-	500 000 (МХҰ) 1 200 000 (БҰҰ Әйелдер) 12 695 000 (БҰҰДБ) 1 750 000 (БҰҰ БЖКБ)

<p>МХҰ БҰҰ Әйелдер БҰҰДБ БҰҰ БЖКБ АҚЖКБ БҰҰ ЕҚБ ЮНИСЕФ ЮНФПА</p>	<p>2-көрсеткіш: Сот жүйесінің индексі (БЭФ жаһандық бәсекеге қабілеттілік индексі) Бастапқы деңгей: 88 (2013 ж.) Мақсаттық деңгей: Оң тенденция</p> <p>3-көрсеткіш: Мемлекеттік саясатты жасаудың ашықтық деңгейі Бастапқы деңгей: 40/144 (2013 ж.) Мақсаттық деңгей: 24/144 (ЭЫДҰ жаһандық бәсекеге қабілеттілік индексі мен деректері)</p> <p>4-көрсеткіш: Адам құқықтары, соның ішінде, гендерлік теңдік, гендерлік белгісі бойынша күштеу және сот төрелігін іске асыру саласындағы халықаралық стандарттарды қолданатын / оларға сілтеме жасайтын судьялардың, прокурорлар мен заңгерлердің үлесі Бастапқы деңгей: Судьялардың, прокурорлар мен заңгерлердің адам құқықтары, гендер және сот төрелігін іске асыру саласындағы халықаралық стандарттарды қолдану үшін жеткілікті білімі жоқ Мақсаттық деңгей: кем дегенде, істердің 1%-і</p> <p>5-көрсеткіш: Азаматтардың мемлекеттік секторға қол жетімділігіне, есеп беретініне және оның сапасына, сот және құқық қорғау жүйелеріне қағаттануының деңгейі Бастапқы деңгей: 68% (2015 ж.) Мақсаттық деңгей: кем дегенде, 80% (2020 ж.)</p>	<p>БҰҰ агенттіктерінің статистикалық деректері Жаһандық бәсекеге қабілеттілік индексі (Бүкіләлемдік экономикалық форумының баяндамасы) ЭЫДҰ деректері Қызылорда, Маңғыстау және Шығыс Қазақстан облыстарындағы БҰҰ бірлескен бағдарламаларының бағалауы мен баяндамалары БҰҰ агенттіктерінің сот және құқық қорғау жүйелерін нығайтуға бағытталған әртүрлі жобаларының нәтижелері Тәуелсіз сауалнамалар мен тексерулер Адам құқықтары жөніндегі уәкіл мекемесінің, ҚР Президенті жанындағы Адам құқығы жөніндегі комиссияның жылсайынғы баяндамалары</p>	<p>Бастапқы деңгей бойынша деректер жынысы, жасы бойынша егжей-тегжейлі болуға тиіс (халықтың осал топтары бойынша деректер жоқ)</p>	<p>демографиялық саясат жөніндегі ұлттық комиссия; Жергілікті әділет жүйелері мен соттар; Адам құқықтары жөніндегі ұлттық орталық (Адам құқықтары жөніндегі уәкіл мекемесі); Президент жанындағы Адам құқығы жөніндегі комиссия; азаматтық қоғам ұйымдары</p>	<p>400 000 (БҰҰ АҚЖКБ) 3 600 000 (БҰҰ ЕҚБ) 1 500 000 (ЮНИСЕФ) 200 000 ЮНФПА</p>
<p>2- БАҒЫТ БОЙЫНША БАРЛЫҒЫ: 26 968 000 АҚШ ДОЛЛ.</p>					

3-БАҒЫТ: ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ЖӘНЕ АЙМАҚТЫҚ ҰНТЫМАҚТАСТЫҚТЫ НЫҒАЙТУ

Түпкі нәтижелер	Көрсеткіштер, бастапқы деңгей, мақсаттық деңгей	Тексеру құралдары	Қатерлер мен жорамалдар	Әріптестер рөлі	Индикативтік ресурстар, АҚШ долл.
Түпкі нәтиже 3.1: Үкімет әріпте-стермен бірлесіп аймақта Тұрақты даму мақсаттарына (ТДМ) жетуге жәр-демдесіп, Біріккен Ұлттар Ұйымы-ның қағидаларын, стандарттары мен конвенцияларын ілгерілетуде және жүзеге асыруда көшбасшы болып табылады	1-көрсеткіші: KazAID және дамуға ресми көмек әлеуеті – Ор-талық Азияда және оның шектерінен тыс жер-лерде адам дамуы мен қауіпсіздігі үшін маңы-зды болып табылатын облыстарда атаулы қолдауды көрсету Бастапқы деңгей: Ұлттық жүйенің құрылу саты-сы, KazAID агенттігін құру (2015 ж.) Мақсаттық деңгей: ДРК жүйесі KazAID арқылы қызмет етіп, дамуға көмек көрсетеді және ай-мақтағы адам дамуына елеулі үлес қосады (2020 ж.)	CIM деректері ЭЫДҰ деректері БҰҰДБ деректері МХҰ және БҰҰ БЖКБ деректері мен есептері	Экономикалық даму құбылмалы болуы мүмкін, ол ДРК-ге бөліне алатын қара-жаттарды азайтуға әкеледі Саяси вектор мен сы-ртқы саясаттағы ак-центтердің әлеуетті өзгеруі Әлеуетті аймақтық жанжалдар	CIM: елдегі KazAID және ДРК жүйесін үйлестіру жөнін-дегі жетекші меке-ме, көрші елдерге әлеуметтік-эконо-микалық дамуда және аймақтық ынтымақтастықты нығайтуда жәр-дем көрсету	500 000 (БҰҰ АҚТБ) 700 000 (ДДҰ) 1 400 000 (БҰҰ ЕЭК) 2 250 000 (МХҰ) 1 600 000 (БҰҰ Әйелдер) 13 190 000 (БҰҰДБ) 200 000 (ОАПДАО) 4 140 000 (БҰҰ БЖКБ) 939 600 (БҰҰ ГМУБ) 2 800 000 (БҰҰ ЕҚБ) 1 000 000 (АТМЭЭК)
БҰҰ АҚТБ ДДҰ БҰҰ ҚАД БҰҰ ЕЭК МХҰ БҰҰ Әйелдер БҰҰДБ ОАПДАО БҰҰ БЖКБ БҰҰ ГМУБ БҰҰ ЕҚБ АТМЭЭК ЮНЕП ЮНЕСКО ЮНИСЕФ ЮНОПС ЮНФПА	2-көрсеткіші: Тұрақты даму саласындағы мақсаттарға (ТДМ) жету мақсатында Шығыс-Шығыс/Оңтүстік-Оңтүстік әріптестеріне жәрдемдесетін аймақтық ынтымақтастық бастамаларының болуы Бастапқы деңгей: ТДМ ынтымақтастығының жүйелі механизмдерінің болмауы Мақсаттық деңгей: Аймақтық ынтымақтастық хабтары Шығыс-Шығыс/Оңтүстік-Оңтүстік ын-тымақтастығы бойынша ТДМ жүзеге асуын іл-герілетудегі жетістіктерді көрсетеді (2020 ж.)	БҰҰ БЖКБ/МХҰ зерттеулері мен есептері; БҰҰ конвенцияларын орындау/сақтау бойынша мерзімді шолулар ӘМШ Аймақтық ынты-мақтастықты іл-герілету бойынша бар және әрекет ететін институттар	Астанадағы мемле-кеттік қызмет сала-сындағы аймақтық хаб мемлекеттік қызмет саласында Шығыс-Шығыс ын-тымақтастығына ар-налған платформа ретінде қалыптасу бойынша қалаулы нәтижеге жете алма-уы мүмкін	Мемлекеттік қыз-мет істері және сы-байлас жемқор-лыққа қарсы әрекет жөніндегі агенттік Мемлекеттік қы-змет агенттіктері қатысушы елдер-дегі оқу орындары	700 000 (ЮНЕП) 2 500 000 (ЮНЕСКО) 500 000 (ЮНИСЕФ) 1 000 000 (ЮНОПС) 150 000 (ЮНФПА)

	<p>3-көрсеткіш: БҰҰ қағидаларына, стандарттарына және конвенцияларына негізделген заңның, адам құқықтары мен гендерлік теңдіктің жоғары тұруын нығайту мақсаттарындағы аймақтық диалогтардың/келісімдердің/қорғау механизмдерінің саны бастапқы деңгейі: Бір реттік әрекеттер мен келісімдер бар; Қазақстанның БҰҰ стандарттарын ілгерілету бойынша (мысалы, медициналық көмек көрсету, миграция, АҚА, азаматтықтың болмауы саласында) алдыңғы қатарлы тәжірибесі бар, бірақ көрші елдермен жүйелі тәжірибе алмасу жоқ; Мақсаттық деңгейі: Аймақтағы дамудың басым мәселелері бойынша үйлестірілген келісімдер мен әрекеттер (мысалы, 5 Орталық Азия елі мен Ауғанстан аралас миграция сын-қатерлерін шеше алады, Аймақтық мәлімдемелер, әрекеттер жоспарлары мен АҚА үшін ақпарат алмасу платформасы, ұйымдастырылған қылмыстықпен күрес және азаматтықтың болмауын қысқарту)</p>	<p>Қолда бар қорғау механизмдеріне бағытталған тұлғалардың саны бойынша МХҰ және БҰҰ БЖКБ есептері (яғни, адамдармен сауда-саттық жасау құрбандарын қорғау және баспана туралы өтініштерді қарау процедуралары) БҰҰ ЕҚБ-нің дүниежүзілік есіркілер туралы баяндамалары</p>	<p>Төтенше жағдайлар кезінде әрекет ету және апаттар қатерін төмендету жөніндегі орталық әлі толық жұмыс істемейді Алматы үдерісінің мүше мемлекеттері үдеріске толық қолдау көрсете алмауы мүмкін Алматы үдерісі аралас миграция бойынша саясат жасауға және шешімдер қабылдауға арналған аймақтық консултативтік үдеріс ретінде нығаяуда</p>		
<p>4-көрсеткіш: ОА елдері маңызды жалпы табиғи ресурстарды (су, энергетика, жер) басқару мақсаттарында қол жеткізген ынтымақтастық туралы халықаралық әрекеттердің/жүйелі келісімдердің, төтенше жағдайлар кезінде әрекет етудің және климаттың өзгерістеріне бейімделудің саны бастапқы деңгейі: Техникалық деңгейде трансшекаралық мәселелер (су-энергетикалық кешен, өзен бассейндері мен т.б.) бойынша білім мен ынтымақтастыққа жүйелі қол жеткізудің болмауы; климат өзгеруінің (ауыл шаруашылығына, жалпы ресурстарға және т.б.) әсерін жеңілдету/бейімдеу бойынша үйлестірілген әрекеттердің болмауы</p>	<p>БҰҰ ЕЭК, ЮНЕП, БҰҰДБ (ОА-КҚБ жобасы), ХАҚАС және/немесе ОА-АЭЫ есептері ГМУБ деректері Төтенше жағдайлар кезінде әрекет ету және апаттар қатерін төмендету жөніндегі орталық деректері</p>	<p>Қазақстан бүгінгі күннің өзінде адам құқықтары саласындағы көптеген халықаралық институттардың бір тарапы болып табылады Қазақстан Азаматтығы жоқ тұлғаларды қорғау жөніндегі конвенция және Азаматтығы жоқ тұлғаларды қысқарту туралы конвенция сияқты, басқа халықаралық институттерге қосылу</p>	<p>Ұлттық институттармен ынтымақтастықта бірінші медициналық-санитарлық көмек көрсету жөніндегі ДДҰ орталығы субаймақта (Орталық Азия) және оның шектерінен тыс жерлерде медициналық қызмет көрсетуді нығайту үшін лауазымды тұлғалар, басшылық және сарапшылар</p>		

	<p>Мақсаттық деңгей:</p> <p>Маңызды ортақ табиғи ресурстарды басқару мақсаттарында ОА елдері арасындағы жүйелі және ұтымды техникалық алмасу мен ынтымақтасу ретке келтірілген;</p> <p>Климаттың өзгеруі мен оларға бейімделу салдарларын жеңілдету бойынша (сауда-саттық қауіпсіздігі, су ресурстарын басқаруды жақсарту және т.б. мақсаттарында) үйлестірілген механизмдер</p>		<p>мүмкіндігін әлі қарағысы келмеуі мүмкін</p> <p>Қазақстан Бірқатар халықаралық конвенцияларды қабылдағанына/ратификациялағанына қарамастан, олардың толық жүзеге асырылуы туралы айту әлі ерте (мысалы, ӘМШ)</p> <p>Бұл мәселе конвенсуға жету үшін саяси тұрғыдан шетін болуы мүмкін</p> <p>Адамның трансшекаралық қауіпсіздігі мәселелері қатерлерінің жоғарылығы тиімді аймақтық ынтымақтастыққа бөгет болуы мүмкін</p>	<p>үшін оқу хабына айналады</p> <p>ІІМ Төтенше жағдайлар жөніндегі комитеті төтенше жағдайларға дайындықты және төтенше жағдайлар кезінде әрекет етуді және АҚА-ны қамтамасыз ету саласында ынтымақтастыққа жәрдемдеседі</p>	
	<p>5-көрсеткіш:</p> <p>Апаттарға және төтенше жағдайлар кезінде әрекет етуге дайындықты қамтамасыз ету бойынша әрекеттердің жалпы жоспарларының саны</p> <p>Бастапқы деңгей:</p> <p>Әрекеттер келісімдері/жоспарлары жоқ. Төтенше жағдайлар кезінде әрекет ету және апаттар қатерін төмендету жөніндегі орталық Алматыда әлі жұмыс істемейді.</p> <p>Мақсаттық деңгей:</p> <p>2015-2030 жж.-ға Сендайлық апаттар қатерін төмендету әрекеттерінің негіздемелік бағдарламасына жауап ретінде, 2020 ж.-ға қарай ОА елдері/үкіметтері арасында АҚА бойынша әрекеттердің, кем дегенде, екі жоспарына қол қойылып, жүзеге асырылады</p>	<p>АТМЭӘК</p> <p>ЮНКТАД деректері</p> <p>ЕЭО деректері</p> <p>ЕО деректері</p> <p>БҰҰ ЕЭК</p>	<p>Үкіметтің басымдықты арындағы өзгерістер мен қаржыландырудың болмауы</p> <p>Аймақтық ұйымдардың төтенше жағдайларға дайындықты және төтенше жағдайлар кезінде әрекет етуді қамтамасыз ету бойынша дәстүрлі қатысушылармен әріптестікке айнаымастықты сақтау.</p>	<p>Қорғау процедураларын алуды және олардың әділеттігін мониторингілеу; ОА елдеріндегі сәйкес министрліктермен және мекемелермен ынтымақтастықтағы құқық қорғау органдары, шекаралық бақылау органдары және гуманитарлық мекемелер, сондай-ақ,</p>	

			<p>Орталық Азия аумағының шектерінен тыс төтенше жағдайлар кезінде әрекет ету және апаттар қатерін төмендету жөніндегі орталықтағы мүшелікті кеңейтуге айналыстықты сақтау.</p>	<p>Энергетика, ауыл шаруашылық және экономика министрліктері, Төтенше жағдайлар жөніндегі комитет арасындағы ынтымақтастық</p>	
<p>6-көрсеткіш: Көлікті, сауданы, АКТ, энергетика мен инфрақұрылымды дамыту саласында қабылданған халықаралық алдыңғы қатарлы тәжірибелердің саны (2014-2024 жж. -ға теңізге тікешыға алмайтын дамушы елдерге арналған әрекеттердің Вена бағдарламасын жүзеге асыру) Бастапқы деңгей: Ұлттық және аймақтық деңгейлерде жүзеге асыру бойынша әлеуеттің жеткіліксіздігі салдарынан халықаралық тәжірибелер шектелген шамада қабылданған. Мақсаттық деңгей: 5-тен кем емес, мысалы, аймақтық және жаһандық көліктік және инфрақұрылымдық дәліздермен және нарықтармен, әсіресе, ОА елдері арасында, байланысты жақсарту бойынша, алдыңғы қатарлы халықаралық тәжірибелер қабылданған.</p>			<p>Үкіметтің басындыры өзгерістер мен қаржыландырудың болмауы</p>	<p>СИМ ИИМ (ТЖК) Инвестициялар және даму министрлігі; Ұлттық экономика министрлігі; Энергетика министрлігі</p>	

3-БАҒЫТ БОЙЫНША БАРЛЫҒЫ: 33 569 00 АҚШ ДОЛЛ. БАҒДАРЛАМА БОЙЫНША ЖАЛПЫ СОМА (2016-2020 ЖЖ.): 133 813 045 АҚШ ДОЛЛ.

В ҚОСЫМШАСЫ: АГЕНТТІКТЕРДІҢ АҚЫРҒЫ НӘТИЖЕЛЕРГЕ ЖЕТУГЕ ҚОСАДЫ ДЕП КҮТІЛЕТІН ҮЛЕСІ

1-БАҒЫТ: ТЕҢСІЗДІКТЕРДІ ҚЫСҚАRTУ ЖӘНЕ АДАМ ДАМУЫН ЖАҚСАRTУ	
Түпкі нәтиже	Агенттіктердің үлесі (әліпбилік тәртіппен)
<p>Түпкі нәтиже 1.1: Халық үшін, оның ішінде, әлеуметтік тұрғыдан осал және бейберекет тұлғалар мен топтар үшін кешенді сапалы әлеуметтік қызметтерге (денсаулық, білім алу, әлеуметтік қорғау, құқық және т.б. саласында) жақсартылған тең қол жеткізу мүмкіндігі</p>	<p>ДДҰ: Теңсіздіктер мәселелерін шешу және медициналық қызмет көрсетуді жалпы халыққа ортақтандыруды қамтамасыз ету үшін Қазақстанның денсаулық сақтау жүйесін нығайту мақсаттарындағы техникалық көмек. Атап айтқанда, ондай көмек денсаулығының нашарлығы нәтижесіндегі кедейліктің қатерінен халықты қорғау үшін медициналық сақтандыруды дамыту/денсаулық сақтауды қаржыландыру бойынша консультативтік қызметтер сияқты осал халықты медицинаға шамадан тыс ысырапшылық жасаудан қорғауға арналған механизмдерді қамтиды. Созылмалы сырқаттар және туберкулезді стационарлық емдеуден амбулаторлық емдеуге өту жағдайында медициналық көмекті басқаратын бастапқы медициналық-санитарлық көмекке ерекше көңіл бөле отырып, әлеуметтік бағытталған, үйлестірілген және кешенді денсаулық сақтау қызметтерін нығайту. Минималды көлемді бірінші медициналық-санитарлық көмекке психикалық денсаулық саласындағы медициналық көмекті енгізу, психиатриялық көмек қызметтердің қол жетімділігін көтеру және психикалық сырқаттар қатерлерін ерте анықтауды жәрдемдесу бойынша қолдау көрсету. Денсаулық сақтау саласындағы стратегияны теңсіздіктер мәселелерін шешуге бейімдеу үшін, жұқпайтын сырқаттарды қоса, денсаулық сақтау қауіптерінің негізгі әлеуметтік-экономикалық детерминанттарын анықтау мақсатында мақсатты тексерулер жүргізу. Осал тұлғалар мен топтардың денсаулығын қорғау және сырқаттардың алдын алу үшін денсаулық сақтау бағдарламалары мен қызметтеріне қол жетімділігін қамтамасыз ету мақсатында жұқпайтын сырқаттардың (темекі, алкогольдің зиянды қолданылуы, жеміс-жидектер мен көкөністердің аз қолданылуы және жеткіліксіз физикалық белсенділік) негізгі қатерлері мәселелерін шешу бойынша салааралық бағдарламаларды және пилоттық шараларды әзірлеу. Барлығына арналған денсаулық жағдайын жақсартуды қамтамасыз ету бойынша мемлекеттік саясат саласында орталық және жергілікті органдардың әлеуетін нығайту.</p> <p>МХҰ: Мұқтаж мигранттарға, олардың жанұяларының мүшелеріне және адамдармен сауда-саттық жасау құрбандарына алдын алу және оңалту қызметтеріне тең қол жетуді қамтамасыз етуге қолдау көрсету. Әлеуметтік бірлесуді және денсаулық сақтауға, білім алуға, жұмысқа тұруға тең құқықтарды қамтамасыз ету және мигранттар мен адамдармен сауда-саттық жасау құрбандары үшін әлеуметтік қамсыздандыру мақсатында нормативті-құқықтық базаға өзгертулер енгізу. Мұқтаж мигранттарға, адамдармен сауда-саттық жасау құрбандарына және басқа осал топтарға әлеуметтік және заңгерлік қызметтер сапасын көтеру үшін аналитикалық ақпарат, алдыңғы қатарлы тәжірибе мен нұсқаулар беру.</p> <p>БҰҰ Әйелдер: АҚТҚ-мен өмір сүретін әйелдердің, еңбек мигранттарының және олардың жанұялары мүшелері мен мүмкіндіктері шектеулі адамдардың қажеттіліктері мен басымдықтарына ерекше назар аудара отырып, олардың гендерлік сезімталдығын қамтамасыз ету мақсаттарында заңнамаға, саясатқа және стратегияға толықтырулар мен өзгертулер жасау/енгізу бойынша қолдау көрсету. Тұрмыстық зорлық-зомбылықтан зардап шеккен әйелдерге тиімді қызметтер кешенін көрсетуде мемлекетке қолдау көрсетуді жалғастыру.</p> <p>БҰҰ БЖКБ: Босқындардың, баспана іздеуші тұлғалардың және азаматтығы жоқ тұлғалардың денсаулық сақтауға, білім алуға және әлеуметтік қамсыздандырылуға Қазақстанның азаматтарына арналғандай шарттармен қол жетуін қамтамасыз ететін заңнамалық реформаларды қолдау.</p> <p>БҰҰ ЕҚБ: Адам құқықтарына бағытталған ғылыми негізделген алдын алуға және АҚТҚ емдеуге қол жеткізу, сондай-ақ, инъекциялық есірткілерді тұтынушыларды күштеуді азайту және оларды бостандығынан айыру үшін кедергілерді азайту мақсаттарында АҚТҚ-ға және инъекциялық есірткілерді қолданатын адамдарға қатысты заңдарды, саясатты және тәжірибені жасау бойынша қолдау көрсету. Есірткіге тәуелді адамдардың есірткіқұмарлығының алдын алу, емдеу және оңалту мәселелері бойынша адам құқықтарына бағытталған және ғылыми негізделген саясатты, стандарттар мен тәжірибені жасауға қолдау көрсету.</p>

	<p>ЮНЕСКО: Барлығына арналған сапалы үзіліссіз оқу мүмкіндіктерін жәрдемдесу. Білім беру, әлемде кездесетін негізгі мәселелерді балалардың, жастардың және ересектердің түсінуіне жәрдемдесу арқылы бейбітшілікті және жаһандық азаматтықты ілгерілетуге жәрдемдесу. Білім арқылы денсаулықты нығайту.</p> <p>ЮНИСЕФ: Балалар осалдығының көптеген факторларына, аймақтық теңсіздіктерге және табыстардың әртүрлі деңгейлерінен шығатын теңсіздіктерге тиімді әрекет ететін балалықты сақтау және қорғау жүйелерінің реформаларын қолдау. Қатыгездікпен қарау және кемсіту қатеріне, әсіресе, сәби кезінде ұшыраған балаларға мен олардың жанұяларына алдын алу, денсаулық сақтау және әлеуметтік қолдау бойынша сапалы қызметтер көрсетуге тең қол жеткізуді жақсарту мақсаттарында, балалықты ғылыми негізделген қорғауды және балаларды әлеуметтік қорғау жөніндегі саясатты күшейту. Балалардың, әсіресе, осал топтардан шыққан және кедейлікте өмір сүретін балалардың және олардың жанұяларының игілігіне жергілікті және ұлттық деңгейде бюджеттеу және қаржыландыру саласында шешімдер талдауды мен жасауды, оның ішінде, әлеуметтік секторға жұмсалатын шығындарды көбейту бойынша ақпараттық-түсіндіру жұмыстарын қолдау. Халықаралық стандарттарға және инклюзивті саясатты жасау мақсаттарында шоғырсыздандырудағы қажеттіліктерге сәйкес келетін деректерді басқару жүйелерін жетілдіру бойынша қолдау көрсету.</p> <p>ЮНФПА: қызметтерге тең қол жетуін және сапасын одан әрі көтеруді қамтамасыз ету мақсаттарында репродуктивтік денсаулықты қорғау және жанұяны жоспарлау қызметтерін күшейту бойынша саясат саласындағы консультациялар және ақпараттық-түсіндіру жұмысы, сондай-ақ, (қажетіне қарай) техникалық көмек. Жасөспірімдер мен жастар үшін, әсіресе, ауыл және шалғай аудандардағы, жыныстық және репродуктивтік денсаулық саласында кешенді білім беруге, ақпарат беруге және қызметтер көрсетуге ерекше назар аударылатын болады. Саясатты байсалды түрде жасау үшін дәлелді базаны нығайту мақсаттарында деректер жинау бойынша арнайы тексерулер мен басқа шаралар жүргізу бойынша қолдау көрсету.</p> <p>ЮНЭЙДС: ЖИТС саласындағы ұлттық органға стратегиялық ой фактілеріне негізделетін, АҚТҚ инфекцияларын алдын алуға салынған орынды инвестициялардың ұзақ мерзімді перспективада қаражаттарды үнемдей алатыны туралы ақпаратты беру. Елдің басымдықтарына және қажеттіліктеріне сәйкес алдын алу бағдарламаларына бөлінетін қаражаттарды көбейту мақсаттарында ақпараттық-түсіндіру жұмысын өте жоғарғы деңгейде жүргізу. Басқа халықаралық ұйымдармен бірге АҚТҚ-инфекциясын емдеу және алдын алу үшін антиретровирустық терапияны қолдану бойынша жаңа шоғырландырылған басшылықтарға сәйкес ұлттық емдеу хаттамаларын жаңарту/қайта қарау мақсатында техникалық қолдау мен білімдерді беру. Денсаулық сақтау саласындағы келесі мемлекеттік бағдарлама шектерінде АҚТҚ инфекциясын алдын алу және емдеу бойынша ұлттық мақсаттық көрсеткіштерді белгілеу және келісу бойынша ақпараттық-түсіндіру жұмысын жүргізуді жалғастыру. ЖТБЖҚ бөлетін қаржыландырудан Үкімет қатерге көбірек ұшырайтын топтар арасында АҚТҚ-инфекциясын алдын алуға бөлетін қаржыландыруға жайлап өтуді қамтамасыз ету мақсатында Қадағалау жөніндегі комитеттің басшылығымен АҚТҚ және туберкулезбен күресті үйлестірудің елдік механизмі жөніндегі Тұрақты хатшылығының жұмысына қолдау көрсету.</p>
<p>Түпкі нәтиже 1.2: Экономиканы әртараптандыру жұмыссыздарға, жастарға және әлеуметтік тұрғыдан осал әйелдер мен еркектерге лайықты еңбек ету мүмкіндіктерін қамтамасыз етеді</p>	<p>ДДҰ: Құзыретті және сапалы медициналық-санитарлық көмек көрсете алатын медициналық кадрлардың дамуына жәрдем көрсету. ДСМ-ге денсаулық сақтау секторы үшін қажетті кадрларды болжауды жақсарту, сондай-ақ, кәсіби және жоғарғы медициналық білім жүйесінде медициналық мамандықтардың халықаралық стандарттары мен классификацияларының есебін қамтамасыз ету бойынша қолдау көрсету.</p> <p>БҰҰЕЭК: Елдің инновациялық тиімділігін көтеру, инновациялық әлеуетін дамытуға жәрдемдесу және инновацияларды ынталандыру мақсатында саясатты және нұсқауларды жүзеге асыру бойынша қолдау. Қазақстандық МЖС орталығын және МЖС-тің консультациялық орталығын мемлекеттік-жекеменшік серіктестік саласында алдыңғы қатарлы тәжірибе мен стандарттарын енгізу және Қазақстан үшін қолайлы МЖС модельдерін анықтау бойынша қолдау. Аймақтық және жаһандық экономикаға шоғырландыруды күшейту мақсатында саудадағы процедуралық және нормативтік кедергілер бойынша нұсқауларды жүзеге асыру бойынша қолдау.</p>

МХҮ: Үкіметке гендерлік факторларды ескеретін деректерді жақсартуға бағытталған адамдармен сауда-саттық жасау және заңсыз көшіп-қону бойынша шараларды және, осы қиындықтардың түпкілікті себептерін жою жолымен жүзеге асыруда қолдау көрсету.

ХЕҮ: Өнімді жұмысбастылықтың, жұмысқа орналастыру бойынша мемлекеттік қызметтерді жаңғыртудың өсуіне бағытталған, еңбек нарығындағы өзгерістерге және жұмыс күшінің артықтығын қысқарту және өнімділікті көтеру мақсатында еңбек нарығында белсенді бағдарламаларды жүзеге асыруға сезімтал әлеуметтік және еңбек қатынастары саласында жаңа модель мен саясат жасау бойынша жәрдем көрсету. Ұлттық еңбек қорғау және қауіпсіздігі жүйесін еңбек қорғаудың және қауіпсіздігінің профилактикалық мәдениетіне трансформациялау мақсатында оны жақсартуға жәрдемдесу және халықаралық стандарттарға сәйкес еңбек шарттары бойынша инспекцияларды күшейтуге жәрдемдесу.

БҰҮ Әйелдер: олардағы үй жұмыскерлерінің және әйел текті еңбек мигранттарының қажеттіліктері мен басымдықтарын есептеу және, тұтас алғанда, әйелдердің бейресми жұмысбастылығын қысқарту мақсатында саясатты, заңнаманы және стратегияларды жақсарту бойынша қолдау көрсету.

БҰҮДБ: Ұлттық кадрлар әлеуетін елеулі кешенді көтеруге бағытталған шараларды жүзеге асыру бойынша қолдау көрсету. Жасыл экономика саласындағы білім мен дағдыларды дамытуға ерекше көңіл бөлу, шағын және орта бизнесті дамыту және жергілікті деңгейдегі мемлекеттік басқару жүйесінің әлеуетін нығайту. Экотуризм, ерекше қорғалатын табиғи аумақтар мен «жасыл» сатып алу сияқты жаңа мүмкіндіктерді дамытуға қосымша назар аудару. Мемлекеттік қызмет бойынша көрсеткіштердің сапасын көтеру бойынша қолдау көрсету.

БҰҮ БЖКБ: Босқындарды, баспана іздеуші тұлғаларды және азаматтығы жоқ тұлғаларды еңбек нарығында біріктіру, олардың толыққандылық үшін мүмкіндіктерін кеңейту және қазақстандық қоғамның нәтижелі мүшелері болуы мақсатында заңнамалық реформа жүргізуде қолдау көрсету.

ЮНЕП: Экономиканы «жасылдандыруда», ресурстарды қолданудың, тұрақты өндірудің және тұтынудың тиімділігін көтеру бағытында өрлеуді жеделдетуде Қазақстанды қолдау.

ЮНЕСКО: Диалог, әлеуметтік ауызбіршілік және тұрақты даму үшін қозғайтын күш ретінде мәдени әртүрлілікке жәрдемдесу және қолдау.

ЮНИДО: Инклюзивті және тұрақты өнеркәсіптік дамуды ынталандыру, өнеркәсіпті әртарапандыру, жұмыс орындарын құру және экспорттың бәсеке қабілеттігі бойынша елдің қолданатын күш-жігерлеріне жәрдемдесу. Стратегиялық нарықтар бойынша ақпарат беруге жәрдемдесу және іріктемелі басымдықты салалардағы өнеркәсіптік кәсіпорындардың экспорттық әлеуетін нығайту. Шағын және ірі кәсіпорындар өндіретін өнімнің сапасын көтеру мақсаттарында өнеркәсіптік жаңғыртуды, өнеркәсіптің энергетикалық тиімділігін және сапалы ұлттық инфрақұрылымды құруды қолдау. Жеткізушілер/сатып алушылар және аутсорсинг желілері, өндіру-өткізу тізбектерін және әріптестік туралы келісімдерді дамыту арқылы ұлттық өндіру-өткізу тізбектерінің ұлттық бәсеке қабілеттігі мен аймақтық және жаһандық тізбектермен байланысын көтеру бойынша елдің күш-жігерлерін қолдау. Кәсіпорындар диагностикасы және өнеркәсіпті жаңғырту, бәсеке қабілеттігі, салалық талдау жүргізу, кәсіпорынның басымдықты салаларына қатысты нарықта жайғастыру бойынша ұлттық әріптестердің адамдық және техникалық әлеуетін ұлғайтуға қолдау көрсету. ұлттық әлеуетін нығайту бойынша қолдау көрсету. Сенімді және халықаралық тұрғыдан салыстырылатын статистикалық деректерді осылайша қамтамасыз ете отырып, Қазақстандағы өнеркәсіптік статистиканы халықаралық және еуропалық стандарттармен үйлестіру бойынша ұлттық әлеуетті нығайту бойынша қолдау көрсету.

ЮНКТАД: Жұмысқа орналастыру мүмкіндіктерін көбейту мақсатында кәсіпкерлікке жәрдемдесу үшін, халықаралық стандарттарға және алдыңғы қатарлы тәжірибеге сәйкес қолайлы саудалық және инвестициялық климатты қамтамасыз ету мақсатында экономикалық реформаларға қолдау көрсету.

<p>Түпкі нәтиже 1.3: Экожүйелер және табиғи ресурстар қорғалуда және тұрақты түрде пайдалануда, ал елді мекендер табиғи және антропогендік апаттар мен климаттың өзгеруіне тұрақты</p>	<p>БҰҰ АҚТБ: Табиғи апаттардың және климат өзгерістерінің нәтижесінде төтенше жағдайларға тұрақтылықты көтеру бойынша саясатты және стратегиялық әрекеттерді нығайту бойынша техникалық көмек.</p> <p>ДДҰ: Қатерлерді бағалауды күшейту, қатерлерді басқару және химиялық қауіпсіздік саласындағы қатерлерді кешендік қысқартуды қадағалау, табиғат пен қоршаған ортаны қорғау және адам денсаулығын қорғау арасындағы байланысты күшейту бойынша техникалық көмек.</p> <p>БҰҰ ҚАД: Ақпараттық науқандар (семинарлар, дөңгелек үстелдер және т.б.) арқылы, сондай-ақ, жергілікті, республикалық және аймақтық БАҚ-пен тиісті ынтымақтастық арқылы ұлттық және Үкіметтің тұрақты даму мақсаттарын нығайтуды қолдау.</p> <p>БҰҰ ЕЭК: Су ресурстарын тұрақты басқаруды жақсарту, табиғатты қорғау қызметін жаңғырту мен басқаруға және жергілікті деңгейде жасыл дамуға өтуге жәрдемдесу мақсатында Қазақстанға жасыл экономикаға өтуде қолдау көрсету. Қазақстандағы БҰҰ ЕЭК-нің экологиялық конвенцияларын орындау бойынша қолдау көрсетуді жалғастыру.</p> <p>МХҰ: Үкіметтің миграцияны басқару және сын-қатерлерде: (1) елде немесе халықаралық масштабта БҰҰ-ның Миграциялық дағдарыстар бойынша операциялық шектерін (МСОФ) енгізу арқылы болатын табиғи немесе антропогендік себептердің салдарынан миграциялық дағдарыстар; (2) миграциялар және қоршаған орта, атап айтқанда, судың дефициттік ресурстары мен миграция арасындағы байланысты зерттеу жолымен әрекет ету бойынша институционалдық және операциялық әлеуетін нығайтуда техникалық көмек.</p> <p>БҰҰДБ: Климаттың өзгерісіне бейімделу бойынша экономикалық тұрғыдан да, экологиялық тұрғыдан да жәрдем ету. Ауылшаруашылықты жүргізу әдістеріне ерекше көңіл бөлу, экожүйелерді басқару, тұрақты балық шаруашылығын жүргізу және биоәртүрлілікті сақтау. Халықаралық экологиялық міндеттемелермен және конвенциялармен үйлестіру бойынша әдістемелік нұсқаулар беру.</p> <p>ЮНЕП: Экологиялық басқарудың өрлеуіне, экожүйелерді басқаруға ерекше көңіл аударатырып, климаттың өзгерісіне бейімделуге жәрдемдесу, табиғи ресурстарды тиімді қолдану және биоәртүрлілікті сақтау. ЮНЕП-тің экологиялық конвенцияларын ұлттық жүзеге асыруын тұрақты қолдау.</p> <p>ЮНЕСКО: Табиғи ресурстарды тұрақты қолдану және апаттар қаупін азайту үшін ғылыми ресурстарды жұмылдыру.</p> <p>ЮНИДО: Өнеркәсіпте қуатты қолдану және энергетика тиімділігі бойынша алдыңғы қатарлы тәжірибе мен технологияларды енгізу және тарату бойынша қолдау көрсету. Карантиндік және жөнелту алдындағы фумигациялау және жемдерге қолданылатын көлемдерді есептегенде, елде бромды метилдің қолданылуын тоқтатуға жәрдем ету; Монреаль протоколының шектеріндегі міндеттемелерді Қазақстанның орындауына жағдай жасау.</p> <p>ЮНИСЕФ: Үкіметке тиісті басқару бойынша және халықтың осал топтары/балалар үшін жеткілікті азықпен қамтамасыз ету бойынша техникалық көмек; алынған азық-түлікті тиісті түрде пайдалануға арналған білім беру. Бұған тұрақты әлеуметтік қамтамасыз ету бойынша және азаматтарға, әсіресе, қаржылық дағдарыстың нәтижесіндегі азық-түлік өнімдері бағаларының жоғарылауы мен қаржылық шығасылар көбірек кері әсерін тигізетін халықтың ерекше осал топтарына, әлеуметтік желілерді қамтамасыз ету бойынша техникалық консультациялар беру де кіреді.</p> <p>ЮНОПС: Барынша тұрақты және өмірге бейімді жобалар мен бағдарламалардың, әсіресе, инфрақұрылым секторында, мысалы, энергетикалық тиімді ғимараттар мен конструкциялардың ықтималдығын көтеру мақсаттарында қатерлерді басқарудың сенімді жүйесін жасау арқылы ұлттық және Үкіметтің тұрақты даму мақсаттарын нығайтуда көмек көрсету, қатты қалдықтарды басқару, қуаттың жаңартылатын көздерін қолданудың және апаттар қатерлерін қысқартудың экономикалық тұрғыдан тиімді шешімдері.</p>
---	---

2-БАҒЫТ: МЕМЛЕКЕТТІК ИНСТИТУТТАРДЫҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ҚАБІЛЕТІН НЫҒАЙТУ ЖӘНЕ КӨТЕРУ	
Түпкі нәтиже	Агенттіктердің үлесі (әліпбилік тәртіппен)
<p>Түпкі нәтиже 2.1: Құқық иелері республикалық және жергілікті деңгейлерде шешімдерді қабылдау және орындау үдерістеріне қатысып, нәтижесінде адам құқықтарының жүзеге асырылуына жәрдемдеседі</p>	<p>БҰҰ АҚТБ: Дамуды және апаттар қатеріне сезімтал әрекеттерді жоспарлаудың көпсалалық және ведомствоаралық тәсілдемесін нығайту мақсаттарында консультациялар беру және ақпараттық-түсіндіру жұмысын жүргізу. 2015-2030 жж.-ға Сендайлық апаттар қатерін төмендету бойынша негіздемелік стратегияны (http://www.wcdrr.org/uploads/Sendai_Framework_for_Disaster_Risk_Reduction_2015-2030.pdf) тиімді жүзеге асыру мақсаттарында Қазақстанға апаттардың қатерін азайту бойынша әрекет ететін Ұлттық платформаны нығайтуда қолдау көрсету.</p> <p>ДДҰ: Денсаулық сақтаудың үйлестірілген және кешендік көп салалы тәсілдемесіне негізделетін, денсаулықты қорғау бойынша кешендік бағдарламаны әзірлеу бойынша жәрдем көрсету, денсаулық сақтауға қатысы жоқ әртүрлі секторлардың, сондай-ақ, денсаулық сақтау секторының адамдардың денсаулығы жағдайын нақты жақсарту үшін жауаптылығын және есеп берушілігін қамтамасыз ету. Сырқаттар эпидемиологиясы бойынша беталыстарға, денсаулыққа төнген қауіп-қатерлерге, халықтың үміттері мен қалауларына негізделе отырып, денсаулық сақтау саласындағы бағдарламаны тиісті мониторингілеу және бейімдеу бойынша техникалық көмек көрсету.</p> <p>БҰҰ ҚАД: ЮНЕСКО-мен бірлесе әрекет етіп, тиісті қоғамдық ақпараттық науқан (семинарлар, дөңгелек үстелдер және т.б.) арқылы, сондай-ақ, жергілікті, республикалық және аймақтық БАҚ-пен ынтымақтастық арқылы ақпаратқа жалпыға ортақ қол жетуді қамтамасыз етуді қолдау үшін көмек көрсету.</p> <p>БҰҰЕ: Азаматтардың қатысуын ынталандыру және еріктілік арқылы қоғамның, әсіресе, жастар арасында әл-ауқатын көтеру мақсатында Үкіметке және азаматтық қоғамға еріктілік саласында саясат пен заңнаманы жасау бойынша қолдау көрсету.</p> <p>МХҰ: Алдын алу, қорғау және жауапқа тарту арқылы заңсыз миграция мәселелерін шешу және адамдармен сауда-саттық жасаумен күрес бойынша Үкімет пен үкіметтік емес әріптестер арасындағы ұлттық диалогты қолдау. Ұлттық үйлестірілген механизм құруға жәрдем көрсету және адамдармен сауда-саттық жасау құрбандарына көмек көрсету мақсаттарында оны ұлттық мүдделі тараптардың жүзеге асыруы. Миграция мәселелерін Үкіметтің күн тәртібіне енгізуге жәрдемдесу және бағдарламаларды қаржыландыру.</p> <p>БҰҰ БЖКБ: Азаматтық қоғаммен бірлесе, босқындардың, баспана іздеуші тұлғалардың және азаматтығы жоқ тұлғалардың медициналық қызмет көрсетуге, білім жүйесіне және жұмыспен қамту қызметтеріне қол жетуін қамтамасыз ететін реформаларды жүргізу мақсаттарында саясат саласындағы консультациялар және ақпараттық-түсіндіру жұмысы. Қазақстанның 1954 және 1961 жж. Азаматсыздықты қысқарту туралы конвенцияларды қабылдауын ілгерілету.</p> <p>БҰҰ АҚЖКБ: БҰҰ-ның адам құқықтары және адам құқықтарын бұзудан қорғау саласындағы стандарттарына сәйкестікті күшейту мақсаттарында Үкіметтің, ұлттық құқық қорғау және үкіметтік емес ұйымдардың әлеуетін нығайту бойынша қолдау. БҰҰ АҚЖКБ алдыңғы қатарлы тәжірибе туралы ақпарат беру және кейбір басым салаларда техникалық көмек көрсету арқылы адам құқықтары саласындағы ратификацияланған шарттар және БҰҰ-ның басқа құқық қорғау механизмдері туралы хабардарлықты көтеру жолымен адам құқықтары есебін қамтамасыз ететін болады.</p> <p>БҰҰ ЕҚБ: Қылмыстықтың алдын алу және әрекет ету шаралары ретінде зардап шеккен аймақтардағы халықтың тұрақтылығын көтеру мақсаттарында қоғамдастықтар мен құқық қорғау органдары арасындағы байланыстарды нығайту бойынша қолдау көрсету. Азаматтық қоғамды есірткілер мен АҚТҚ мәселелері бойынша ұлттық бағдарламаларды әзірлеуге, жүзеге асыруға және бағалауға тартуды ілгерілету.</p> <p>ЮНЕСКО: Ақпаратқа және білімге жаппай қол жеткізуге жәрдемдесу.</p> <p>ЮНИСЕФ: Балаларды қорғау үшін қоршаған ортаны жақсарту, қоғамның зорлық-зомбылыққа және балаларға қарсы қылмыстарға төзімділігін төмендету және байланысты мониторинг жүйелерін жақсарту және балалар мен отбасылардың қорғау механизмдеріне,</p>

	<p>соның ішінде, әділ сотқа қол жетімділігін қамтамасыз ету мақсаттарында құқық қолдану. Қазақстанға елдегі балаларды ілгерілету мақсаттарында қоғамның барлық жіктері арасындағы алмасудың және ұлттық диалогтың ұлттық платформаларын құруда қолдау көрсету.</p> <p>ЮНФПА: консультациялар беру және ақпараттық-түсіндіру жұмысын жүргізу, сондай-ақ, саясатты жоспарлау және жасау мақсаттарында, соның ішінде, халықты тіркеудің ұлттық жүйесін құру және елдегі соңғы демографиялық беталыстар мен заңдылықтардың себептерін түсінуді жақсарту арқылы Үкіметке демографиялық деректерді пайдалану бойынша қолдау көрсету.</p>
<p>Түпкі нәтиже 2.2: Соттық және құқықтық жүйелер мен мемлекеттік институттар әділетті, жауапты, есеп беретін және барлығы үшін қолжетімді болып табылады</p>	<p>МХҰ: Ұлттық заңнаманы қайта қарауда және халықаралық стандарттармен үйлестіруде жәрдем көрсету жолымен мигранттар және адамдармен сауда-саттық жасау құрбандары үшін ақпаратқа, қызметтерге және сот төрелігіне тең қол жетімділікті қамтамасыз етуге жәрдемдесу.</p> <p>БҰҰ Әйелдер: Сот органдарының әйелдерге қатысты жасалған зорлық-зомбылыққа нәтижелі әрекет ету және әйелдер құқықтарын қорғау бойынша әлеуетін күшейтуге қолдау көрсету. Зорлық-зомбылықтың алдын алу бойынша саяси шараларды әзірлеу кезінде алынған деректерді кейін қолдану үшін әйелдерге қатысты зорлық-зомбылықтың деңгейі бойынша жалпы ұлттық бағалау жүргізуде жәрдем ету. Әйелдерге қатысты зорлық-зомбылықтың алдын алуға және әрекет ету шараларына ерекше назар аудара отырып, мұқтаж әйелдерге тиімді мемлекеттік қызметтер көрсету жөніндегі жергілікті мемлекеттік органдарға жәрдем көрсетуді жалғастыру.</p> <p>БҰҰДБ: Өзекті ақпаратқа дұрыс, уақтылы және тең қол жеткізу мүмкіндігін қамтамасыз ету мақсаттарында ұлттық билік органдары мен жергілікті қоғамдастықтар арасындағы тиімді өзара әрекет етуге жәрдемдесу. Әділ сотқа, құқықтық көмек пен адвокаттар қауымдастығына қол жеткізу мүмкіндігін нығайту, сондай-ақ, ӘМШ ұлттық әрекеттер жоспарын жүзеге асыру. Сонымен қатар, БҰҰДБ стратегиялық ведомстволармен, соның ішінде, Қаржы министрлігімен, Ішкі істер министрлігімен, Ұлттық экономика министрлігімен және Астанадағы мемлекеттік қызмет саласындағы Аймақтық хабпен жұмыс істейтін болады, ол елдегі мемлекеттік басқару және мемлекеттік секторды дамыту саласында алынған тәжірибе мен табысты тәжірибе ауқымдарын барынша тиімді және тұрақты кеңейтуге мүмкіндік береді. Жергілікті басқару жүйелері мен әлеуетін жақсарту мақсаттарында жергілікті басқару органдарына қолдау көрсету, орталықтандырылмаған шешімдер қабылдау және фискалды механизмдер бойынша нормативтік базаны нығайту және барынша кешендік негізде аумақтық түрліліктер мәселелерін шешу.</p> <p>БҰҰ БЖКБ: Босқындардың, баспана іздеуші тұлғалардың және азаматтығы жоқ тұлғалардың мүдделерін қозғайтын әкімшіліктік шешімдерді бақылауда сот органдарының белсенді рөл алуына, атап айтқанда, сот іс қарауларын ынталандыру жолымен қолдау көрсету.</p> <p>БҰҰ АҚЖКБ: Ұлттық әрекеттер жоспарларын жүзеге асыруға қатысу арқылы, бұл орайда үйлестірілген есептілік пен бақылаудың жүзеге асырылуына және/немесе механизмдеріне бірыңғай тәсілдемеге жәрдемдесе отырып, БҰҰ-ның құқық қорғау механизмдерінің ұсыныстарын жүзеге асыру бойынша қолдау көрсету.</p> <p>ЮНИСЕФ: Мамандандырылған кәсіпқойлардың саясатында және тәжірибесінде бала құқықтарын ескеру үшін құқық қорғау және сот жүйесіндегі реформаларды қолдау. Қылмыс құрбандары немесе куәгерлері болған балалардың қорғалуын кеңейту, кәметке толмағандар арасындағы қылмыстардың алдын алу, қылмыстық жауаптылықты түзетушілік ықпалдың баламалы түрімен тиімді ауыстыру. Құқық қорғау институттары, үкіметтік емес сектор және БАҚ тарапынан балаға қолайлы оперативтік инструменттер мен құқық бұзушылық кезінде тиімдірек әрекет ету шараларын қолдану арқылы бала құқықтарын мониторингілеу механизмін күшейту. Балалардың шағымдану және байланысу процедураларына қол жету мүмкіндігін жақсартуға жәрдем ету.</p> <p>ЮНФПА: Тұрмыстық зорлық-зомбылық мәселесіне қатысты, сондай-ақ, жыныс белгісі бойынша зорлық-зомбылық кезінде көпсалалық әрекет етуге қатысты ұлттық тексерулер бойынша деректер жинау мен талдау бойынша білім және тәжірибе беру.</p>

3-БАҒЫТ: ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ЖӘНЕ АЙМАҚТЫҚ ЫНТЫМАҚТАСТЫҚТЫ НЫҒАЙТУ	
Түпкі нәтиже	Агенттіктердің үлесі (әліпбилік тәртіппен)
<p>Түпкі нәтиже 3.1: Үкімет әріптестермен бірлесіп аймақта тұрақты даму мақсаттарына (ТДМ) жетуге жәрдемдесіп, Біріккен Ұлттар Ұйымының қағидаларын, стандарттары мен конвенцияларын ілгерілетуде және жүзеге асыруда көшбасшы болып табылады</p>	<p>БҰҰ АҚТБ: Апаттар қатерін төмендету бойынша сендайлық негіздемелік стратегияға және Орталық Азияның және Оңтүстік Кавказ елдерінің 2015 жылдан кейінгі кезеңге апаттар қатерін төмендету бағдарламасы бойынша мәлімдемесіне сәйкес апаттар қатерін төмендету және тұрақтылықты көтеру саласында аймақтық ынтымақтастықты және ынтымақтастықты нығайту бойынша қолдау көрсетуді жалғастыру. Алматыдағы Төтенше жағдайлар кезінде әрекет ету және апаттар қатерін төмендету жөніндегі орталыққа техникалық қолдау көрсетуді және әлеуетін күшейту бойынша қолдауды кеңейту. Апаттар қатерін төмендету саласындағы үйлестірумен және ынтымақтастықпен байланысты басым салалар бойынша аймақтық министрлік және техникалық кездесулерді ұйымдастыру.</p> <p>ДДҰ: Алматыда болатын ДДҰ-ның Еуропаға арналған бірінші медициналық-санитарлық көмек орталығы арқылы, Қазақстанды сәйкес саладағы ұлттық және халықаралық сарапшыларды тартатын, аймақтық және аймақаралық тәжірибе алмасу және оқыту орнын жасау үшін қолдау көрсету.</p> <p>БҰҰ ҚАД: Сәйкес мекемелермен және БҰҰ бағдарламаларымен ынтымақтаса отырып, аймақтағы тұрақты даму мақсаттарына (ТДМ) жетуге жәрдемдеседі, сондай-ақ, сәйкес қоғамдық ақпараттық науқан (семинарлар, дөңгелек үстелдер және т.б.) арқылы, сондай-ақ, жергілікті, республикалық және аймақтық БАҚ-пен ынтымақтастық арқылы Біріккен Ұлттар Ұйымының қағидаларын, стандарттары мен конвенцияларын ілгерілетуде және жүзеге асыруда көмектеседі. ОАПДАО-мен ынтымақтаса отырып, сәйкес қоғамдық ақпараттық науқан (семинарлар, дөңгелек үстелдер және т.б.) арқылы, сондай-ақ, жергілікті, республикалық және аймақтық БАҚ-пен ынтымақтасу арқылы жанжалдарды болдырмау бойынша Үкіметке көмектесу және әлеуетін нығайту.</p> <p>БҰҰ ЕЭК: Аймақтық байланыстарды нығайту және кейінгі экономикалық дамуға жәрдемдесе отырып, сауда, көлік, шекараларды кесіп өту, су ресурстары, энергетика және экология саласындағы аймақтық ынтымақтастықта Қазақстанға қолдау көрсету. АТМЭЭК-пен тығыз ынтымақтастықта қызмет ету күтіледі.</p> <p>МХУ: Алматы үдерісі сияқты аймақтық консультативтік процестер арқылы Орталық Азиядағы миграция саласында аралас мәселелерді шешуде аймақтық диалогқа, ынтымақтастыққа және үйлестіруге жәрдемдесу. Арнайы есептер дайындау және нұсқаулар мен бағдарламалар дайындау жолымен мигранттардың құқықтарын қорғауда, заңсыз миграция және адамдармен сауда-саттық жасаумен күрес мәселелерін шешуде Қазақстанның басқарушылық рөліне жәрдемдесу.</p> <p>БҰҰ Әйелдер: CEDAW Комитетінің Қазақстанға арналған қорытынды ескертулерін (2014 ж. шығарылған) жүзеге асыруды қамтамасыз ету бойынша, сондай-ақ, 2015 ж. -дан кейінгі кезеңге гендерлік теңдік бойынша ұлттық саясатты жасау және жүзеге асыру бойынша әрекеттердің ұлттық жоспарын жасау және жүзеге асыру бойынша Үкіметке және азаматтық қоғам ұйымдарына қолдау көрсету. БҰҰ Қауіпсіздік кеңесінің әйелдер, бейбітшілік және қауіпсіздік жөніндегі резолюцияларының жүзеге асырылуын қамтамасыз ету және сол ережелерді сәйкес саясаттар мен салалық стратегияларға енгізу бойынша тәжірибелік шаралар мен әрекеттер жасауда қолдау көрсетуді жалғастыру.</p> <p>БҰҰДБ: Аймақтың елдері арасында көпір салуда маңызды болып табылатын аймақтық бастамаларды әзірлеу және жүзеге асыру бойынша қолдау көрсету. СИМ-ге жәрдем ету, атап айтқанда, ұлттық агенттіктің тұрақты адам дамуына арналған даму/саясат және ынтымақтастық мақсаттарындағы көмек жасауда және нығайтуда жәрдемдесу. БҰҰДБ Астанада мемлекеттік қызмет саласындағы аймақтық хаб шектерінде жалпы мемлекеттік қызмет реформасының және жалпы мемлекеттік секторды түрлендірудің айнымас жақтаушысы ретінде, тек Астанада ғана емес, хабтың басқа қатысушы елдерінде де, саясатты, зерттеулерді және оқытуды нығайтуды жалғастырады. БҰҰДБ ұлттық дамуды жоспарлау, жүзеге асыру және мониторингілеу саласындағы күш-жігерлерді шоғырландыру мақсаттарында ТДМ-ді біріктіру және/немесе жергілікті жағдайларға бейімдеу бойынша Қазақстанның күш-жігерлерін қолдайтын болады.</p>

ОАПДАО: Қазақстанның, Қырғыз Республикасының, Тәжікстанның, Түрікменстанның және Өзбекстанның Үкіметіне Орталық Азия аймағында бар қауіптер және пайда болатын сын-қатерлер кезінде әрекет ету мақсаттарында диалогты нығайту, сенімді күшейту және шынайы әріптестік орнату шаралары арқылы жанжалдарды болдырмау саласында олардың әлеуетін нығайту бойынша жәрдем ету және қолдау көрсету.

БҰҰ БЖКБ: Алматыдағы Аймақтық офис арқылы босқындар және баспана іздеуші тұлғалардың мәселелерін шешу бойынша аймақтық бастамалардағы негізгі үйлестірушілік рөлін қолдауда, босқындарды қорғау және халықаралық миграция мәселелері жөніндегі Алматы үдерісі сияқты аймақта аралас миграциялық орын ауыстыруда Қазақстанның Үкіметіне жәрдем ету.

БҰҰ ГМУБ: Орталық Азияда және оның шектерінен тыс жерлерде төтенше жағдайлар кезінде әрекет ету және апаттар қатерін төмендету саласында ынтымақтастықты жақсарту және үйлестіру мақсаттарында Алматыдағы Төтенше жағдайлар кезінде әрекет ету және апаттар қатерін төмендету жөніндегі орталыққа қолдау көрсету. Ең негізгі аймақтық ұйымдармен (Тәуелсіз мемлекеттер достастығы/ТМД, Ұжымдық қауіпсіздік туралы шарт Ұйымдары/ҰҚШҰ және Шанхай ынтымақтастық ұйымы/ШЫҰ) әріптестікті нығайтуда қолдау көрсету. Гуманитарлық төтенше жағдайларға және әрекет етуге, азаматтар мен әскери тұлғалар арасындағы қызметті нақты шаралар арқылы үйлестіруге, оның ішінде, өзге арасында, оқуына, жоспарлауына қатысу және гуманитарлық әрекет етуде тікелей қолдау көрсету және аймақтағы дайындықты қамтамасыз ету. Қазақстанда және аймақта ИНСАРАГ стандарттарын енгізу бойынша қолдау көрсету.

БҰҰ ЕҚБ: Қылмыстық әділет жүйелерінің тұрақтылығына жәрдемдесу және өсіп келе жатқан халықаралық ұйымдастырылған қылмыскерлік пен жемқорлық қауіптерімен күресу.

АТМЭЭК: Аймақтық байланыстарды жақсартуға және экономикалық ынтымақтастықты нығайтуға жәрдемдесе отырып, Қазақстанның көлік, энергетика, АКТ саласындағы аймақтық ынтымақтастығына қолдау көрсету. БҰҰ ЕЭК-мен бірлесе Программы СПЕКА Бағдарламасын қолдау.

ЮНЕП: Ортақ табиғи ресурстар мен трансшекаралық экокүйелерді сақтау және тұрақты қолдану бойынша аймақтық ынтымақтастықты ілгерілетуде Қазақстанның күш-жігерлерін қолдау. Орталық Азияда әрекет ететін және пайда болатын экологиялық қауіп-қатерлерді шешуге тәжірибелік шараларды іске асыруда жәрдемдесу. Каспий теңізінің теңіздік ортасын қорғау жөніндегі негіздемелік конвенцияға (Тегерандық конвенция), соның ішінде, Конвенцияға қосалқы хаттамаларды жүзеге асыруға арналған ұлттық әлеуетті жасауға Қазақстанның қатысуын қолдау және Орталық Азияда Қоршаған ортаны қорғау және тұрақты дамыту жөніндегі негіздемелік конвенцияның шектерінде жұмыстарды ілгерілету және Тұрақты даму жөніндегі мемлекетаралық комиссия шектерінде ынтымақтастықты жүзеге асыру.

ЮНЕСКО: Ғылыми білімді кеңейту және су ресурстары мен трансшекаралық су жүйелерін тұрақты басқару саласында саясатқа жәрдемдесу.

ЮНИСЕФ: Елдің бала құқықтарын жүзеге асыру бойынша алдыңғы қатарлы тәжірибесін халықаралық деңгейде жылжытуға жәрдем ету.

ЮНОПС: Апаттар қаупін азайту (АҚА), шекараларды басқару, кеден мен сауда және көліктік желілер саласында Қазақстанның аймақтық ынтымақтастығын қолдау. Аймақта, әсіресе, Ауғаныстанға және Пәкістанға қатысты, әлем үшін сенімділікті және аймақтағы тұрақтылықты көтеру механизмдерін нығайту мақсатында ЮНОПС хабы желісін толық іске қосу, сондай-ақ, аймақтық ынтымақтастықтың дамуына және дамуға (мысалы, Ыстамбұл / Азия жүрегі процесі және т.б., әсіресе, мысалы, табиғи апаттардың салдарларын жоюда Қазақстан жетекші орын алатын сенімді көтеру шараларына қатысты) жәрдемдесу.

ЮНФПА: CEDAW Комитетінің және Әмбебап мерзімдік шолудың БҰҰ жүйесінің шектеріндегі өз мандаты/еңбекті келісілген бөлу шектерінде қорытынды ескертулерін жүзеге асыруда Үкіметке қолдау көрсету.

UNITED NATIONS
IN THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

PARTNERSHIP FRAMEWORK FOR DEVELOPMENT, KAZAKHSTAN, 2016-2020

CONTENTS

EXECUTIVE SUMMARY	68
I. INTRODUCTION	70
1.1. PURPOSE OF THE PFD	70
1.2. KAZAKHSTAN'S DEVELOPMENT CONTEXT	73
1.3. COLLABORATIVE FORMULATION OF THE PFD	78
1.4. PARTNERSHIP VALUES AND PRINCIPLES	79
II. PFD STRATEGIES, PILLARS AND EXPECTED OUTCOMES	80
2.1. KEY STRATEGIES FOR PFD IMPLEMENTATION	80
2.2. PILLAR 1: REDUCED DISPARITIES AND IMPROVED HUMAN DEVELOPMENT	82
2.3. PILLAR 2: STRENGTHENED AND INNOVATIVE PUBLIC INSTITUTIONS	87
2.4. PILLAR 3: ENHANCED INTERNATIONAL AND REGIONAL CO-OPERATION	90
III. ESTIMATED RESOURCE REQUIREMENTS	92
IV. IMPLEMENTATION AND MANAGEMENT MODALITIES	93
V. MONITORING AND EVALUATION MECHANISMS	95
ANNEX A: PFD RESULTS AND RESOURCES FRAMEWORK 2016-2020	96
ANNEX B: EXPECTED AGENCY PROGRAMMATIC CONTRIBUTIONS TO PILLARS AND OUTCOMES	106

ACRONYMS AND ABBREVIATIONS

CBD	Convention on Biological Diversity
CEDAW	Convention for the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women
CICA	Conference on Interaction and Confidence Building Measures in Asia
CRC	Convention on the Rights of the Child
CRPD	Convention on the Rights of Persons With Disabilities
DPI	United Nations Department of Public Information
DRR	Disaster Risk Reduction
GDP	Gross Domestic Product
HDI	Human Development Index
HDR	Human Development Report
HHD	Health and Human Development
HRBA	Human Rights Based Approach
ICRMW	International Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Families
IGME	UN Inter-agency Group for Child Mortality Estimation
ILO	International Labour Organization
IOM	International Organization for Migration
MDG	Millennium Development Goal
MFA	Ministry of Foreign Affairs
MHSD	Ministry of Healthcare and Social Development
MMR	Maternal Mortality Rate
MR	Mortality Rate
NCD	Non-Communicable Disease
NRM	Natural Resource Management
ODA	Official Development Assistance
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development
OHCHR	Office of the High Commissioner for Human Rights
PFD	Partnership Framework for Development, Kazakhstan, 2016-2020
PWD	Persons With Disabilities
QCPR	Quadrennial Comprehensive Policy Review
RBM	Results Based Management
SPECA	United Nations Special Programme for the Economies of Central Asia
UNAIDS	Joint United Nations Programme on HIV/AIDS
UNCT	United Nations Country Team

UNCTAD	United Nations Conference on Trade and Development
UNDAF	United Nations Development Assistance Framework
UNDP	United Nations Development Programme
UNDSS	United Nations Department of Safety and Security
UNECE	United Nations Economic Commission for Europe
UNEP	United Nations Environmental Programme
UNESCAP	United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
UNFPA	United Nations Population Fund
UNHCR	United Nations High Commissioner for Refugees
UNICEF	United Nations Children's Fund
UNIDO	United Nations Industrial Development Organization
UNISDR	United Nations Office for Disaster Risk Reduction
UNOCHA	United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs
UNOPS	United Nations Office for Project Services
UNODC	United Nations Office on Drugs and Crime
UNRCCA	United Nations Regional Centre for Preventive Diplomacy for Central Asia
UNV	United Nations Volunteers
UN Women	United Nations Entity for Gender Equality and the Empowerment of Women
UPR	Universal Periodic Review
WHO	World Health Organization
WTO	World Trade Organization

DECLARATION OF COMMITMENT TO THE PARTNERSHIP FRAMEWORK FOR DEVELOPMENT, KAZAKHSTAN, 2016-2020

Yerzhan Ashikbayev
Vice Minister of Foreign Affairs
Republic of Kazakhstan

Stephen Tull
UN Resident Coordinator
in the Republic of Kazakhstan

Dimitrina Dimitrova
Director of the ILO Decent Work Technical
Support Team and Country Office for
Eastern Europe and Central Asia

Elisabeth da Costa
OHCHR Regional Representative for
Central Asia ad interim

Alexander Goliusov
UNAIDS Country Director
in Kazakhstan

Joakim Reiter
Deputy Secretary-General of UNCTAD

Stephen Tull
UNDP Resident Representative

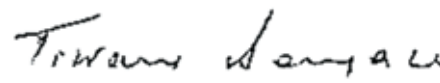
Vlastimil Samek
UNDPI Representative

Zamira Eshmambetova
UNECE Director of the Programme
Management Unit

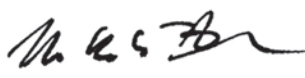
Jan Dusik
UNEP Regional Director,
Regional Office for Europe

Tiziana Bonapace
Head of UNESCAP Subregional Office for
North and Central Asia

Sergey Lazarev
Director of UNESCO Almaty Office/
Representative to Kazakhstan,
Kyrgyzstan and Tajikistan

Nikolai Botev
UNFPA Sub-Regional Office Director/
Country Director for Kazakhstan

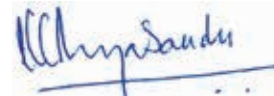
Bernard Doyle
UNHCR Regional Representative/
Regional Coordinator for Central Asia

Yuri Oksamitniy
UNICEF Representative
in Kazakhstan

Olga Memedovic
UNIDO Chief of Europe and Central

Madhavi Ariyabandu
UNISDR Subregional Coordinator
Central Asia and South Caucasus

Ashita Mittal
UNODC Regional Representative for
Central Asia

Mikko Lainejoki
UNOPS Director, Afghanistan
Operational Hub Office

Richard Dictus
UNV Executive Coordinator

Elaine Conkievich
UN WOMEN Multi-Country
Representative in Central Asia

Zsuzsanna Jakab
WHO Regional Director
for Europe

EXECUTIVE SUMMARY

The Partnership Framework for Development (PFD) sets the strategic vision and direction for the United Nations Country Team (UNCT) in Kazakhstan during the period 2016-2020, and is the result of a consultative process with the Government and other partners. It analyzes how the United Nations system can continue to most effectively coordinate its activities in response to national priorities, while serving as an easily accessible overview of United Nations goals and activities in Kazakhstan.

The coming years will be defined by important contextual changes for the United Nations-Kazakhstan partnership, building on the unique and solidly established strategic co-operation that already exists with the Government. In this regard, the PFD has been particularly guided by the country's aspirations under 'Kazakhstan 2050', and related national strategies and policies – such as the new Nurlı Zhol economic policy, and the nascent post-2015 Sustainable Development Goals (SDGs). Important parallels exist among these strategies, providing a vision for the future based upon human rights, equity and sustainability. In aiding progression towards national and global goals, the PFD is also guided by the United Nations' comparative advantages.

The overall vision of the UNCT in Kazakhstan, under the PFD, is to:

Develop a new pathway for strategic partnership with Kazakhstan, to achieve the 'Kazakhstan 2050' vision, by building a prosperous, equitable and inclusive society, strengthening the accountability and effectiveness of public institutions, and facilitating the country's regional and international co-operation.

Fundamentally, the United Nations system in Kazakhstan, inclusive of resident and non-resident

agencies, will foster deepened trust as the basis of partnership with the Government and with civil society, at all levels. Efforts will capitalize on various agencies' expertise, to further horizontal and vertical links between institutions, at national and sub-national levels. Particular attention will be given to assisting Kazakhstan in offering development models for the region and for the world, while addressing the critical human development challenges that remain in spite of the country's middle-income status.

Six PFD Outcome targets have been identified within three Pillars of action: Reduced Disparities and Improved Human Development; Promotion of Stronger and More Innovative Public Institutions; and Enhanced International and Regional Co-operation. Emphasis is being given to a human rights-based approach, particularly for vulnerable groups: persons with disabilities, children and young people, people living with HIV, and internal and external migrants. There will be specific capacity development for monitoring and evaluation and for improving the overall evidence base. Meanwhile, youth involvement and gender equality will be to the fore. Inter-sectoral links will be used across all spheres.

Under the PFD, the UNCT will implement new approaches to coordination mechanisms, improving joint programming, monitoring, evaluation and reporting. Kazakhstan's authorities are taking on major responsibility and accountability for achieving

PFD Outcomes as part of the partnership framework. Management arrangements will ensure that focus areas and UNCT support for achieving PFD Outcomes are organized coherently, enhancing opportunities for complementarities between the United Nations and national and international actors, while reducing duplication, and ensuring convergence of support across targeted areas, with special focus on vulnerable groups.

Several key strategies for effective PFD implementation have been identified and will be mainstreamed throughout the process. Moreover, the UNCT will strive not only to bring the world to Kazakhstan, but to bring the considerable achievements of Kazakhstan to the world.

The PFD presents these new pathways of co-operation and partnership with Kazakhstan:

- Better leverage of UNCT expertise, knowledge and experience, providing more coherent and joint policy advisory services in the spheres of economic, social and environmental sustainability, transparent and accountable governance, and regional co-operation. This will include prioritized, concerted joint efforts to address inequalities across all spheres, the promotion of the 'Government for the People' concept across programmes and projects, and joint support for Kazakhstan's commitment to becoming a regional leader/facilitator.
- Deeper engagement with national and local partners, proactively and dynamically monitoring progress and guiding joint action, taking into account shifts in the political and economic landscape of the country and the region.
- A more compact set of strategic Outcomes and Outputs, with more focused indicators, baselines and targets, relying on data collection and an evidence-based system, set up with key partners.
- Stronger ownership by the Government of proposed PFD Outcomes, including the advancement of Government co-financing and a political commitment to allocate resources in a timely and reliable fashion, preferably for a medium-term period.
- Adherence to the principle of delivering results more effectively, across fewer spheres, with a 'value-for-money' approach and improved business processes.
- Improved knowledge management, East-East/South-South and triangular co-operation, and networking, in-country, regionally and within a global context.

The United Nations system also offers considerable potential to build upon strategic partnerships with national and regional institutions, as well as with non-Government and civil society organizations, think tanks, academia, media and the private sector. In this way, it aims to push forward the development agenda, while leveraging political will. The UNCT will particularly strive for a more robust 'joined-up' approach and inter-agency co-operation, applying the most appropriate and feasible elements of the United Nations Standard Operating Procedures for Delivering as One.

Throughout the PFD 2016-2020 cycle, the UNCT will offer a stronger and more strategic partnership agenda, generating innovative, relevant and up-to-date knowledge and expertise for the implementation of SDGs and Kazakhstan's national vision.

I. INTRODUCTION

1.1. PURPOSE OF THE PFD

The Partnership Framework for Development (PFD), Kazakhstan, 2016-2020, presents a programmatic vision and strategic framework for achieving results over the next five years. These results align well with national priorities, providing the basis for increased collaboration, coherence and effectiveness of UN support. The PFD defines how the United Nations Country Team (UNCT)¹ will contribute to achieving results, based on analysis of country needs and UN comparative advantages.

Because Kazakhstan is an upper-middle-income country, a traditional development assistance model does not apply and traditional donors are not interested in funding related UN development activities. At the same time, the UNCT and the Government of Kazakhstan agree that there is much still to be achieved. The Government is committed to strengthening its partnership with the United Nations system in the country, through increased allocation of domestic financial resources and human capacities. In addition, the UNCT and the Government are jointly considering the best options for a new global development agenda, to be adopted by UN member states in September 2015. The United Nations partnership in Kazakhstan for the period 2016-2020 will be based on Sustainable Development Goals (SDGs) and the longer-term 'Kazakhstan 2050' strategy, with the Government and society leading the way towards a more inclusive, resilient and equitable future. This represents an important opportunity for substantial and continued strategic partnership in the context of becoming a model for other middle-income countries. The UNCT and the Government of Kazakhstan are striving for results that are strategic, specific and measurable. Emphasis will be upon the provision of evidence-based and tailored policy advice, upon innovative choices,

upon scaling-up of pilot successes, and upon measures to strengthen existing policies and plans.

As noted, the PFD is a collective and integrated response to ambitious national priorities set out in the long-term strategic planning document 'Kazakhstan 2050: New Political Course of the Established State'. These priorities focus on the country joining the top

---

¹ The United Nations Country Team in Kazakhstan comprises the following resident organizations: the International Labour Organization (ILO); the Office of the High Commissioner for Human Rights (UNOHCHR); the United Nations Entity for Gender Equality and the Empowerment of Women (UN Women); the Joint United Nations Programme on HIV/AIDS (UNAIDS); the United Nations Development Programme (UNDP); the United Nations Department of Public Information (DPI); the United Nations Department of Safety and Security (UNDSS); the United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific (UNESCAP); the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO); the United Nations Population Fund (UNFPA); the United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR); the United Nations Children's Fund (UNICEF); the United Nations Office for Disaster Risk Reduction (UNISDR); the United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA); the United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC); the United Nations Regional Centre for Preventive Diplomacy for Central Asia (UNRCCA); the United Nations Volunteers (UNV); and the World Health Organization (WHO). The International Organization for Migration (IOM) and the World Bank are invited members of the Country Team.

30 developed countries by 2050, and achieving an outstanding quality of life: both comfortable and safe. They encompass seven priority areas: (1) human development; (2) energy; (3) 'green' growth; (4) urban/regional development and decentralization; (5) knowledge economy; (6) global and regional integration; and (7) institutions.

In particular, 'Kazakhstan 2050' aspires to implement living standards in compliance with key indicators used by developed countries within the Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD), achieving sustained annual economic growth of 4 percent, and ensuring that at least half of Gross Domestic Product (GDP) is generated by small and medium-sized businesses (dramatically increasing the size of the middle class, with workforce productivity also increasing by a factor of five).

The PFD also reflects the emerging aspirations for the post-2015 SDGs, which build on Millennium Development Goals (MDGs) and the broader Millennium Declaration, bringing together efforts to further the social, economic and environmental aspects of sustainable development. The Secretary-General's report, delivered at the 69th session of the General Assembly, states that the post-2015 sustainable development agenda will integrate a set of six essential elements: a) dignity: to end poverty and fight inequality; b) people: to ensure healthy lives, knowledge and the inclusion of women and children; c) prosperity: to grow a strong, inclusive and transformative economy; d) planet: to protect our ecosystems for all societies and children; e) justice: to promote safe and peaceful societies and strong institutions; and f) partnership: to catalyze global solidarity for sustainable development. As such, important parallels exist between the global post-2015 agenda and the 'Kazakhstan 2050' strategy: a vision for the future that rests on the core values of human rights, equity and sustainability.

Moreover, the PFD draws on conclusions made by UN human rights mechanisms, including the October 2014 Universal Periodic Review (UPR), recent reviews by United Nations treaty bodies, and recommendations made by the Special Procedures of the UN Human Rights Council. It is also inspired by Kazakhstan's continued engagement with these mechanisms in its capacity as a member of the Human Rights Council².

The UNCT is redefining its role in Kazakhstan in light of the ambitious vision of the 'Kazakhstan 2050' document, while remaining a valued, rights-based and trusted partner of the Government, able to mobilize a broad and complementary range of expertise and knowledge. In this regard, it is particularly looking to:

- Achieve a future with a healthy and capable population, a 'green' economy, thriving businesses and guaranteed rights for all, through economic, social and political modernization.
- Build an inclusive society, by protecting and promoting the rights and well-being of all people, especially the most vulnerable and those at risk.
- Develop the capacity of stakeholders at all levels to be more accountable for the equal rights for all.
- Promote multilateral and regional co-operation, particularly in the areas of humanitarian and development assistance.

In addition, the United Nations aims to add value to Kazakhstan's vision of decentralization and political liberalization, implemented by capable and accountable local civil servants. Primary emphasis is upon having a positive impact in Kazakhstan, helping the country become a model for the UN's work with middle-income countries globally, and helping it solve the challenges of achieving sustainable development.

The overall vision of the UNCT in Kazakhstan, under the PFD, is to:

Develop a new pathway for strategic partnership with Kazakhstan, to achieve the 'Kazakhstan 2050' vision, by building a prosperous, equitable and inclusive society, strengthening the accountability and effectiveness of public institutions, and facilitating the country's regional and international co-operation.

The PFD vision is further elaborated in Section 1.3 and throughout the document, showing that the UNCT's key target is to assist Kazakhstan in reducing its disparities, while enhancing equitable human development, especially among vulnerable population groups³. This represents one of the main Pillars, covering substantive development challenges in Kazakhstan and in similar countries.

2 In 2014, Kazakhstan hosted a visit of the Special Rapporteur on Freedom of Religion and Belief and a follow-up visit by the Special Rapporteur on Contemporary Forms of Slavery, Its Causes and Consequences; it submitted its second Periodic Report to the Human Rights Committee and information for the second UPR.

3 Defined in the post-2015 national consultations as including: people with disabilities; children and young people, including orphans and marginalized youth; women; people living with HIV/AIDS; and internal and external migrants.

A review of the current United Nations Development Assistance Framework 2010-2015 (UNDAF), as part of the United Nations Country Situation Analysis (see also Section 1.3), identifies a variety of strengths, as well as continuing challenges. The current UNDAF has demonstrated a high level of partnership and the possibility of further initiatives to assist Kazakhstan in its development. Significant achievements have been noted across all three current priority areas (Improved Economic and Social Welfare, Environmental Sustainability, and Effective Governance). These encompass:

- A United Nations joint programme, involving four agencies⁴, to enhance human security in the former nuclear test site of Semipalatinsk. This has given rise to new joint programmes in Kyzylorda, on improving the quality of life through introducing innovative approaches in service delivery, including to the most vulnerable groups (six agencies⁵), and in Mangystau, on expanding opportunities for sustainable development and socio-economic modernization (seven agencies⁶).
- Establishment of the Kazakhstan-based Regional Civil Service Hub, with 29 participating countries.
- Health system strengthening, to address inequities, resulting in reduced child and maternal mortality, and reduced tuberculosis and HIV burden. A sharp decline in the rate of transmission of HIV from mother to child, from 9.5 per cent in 2006 to 1.8 per cent in 2014.
- Strengthening of policies and programmes to protect and promote women's rights under the National Gender Equality Strategy.
- Expert assistance to national programmes on 'green' economy and environmental sustainability. The UNCT has helped advance the country's policies and practices in conserving biodiversity, and combating land degradation, while introducing climate change adaptation within the agricultural sector. Based on evaluations of Global Environment Facility (GEF) projects, the UNCT has been recognized by national and local partners as being at the forefront of promoting energy-efficient technologies and sustainable transport solutions, through demonstration projects in energy-efficient housing, modern lighting and 'green' public transport options. The main lesson learned in this area is the necessity of transferring knowledge and capacities

to national and local partners, both Government and non-Government, in order to achieve scaling-up and sustainability.

- Expert assistance and advocacy to modernize public services, through supporting public assessment of public administration efficiency, alongside modernization of the justice and legal systems by promoting alternative paths to administering justice, especially for vulnerable groups (for example, through mediation and legal aid).
- Strengthening of policies and programmes to address the human rights of migrants, victims of trafficking and other vulnerable population groups, including asylum seekers, refugees and stateless persons.

Some key UNDAF targets are expected to remain by the end of the current UNDAF period, since 14 indicators (of 124) require further attention. In addition, 47 indicators lack sufficient data (nearly 40 percent), indicating the need to look at information management and to reduce the number of indicators monitored.

Key challenges in implementing the 2010-2015 UNDAF relate mainly to monitoring and evaluation: the Results Matrix has been perceived as a 'one-off' product necessary for programme planning and reporting, rather than as an essential day-to-day element of programme management. In addition, roles and responsibilities for UNDAF results monitoring and reporting have failed to be clearly identified, so have not become fully operational.

Under the PFD, the UNCT will institute several changes to its coordination mechanism, as have evolved over recent years. These particularly relate to improved joint programming, monitoring, evaluation and reporting. For example, the PFD Results and Resources Framework will be used as a tool for implementing respective UN agencies' programmes, as well as for continuous and dynamic monitoring of the key evidence base, data and indicators.

Kazakhstan's authorities are taking on major responsibility and accountability for achieving PFD Outcomes as part of the partnership framework (see also Section 1.4); yet, the strategies and expected results of this PFD can only be achieved through mutual commitment by the Government, the United Nations, civil society and international partners. Management arrangements (see also Section IV) will ensure that focus areas and UNCT support for the achievement of PFD Outcomes are operationalized in a coherent way that: (1) enhances opportunities for joint programming and for complementarities between the UN and national and international actors; (2) reduces duplication; and (3) ensures convergence of support in targeted areas, focusing on vulnerable groups.

4 UNDP, UNFPA, UNICEF and UNV

5 UNDP, UNFPA, UNICEF, WHO, UNSECO and UN Women

6 UNDP, UNFPA, UNICEF, WHO, UNSECO, UN Women and UNHCR

1.2. KAZAKHSTAN'S DEVELOPMENT CONTEXT

Kazakhstan has been remarkably successful in managing its transition since 1991, with GDP per capita rising from US\$1,468.7 (as recently as 1998) to nearly US\$13,611.5 in 2013, resulting in the upper-middle-income status also noted in Section 1.1. Much of this progress has derived from rich natural resources, as well as from a decade-long rise in oil prices, combined with prudent macro-economic management.

However, social and regional disparities are widening, oil prices are softening, and there exists a need for more nuanced development policies. Kazakhstan has committed itself to high standards and legislative obligations concerning fundamental rights and freedoms: these will continue to need attention.

In November 2014, the President of Kazakhstan introduced the new Nuryly Zhol national economic policy, covering a period of three years (2015-2017). About US\$3 billion is being allocated annually from the Sovereign Fund, for social and economic measures, aiming to minimize the risk of economic and financial downturn (already being felt in the region). The Nuryly Zhol implementation plan directs funds towards public infrastructure projects and the development of small and medium-sized enterprises, as well as towards other

initiatives creating decent job opportunities – especially for vulnerable groups.

Post-2015 national consultations have emphasized the need to continue efforts to achieve unmet MDGs: targets relating to health and environmental sustainability, poverty reduction, education and gender equality. Among the 2,000 representatives of Government, civil society, the private sector, trade unions, academia, young people, local communities and vulnerable groups who participated in consultations, there exists strong consensus that MDGs – and by extension, SDGs – remain highly relevant, especially in the growing quest to bridge inequality. The most commonly voiced challenges are environmental protection, health, and peace and security. Other areas strongly noted are infrastructure, the 'green' economy, employment, good governance, local development, education, culture, gender issues, and those relating to the well-being and professionalism of young people. Inclusive social development, equitable economic development, good governance, environmental sustainability, and peace and security are pillars covering a wide range of critical development challenges, reflecting the needs of various stakeholders.

In terms of progress toward MDGs, Kazakhstan has achieved and surpassed most of its nationally set MDG targets, notably in reducing overall poverty rates. Over the past five years, the country has made significant

progress in strengthening primary health care. Child and maternal mortality rates have fallen and MDGs 4 and 5 look set to be achieved. According to official statistics, the Maternal Mortality Ratio (MMR) has fallen nearly sixfold: from 75.8 per 100,000 live births in 1990, to 12.6 in 2013. However, despite this success, the MMR remains higher than that observed in other middle-income countries with a similar level of socio-economic development. Target MDG 5B – universal access to reproductive health – is not yet achieved and particularly requires further coherent and integrated action. While Kazakhstan’s Human Development Index (HDI) remains high (at 0.757 as of 2013) the inequality-adjusted HDI (0.667) places the country below the level of countries with high human development. Meanwhile, Multidimensional Poverty Index (MPI) analysis of the HDI further reveals that the poor face a significant risk of falling further into poverty, due to inequalities in health, education and living standards.

Key shortfalls remain with regard to significantly reducing greenhouse gas emissions and halting the spread of HIV/AIDS and tuberculosis. Major challenges also exist in developing inclusivity; regional and social disparities are growing, while gender and disability continue to be key equity issues.

Overall, health outcomes lag behind the country’s rapid economic development. Kazakhstan’s life expectancy at birth for both sexes in 2013 was 70.45 years: lower than in a number of countries with similar economic performance. Kazakhstan is one of 18 countries worldwide with a high burden of multiple-drug-resistant tuberculosis (MDR-TB): about 5,000 cases annually (out of 19,000 total TB cases in Kazakhstan). The spread of non-communicable diseases (NCDs) is also taking a toll socially and economically: NCDs contribute to 84 percent of deaths in Kazakhstan. The probability of dying between the ages of 30 and 70 years from one of the four major NCDs (cardiovascular diseases, cancers, chronic respiratory diseases or diabetes) stands at 34 percent. Four key risk factors are responsible for mortality and morbidity from NCDs: tobacco, alcohol, diet and physical activity. Although Kazakhstan ratified the Framework Convention on Tobacco Control in 2007, and is moving to undertake a number of tobacco control measures, implementation is slow. A multisectoral package of measures and international best practices are available through the United Nations system to address diet and lack of physical activity as NCD risk factors. Meanwhile, the Government is committed to further reducing maternal and infant and child mortality rates, which remain well above those in developed countries

Over the past two decades, Kazakhstan has made significant progress in achieving gender equality and women's empowerment, and continues to attach great importance to this goal. However, the Committee on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women has expressed concern over the persistence of patriarchal attitudes and deeply rooted stereotypes with respect to the roles and responsibilities of women and men within the family and across wider society. While recognized international indices on gender equality and women's empowerment in Kazakhstan have risen steadily since the mid-2000s, there remain impediments to enforcement, because of a lack of adequate and efficient mechanisms. Currently, for example, national statistics on crimes committed against men and women do not disaggregate by form of violence.

In addition, despite the Act on State Guarantees of Equal Rights and Opportunities for Men and Women, no temporary special measures have been introduced to increase and sustain a high level of women's representation on legislative and executive bodies. According to the Civil Service Agency, women account for just 10 percent of political civil servants and 15 percent of political appointments (Corps A); in the Corps A reserve, women account for only 16.4 percent of the total. However, they comprise 54.9 percent of Corps B (administrative civil servants). Although the number of women in Parliament has increased overall, the number in the Senate has fallen twice in recent years, currently comprising just 6.4 percent. In addition, the legal framework on gender equality contains no comprehensive legal definition of direct or indirect discrimination in public or private spheres.

Youth issues likewise deserve special attention. The Concept of State Youth Policy identifies relevant threats and risks as including pressure on traditional value systems, paternalism, social infantilism, consumerism and risky/unhealthy lifestyles, especially with regard to HIV, sexually transmitted infections and NCDs. The high adolescent and youth suicide rate, as well as the high rate of accidents and external injuries, must be comprehensively addressed and researched, to uncover socio-economic links to mental health. Given the increased trend of mobility from rural to urban areas, young women and men in Kazakhstan particularly need access to vocational training and other skill development centres, to acquire the skills required for the job market.

At the same time, Kazakhstan has achieved near-universal enrolment in primary and secondary levels of education, and the Government is committed to continuing investing in preschool and school programmes. Remaining challenges include poor quality education, urban-rural disparities, lack of access

to education for children born to parents not holding valid documents (asylum seekers and undocumented persons at risk of statelessness), and the identification and inclusion of children out of school. Just as important is the need to ensure that education reflects present and future employment needs, and the promotion of equal opportunities. Technical and vocational training particularly needs revision, to reflect the modern market and the future envisioned by the Government. While no obvious gender inequality exists regarding access to education, gender education nonetheless remains an issue, given that the curricula of secondary/high schools and tertiary/higher educational establishments lacks mandatory courses on women's human rights and gender equality. A perceived lack of gender sensitivity in school curricula and textbooks also aggravates gender stereotypes, which affects segregation in the labour market.

The United Nations' Special Rapporteur on the Right to Education has underscored the need to continue investing in multilingual education, as well as in the integration of persons with disabilities into mainstream education, and in enhanced access to education for migrants and refugees⁷. Other areas for attention include promotion of life skills, including knowledge of reproductive health, and risk and anger management. These should help young people to thrive in an increasingly complex and interconnected world.

Turning to equitable economic development, labour force participation has increased (from 66 percent in 2000, to 70.7 percent in 2014) while unemployment has fallen (from 12.8 percent to 5.0 percent). The proportion of women in marginalized and vulnerable economic sectors, however, is much higher than that of men. Sustainable gender mainstreaming of national planning and budgeting continues to require addressing, especially in minimizing the gender wage gap. According to the Committee on Statistics, in Kazakhstan the ratio of the average monthly wage of women and men in 2014 was 67.0%. However, occupational segregation in the labour market between women and men also influences the gender wage gap, and women still mostly work in relatively low-paid sectors.

In addition, every third person who is classified as self-employed, lives in a rural area and works on his/her private plot. There is a lack of economic diversification and a shortage of decent employment opportunities, especially in non-oil or non-agricultural sectors in rural areas.

---

⁷ Report of the Special Rapporteur on the Right to Education, Kishore Singh, A/HRC/20/21/Add.1

Migrants and de facto stateless persons frequently face rights violations because of their irregular status: including discrimination, and denial of access to basic education, social and health services, and decent working conditions. In 2014, the share of households with children under the age of 16 years, with per capita income used for consumption up to 20 thousand tenge per month, constituted 14.3%. Child well-being rates vary considerably across regions and poverty is concentrated heavily among large households with small children and single-parent families.

The Government's policymaking documents repeatedly show willingness to adopt good international practice in institutional and governance performance, including in such areas as accountability, control of corruption, transparency and rule of law. Even so, institutional and Government performance does not yet fully meet international standards. Institutional reform is being prioritized by the Government under the 'Kazakhstan 2050' strategy, and some reforms are under way. However, as illustrated by international assessments conducted by Nazarbayev University and the OECD, public services' effectiveness and quality are significantly below OECD standards, and remain burdened by excessive bureaucracy and lack of transparency. To achieve its vision of standing among the top 30 developed countries in the world, Kazakhstan's Government will need to take significant strides towards making its public services transparent, efficient and responsive, serving the needs of all people.

Kazakhstan has ratified most of the core UN human rights treaties⁸. The Government has adopted several relevant policy documents and action plans, including the National Human Rights Action Plan 2009-2012, the Legal Policy Concept Paper 2010-2020, the Gender Equality Strategy 2006-2016, the Concept on Developing the Juvenile Justice System, and state programmes on such issues as fighting corruption and transnational organized crime, developing civil society, and protecting national heritage. In addition, the

Government has initiated several follow-up action plans to UN human rights mechanism recommendations, and has expressed its intention of forming a new Human Rights Action Plan.

Effective implementation of the rule of law requires further strengthening, as does the fulfilment of state obligations under various human rights mechanisms – including recommendations from the UPR, treaty bodies and Special Procedures. Areas needing attention include the independence of the judiciary and Ombudsman, freedom of expression of peaceful assembly, and of religion or belief, the fight against torture, and abolition of the death penalty.

Kazakhstan has inherited difficult environmental challenges as part of its Soviet legacy; these include the irrational use of water, degradation of agricultural lands, deprivation of ecosystems, and a significant lack of energy efficiency in industries and housing. By 2030, the economy is forecast to run short of 14 billion cubic metres of water: one-third of the current inflow. The absence of a long-term strategy for natural resource management (NRM) has contributed to inefficient planning and management of protected areas, an increase in illegal harvesting and extraction of natural resources (e.g., poaching, illegal logging, overgrazing, and collection of non-timber production), and inefficient land use (resulting in land degradation and salinization). Kazakhstan is experiencing substantial problems due to its out-dated systems of water supply and sanitation, as well as levels of water consumption and water pollution, and its need to step up reuse and recycling.

Finding the right balance between 'brown' and 'green' strategies remains a fundamental challenge. While the Government is attempting to address this balance in two key documents – 'Kazakhstan 2050' and the Concept for the Transformation of Kazakhstan to a 'Green' Economy – there remain significant gaps in formulating legal and regulatory frameworks, coordination and implementation mechanisms, and financial instruments. Kazakhstan is prone to natural disasters, including floods, earthquakes, storms, landslides and slope collapse, epidemics, extreme temperatures, and forest fires. However, resilience plans at national and local levels are either obsolete or do not exist, and risk management requires strengthening at all levels.

In addition, environmental pollution has had a devastating impact on health in Kazakhstan: 40,000 children under the age of 10 are estimated to suffer from neurological diseases resulting from lead poisoning⁹. Meanwhile, with no integrated waste management, most solid municipal waste is placed in uncontrolled landfill sites. To address these complex challenges,

8 Kazakhstan is not party to: the Optional Protocol to the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights (OP-ICESCR) (signature only, 2010); the 2nd Optional Protocol to the International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR-OP2); the International Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Families (ICRMW); the 3rd Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child (CRC); the Convention on the Rights of Persons with Disabilities (CRPD) (signature only, 2008) or the Optional Protocol to the CRPD (OP-CRPD, signature only, 2008); the 1954 Convention relating to the Status of Stateless Persons; or the 1961 Convention on the Reduction of Statelessness.

9 Ministry of Environmental Protection, Concept for the Transition of Kazakhstan Towards a 'Green' Economy, Astana, 2013

the Government has adopted the Concept for the Transition of Kazakhstan Towards a 'Green' Economy and corresponding national legislation.

Lastly, Kazakhstan has ambitions to assume a greater regional and international leadership role. It has already undertaken several important initiatives, including G-GLOBAL dialogue, to help adjust to the emerging multi-polar world order and to prevent future global crises. Since 1992, it has convened the Conference on Interaction and Confidence Building Measures in Asia (CICA) as an effective multinational forum for enhancing co-operation and promoting peace and security; plans are under way to transform CICA into an Organization for Security and Development in Asia, further strengthening regional security architecture. Kazakhstan's priority focus on national, regional and global security has been further bolstered by its co-sponsorship of the United Nations Security Council Resolution on Foreign Terrorist Fighters. For the first time, the country is a candidate for a non-permanent seat on the Security Council, for 2017-2018.

Forward-looking promotion on issues of nuclear disarmament, non-proliferation and nuclear safety

is a particular foreign policy priority for Kazakhstan. The country has been a key driver behind the Treaty on a Nuclear Weapon-Free Zone in Central Asia (Semipalatinsk Treaty) and has launched the ATOM (Abolish Testing Our Mission) Project: a global education campaign on the perils of nuclear testing.

Intra-regional trade has been another engine of enhanced regional co-operation and economic ties are growing rapidly with some of the country's larger neighbours, especially China and the Russian Federation, and with international stakeholders (the European Union and the United States). Since 2010, Kazakhstan has been party to a Customs Union agreement with the Russian Federation and Belarus; it is pursuing further integration with these countries, and with Armenia, which joined the Union in 2015, through the Common Economic Space (CES). The CES seeks to achieve the free movement of people, goods, services and capital. The country is also in the final stage of negotiations to join the World Trade Organization (WTO).

As part of its commitment to helping produce a new global road map for landlocked developing countries, Kazakhstan has made significant progress in improving

infrastructure and expanding transit options, for example, through construction of its national section of the Western Europe-Western China international transit corridor and construction of new rail routes to Iran and the Persian Gulf.

The Government plans to establish its own agency for international development co-operation, to be known as KAZAID. Kazakhstan has additionally proposed a United Nations regional multilateral diplomacy hub in Almaty, with the aim of channelling and coordinating humanitarian and development planning and action within Central Asia. With UN support, it is launching a project to install biogas systems in nine Small Island Developing States (SIDS) of the Pacific, and to develop a training programme in the sectors of oil and gas, agriculture and medicine for countries in Africa and Oceania.

Kazakhstan is taking a strong place in international health architecture by hosting a WHO Regional Office for Europe's Centre of Excellence for Primary Health Care, also to be located in Almaty. This will ensure the availability of necessary expertise for health reform and upgrading across the European region. Already in place in Kazakhstan are both a UN Regional Disaster Risk Reduction and Response Centre and the Central Asian Regional Information and Coordination Centre for Combating Illicit Trafficking in Narcotic Drugs (CARICC).

The Government further chairs the regional consultative Almaty Process on refugee protection and international migration. Almaty Process member states are co-operating closely in addressing migration challenges derived from socio-economic disparities, environmental factors, conflict, and porous borders between neighbouring states, in order to ensure the region's stability, prosperity and security.

Lastly, Kazakhstan has been working towards building a culture of tolerance and respect, further underscored by its hosting of the triennial Congress of Leaders of World and Traditional Religions in 2015, and its initiation of 2013-2022 as the International Decade for the Rapprochement of Cultures.

1.3. COLLABORATIVE FORMULATION OF THE PFD

For nearly 23 years, Kazakhstan has been an active and constructive member of the United Nations and has distinguished itself by continuously seeking a balance between its national interests and co-operation with

other member states. For almost as long, the UNCT has been working in the country in close partnership with national counterparts (and civil society non-profit and for-profit organisations), matching UN goals with national priorities. Improved UNCT inter-agency co-operation has already led to better formulation of joint objectives, as well as to coordinated and synchronized actions in key thematic areas, such as human rights and rule of law, health, migration, gender and youth.

The PFD comes at a time of opportunity, allowing the UNCT to make a strategic contribution to achieving national development priorities, drawing on the collective strengths of all United Nations agencies working in Kazakhstan. A good example of this collaboration, between the UNCT and the Government, is embodied in joint UN programmes launched in Eastern Kazakhstan and extended to the Kyzylorda and Mangystau regions (see also Section 1.1). These programmes show how 'Kazakhstan 2050' can be translated into local agendas – to which joint UN programmes are well-suited. At the same time, the 'Kazakhstan 2050' strategy is ushering in new guarantees for social and health policies, with emphasis on personal responsibility. It offers the potential to strengthen Government successes in such areas as further reducing infant, child and maternal mortality. Furthermore, the UNCT is committed to attuning joint programmes and agency-specific portfolios towards the Nurly Zhol economic policy, offering innovative upstream policies, while demonstrating breakthroughs in employment, job creation and social protection.

Overall, Kazakhstan's emergence as a new kind of partner, donor and regional power for the entire United Nations system in the country continues to make the relationship between the Government and the UNCT unique. As noted in Section 1.1, considerable potential exists for joint work, and wider partnership, providing a new model for powerful regional countries and new types of donors to the international community.

Not only does the PFD provide a framework for future collaboration, it is built upon a consultative, comprehensive and dynamic strategic priority-setting process, founded in the UNCT's current and recent work, and based upon ongoing dialogue with the Government. The PFD process began with national consultations on the post-2015 global sustainable development agenda, held from October 2012 to March 2013. A Country Situation Analysis in mid-2014 by the UNCT helped further identify key development concerns and issues, for which the United Nations system can offer unique comparative advantages in a middle-income country context, alongside coherent programme support and co-operation, to produce the greatest results. Crucially,

in October 2014, the Government participated in a Strategic Planning Retreat to undertake the initial formulation of the PFD for 2016-2020.

The potential for long-term impact on national goals and priorities has been paramount in determining common issues, as has the ability to achieve the post-2015 development agenda. Opportunities to strengthen national capacities and international co-operation – and to build on lessons learnt during the current UNDAF cycle, particularly including the need for more strategic focus and enhanced monitoring – have likewise shaped selection.

Deriving from the UNCT vision (outlined in Section 1.1) the three Pillars are:

- Reduced Disparities and Improved Human Development
- Strengthened and Innovative Public Institutions
- Enhanced International and Regional Co-operation

Six Outcomes have been adopted under these three strategic Pillars, emphasising inter-sectoral links, and such crosscutting issues as: (1) a human rights-based approach, particularly for vulnerable groups; (2) specific capacity development for monitoring and evaluation; (3) improving the overall evidence base; (4) youth involvement; and (5) gender equality.

The PFD benefited from a series of consultations with national counterparts, for quality support and assurance, before being finalized in March 2015. However, it should be noted that the PFD is intended to be 'organic', responding flexibly to Kazakhstan's evolving socio-economic context. As noted in Section 1.1 and elaborated below, the PFD offers important opportunities for stronger national leadership, ownership of and accountability for the development agenda, while allowing the UNCT to continue as an active, coordinated and responsive partner to the people and Government of Kazakhstan.

1.4. PARTNERSHIP VALUES AND PRINCIPLES

A co-operative partnership framework is becoming increasingly attractive to middle-income countries around the world, and particularly to upper-middle-income countries, such as Kazakhstan. This shift is being driven primarily by the growing confidence and ambition of such countries to 'own' and lead their development

programmes, bolstered by rapid economic expansion. It is also in line with these countries' political ambitions of becoming more influential within the context of global development.

Accordingly, this PFD has paramount significance as a reflection of a solidly established and well-functioning partnership between the Government and the UNCT amid a shift towards fundamental national change (as outlined in Section 1.1). It also reinforces the strong and mutually beneficial partnership already existing between the Government and the UNCT: to achieve the post-2015 development agenda; to advance human development and equitable economic growth through capacity development; to strengthen transparency and accountability systems; and to deliver quality social services.

The PFD strategies elaborated in Section 2.1 focus on reaching the most vulnerable population groups and on supporting the United Nations system's commitment to assisting the country in meeting its obligations under international Conventions and frameworks, including with regard to human rights and gender equality. They also take into account the seven crosscutting principles for action outlined in 'Kazakhstan 2050': all for promotion with a sense of urgency, across all policy areas. In particular, the PFD strategies emphasize moving away from service delivery support and further focusing on upstream policy and advocacy work to strengthen the overall enabling environment for development, particularly for vulnerable groups. Institutionalization of capacities is central to these efforts, with particular emphasis on quality and sustainability of both institutional and human capacities.

This strategic UNDAF will guide the UNCT in addressing the stipulated development Outcomes, through a range of effective, efficient, relevant and coherent operational modalities, including joint programmes. By planning and working together with partners across the Government, civil society and the private sector, the UNCT can help achieve more and better results across all spheres, including development, joint advocacy and communications.

Helping implement the PFD in Kazakhstan are ministries, Parliament, the judiciary, civil society organizations and the private sector, via their own plans and programmes (see also Section IV). In adherence with the Paris Declaration on Aid Effectiveness and the Accra Agenda for Action, the United Nations system will be liaising and coordinating with international development partners such as the Bretton Woods Institutions, to ensure that the UNCT's development co-operation is aligned, harmonized and managed for greater effectiveness.

II. PFD STRATEGIES, PILLARS AND EXPECTED OUTCOMES

2.1. KEY STRATEGIES FOR PFD IMPLEMENTATION

The new PFD for the period 2016-2020 presents a point of departure from previous UNDAFs, providing the UNCT with a unique opportunity to elevate its partnership with the Government and other stakeholders, to a new level of strategic importance, both domestically and regionally/internationally. This implies that the relationship between the UNCT and the country will no longer be ‘business as usual’; the United Nations system should collectively reassess its comparative strengths vis-à-vis supporting the long-term vision of the country, as well as new SDGs.

This PFD will present the following new pathways of co-operation and partnership with Kazakhstan:

- Better leverage of UNCT expertise, knowledge and experience, providing more coherent and joint policy advisory services in the spheres of economic, social and environmental sustainability, as well as transparent and accountable governance, and regional co-operation:
  - ◆ Prioritized and more concerted joint efforts to address inequalities across all spheres
  - ◆ Promotion of the ‘Government for the People’ concept across programmes and projects
  - ◆ Joint support for Kazakhstan’s commitment to becoming a regional leader/facilitator
- Deeper engagement with national and local partners, proactively and dynamically monitoring progress and guiding joint action, taking into account shifts in the political and economic landscape of the country and the region.
- A more compact set of strategic Outcomes and Outputs, with more focused indicators, baselines and targets, relying on data collection and an evidence-based system, set up in partnership with the National Statistics Office and other partners.
- Stronger Government ownership of proposed PFD Outcomes, including a political commitment towards allocating resources in a timely and reliable fashion, preferably covering a longer, medium-term period (at least three years).
- Adherence to the principle of delivering results more effectively, across fewer spheres, with a ‘value-for-money’ approach and improved business processes.
- Improved knowledge management, East-East/South-South and triangular co-operation, and networking, in-country, regionally and within a global context.

GOVERNMENT OWNERSHIP AND CO-FINANCING OF PFD PRIORITIES:

Special attention will be given to securing stronger Government ownership and commitment to United Nations-supported development programmes, including leveraging Government co-financing for PFD implementation (see also Section III). As the focus shifts from development assistance to development partnership, governments tend to assume a stronger role in funding, implementation and monitoring. In this context, it's vital that national monitoring and evaluation (M&E) systems are used, so that specific UN support can strengthen M&E capacity.

Kazakhstan has already made important progress, particularly since 2011, in co-financing larger development initiatives. The joint UN programme to enhance local development and local governance and to advance MDGs in Semipalatinsk, for example, is the first large-value project co-financed with the Government, contributing US\$9.8 million of the total cost of US\$11.7 million.

This has become a key element of the Semipalatinsk model's success; in turn, this has supported its use as a new framework for future United Nations assistance on local and national development across major inter-agency programmes in Kyzylorda and Mangystau; the Government has contributed US\$13.2 million of the \$17 million total (as highlighted in Section 1.1). In addition, a Memorandum of Understanding to set up a forum on specific cost-sharing negotiations has been agreed between the United Nations Development Programme and the Government: the Strategic Advisory Council is designed to help leverage additional funding, by allowing appeals for extra-budgetary Government funding for individual ministries.

STRATEGIC POSITIONING OF THE UNITED NATIONS SYSTEM:

The United Nations system's wide experience in strategic development visioning, including its focus on crosscutting themes and multisectoral issues, is underpinned by effective accountability mechanisms. In particular, it offers considerable potential to build and expand strategic partnerships with national and regional institutions, non-Government and civil society organizations, think tanks, academia, media and the private sector, pushing forward the development agenda, while leveraging political will. Efforts aim to capitalize on various agencies' expertise, and to deepen horizontal linkages (between national-level institutions) and vertical (between national and sub-national levels).

Lastly, the UN's wide recognition and credibility are complemented by its acknowledged impartiality and convening power. In particular, it can help to promote and monitor Kazakhstan's implementation of its international obligations. Fundamentally, the United Nations system fosters deepened trust in its partnership with the Government and civil society, at all levels, striving not only to bring the world to Kazakhstan but to bring the considerable achievements of Kazakhstan to the world.

These key means of implementation will be further refined during PFD implementation, through coordination mechanisms already being developed (see also Section IV). The UNCT will strive for robust joint programming and inter-agency co-operation, while exploring opportunities for resource mobilization and more 'joined-up' approaches, applying the most appropriate and feasible elements of the United Nations Standard Operating Procedures for Delivering as One (see also Section IV).

The United Nations will offer a stronger and more strategic partnership agenda, generating innovative, relevant and up-to-date knowledge and expertise for the implementation of SDGs and the 'Kazakhstan 2050' vision. Results and activities to be undertaken by the United Nations are briefly described below; a Results and Resources Framework is detailed in Annex A, while agency-specific inputs under each Outcome are outlined in Annex B.

2.2. PILLAR 1: REDUCED DISPARITIES AND IMPROVED HUMAN DEVELOPMENT

Outcome 1.1: *Improved equitable access to integrated quality social services (health, education, social protection, legal et al.) for the population, including for socially vulnerable and disadvantaged individuals and groups*

Outcome 1.2: *Diversification of the economy provides decent work opportunities for the underemployed, youth and socially vulnerable women and men*

Outcome 1.3: *Ecosystems and natural resources are protected and sustainably used, and human settlements are resilient to natural and manmade disasters and climate change*

'KAZAKHSTAN 2050' GOALS:

- A strong human capital base of highly educated, healthy and secure people, with good employment opportunities
- An efficient, sustainable and diversified energy resource base that contributes to the effective long-term development of the country
- A prosperous country with clean air, water and land, rich in biodiversity and using its natural resources sustainably in the face of growing threats from global climate change
- A balanced and efficient urban and regional economy

- A diversified knowledge-based economy in which competitive entrepreneurs make effective and sustainable use of the country's natural resources

Outcome 1.1: *Improved equitable access to integrated quality social services (health, education, social protection, legal et al) for the population, including for socially vulnerable and disadvantaged individuals and groups*

Attainment of the highest standards of education, health, nutrition and social protection services is a basic right for all women and men, girls and boys, and requires further strengthening in Kazakhstan, to ensure a smooth transition to overall sustainable development. Although many of the country's key human development indicators have improved (as noted in Section I) significant disparities remain. For improved social inclusion and equity, interlinked strategic challenges need to be addressed, including access, availability and administrative barriers. This should promote many SDGs, including: Goal 1 (End poverty in all its forms, everywhere); Goal 2 (End hunger, achieve food security and improved nutrition, and promote sustainable agriculture); Goal 3 (Ensure healthy lives and promote well-being for all, at all ages); Goal 4 (Ensure inclusive and equitable quality education and promote lifelong learning opportunities for all); Goal 5 (Achieve gender equality, and empower all women and girls); Goal 6 (Ensure availability and sustainable management of water and sanitation for all); Goal 10 (reduce inequality within and between countries); and Goal 16 (Promote peaceful and inclusive societies for sustainable development, providing access to justice for all and building effective, accountable and inclusive institutions, at all levels). The United Nations system's comparative advantages lie in its core mandate of basic social services, complemented by extensive experience of economic development, as well as in its commitment to supporting the Government in achieving national goals, in its strong links to global expertise and international best practices, and in its relationship of trust with relevant ministries.

Sustainability of Outcomes remains a notable challenge; for example, more targeted social protection services (reaching beyond targeted social assistance) need to be made available, to address the needs of the poorest and most vulnerable groups. Numerous rights and empowerment issues also need to be addressed, including various forms of abuse, violence and neglect, supported by the cadre of professional social workers.

The focus of the United Nations system is to support the Government in sustaining existing positive results in the social sector, while addressing remaining disparities. It will put evidence-based policymaking into practice, and affirm access to minimum guarantees of social protection by improving the national Social Protection Floor (SPF). This will include access to services for women, youth, children and vulnerable groups: persons with disabilities, migrants and members of their families, victims of trafficking, refugees, asylum seekers and stateless persons, and those who inject drugs.

This will require efforts: (1) to further promote youth civic participation and empowerment, and to develop national and sub-national youth policies in line with international standards, while promoting life skills-based education (both formal and informal), and supporting the development of youth-centred services, to improve the quality of social protection services, especially in rural areas; (2) to create a barrier-free environment for persons with disabilities; (3) to focus on reform of care and protective systems, to effectively respond to multiple factors affecting child vulnerability, sub-national differences in equality, and income-based inequities; and (4) to advocate for increased social sector spending, including domestic funding of HIV programmes.

Social Protection Floor Assessment Based National Dialogue (SPF ABND) – conducted across Asia with the participation of national stakeholders as well as various UN agencies – can be used to prioritize areas of the national social protection system for further

intervention, and to provide a comprehensive overview of the social protection situation in Kazakhstan.

The United Nations system aims to foster lifelong learning opportunities for all, including peacebuilding and global citizenship through education. Given the particular challenges facing the health sector and the country's aspiration to see its health indicators match those of the most developed countries, the UNCT will provide technical assistance to strengthen Kazakhstan's governance for health. It will use inter-sectoral and multisectoral mechanisms, to ensure that all Government policies consider the impact on public health. At the same time, the approach will help to mobilize society around commonly agreed goals, addressing health inequities. The UNCT will offer technical advice and services, to ensure attainment of universal health coverage goals. These will particularly focus on the major burden of NCDs, including health promotion campaigns, addressing the four key risk factors for NCDs. The UNCT will work to build capacity to reduce these risks, and to promote understanding of mental health issues, to try and prevent suicidal behaviours in children and adolescents, while enhancing the scope and quality of public mental health services. It will aim to address the burden of tuberculosis, and further improve maternal and reproductive health. The team will support the development of mechanisms to protect vulnerable population groups from catastrophic health expenditure, including provision of technical advice for the design and realization of appropriate health financing mechanisms. It will also advise on the creation of efficient, integrated, people-centred health services.

Targeted surveys will be undertaken to identify key socio-economic determinants for public health threats, including NCDs, so that health strategies can be tailored towards underlying inequities. The aim is to give the most vulnerable groups and individuals equal public access to evidence-based, good quality health services. This should lead to stronger, people-centred, coordinated and integrated health services, focusing on primary health care, managed care for chronic diseases, and increased availability and accessibility of mental health services. Support will be given to the development of policies, standards and practices for drug prevention, treatment, care and rehabilitation, using a human rights-based and evidence-informed approach.

United Nations agencies committed to providing support under this Outcome include UNAIDS, UNESCO, UNFPA, UNHCR, UNICEF, UNODC, UN Women, WHO, and the IOM (as a partner organization). Among national partners are the Ministry of Health and Social Development, the Ministry of Education and Science, the Ministry of Justice and the Ministry of the Interior; these ensure the availability of health, social, education and legal services for the population and set standards for services. The Ministry of Health and Social Development and the future Health Insurance Fund will play major roles in monitoring health-related indicators and in designing legislation/regulations to remove barriers (including being 'pro-poor'), particularly with regard to protecting the public from financial risk relating to health expenditure.

Outcome 1.2: *Economic diversification, to provide decent work opportunities for the underemployed, youth and socially vulnerable women and men*

An inclusive pattern of economic growth will be vital in determining Kazakhstan's economic sustainability and human development. In particular, knowledge-based economic growth will be prioritized to help create a private sector-driven, diversified and resilient economy, with competitive industrial/manufacturing, agricultural and service sectors. Well-designed diversification policies, including in the spheres of employment, will contribute to increased demand for human capital investment in youth and adults. By offering more and better work opportunities in formal, recognized employment, the population will gain enhanced well-being. The nature and location of high-productivity jobs must be disseminated, and flexibility of labour is essential, to allow workers to move from low-productivity jobs to high. Where service delivery and

economic growth policies are diversified and targeted, it will be easier for Kazakhstan to make a smooth transition to a fully inclusive, equitable and sustainable economy.

Such strategies support SDGs, particularly: Goal 1 (End poverty in all its forms, everywhere); Goal 8 (Promote sustained, inclusive and sustainable economic growth, full and productive employment, and decent work for all); Goal 9 (Build resilient infrastructure, promote inclusive and sustainable industrialization, and foster innovation); and Goal 10 (Reduce inequality within and between countries).

To achieve these goals, Kazakhstan must, over the medium to long term, reorient and adapt its growth strategies towards an investment-based economy, with innovative, highly productive and more market-oriented approaches. It should simultaneously recognize the need to incorporate the 'green' economy model into its prospective economic paradigm, and improve climatic adaptive capacity, especially in the agricultural sector.

The United Nations system offers comparative advantages across a wide range of economic areas, encompassing elements of inclusive and sustainable growth that are both employment-driven and 'pro-poor'. It supports youth, women and persons with disabilities – particularly those in rural areas – as priority target groups, given their substantial economic disadvantage and their specific potential for value chain development at grassroots level in the sphere of organic agriculture.

The United Nations system has specific expertise in improving the business environment, developing both 'hard' and 'soft' infrastructure as prerequisites to high levels of economic activity and economic diversification. It supports private sector involvement and aims to help enterprises attract investment (particularly industrial firms) by helping them become more competitive.

The UNCT will continue to assist the Employment Road Map 2020 and will help in making public employment services more responsive to the changing labour market. Particular support will focus on the elaboration and adoption of an Action Plan for Youth Employment, to expand employability and decent work opportunities for youth. Meanwhile, the UNCT will support a comprehensive review of youth employment policy, aiming to promote more evidence-based policymaking. With regard to youth and employment, the United Nations system can offer collective experience in promoting enhanced national capacities to develop gender-sensitive strategies. Strengthening mechanisms for promoting youth entrepreneurship, particularly for young women, is a priority of a gender-sensitive approach in private sector development.

The United Nations system aims to further support the improvement and enforcement of employment rights for youth and the implementation of employment and skills development programmes, including vocational education and training (VET), to help disadvantaged young people gain decent work. It also aims to support alternatives to rural-urban migration by promoting attractive employment opportunities in the countryside. At policy level, UN technical experts can support Government staff in setting appropriate qualification standards and guidelines, as well as developing quality curricula and promoting diploma and qualification recognition. The UNCT will offer help in revising national migration legislation, to simplify the process of migrants receiving work permits; legislative reform will aim at integrating refugees, asylum seekers and stateless persons within the labour market.

Special attention is to be given to Kazakhstan's transition to a 'green' economy as a means to building a diversified economic structure, moving away from its reliance on the oil sector. In particular, focus will be given to developing 'green' economy-related knowledge and skills, as well as small and medium-sized enterprise development, and strengthened capacities for local administrators. Additional focus will be on introducing new opportunities: ecological tourism; special protected areas and 'green' procurement; and sustainable urban and transport development and waste management (see also Outcome 1.3).

Strategic market information, value chain development, and strengthening of industrial enterprises' export capacities (operating in selected pilot priority sectors)

will be highlighted as a means of helping industrial sectors to diversify. Specific assistance will be given to modernizing national infrastructure and promoting high quality infrastructure. The UNCT will advise on how best to harmonize Kazakhstan's industrial statistics with international and European standards, and how to promote investment. Cultural diversity will be supported as a driving force for dialogue, social cohesion and sustainable development. In addition, technical consultations will be provided, to ensure that occupational safety informs legislative reform regarding labour.

The United Nations system will support the development of new, innovative partnership approaches, to increase the impact of technical co-operation and leverage resources from a range of development actors. This is based on the belief that the collective actions of multiple stakeholders are needed to pursue a transformation to a sustainable society and to finance comprehensive and complex development processes.

To address the issues outlined in Section I, the United Nations system particularly offers its rich experience in such areas as enhancement of higher educational curricula and research in fields relating to innovation, technology and science. Capacity development for civil servants and business associations will support competitiveness, innovative policies and strengthened public-private partnerships. Moreover, based on joint programming in the Eastern Kazakhstan, Kyzylorda and Mangystau regions, the United Nations system can specifically support rural livelihoods, through capacity building of the unemployed (along with the

underemployed and self-employed) and enabling accessible financial instruments for small and medium-sized enterprise development. All this is expected to benefit workers and job seekers newly entering the labour market, who will potentially gain access to better quality, market-driven, certified training and employment services.

United Nations agencies committed to supporting this Outcome include the ILO, UNCTAD, UNDP, UNECE, UNEP, UNESCO, UNHCR, UNIDO, UNISDR, UN Women, WHO, and IOM (as a partner organization). Among national partners, the akimats of selected regions will be responsible for implementing the national Employment Road Map 2020 programme. Meanwhile, the Ministry of Health and Social Development will coordinate an inter-ministerial national technical team. Other partners will include Parliament, the Ministry of Education and Science, and the Trade Unions Federation and Confederation of Employers (KRRK).

Outcome 1.3: *Ecosystems and natural resources protected and sustainably used, and human settlements resilient to natural and manmade disasters and climate change*

To address the issues outlined in Section I, the United Nations system will prioritize strengthening public resilience to environmental and disaster risks as well as to climate change. Focus will be given to improving agricultural techniques, ecosystem management, sustainable fisheries and biodiversity conservation. Numerous SDGs will be supported under this Outcome, including: Goal 1 (End poverty in all its forms, everywhere); Goal 2 (End hunger, achieve food security and improved nutrition, and promote sustainable agriculture); Goal 5 (Achieve gender equality and empower all women and girls); Goal 7 (Ensure access to affordable, reliable, sustainable and modern energy, for all); Goal 10 (Reduce inequality within and between countries); Goal 12 (Ensure sustainable consumption and production patterns); Goal 13 (Take urgent action to combat climate change and its impacts); Goal 15 (Protect, restore and promote sustainable use of terrestrial ecosystems, sustainably manage forests, combat desertification, halt and reverse land degradation, and halt biodiversity loss); and Goal 16 (Promote peaceful and inclusive societies for sustainable development, providing access to justice for all and building effective, inclusive and accountable institutions, at all levels).

In particular, the UNCT will provide guidance on national alignment with international environmental obligations and Conventions, and reporting thereon. In supporting transition to a 'green' economy, the UNCT

will aim to improve sustainable water management, promoting modernization of environmental governance and fostering a 'green' transition at local levels. It will help mobilize scientific resources, both national and international, to further support the sustainable use of natural resources and promote disaster mitigation.

Given the energy sector's centrality to sustainable development efforts, from a social, economic and environmental standpoint, UNCT support will aim to help promote best practices and technologies for energy management and efficiency, including in industry. This will build upon the work of the United Nations Sustainable Energy for All (SE4ALL) initiative, launched in 2012, as well as upon models from the United Nations' large-scale programming on energy efficiency and renewable energy around the world. In particular, a national action plan is to be developed to achieve anticipated SDGs relating to energy.

The United Nations system is working to develop a more integrated approach to the link between poverty and the environment, strengthening resilience across rural communities and national, sub-national and local governments. In particular, the UNCT will provide assistance in developing and launching mechanisms to promote biodiversity and use of land in sustainable yet poverty-alleviating ways, to help rural communities. It will offer technical assistance to strengthen risk assessment, risk management and surveillance for chemical safety, linking natural and environmental protection with the protection of human health. Advocacy and coordination for effective Disaster Risk Reduction (DRR) will emphasize broader knowledge and understanding of structural and non-structural risks, and will ensure a multisectoral approach to disaster preparedness, emergency response and early recovery.

United Nations agencies committed to support this Outcome include the UNDP, UNDP, UNECE, UNEP, UNESCO, UNICEF, UNIDO, UNOPS, WHO, and IOM (as a partner organization). Among national partners, akimats in selected regions will provide administrative support and guarantee access to information, while the Economic Ministry will provide access to national databases and help liaise with akimats. The Ministry of Agriculture will provide access to active farming communities, while the Ministry of Health and Social Protection will assist with data, and access to vulnerable communities in protected action communities in urban and rural areas, and active private companies may help to pilot resilience-building schemes. National partners will provide support for integrating new approaches into national and regional Disaster Risk Reduction and emergency preparedness plans.

2.3. PILLAR 2: STRENGTHENED AND INNOVATIVE PUBLIC INSTITUTIONS

Outcome 2.1: *Rights holders benefit from improved Government policymaking and implementation through enhanced participation at sub-national and national levels*

Outcome 2.2: *Judicial and legal systems and public institutions are fair, accountable and accessible to all*

'KAZAKHSTAN 2050' GOALS:

- A strong, transparent and inclusive economic and political institutional capacity that supports the effective management of the economy and the well-being of all people of Kazakhstan
- A decentralized governmental structure which provides for the essential needs of Kazakhstan's people in an empowered and accountable manner

Outcome 2.1: *Rights holders benefit from improved Government policymaking and implementation through enhanced participation at sub-national and national levels*

The continued evolution of effective institutional public service capacities, at both central and local levels, is vital to Kazakhstan sustaining its development gains. While progress in such capacities has been notable in recent years, important challenges remain, including with regard to issues of transparency, accountability, participation, and rights-based approaches to development. Among the SDGs, Goal 5 (Achieve gender equality and empower all women and girls), Goal 10 (Reduce inequality within and between countries) and Goal 16 (Promote peaceful and inclusive societies for sustainable development, providing access to justice for all, and building effective, inclusive and accountable institutions, at all levels) will be particularly emphasized.

In strengthening effective and accountable governance and achieving progress on the rights and equality agenda, the Government and the United Nations system recognize the need for capacity development at systemic, institutional and individual levels. In this regard, the UNCT will promote a whole-Government approach, to achieve mutually reinforcing Outcomes across the rule of law and the administration of justice. Above all, the 'Government for the people' concept will be systematically prioritized within all UN activities.

Priority will be given not only to individual skills but to embedding institutional attitudes and behaviours that emphasize principles of effective and accountable public services. It will be necessary to establish indicators and measures to allow national commitments to be evaluated. Meanwhile, mechanisms are needed to help share technologies, expertise and knowledge, to enhance capacities, within a rational, robust, transparent and stable legal and regulatory environment.

The United Nations system is committed to building partnerships within existing structures, clarifying roles and responsibilities, to ensure more effective development policies, decision-making and service delivery. Through institutional capacity development, it seeks to assist in creating social cohesion, including supporting efforts between the Government and the people, to improve the inclusiveness of governance. The UNCT will work to reinforce stability via enhanced systems of local governance, using a human rights-based approach, and promoting local participation in decision-making processes.

Civil society is an indispensable partner in achieving national development goals, with non-Government organizations countrywide helping convey the voices of various segments of society, through peaceful social dialogue. Engagement with civil society actors and organizations will be based on their independence (of domestic and foreign governments), their accountability to constituents, and their effectiveness as agents of positive social change – from the perspective of poor and other disadvantaged groups. Work with civil society will not be considered as a separate domain but, rather, as part of an overall approach to bring state and society together, which is intrinsic to human development.

The UNCT offers complementary capacity development responses: support for a comprehensive and coordinated approach to Government policymaking in the transition period to a 'green' economy (see Pillars 1 and 3); strengthened work with Parliament; and help in assessing Government effectiveness. Support for enhanced decentralization will include

assistance in forming more effective local government systems, through capacity development and expanded opportunities.

An important opportunity exists for the UNCT to build capacity for a human rights-based approach to development, specifically empowering women, youth/children and vulnerable groups: persons with disabilities, people living with HIV, internal and external migrant workers, victims of trafficking, refugees, and stateless persons. Furthermore, it is uniquely situated to offer substantive support in implementing, reporting and monitoring Kazakhstan's obligations under a range of international Conventions, treaties and agreements. This complements the Government's constitutional international commitments to promote, protect and fulfil human rights, with a focus on building knowledge, capacities and skills to ensure a solid understanding of human rights standards and mechanisms to protect them.

Particular attention is to be given to further development of Government capacity in collecting disaggregated and sub-national data, with particular regard to gaps in social services data. The UNCT will promote the use of a more unified database for analysis, and the use of evidence-based policy in forming effective development plans. This is especially critical given the disparities across the country, despite its middle-income status. Activities will be undertaken to improve capacity to compile and disseminate environmental-economic statistics – in particular, for water, energy and ecosystems. Attention will also be given to enhancing capacity for national reporting on sustainable forest management and its accountability systems. In highlighting and addressing data gaps, the UNCT can help the Government better implement United Nations programming principles: a human rights-based approach (improved data on vulnerable groups), gender equality principles (sex disaggregation, along with the nature, causes and impact of gender disparities), and environmental sustainability (data on climate change and disaster risk/resilience). The UNCT can also promote analytical reviewing, to better identify unmet needs among certain beneficiaries.

The UNCT will advocate for greater civil society involvement in health and social protection policy design, planning, implementation and monitoring, at national and sub-national levels – focusing on Mangystau, Kyzylorda and Eastern Kazakhstan for sub-national policies. Similarly, civil society organizations, particularly those which are community-based, will be encouraged to become involved more meaningfully in

developing HIV policies and services, in line with the needs of HIV-affected communities and populations at higher risk, while being respectful of their rights. Emphasis will be on developing a comprehensive, multisectoral approach, ensuring responsibility and accountability across non-health and health sectors, to help improve public health.

Meanwhile, the UNCT will continue its promotion of universal access to information and knowledge, of freedom of expression and of assembly. Specific support will be directed at national dialogue between Government and non-Government partners: on combating human trafficking, and on establishing a national referral mechanism to assist victims of trafficking, asylum seekers, refugees and stateless persons.

The UNCT can offer explicit capacity development opportunities for women, sharing international expertise in improving legal and policy frameworks aimed at protecting women's human rights. The PFD aims to support national gender equality goals and commitments, focusing on integrated programming to address gender gaps and strengthen inter-ministerial and multisectoral coordination of actions relating to gender. This fulfils national goals, in addition to those of the United Nations Charter, the Millennium Declaration, the QCPR, the 2005 World Summit, the Beijing Platform for Action, and the Platform for Action of the International Conference for Population and Development. The PFD also feeds into the Convention for the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women (CEDAW) and other international human rights treaties and instruments to which Kazakhstan is party. It aims to foster more effective and sustainable relations with development partners, to advance and monitor commitments to gender equality and women's empowerment, while documenting good practice in achieving these goals.

Civic engagement is to be encouraged via the media and by promoting volunteerism, with the views of children considered equitably, by strengthening youth policies. Disadvantaged adolescents are to be particularly sought out for involvement in political, social and cultural life, taking part in volunteer community work.

United Nations agencies committed to supporting this Outcome include the OHCHR, UNDPI, UNESCO, UNFPA, UNHCR, UNICEF, UNISDR, UNODC, UNV, WHO, and IOM (as a partner organization). National partners will include the President's Administration, Parliament, national and sub-national public institutions, the Agency on Civil Service Affairs

and Anti-Corruption, the National Commission for Women's Affairs and Family and Demographic Policy, local akimats and other local institutions, national and international civil society organizations (including community groups and youth non-Government organizations), and state and non-state media, journalists and political activists.

Outcome 2.2: Judicial and legal systems and public institutions are fair, accountable and accessible to all

The PFD will focus on strengthening access to justice, legal aid and bar associations, and on contributing to the state's implementation of recommendations by UN human rights mechanisms, including the national UPR Action Plan. Law enforcement and judicial reforms will be supported via child and women's rights policies and practices. Goals include enhanced protection of child victims, and of victims of sexual and gender-based violence – including domestic violence, and of witnesses to crime. More effective responses are to be fostered towards violations committed by human rights institutions, the non-Government sector and the media. Special assistance will be given to the development of new instruments, strategies, policies and programmes for crime prevention and criminal justice reform, including prison system reform.

To promote and implement the concept of responsive public institutions, the UNCT will work with select bodies in the spheres of health, education and social protection, to make decision-making and administrative processes more transparent and user-friendly. The UNCT also aims to promote public access to Government institutions and to encourage public institutions to improve efficiency by reducing bureaucracy. The team will work to establish an effective system of oversight and checks and balances, within sub-national and national public institutions.

The UNCT will work with the Government to support risk management and forecasting efforts, to prevent corruption and other threats to the effective functioning of the civil service. The focus will be on preventive rather than punitive measures, while bridging gaps between rights holders and duty bearers, to develop capacity on both sides.

The intent is to strengthen a platform of qualified and sustainable national human resources, to endure beyond the period of the PFD cycle. Capacity development is a long-term process. A systematic, results-based approach will be used to measure positive change in capacity. Regarding the SDGs,

Goal 5 is the main focus (Achieve gender equality and empower all women and girls) alongside Goal 10 (Reduce inequality within and between countries) and Goal 16 (Promote peaceful and inclusive societies for sustainable development, providing access to justice for all, and building effective, inclusive and accountable institutions, at all levels).

United Nations agencies committed to supporting this Outcome include the OHCHR, UNDP, UNFPA, UNHCR, UNICEF, UNODC, UN Women, and IOM (as a partner organization). National partners will include the General Prosecutor's Office, the Supreme Court, the Ministry of Justice, the Council of Justice, the Ministry of the Interior, judicial training institutions, the National Commission for Women's Affairs and Family and Demographic Policy, local justice systems and courts, the National Human Rights Centre (office of the Ombudsman), the Commission on Human Rights (under the President), and civil society organizations.

2.4. PILLAR 3: ENHANCED INTERNATIONAL AND REGIONAL CO-OPERATION

Outcome 3.1: *The Government, together with partners, promotes the achievement of Sustainable Development Goals (SDGs) in the region and leads in promoting and implementing United Nations principles, standards and Conventions*

'KAZAKHSTAN 2050' GOALS:

- A country that is open to the rest of the world and ready to work with its neighbours to contribute to solving global challenges

Outcome 3.1: *The Government, together with partners, promotes the achievement of Sustainable Development Goals (SDGs) in the region and leads in promoting and implementing United Nations principles, standards and Conventions*

Kazakhstan has long pursued an approach of multi-vector diplomacy and has found some useful niches as a mid-sized power, especially with regard to nuclear disarmament, opposition to nuclear proliferation, and nuclear safety. The Eurasian Economic Union, established by Kazakhstan, the Russian Federation and Belarus in 2014, and with extended membership likely for ECIS countries in 2015 and beyond, is important in supporting 'good neighbourliness': furthering trade and economic activities, and promoting regional security. At the same time, Kazakhstan is broadening its diplomatic reach, with more active participation in some international organizations, and representation on all continents. It is well-placed to support the promotion of all the SDGs. United Nations agencies, in co-operation with national and regional organizations, will promote Kazakhstan's active participation in global SDG initiatives and will strive for specific commitments to be made by the Government to fulfil the SDGs.

Kazakhstan's location presents opportunities as well as challenges. As a landlocked nation, it must interact with at least some of its neighbours for transit purposes; geopolitically and culturally, it is vulnerable to competing regional visions, including issues of water scarcity and potential instability. The Russian

Federation, China and the United States are vying for closer relations with Kazakhstan, while economic ties with the European Union, Japan, Turkey, the Republic of Korea and Iran remain significant. Kazakhstan enjoys strong diplomatic and economic co-operation with the Central Asian countries of the Kyrgyz Republic, Tajikistan, Turkmenistan and Uzbekistan, as well as playing a prominent role in supporting Afghanistan.

Important challenges remain with regard to such short-term issues as accession to the World Trade Organization, and the creation of a Common Economic Space as an extension of the Customs Union, as well as regional co-operation regarding transport and trade facilitation. Energy and water issues, and security, are also to the fore.

The United Nations system will support the implementation of regional initiatives vital for building bridges between the countries of the region. This includes support for such partnerships as the Central Asia Regional Economic Co-operation Programme (CAREC) and such regional organizations as the Conference on Interaction and Confidence Building Measures in Asia (CICA), the Organization for Security and Co-operation in Europe (OSCE), the Shanghai Co-operation Organization (SCO), and the Collective Security Treaty Organization (CSTO). The UNCT will focus on helping establish and strengthen the national development assistance agency, KAZAID, and will assist in setting up instruments relating to international disaster response and climate change adaptation (as noted in Section I).

The United Nations Special Programme for the Economies of Central Asia (SPECA) was established in 1998, by the presidents of Kazakhstan, the Kyrgyz Republic, Tajikistan, Turkmenistan and Uzbekistan. It will continue addressing crucial issues of regional co-operation, taking advantage of international legal instruments, norms, standards and recommendations for which the two Regional Commissions are custodians. At the same time, it combines technical assistance and capacity building by in-house UN experts with high-level, cross-sectoral, inter-ministerial policy discussions and regular policy/business/research dialogue. Because all of Kazakhstan's major partner countries in Central Asia are members of United Nations regional economic commissions, SPECA will continue providing a neutral forum for the discussion of complex strategic issues of intra- and inter-regional co-operation, including between these two commissions and the International Fund for Saving the Aral Sea (IFAS)¹⁰.

¹⁰ The United Nations Special Programme for the Economies of Central Asia (SPECA), accessible at <http://www.unecce.org/speca/welcome.html>

In addition to the areas noted above, where the UNCT offers considerable expertise, important assistance is also available in such fields as transnational organized crime and corruption, improved regional connectivity, mixed migration, trafficking in persons and drug trafficking, and regional food security. Special attention will be given to creating a 'learning hub' on primary health care and health service delivery and on Disaster Risk Reduction, as well as on development of industrial corridors to strengthen a New Silk Road economic belt.

Across Central Asia, people are engaged in temporary, long-term and permanent migration. The Russian Federation and Kazakhstan are among the top five receiving countries for migrant workers from Central Asia, with many moving between Kazakhstan and Russia. Socio-economic disparities, conflicts and porous borders with neighbouring states are driving migration in the region. Current migration and demographic trends, environmental factors and the geopolitical situation are likely to trigger further internal and cross-border flows of people, further challenging the region's already-fragile migration management and asylum systems. Because many of the migration trends and challenges in the region are common and interrelated, a more co-operative regional approach is required. The regional consultative Almaty Process, supported by the UNCT, has been formed to facilitate and enhance regional dialogue at policy level in addressing mixed-migration challenges.

At the same time, Kazakhstan is expanding its role in global political and economic decision-making, including dialogue around the post-2015 development framework. These global partnerships are broader and more inclusive than ever, making Kazakhstan well-placed to contribute to this increasingly complex architecture for development co-operation, embracing diversity and recognizing the distinct roles held by all stakeholders. It can offer important lessons and models, playing a vital role in assisting other countries in eradicating poverty, and enhancing social protection, economic growth and sustainable development. This can be achieved through the KAZAID development agency (noted above) and Kazakhstan will benefit, gaining leverage and strength from these 'horizontal' partnerships.

The United Nations system is uniquely placed to support the Government in its fulfilment of international obligations and United Nations Conventions, including recommendations stemming from the UPR. It can promote harmonization of national legislation in line with Conventions and protocols. It aims to facilitate further engagement and increase the number of countries participating in the Regional Civil Service Hub, in Astana, while supporting the establishment of new platforms for collaborative research, networking

and capacity development. Kazakhstan can help in bringing together neighbouring countries, to learn from each other's experiences in modernizing public institutions and governance systems. At the same time, the Government is keen to establish a United Nations Regional Hub in the city of Almaty, focusing on humanitarian assistance and development.

With over 60 years of experience in global development co-operation, the UNCT can play a key role in facilitating learning and knowledge sharing for Kazakhstan's partners, ensuring that relevant lessons are shared and that Kazakhstan's approaches are informed by global trends and models for East-East/South-South co-operation and global partnership. All UN organizations are mandated to act as promoters and catalysts for such co-operation, providing opportunities to multiply the impact of interventions and scale-up from national level to a broader reach.

Across various spheres, the UNCT can support: (1) policy development and analysis; (2) national capacity development, including more qualified staff and an enhanced public communications apparatus to give the country the recognition it deserves; (3) knowledge exchange; (4) reporting results and impact; and (5) coordination and co-operation, ensuring that knowledge exchange genuinely fosters national ownership and institutional change.

United Nations agencies committed to supporting this Outcome include UNDP, UNDPI, UNECE, UNEP, UNESCAP, UNESCO, UNFPA, UNHCR, UNICEF, UNISDR, UNOCHA, UNODC, UNOPS, UNRCCA, UN Women, WHO, and IOM (as a partner organization). Among national partners, the Ministry of Foreign Affairs will serve as the lead agency coordinating KAZAID and the official development assistance (ODA) system in the country, assisting neighbouring countries in their socio-economic development and strengthening regional co-operation. At the same time, the WHO Centre of Excellence on Primary Health Care, in collaboration with national institutions, will become a training hub for policy and decision makers and experts, helping strengthen health services across Central Asia and beyond. Other partners will include the Ministry of Energy, the Ministry of Agriculture, the Economic Ministry, the Ministry of the Interior (Committee on Emergency Situations), the Ministry of Investment and Development, the Agency of Civil Service Affairs and Anti-Corruption, civil service agencies and training institutions in participating countries, relevant ministries and agencies on Disaster Risk Reduction and emergency situations in Central Asian countries, and civil service organizations and non-Government organizations – such as the Regional Environmental Centre for Central Asia (CAREC).

III. ESTIMATED RESOURCE REQUIREMENTS

As noted in Section 2.1, considerable support will be given to securing strong Government ownership for the PFD, through additional cost sharing. Governments usually assume a leading role in partnership framework funding, implementation and monitoring. Kazakhstan will be able to build on its existing achievements, including the Government's receptiveness to partnering with the UNCT in addressing development challenges. The PFD will cover all programme/project phases, from planning and outreach to negotiation and agreement, as well as monitoring, evaluating and reporting, and closure.

The estimated United Nations financial resources for each PFD Outcome are presented in the PFD Results and Resources Framework in Annex A. These contributions include 'hard' resource allocations by each participating United Nations agency, as well as 'soft' commitments and various other unknown resources expected to be mobilized during the PFD cycle. The figures, while presented as targets, are as accurate as possible at the time of PFD drafting; some commitments may not be known until after the drafting is complete.

Resource targets will continue to be updated and confirmed, according to the procedures and approval mechanisms of each agency. Resource requirements will also be reviewed and updated annually, to reflect the differing cycles of specialized and non-resident agencies.

The total anticipated resources to be mobilized in support of PFD Outcomes between 2016 and 2020 amount to an estimated US\$ 133 813 045 at the time of writing. About 55 percent of the total resources will be spent under Pillar 1 (Reduced Disparities and Improved Human Development) – US\$ 73,275,445; 20 percent will be allocated under Pillar 2 (Strengthened and Innovative Public Institutions) – US\$ 26,968,000; and 25 percent is destined for Pillar 3 (Enhanced International and Regional Co-operation) – US\$ 33,569,600.

This reflects national development priorities as well as aligning United Nations system co-operation with overall development assistance. The PFD is expected to benefit from substantial technical support from various UN regional offices.

IV. IMPLEMENTATION AND MANAGEMENT MODALITIES

As noted in Section I, the PFD has been formulated in line with the United Nations' Standard Operating Procedures (SOPs) for Delivering as One, which were launched in September 2013. During formulation of the PFD, the UNCT in Kazakhstan agreed to focus on three out of five key coherence principles of the SOPs, namely: (1) One Programme; (2) One Leader; and (3) Communicating as One. Under 'One Programme', special attention is being paid to results groups under the PFD (see below), with joint programmes serving as best practice, to help introduce development reform at local level.

Additional emphasis is also being given under 'One Leader' to ensure greater visibility for the UNCT as a whole, including through joint advocacy, with agency heads providing consistent recognition to other agencies. Lastly, 'Communicating as One' offers the opportunity to jointly show how UNCT programmes are delivering results and promoting a coherent image for the United Nations system, with agencies proactively using UNCT key advocacy messages, for example, working towards a single communications strategy.

Key elements of PFD management and accountability include the establishment of the Steering Committee, Results Implementation and the Management Group, as well as Thematic Sub-groups, alongside the development of Annual Work Plans.

The Steering Committee will be established to provide strategic guidance and to undertake coordinated implementation and oversight of the PFD. It will be at a strategic level, under the leadership of the Government and of the United Nations Resident Coordinator,

and will include UNCT representatives and high-level Government entities relevant to the PFD. The Steering Committee will be co-chaired by the United Nations Resident Coordinator on behalf of the United Nations system, and by the Vice Foreign Minister on behalf of the Government. Remaining operational throughout the PFD five-year cycle, it will be responsible for overseeing the work of results groups, ensuring they perform within their mandate while remaining aligned to the PFD (and national priorities), and will undertake evidence-based programming. It will provide a strategic overview of the United Nations Country Results Report, as well as guidance and direction on developing the Terms of Reference of the PFD evaluation (see also Section V) and will oversee its subsequent commissioning. The Steering Committee will further ensure that funding gaps and evolving programming priorities are addressed. It will meet as per an agreed schedule to perform its key functions, and a Terms of Reference for the Steering Committee will be developed and agreed upon in consultation with the Government.

The **Results Implementation** and Management Group will be set up to implement and monitor PFD results and to develop a comprehensive Annual Work Plan (AWP). This will translate PFD Outcomes into concrete, measurable and time-bound Outputs and will provide clear, normative-operational linkages. This will be a robust and inclusive group, building upon the already successful Inter-Agency Programme Working Group established within the current UNDAF.

Thematic Sub-groups will focus on six Outcomes under the three Pillars, serving as a platform for dialogue with partners on technical themes.

Groups will comprise United Nations staff (heads of agencies and programme officers) as well as national partners (Government and civil society).

Other coordination and management structures supporting PFD implementation will comprise the Gender Theme Group (GTG), the United Nations Joint Communications Group (UNCG), and the Operations Management Team (OMT).

The PFD will be operationalized through **Joint Annual Work Plans** (JWPs) translating PFD Outcomes into concrete, measurable and time-bound Outputs, while providing clear normative-operational linkages. This will enable the United Nations system and its partners to attribute the UN contribution to national priorities. JWPs will provide a UN accountability framework through measurable Outputs, for which it will be fully accountable and responsible.

The **Gender Theme Group** aims to promote gender equality by: (1) strengthening the UNCT's overall performance in this sphere, including through gender mainstreaming within the PFD and UN programming, and through normative frameworks; (2) creating a venue for coordination and the regular sharing of information and experience – on actions, programming and normative support; and (3) creating a venue for collaboration, exploring possible joint actions and programmes, including those relating to communications and advocacy. The Group includes focal points of United Nations agencies operating in the country and will be accountable to the UNCT, reporting to the UNCT at country level.

The **United Nations Joint Communications Group** will strengthen inter-agency communications cooperation and will maximize the impact of UN public information activities in Kazakhstan, providing communications focal points. It will be accountable to the UNCT, reporting at country level.

The **Operations Management Team** will support and advise the UNCT in its efforts to harmonize business operations and deliver PFD results. The OMT will pursue higher-quality, effective and cost-efficient support services in the spheres of procurement, human resources, ICT, finance, logistics and transport, and the management of UN resources. Chaired by operations managers on a rotational basis, the OMT will comprise each UN agency's senior operations or administrative officer.

V. MONITORING AND EVALUATION MECHANISMS

The United Nations system and the Government are committed to rigorously monitoring PFD progress, using key indicators, accompanied by baselines, targets and means of verification formulated within the PFD Results and Resources Framework (for each Outcome under the three Pillars). Instruments will include periodic Government surveys, supplementary studies, joint periodic programme reviews, and independent assessments and evaluations. Given possible differences between official data and international estimations, the UNCT will refer to alternative sources of information, such as Concluding Observations of international human rights treaty bodies, as well as official data.

To enable both the Government and the United Nations system to take advantage of new opportunities and to adjust expectations in response to changes in the external environment, the high-level Steering Committee will, each year, organize a Joint PFD Annual Review under agreed terms. Results groups will provide inputs based not only on the status of JWP implementation but on feedback from bilateral discussions between individual agencies and their line ministry counterparts. These procedures will nurture an institutional culture of results-based reporting, while facilitating validation of best practice/lessons learned during PFD progress, to assist in preparing new annual work plans.

A PFD report will be produced at least once during the cycle, drawing on available evidence of the UNCT's contribution towards its Outcomes. More than one progress report may be produced, if this adds value; timings will be determined jointly by the UN and the Government.

An independent evaluation will be carried out to assess overall achievement in terms of relevance, efficiency, effectiveness and sustainability. The Outcomes and indicators elaborated in the PFD Results and Resources Framework will be used to measure progress. These evaluations will allow the United Nations system and its national partners to incorporate learning and recommendations into the design and planning of the next framework. The cost of the evaluation will be budgeted for the third year of PFD implementation and will be cost-shared among participating UN agencies.

ANNEX A: PFD RESULTS AND RESOURCES FRAMEWORK 2016-2020

PILLAR 1: REDUCED DISPARITIES AND IMPROVED HUMAN DEVELOPMENT

Outcomes	Indicators, Baseline, Target	Means of Verification	Risks and Assumptions	Role of Partners	Indicative Resources, USD
<p>Outcome 1.1: Improved equitable access to integrated quality social services (health, education, social protection, legal et al.) for the population, including for socially vulnerable and disadvantaged individuals and groups</p>	<p>Indicator 1A: Percentage of households (HHs) satisfied with the quality and effectiveness of public service delivery</p> <p>Baseline (2014):</p> <ul style="list-style-type: none"> Percentage of vulnerable households satisfied with the quality and effectiveness of social transfers, pensions and other social benefits: HHs in urban/rural areas – 20.8%/34% HHs with children – 28.9% HHs with unemployed – 31.9% HHs with PWD – 39.4% Percentage of HHs satisfied with health services delivered by the state health care system: HHs in urban/rural areas – 21.1%/29.8% HHs with children – 25.7% HHs with unemployed – 26.4% HHs with PWD – 32.4% Percentage of HHs satisfied with pre-school education: HHs in urban/rural areas – 30%/46.3% HHs with children – 45.6% HHs with unemployed – 40.2% HHs with PWD – 40.5% Percentage of HHs satisfied with interaction with law enforcement bodies: HHs in urban/rural areas – 10.4%/20.3% HHs with children – 16% HHs with unemployed – 18.2% HHs with PWD – 16.2% 	<p>From 2016 the household survey on «quality of life» will be carried out by the Committee on statistics every 2-3 years.</p>	<p>The current financial and economic crisis could force the Government to cut public expenditure, which would negatively affect the quality of social services, especially for the most vulnerable and disadvantaged</p> <p>Public services have limited capacity in ensuring equitable access and focus on the general population rather than on those who are vulnerable or disadvantaged</p> <p>Improvement of health status and, in particular, reduced premature mortality due to NCDs, will depend on identifying evidence-based multi-sectoral actions and involving sectors other than health</p>	<p>The ministries of Health and Social Development, Education and Science, of Justice, and of the Interior will ensure the availability of health, social, education and legal services for the population and set standards for services</p> <p>Ministry of Health and Social Development and the future Health Insurance Fund will have major roles in both monitoring the indicator and designing legislation/regulations to remove barriers and to be pro-poor (providing protection from financial risk relating to health expenditure).</p>	<p>500,000 (IOM) 276,000 (UNAIDS) 370,000 (UNESCO) 3,050,000 (UNFPA) 1,522,000 (UNHCR) 5,297,000 (UNICEF) 2,000,000 (UNODC) 900,000 (UN Women) 2,500,000 (WHO)</p>

	<p>Percentage of HHs satisfied with the quality of secondary education services: HHs in urban/rural areas – 61.7%/66.3% HHs from the poorest quintile – 52.8% Target: Percentage of HHs satisfied with the quality of public services increased by 10 percentage points for each.</p> <p>Indicator 1B: Multi-Dimensional Poverty Indicator (MPI); Inequality-Adjusted Human Development Index Baseline (2014): MPI: Below level of countries with HHD Inequality-Adjusted HDI: 0.667 Target (2017): MPI: At the level of countries with HHD Inequality-Adjusted HDI: At least 0.75</p> <p>Indicator 1C: Multi-Dimensional Social Exclusion Index Baseline (2011): Economic exclusion – 38% Social services exclusion – 34% Civic exclusion – 32% Target (2020): 31; 27; and 25%</p> <p>Indicator 2: Maternal and child mortality rates Baseline (2013): U5MR: 16 per 1,000 live births, MMR: 26 per 100,000 live births Target: U5MR: 13 per 1,000 live births, MMR: 22 per 100,000 live births</p> <p>Indicator 3A: Out-of-pocket expenditure as a percentage of private expenditure on health Baseline: 98% (2012) Target: To be determined</p> <p>Indicator 3B: Probability of dying between ages 30 and 70 from cardiovascular diseases, cancer, diabetes or chronic respiratory diseases Baseline: 34% (2014) Target: 25%</p>	<p>(education, labour, social welfare, transport, economy, agriculture, and energy), as well as implementing targeted, evidence-based initiatives.</p> <p>Currently the highest proportion of out-of-pocket expenditure is directed at NCDs.</p>		
		<p>Global HDR (UNDP), National/Regional HDR (UNDP/UNECE), Living Standards Measurement Survey (LSMS) Multi-Dimensional Social Exclusion Survey (to be conducted by the Committee on Statistics and supported by UN Agencies in 2016 and 2020) Estimates developed by the UN IGME, Child Mortality Report, 2014 Global Health Expenditure Database, WHO</p>		

<p>Outcome 1.2: Diversification of the economy provides decent work opportunities for the underemployed, youth and socially vulnerable women and men</p> <p>ILO IOM UNCTAD UNDP UNECE UNEP UNESCO UNHCR UNIDO UN Women WHO</p>	<p>Indicator 1: Number of SMEs scaled up and value chains created in selected regions (Kyzylorda, Mangystau, and East Kazakhstan) Baseline: 30 SMEs (2014) Target: 100 SMEs (2020)</p> <p>Indicator 2: Percentage of youth aged 15-28 not in education, employment or training (NEET) Baseline: 8.8% (2014) Target: 6% (2020)</p>	<p>The Committee on Statistics holds «sample surveys of employment» once every quarter and they are published quarterly and annually.</p>	<p>SME development will be scaled up throughout the country, according to Nuryly Zhol policy implementation</p> <p>Vocational education services may continue out of alignment with market labour demand</p>	<p>Akimats of selected regions will be responsible for implementing the national 'Employment Road Map 2020' programme</p> <p>The MHSD is coordinating Inter-Ministerial Technical Team members</p> <p>Parliament (Majilis) and Ministry of Education and Science</p>	<p>200,000 (ILO) 500,000 (IOM) 850,000 (UNCTAD) 12,155,000 (UNDP) 50,000 (UNECE) 100,000 (UNEP) 700,000 (UNESCO) 963,000 (UNHCR) 8,736,749 (UNIDO) 1,300,000 (UN Women) 300,000 (WHO)</p>
<p>Outcome 1.3: Ecosystems and natural resources are protected and sustainably used, and human settlements are resilient to natural and manmade disasters and climate change</p> <p>IOM UNDP UNDP UNEP UNESCO</p>	<p>Indicator 1: Percentage of settlements and cities that have implemented resilience-building measures as per international recommendations (Sustainable Development Goals, and Sendai Framework for Disaster Risk Reduction) Baseline: None Target: At least 20 settlements/cities have resilience-building and sustainable urban/rural plans in place, including climate change adaptation practices</p>	<p>Availability of local development plans approved by local self-governing bodies</p>	<p>Local authorities could be reluctant to join efforts without administrative support at national level</p> <p>Nuryly Zhol and other public infrastructure development plans focus extensively on development as a whole without specific attention to sustainability and resilience</p>	<p>Akimats in selected regions will provide administrative support and guarantee access to information</p> <p>Ministry of Economy will provide access to national databases and help liaise with local akimats</p> <p>CBOs will help mobilize the most active communities in urban and rural areas</p> <p>Active private companies may help to pilot resilience-building schemes</p> <p>Akimats in selected regions will provide administrative support and guarantee access to information</p>	<p>500,000 (IOM) 22,730,000 (UNDP) 500,000 (UNECE) 200,000 (UNEP) 300,000 (UNESCO) 270,000 (UNICEF) 530,966 (UNIDO) 75,000 (UNISDR) 5,000,000 (UNOPS) 900,000 (WHO)</p>

<p>UNICEF UNIDO UNISDR UNOPS WHO</p>	<p>Indicator 2: Number of key sectors, including the public sector, that have adopted greening/climate adaptation practices Baseline: limited (2) Target: 5 sectors</p> <p>Indicator 3: Percentage of national and regional development plans that incorporate gender-responsive economic, social and health aspects of disaster and climate risks Baseline: 10% Target: 50%</p> <p>Indicator 4: Percentage of protected areas and adjacent territories and ecosystems managed sustainably Baseline: 8% Target: 20%</p>	<p>Availability of Government decrees mandating the implementation of greening/climate adaptation practices</p> <p>Availability of Government decrees mandating the implementation of greening/climate adaptation practices</p> <p>I n d e p e n d e n t evaluations Government reports and the National Report on Biodiversity (under the CBD)</p> <p>I n d e p e n d e n t evaluations</p>	<p>Focus on industrial development within 'brown economy' could prevail over greening/climate adaptation practices</p> <p>Policy makers, decision makers and local communities might not be ready to adopt new approaches</p> <p>Advocacy is needed to ensure appropriate understanding of all aspects of the impact of climate change and disasters</p> <p>The Government and akimats may not prioritize the concept of sustainable production and consumption</p> <p>Ecosystems/NRM exploitation could remain the same, with no innovation or conservation methods introduced</p>	<p>Ministry for Agriculture will provide access to active farming communities</p> <p>The Economic Ministry will provide access to national databases and help liaise with local akimats</p> <p>Active private companies may help to pilot resilience-building schemes</p> <p>National partners provide support for integrating new approaches into national and regional Disaster Risk Reduction and emergency preparedness plans</p> <p>Akimats in selected regions will provide administrative support and guarantee access to information</p> <p>The Ministry for Labour and Social Protection will assist with data and access to vulnerable communities in protected areas and adjacent territories</p> <p>The Ministry for Agriculture will provide access to active farming communities</p> <p>The Economic Ministry will provide access to national databases and help liaise with local akimats</p> <p>Private companies will support via a piloting phase</p>
--	---	--	---	---

PILLAR 2: STRENGTHENED AND INNOVATIVE PUBLIC INSTITUTIONS					
Outcomes	Indicators, Baseline, Target	Means of Verification	Risks and Assumptions	Role of Partners	Indicative Resources, USD
<p>Outcome 2.1: Rights holders benefit from improved policymaking and implementation through enhanced participation at sub-national and national levels</p> <p>IOM OHCHR UNDPI UNESCO UNFPA UNHCR UNICEF UNISDR UNODC UNV WHO</p>	<p>Indicator 1: Corruption Perception Index Baseline: 126 (out of 175 countries) (2014) Target: Upward trend</p>	<p>Kauffman indicator on governance effectiveness [Estimate ranges from approximately -2.5 (weak) to 2.5 (strong)] Statistics of UN Agencies (to be disseminated by gender, etc.) Government updates on the implementation of the new Nuryl Zhol development policy Transparency International World Economic Forum Global Platform for Disaster Risk Reduction</p>	<p>Frequent changes within political structures could render short-lived reforms Possible changes to the direction of Nuryl Zhol and other approved sectoral plans (covering the 2016-2020 period) Frequent changes to tasks performed by public servants could constrain capacity development</p>	<p>The President's Administration Agency on civil service affairs and anti-corruption State and non-state [local] media, journalists and political activists Local akimats</p>	<p>500,000 (IOM) 400,000 (OHCHR) 370,000 (UNESCO) 350,000 (UNFPA) 1,728,000 (UNHCR) 800,000 (UNICEF) 75,000 (UNISDR) 800,000 (UNODC) 100,000 (WHO)</p>
	<p>Indicator 2: Transparency of Government policy, and Global Competitiveness Index Baseline: 32 Target: 24</p>	<p>Reporters Without Borders International Budget Partnership</p>	<p>Restrictions on freedom of speech/freedom of assembly, and other restrictive laws</p>	<p>Parliament, and the National Commission for Women's Affairs and Family and Demographic Policy</p>	
	<p>Indicator 3: Press Freedom Index Baseline: 161 (2014) Target: Upward trend</p>				
	<p>Indicator 4: Open Budget Index Baseline: 48 (out of 100) (2012) Target: Upward trend</p>				

	<p>Indicator 5: Percentage of women in central executive-level positions Baseline: 38.8% (2014) Target: At least 30% (2020) Percentage of women placed within Parliament Baseline: 15.3% (2014) (2 women out of 13) Target: Upward trend</p>	Committee for Statistical Data	Lack of institutional capacity to promote gender equality among specialized Government bodies Current reforms in this area may be superficial and not fully implemented across the board Potential lack of political commitment to opening up decision making to the people, especially women	All sectoral ministries and public institutions Local akimats and local institutions National and international CSOs, including community groups and youth NGOs	
	<p>Indicator 6: Civic participation score by youth and vulnerable groups ['voiceless people'] Baseline: 0.47 (2014, for youth) Target: 0.56 (for youth, increasing by 20% by 2020)</p>	Combined score obtained by UN Agencies using the methodology of the global youth well-being index, available at http://pcsis.org/files/publication/140401_Goldin_GlobalYouthWellbeingIndex_WEB.pdf	Modernization efforts at local level may be superficial		
<p>Outcome 2.2: Judicial and legal systems and public institutions are fair, accountable and accessible to all</p>	<p>Indicator 1: Effectiveness of judicial and law enforcement systems Baseline: 86/144 (2013) Target: Upward trend (Global Competitiveness Index and OECD data)</p>	Global Competitiveness Index (World Economic Forum Report) OECD data	Data for the indicator should be disaggregated by gender, age, and vulnerable groups	The General Prosecutor's Office, The Supreme Court, The Ministry of Justice, The Ministry of the Interior, the Council of Justice, judicial training institutions, the National Commission for Women's Affairs and Family and Demographic Policy, Io	500,000 (IOM) 400,000 (OHCHR) 12,695,000 (UNDP) 200,000 (UNFPA) 1,750,000 (UNHCR) 1,500,000 (UNICEF) 3,600,000 (UNODC)

	<p>Indicator 2: Judiciary index (WEF Global Competitiveness Index) Baseline: 88 (2013) Target: Upward trend</p>	<p>Statistics of UN Agencies</p>		<p>cal justice systems and courts, the National Human Rights Centre (office of the Ombudsman), the Commission on Human Rights under the President, and civil society organizations</p>	<p>1,200,000 (UN Women)</p>
<p>Indicator 3: Level of transparency in Government policymaking Baseline: 40/144 (2013) Target: 24/144 (Global Competitiveness Index and OECD data)</p>		<p>Evaluations and reports from UN Joint Programmes in the Kyzylorda, Mangystau and Eastern Kazakhstan regions</p>			
<p>Indicator 4: Proportion of judges, prosecutors and lawyers who apply/make reference to international human rights standards, including in the spheres of gender equality and gender-based violence and the administration of justice Baseline: Judges, prosecutors and lawyers lack necessary knowledge to apply international standards on human rights, or gender and justice administration Target: at least 1% of cases</p>		<p>Results of projects by UN Agencies seeking to strengthen justice and law enforcement systems</p>			
<p>Indicator 5: Percentage of citizens reporting satisfaction with the accessibility, accountability and quality of public sector, judicial and law enforcement systems Baseline: 68% (2015) Target: At least 80% (2020)</p>		<p>Independent polls and surveys Annual reports by the Ombudsman and by the Commission on Human Rights under the President</p>			
<p>TOTAL PILLAR 2: USD 26,968,000</p>					

PILLAR 3: ENHANCED INTERNATIONAL AND REGIONAL CO-OPERATION					
Outcomes	Indicators, Baseline, Target	Means of Verification	Risks and Assumptions	Role of Partners	Indicative Resources, USD
<p>Outcome 3.1: The Government, together with partners, promotes Sustainable Development Goals (SDGs) in the region, and leads in promoting and implementing United Nations principles, standards and Conventions</p> <p>IOM UNDP UNDP UNECE UNEP UNESCAP UNESCO UNFPA UNHCR UNICEF UNISDR UNOCHA UNODC UNOPS UNRCCA UN Women WHO</p>	<p>Indicator 1: Capacity of KAZAID and Kazakhstan's ODA to provide targeted support to areas critical to human development and security in Central Asia and beyond Baseline: Nascent state of the national ODA system; and KAZAID agency creation (2015) Target: The ODA is functioning and providing effective development assistance through KAZAID and substantively contributing to human development in the region (2020)</p>	<p>MFA data OECD data UNDP data IOM and UNHCR data and reports</p>	<p>Economic development may not be stable, reducing the financial envelope available for ODA Potential changes to the political vector and the focus of foreign policy Potential for regional conflict ODA does not support issues critical to regional stability and human development</p>	<p>MFA: Lead agency to co-ordinate KAZAID and ODA system in-country, while assisting neighbouring countries in socio-economic development and strengthening of regional co-operation The Agency of Civil Service and Anti-Corruption</p>	<p>2,250,000 (IOM) 13,190,000 (UNDP) 1,400,000 (UNECE) 700,000 (UNEP) 1,000,000 (UNESCAP) 2,500,000 (UNESCO) 150,000 (UNFPA) 4,140,000 (UNHCR) 500,000 (UNICEF)</p>
	<p>Indicator 2: Regional co-operation initiatives in place, promoting East-East/South-South partnerships for implementing Sustainable Development Goals Baseline: Lack of systematised co-operation mechanisms for SDGs Target: By 2020, regional co-operation hubs will demonstrate success in East-East/South-South co-operation in promoting SDG implementation</p>	<p>UNHCR/IOM studies and reports and periodic reviews on the fulfilment of adherence to UN Conventions</p>	<p>The Regional Civil Service Hub in Astana may not achieve its intended goal of becoming a platform for East-East civil service co-operation The Regional Emergency Response and DRR Centre is not fully operational Almaty Process member states may not be fully supportive of the process The Almaty Process solidifies as a regional consultative process for policy and decision making on mixed migration</p>	<p>Civil service agencies and training institutions in participating countries The WHO Centre of Excellence on Primary Health Care, in collaboration with national institutions, becomes a training hub for policy and decision makers and experts, for strengthening health services in the sub-region (Central Asia) and beyond Committee of Emergencies (under MoI) to facilitate co-operation on EPR and DRR</p>	<p>500,000 (UNISDR) 939,600 (UNOCHA) 2,800,000 (UNODC) 1,000,000 (UNOPS) 200,000 (UNRCCA) 1,600,000 (UN Women) 700,000 (WHO)</p>

	<p>Indicator 3: Regional dialogue/agreements/ protection mechanisms to strengthen rule of law, human rights and gender equality, based on UN principles, standards and Conventions Baseline: Ad hoc actions and agreements exist, with Kazakhstan using best practice to promote UN standards (e.g., relating to health service delivery, migration, DRR, and statelessness). However, it does not share its experience systematically with neighbouring countries. Target: Co-ordinated agreements and actions on priority development issues in the region (e.g., five CA countries and Afghanistan are able to address mixed-migration challenges, regional statements, plans of action and an information sharing platform for DRR, combating organized crime and reducing statelessness)</p>	<p>Universal Periodic Review Institutions in place and functioning to promote regional co-operation IOM and UNHCR reports on the numbers of persons referred to available protection mechanisms (i.e. protection for victims of trafficking and asylum procedures) UNODC World Drug Reports</p>	<p>Kazakhstan is already party to a number of international human rights instruments Kazakhstan may be reluctant to consider accession to other international instruments, such as the Convention for the Protection of Stateless Persons and the Convention for the Reduction of Statelessness Although Kazakhstan has adopted/ratified a number of international Conventions, full implementation is still lacking (e.g., UPR)</p>	<p>Monitoring of access to protection procedures and fairness of procedures Co-operation between law enforcement, border control agencies and humanitarian agencies, and the ministries of Energy, Agriculture and Economics, and Committees on Emergency Situations, in co-operation with relevant ministries and agencies across Central Asian countries</p>	
	<p>Indicator 4: Number of international actions/systematized co-operative agreements reached by CA countries to manage essential natural resources (such as water, energy and land), and the response to disasters and climate change Baseline: Lack of systematized learning and co-operation at a technical level on trans-boundary issues (such as water, energy and aquifer systems), and a lack of co-ordinated actions to mitigate/adapt to the effects of climate change (on agriculture and common resources) Target: Systematized and streamlined technical exchange and co-operation among CA countries in managing critical common natural responses, as well as co-ordinated climate change mitigation and adaptation mechanisms (for such spheres as enhanced food security and water resource management)</p>	<p>Reports by UNECE, UNEP, UNDP (CRM project), UNISDR and/or CAREC</p>	<p>The subject may be too politically sensitive to allow consensus Increased risk of trans-boundary human security vulnerabilities may prevent effective regional collaboration</p>	<p>MFA Mol (CoES) The Ministry of Investment and Development The Economic Ministry The Ministry of Energy</p>	

	<p>Indicator 5: Number of common action plans on disaster preparedness and response</p> <p>Baseline: No agreements/action plans exist. The Almaty Centre for Disaster Response and Risk Reduction (ACDRRR) is not yet functioning.</p> <p>Target: By 2020, at least two action plans on DRR in response to the Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015-2030 should be signed and implemented among CA countries/governments</p>	UNOCHA data ACDRRR data	<p>Change in government priorities and lack of funding</p> <p>Continued commitment by regional organizations towards partnering traditional preparedness and response actors</p> <p>Continued commitment to expand ACDRRR membership beyond the Central Asian region</p>	
	<p>Indicator 6: Number of international best practices on transport, trade, ICT, energy and infrastructure development adopted (implementation of Vienna Programme of Action for Landlocked Developing Countries for the Decade 2014-2024)</p> <p>Baseline: Limited number of international practices adopted due to lack of implementation capacity at national and regional level</p> <p>Target: At least five best practices adopted, such as improving connectivity with regional and global transport and infrastructure corridors and markets, especially among Central Asian countries</p>	UNESCAP UNCTAD data EEU data EU data UNECE	<p>The subject may be too politically sensitive and difficult to allow consensus</p> <p>Increased risk of trans-boundary human security issues</p> <p>A change in government priorities and lack of funding</p>	
<p>TOTAL PILLAR 3: USD 33,569,600 TOTAL PFD: USD 133,813,045</p>				

ANNEX B: EXPECTED AGENCY PROGRAMMATIC CONTRIBUTIONS TO PILLARS AND OUTCOMES

PILLAR 1: REDUCING DISPARITIES AND IMPROVING HUMAN DEVELOPMENT	
Outcome	Agency Contributions (in alphabetical order)
<p>Outcome 1.1:</p> <p>Improved equitable access to integrated quality social services (health, education, social protection, legal, et al.) for the population, including for socially vulnerable and disadvantaged individuals and groups</p>	<p>IOM: Support equal access to preventative and rehabilitation services for migrants in need, members of their families, and victims of trafficking. Modify legal and normative frameworks to provide social integration and equal rights to health, education, work and social benefits for migrants and victims of trafficking. Provide analytical information, good practices and recommendations to improve the quality of social and legal services for migrants in need, victims of trafficking and other vulnerable groups.</p> <p>UNAIDS: Provide the national AIDS authority with evidence-based strategic information that smart investments in AIDS can save funds in the long-term. Advocacy at the highest level for increasing domestic funds for HIV programmes according to country priorities and needs. With other international organizations, provide technical support and expertise to update/review national treatment protocols in line with new consolidated guidelines on the use of antiretroviral drugs for treating and preventing HIV infection. Continued advocacy on set-up and agreed national targets for HIV treatment within the next state health programme. Support for the work of the Permanent Secretariat for the Country Coordination Mechanism on HIV and TB by leading its Oversight Committee, to ensure smooth transition from GFATM funding to that of the Government for HIV prevention among most-at-risk population groups.</p> <p>UNESCO: Foster quality lifelong learning opportunities for all. Promote peacebuilding and global citizenship through education, enabling children, young people and adults to understand the major issues facing the world. Promote health through education.</p> <p>UNFPA: Policy advice and advocacy, as well as technical assistance (if and when needed), on strengthening reproductive health and family planning services to ensure more equitable access and further improve the quality of services. Special emphasis will be placed on comprehensive sexuality and reproductive health education, information and service provision for adolescents and young people, especially those living in rural and remote areas. Support with specialized surveys and other data collection efforts, to further strengthen the evidence base for informed policy development.</p> <p>UNHCR: Support legislative reforms enabling the access of refugees, asylum seekers and stateless persons to health, education, and social benefits on the same terms as citizens of Kazakhstan.</p> <p>UNICEF: Support the reform of care and protective systems that effectively respond to multiple factors of a child's vulnerability, regional differences in equality, and income-based inequities. Strengthen evidence-based child-care and social protection policies to enhance equitable access to quality preventive, health and social support services for children at risk of neglect and abuse, especially in early childhood, and their families. Support analysis and development of budgeting and financing solutions, to benefit children and their families at local and national levels, especially those from disadvantaged groups and those living in poverty. Advocacy for increased social sector spending. Support for improved data management systems that comply with international standards and meet demand for disaggregation, in order to develop inclusive policies.</p> <p>UNODC: Support the development of laws, policies and practices relating to HIV and people who inject drugs, to reduce barriers to accessing evidence-based, human rights-based HIV prevention, treatment and care services, and to reduce violence against and incarceration of people who inject drugs. Support for the development of policies, standards and practices with regard to drug prevention, treatment, care and rehabilitation that are human rights-based and evidence-informed.</p> <p>UN Women: Support for the development/amendment of laws, policies and strategies to ensure their gender responsiveness, with a particular focus on the needs and priorities of women living with HIV, labour migrants and members of their families, and people with disabilities. Continued support of the state in delivering an efficient set of services to women affected by domestic violence.</p>

	<p>WHO: Strengthen Kazakhstan's health system via technical assistance, to address health inequities and ensure universal health coverage. This will particularly include mechanisms for protecting vulnerable population groups from catastrophic health expenditure, giving advice for the design of health insurance/health financing to protect people from falling into poverty due to ill health. Strengthen people-centred, coordinated and integrated health services, focusing on primary health care, managed care for chronic diseases, and shifting TB care from hospital-based to outpatient services. Support for the integration of a minimum package of interventions for mental health care into primary care and ambulatory services, increasing the availability and accessibility of mental health services, and enabling early detection and intervention in cases of risk to mental health. Target surveys to identify key socio-economic determinants for key public health threats, including non-communicable diseases, with the aim of tailoring health strategies towards underlying inequities. Tailor inter-sectoral programmes and pilot interventions to address key risk factors for NCDs (tobacco, harmful use of alcohol, low intake of fruit and vegetables and lack of physical activity), helping disadvantaged and vulnerable population groups and individuals gain access to public health programmes and services. Build the capacity of central and local authorities to create public policies promoting better health outcomes for all.</p>
<p>Outcome 1.2: Diversification of the economy provides decent work opportunities for the underemployed, youth and socially vulnerable women and men</p>	<p>ILO: Assist in establishing a new model and policies in social and labour relations, to increase productive employment. Modernize public employment services, to make them responsive to the changing labour market, and establish active labour market programmes to mitigate redundancies and increase delivery capacity. Contribute to improving the national occupational safety and health system, transforming it into a preventive safety and health culture. Reinforce labour inspection to align it with international standards.</p> <p>IOM: Support Government efforts to improve gender-sensitive policies on human trafficking and irregular migration data, addressing the root causes of these issues.</p> <p>UNCTAD: Support economic reforms to enable a favourable trade and investment framework, in line with international standards and best practices, and to increase employment opportunities via entrepreneurship.</p> <p>UNDP: Support actions to enhance national staff capacities, with focus on 'green' economy-related knowledge and skills, SME development, and the capacities of local administrators. Highlight 'green' jobs through introducing new economic developments, including ecological tourism, special protected areas and 'green' procurement. Support efforts to improve the quality of civil service indicators.</p> <p>UNECE: Support policy options and recommendations to improve the country's innovation performance, via enhanced innovation capacities. Support the Kazakhstan PPP Centre and the PPP Advisory Centre in implementing best practices and standards in public-private partnership, identifying suitable PPP models for Kazakhstan. Support recommendations on procedural and regulatory barriers to trade, to achieve greater regional and global economic integration.</p> <p>UNEP: Support Kazakhstan in "greening" its economy, advancing progress towards resource efficiency, sustainable production and consumption.</p> <p>UNESCO: Support cultural diversity as a driving force for sustainable dialogue, social cohesion and development.</p> <p>UNHCR: Support legislative reforms and Government actions to integrate refugees, asylum seekers and stateless persons in the labour market, enhancing their opportunities for self-sufficiency and allowing them to become productive members of Kazakh society.</p> <p>UNICEF: Support partners in generating evidence through design of research and data collection, forming partnerships in conducting research, and strengthening quality assurance mechanisms. Evidence generated from research will support policy dialogue and advocacy and that generated at sub-national level will be used to influence national policy.</p>

	<p>UNIDO: Contribute to Government efforts to foster inclusive and sustainable industrial development, industrial diversification, job creation and export competitiveness. Facilitate provision of strategic market information and strengthening of export capacities for industrial enterprises operating in selected priority sectors. Support industrial modernization and upgrading, industrial energy efficiency and the establishment of quality national infrastructure, to promote high quality production by small and large enterprises. Support countrywide efforts to enhance national competitiveness and create nationwide links with regional and global value chains, through supplier/buyer and outsourcing networks, value chain development and partnership agreements. Support the development of human and technical capacities at national counterpart institutions, for enterprise diagnosis, industrial upgrading and modernization, strengthening competitiveness, sectoral analysis, and market positioning for respective priority industrial sectors. Support national capacity building, to harmonize Kazakh industrial statistics with international and European standards, creating reliable and internationally comparable statistics</p> <p>UN Women: Support policies, legislation and strategies to integrate the needs and priorities of domestic workers and female labour migrants, and to reduce women's informal employment.</p> <p>WHO: Assist in developing a health workforce that can provide competent and quality health services. Support the MOH in strengthening its forecasting of human resources for health and in ensuring that vocational, higher and university medical education takes into consideration international standards and classifications of medical professions.</p>
<p>Outcome 1.3: Ecosystems and natural resources protected and sustainably used, and human settlements resilient to natural and manmade disasters and climate change</p>	<p>IOM: Strengthen Government institutional and operational capacities relating to migration management, via technical assistance, helping respond to: (1) migration crises caused by natural or manmade events, internally or across the borders, through operationalization of the IOM's Migration Crisis Operational Framework (MCOF); and (2) migration and environment challenges, exploring the link between scarce water resources and migration.</p> <p>UNDP: Assist in adapting to climate change, both economically and ecologically, with particular focus on agricultural techniques, ecosystem management, sustainable fisheries and biodiversity conservation. Guidance to bring national policies into alignment with international environmental obligations and Conventions.</p> <p>UNDPI: Assistance to support strengthening Government's national and sustainability objectives through relevant public information outreach (seminars, round tables, etc.) as well as through relevant cooperation with the local, national and regional media.</p> <p>UNECE: Support Kazakhstan in its transition to a 'green' economy, improving sustainable water management, promoting modernization of environmental governance and fostering 'green' transition at local level. Continued support for national implementation of UNECE environmental Conventions.</p> <p>UNEP: Assist in advancing environmental governance, adapting to climate change, with particular focus on ecosystem management, efficient use of natural resources and biodiversity conservation. Continued support for national implementation of UNEP environmental Conventions.</p> <p>UNESCO: Mobilize science for the sustainable use of natural resources and for disaster mitigation.</p> <p>UNICEF: Provide technical assistance, expertise and advice to the Government regarding its management and distribution of food and nutrition – with particular reference to vulnerable population groups/children. Provide technical advice on sustainable provision of social protection and 'safety nets' to citizens, especially to the most vulnerable, who are hit hardest by high food prices and financial losses in times of crisis.</p> <p>UNIDO: Support deployment and diffusion of best practices and technologies for energy management and efficiency in industry. Assist in phasing out national consumption of methyl bromide, with the exception of quantities used in quarantine and pre-shipment fumigation and for feedstock applications, to help Kazakhstan comply with its Montreal Protocol obligations.</p> <p>UNISDR: Technical assistance to strengthen policies and strategic actions for building resilience to disasters from natural hazards and climate change.</p>

	<p>UNOPS: Assistance to strengthen Government's national and sustainability objectives through robust risk management framework in order to enhance the likelihood of more sustainable and resilient projects and programmes especially in the infrastructure sector, e.g. energy-efficient buildings and designs, solid waste management, cost-effective renewable energy solutions, and DRR mainstreaming.</p> <p>WHO: Technical assistance to strengthen risk assessment, risk management and surveillance for integrated risk reduction, in particular chemical safety, linking natural and environmental protection with protection of human health.</p>
--	---

PILLAR 2: STRENGTHENED AND INNOVATIVE PUBLIC INSTITUTIONS	
Outcome	Agency Contributions (in alphabetical order)
<p>Outcome 2.1:</p> <p>Right holders benefit from improved Government policymaking and implementation through enhanced participation at sub-national and national levels</p>	<p>IOM: Support national dialogue between Government and non-Government partners to address the challenges of irregular migration, and combat human trafficking through prevention, protection and prosecution. Assist in establishing national referral mechanisms and the work of stakeholders in assisting victims of trafficking. Foster the mainstreaming of migration into the development agenda of Government policies and programmatic funding.</p> <p>OHCHR: Support Government capacity building, and that of non-Government organizations, to raise compliance with UN human rights standards and to improve protection against human rights violations. Mainstream human rights by raising awareness of ratified human rights treaties and other UN human rights mechanisms, by sharing best practices, and by providing technical assistance in some priority areas.</p> <p>UNDP: In cooperation with UNESCO assist to support promoting universal access to information through relevant public information outreach (seminars, round tables, etc.) as well as through relevant cooperation with the local, national and regional media.</p> <p>UNESCO: Promote universal access to information and knowledge.</p> <p>UNFPA: Provision of policy advice and advocacy, as well as support for the Government in using demographic data for planning and policy development, including through the establishment of a national system of population registers and better understanding of the causes of the latest national population trends and patterns.</p> <p>UNHCR: Policy advice and advocacy, jointly with civil society, to undertake reforms enabling refugees, asylum-seekers and stateless persons to access health services, education and employment. Promotion of the accession by Kazakhstan to the 1954 and the 1961 Conventions on Statelessness.</p> <p>UNICEF: Enhance the protective environment for children, reducing societal tolerance towards violence and crimes against children, and improving related monitoring and enforcement systems, to ensure access by children and families to protection mechanisms, including justice. Support Kazakhstan in establishing national platforms of exchange, and national dialogue between all sectors of society for advancing children's rights domestically.</p> <p>UNISDR: Provision of policy advice and advocacy to strengthen a multi-sectoral and multi-stakeholder approach to disaster risk planning. Support Kazakhstan in strengthening its existing National Platform for Disaster Risk Reduction, for effective implementation of the Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015-2030 (http://www.wcdrr.org/uploads/Sendai_Framework_for_Disaster_Risk_Reduction_2015-2030.pdf).</p> <p>UNODC: Support the building of stronger ties between communities and law enforcement bodies, to increase community resilience in affected areas, helping prevent and respond to crime. Promote civil society engagement in the development, implementation and evaluation of national drugs and HIV programmes.</p>

	<p>UNV: Support the Government and civil society in establishing a volunteerism-related policy and a law to promote citizen participation and societal well-being through volunteerism, particularly among youth.</p> <p>WHO: Assist the development of a comprehensive health programme, based on a coordinated and comprehensive multisectoral approach to health, ensuring responsibility and accountability of the health and non-health sectors, to achieve specific improvements to public health. Technical assistance for adequate monitoring and adaptation of the health programme, based on emerging trends in the epidemiology of diseases, health threats and population expectations and preferences.</p>
<p>Outcome 2.2: Judicial and legal systems and public institutions are fair, accountable and accessible to all</p>	<p>IOM: Promote equal access to information, services and justice for migrants and victims of trafficking, through the revision of national legislation, to ensure alignment with international standards.</p> <p>OHCHR: Support for the implementation of UN recommendations on human rights mechanisms, helping the state in forming its action plans, and advocating for a holistic approach in implementing and coordinating reporting and follow-up mechanisms.</p> <p>UNDP: Support effective communication between national policymaking bodies and local communities, to ensure correct, timely and equal access to up-to-date information. Strengthen access to justice, legal aid and bar associations. Support the national UPR Action Plan, working with such partners as the Ministry of Finance, the Ministry of the Interior, the Economic Ministry, and the Regional Civil Service Hub, based in Astana. Promote effective and sustained scaling-up of experience and successful governance and public sector development practices. Support local governance, to bolster its systems and capacities, strengthening policy and regulatory frameworks for decentralized decision-making and fiscal mechanisms, and addressing issues of regional disparity in a more integrated manner.</p> <p>UNFPA: Provide expertise on data collection and analysis, relating to national domestic violence surveys and a multisectoral response to gender-based violence.</p> <p>UNHCR: Support the judiciary in taking a more active role in controlling administrative decisions affecting refugees, asylum seekers and stateless persons, particularly through encouragement of litigation in courts.</p> <p>UNICEF: Support system reforms in mainstreaming child rights in policies as well as practices of justice professionals. Enhance protection of child victims and witnesses of crime; improve effectiveness of diversion and alternative justice measures for children in conflict with the law. Strengthen evidence-based child rights monitoring mechanisms through child-friendly operational instruments and effective responses to violations by human rights institutions, the non-Government sector and the media. Assistance to increased access of children to complaint and communications procedures.</p> <p>UNODC: Assist the development of new instruments, strategies, policies and programmes for crime prevention and criminal justice reform. Support prison system reform and the implementation of non-custodial sanctions and measures, in compliance with human rights principles and United Nations standards and norms.</p> <p>UN Women: Support for judicial actors in their capacity to respond efficiently to violence against women and to protect women's rights. Assist in a countrywide assessment of the prevalence of violence against women, for use in forming a policy response, and support local governance institutions in delivering efficient public services to women in need, with particular focus on preventing and responding to violence against women.</p>

PILLAR 3: ENHANCED INTERNATIONAL AND REGIONAL CO-OPERATION	
Outcome	Agency Contributions (in alphabetical order)
<p>Outcome 3.1:</p> <p>The Government, together with partners, promotes the achievement of Sustainable Development Goals (SDGs) in the region, and leads in promoting and implementing United Nations principles, standards and Conventions</p>	<p>IOM: Promote regional dialogue, co-operation and coordination in addressing mixed migration challenges in Central Asia, through regional consultative processes – such as the Almaty Process. Promote Kazakhstan’s leading position in addressing migrant rights, addressing challenges of irregular migration, and combating human trafficking, through preparing special reports and developing recommendations and programmes.</p> <p>UNDP: Support the implementation of regional initiatives vital to building bridges between countries in the region. Assist the MFA, in particular, in establishing and strengthening the national development assistance agency/policy and offer co-operation for sustainable human development. Strengthen the policy, research and learning approaches of the Regional Civil Service Hub, in Astana, as a strong advocate of civil service reform in particular, and public sector transformation in general, not only in Astana but across Hub participating countries. Support Kazakhstan’s efforts to integrate and/or localize SDGs, consolidating efforts at national development planning, implementation and monitoring.</p> <p>UNDPi: In cooperation with corresponding UN agencies and programmes promotes the achievement of Sustainable Development Goals (SDGs) in the region, and assists in promoting and implementing United Nations principles, standards and Conventions through relevant public information outreach, (seminars, round tables, etc.) as well as through relevant cooperation with the local, national and regional media. In cooperation with the UNRCCA assist and support strengthening Government’s conflict prevention capacities through relevant public information outreach, (seminars, round tables, etc.) as well as through relevant cooperation with the local, national and regional media.</p> <p>UNECE: Support Kazakhstan’s regional co-operation in the fields of trade, transport, border crossing, and water, energy and environment, contributing to improved regional connectivity and further boosting economic development. Close collaboration is expected with the UNESCAP.</p> <p>UNEP: Support Kazakhstan’s efforts in promoting regional cooperation over preservation and sustainable use of shared natural resources and transboundary ecosystems. Assist with implementation of practical measures for addressing existing and emerging environmental threats in Central Asia. Support Kazakhstan’s participation in the Framework Convention for the Protection of the Marine Environment of the Caspian Sea (Tehran Convention), including building of national capacities for the implementation of auxiliary Protocols to the Convention, and advancing developments under the Framework Convention on Environmental Protection and Sustainable Development in Central Asia and cooperation within the Interstate Commission on Sustainable Development.</p> <p>UNESCAP: Support Kazakhstan’s regional co-operation in the fields of transport, energy and ICT, contributing to improved regional connectivity and strengthening economic co-operation. Support the SPECA programme jointly with the UNECE.</p> <p>UNESCO: Improve scientific knowledge and promote policies for the sustainable management of water resources and transboundary aquifer systems.</p> <p>UNFPA: Support the Government in addressing CEDAW Concluding Observations and Universal Periodic Review recommendations within its mandate/agreed division of labour within the UN System.</p> <p>UNHCR: Through the Regional Office in Almaty, support the Government in coordinating regional initiatives, addressing the situation and needs of refugees and asylum seekers in mixed-migration movements across the region, via the Almaty Process on Refugee Migration and International Migration.</p>

UNICEF: Assist in international promotion of the country's best practices and experiences in child rights realization.

UNISDR: Continue support for enhanced regional co-operation and coordination in disaster risk reduction and resilience building, in accordance with the Sendai Framework for DRR, and the Central Asia and South Caucasus Regional Statement on the post-2015 Framework for DRR. Extend technical and capacity building support to the Almaty Centre for Disaster Response and Risk Reduction. Organise regional ministerial and technical level meetings on priority areas relating to DRR coordination and co-operation.

UNOCHA: Continue support for the Almaty Centre for Disaster Response and Risk Reduction, to enhance co-operation and coordination in the field of disaster response and risk reduction in the Central Asian region and beyond. Support strengthened partnership with other regional organizations key to the region (the Commonwealth of Independent States/CIS, the Collective Security Treaty Organization/CSTO and the Shanghai Co-operation Organization/SCO). Emphasize humanitarian preparedness and response issues and civil-military coordination through concrete deliverables, including participation in simulation exercises, contingency planning, and direct support to humanitarian response and preparedness in the region. Support internalization of INSARAG standards in Kazakhstan and across the region.

UNODC: Promote stable and viable criminal justice systems and combat the growing threat of transnational organized crime and corruption.

UNOPS: Support Kazakhstan's regional cooperation in the areas of DRR, Border Management, Customs and Trade, and Transportation networks. Fully capitalize UNOPS' Hub Office network in the region especially linkage with Afghanistan and Pakistan with an aim to enhance confidence building mechanism for peace and stability in the region as well as to promote regional cooperation and development (e.g. Istanbul/Heart of Asia process etc., especially on CBM where Kazakhstan is the lead country, i.e. disaster management).

UNRCCA: Assist and support the governments of Kazakhstan, the Kyrgyz Republic, Tajikistan, Turkmenistan and Uzbekistan in building their conflict prevention capacities, through enhanced dialogue, confidence-building measures and genuine partnership, in order to respond to existing threats and emerging challenges in the Central Asian region.

UN Women: Support the Government and CSOs in developing and implementing a national action plan to enforce CEDAW Committee Concluding Observations for Kazakhstan (issued in 2014), as well as developing and implementing the post-2015 national gender equality policy. Help formulate practical measures to enforce UN Security Council resolutions on women, peace and security and integrate these provisions into relevant policies and sectoral strategies.

WHO: Through its WHO-European Centre of Excellence on primary health care/health service delivery, to be based in Almaty, provide support to ensure that Kazakhstan becomes a venue for regional and inter-regional exchange of experience and a learning hub, attracting national and international experts.

Организация Объединенных Наций
в Республике Казахстан

**РАМОЧНАЯ
ПРОГРАММА
ПАРТНЕРСТВА В ЦЕЛЯХ
РАЗВИТИЯ,
КАЗАХСТАН, 2016-2020**

СОДЕРЖАНИЕ

Сокращения и аббревиатуры	115
Резюме	118
I. Введение	120
1.1 Цель РППР	120
1.2 Контекст развития в Казахстане	124
1.3. Совместная разработка РППР	130
1.4 Ценности и принципы партнерства	132
II. Тактика, направления и ожидаемые результаты РППР	133
2.1 Основная тактика реализации РППР	133
2.2 Направление 1: Сокращение неравенств и улучшение человеческого развития	135
2.3 Направление 2: Эффективные инновационные государственные институты	142
2.4 Направление 3: Укрепление международного и регионального сотрудничества	146
III. Оценка необходимых ресурсов	149
IV. Методы реализации и управления	150
V. Механизмы мониторинга и оценки	152
Приложение А: Таблица результатов и ресурсов РППР, 2016–2020 гг.	153
Приложение В: Ожидаемый вклад агентств в достижение конечных результатов	166

СОКРАЩЕНИЯ И АББРЕВИАТУРЫ

БСРБ ООН	Бюро ООН по снижению риска бедствий
ВВП	Валовой внутренний продукт
ВОЗ	Всемирная организация здравоохранения
ВТО	Всемирная торговая организация
ГВП	Группа взаимопомощи
ДВОБ ООН	Департамент ООН по вопросам охраны и безопасности
ДОИ ООН	Департамент общественной информации ООН
ДООН	Добровольцы ООН
ЕЭК ООН	Европейская экономическая комиссия ООН
КПИ	Конвенция о правах инвалидов
КПР	Конвенция о правах ребенка
МКПТМ	Международная конвенция о защите прав всех трудящихся-мигрантов и членов их семей
МОМ	Международная организация по миграции
МОТ	Международная организация труда
НИЗ	Неинфекционное заболевание
ООН-женщины	Структура ООН по вопросам гендерного равенства и расширения прав и возможностей женщин
ОЭСР	Организация экономического сотрудничества и развития
ПРООН	Программа развития ООН
РППР	Рамочная программа партнерства в целях развития, Казахстан, 2016–2020 гг.
РЦПДЦА	Региональный центр ООН по превентивной дипломатии в Центральной Азии
СВМДА	Совещание по взаимодействию и мерам доверия в Азии
СК ООН	Страновая команда ООН
СОСЦ	Совещание по определению стратегических целей
ТиПО	Техническое и профессиональное образование
УВКБ ООН	Управление Верховного комиссара ООН по делам беженцев
УВКПЧ ООН	Управление Верховного комиссара ООН по правам человека
УКГВ ООН	Управление ООН по координации гуманитарных вопросов
УНП ООН	Управление ООН по наркотикам и преступности
УОБ	Уменьшение опасности бедствий
УОР	Управление, ориентированное на результаты
УПО	Универсальный периодический обзор
ЦРТ	Цель развития тысячелетия

ЧВОП	Четырехлетний всеобъемлющий обзор политики в области оперативной деятельности в целях развития в рамках системы Организации Объединенных Наций
ЭСКАТО	Экономическая и социальная комиссия ООН по Азии и Тихому океану
ЮНДАФ	Рамочная программа ООН по оказанию помощи в целях развития
ЮНЕП	Программа ООН по окружающей среде
ЮНЕСКО	Организация Объединенных Наций по вопросам образования, науки и культуры
ЮНИДО	Организация ООН по промышленному развитию
ЮНИСЕФ	Детский фонд ООН
ЮНКТАД	Конференция ООН по торговле и развитию
ЮНОПС	Управление ООН по обслуживанию проектов
ЮНФПА	Фонд ООН в области народонаселения
ЮНЭЙДС	Объединенная программа ООН по ВИЧ/ СПИД
CEDAW	Конвенция о ликвидации всех форм дискриминации в отношении женщин
HRBA	Подход, ориентированный на права человека

ДЕКЛАРАЦИЯ ПРИВЕРЖЕННОСТИ РАМОЧНОЙ ПРОГРАММЕ ПАРТНЕРСТВА В ЦЕЛЯХ РАЗВИТИЯ, КАЗАХСТАН, 2016–2020 ГОДЫ

Ержан Ашикбаев
Вице-министр иностранных дел
Республики Казахстан

Стивен Тулл
Постоянный координатор ООН в
Республике Казахстан

Димитрина Димитрова
Директор Группы технической
поддержки по вопросам достойного
труда и Бюро МОТ для стран Восточной
Европы и Центральной Азии

Элизабет да Коста
И. О. Регионального Представителя
УВКПЧ ООН для Центральной Азии

Александр Голиусов
Директор офиса ЮНЭЙДС
в Казахстане

Юаким Рейтер
Заместитель Генерального секретаря
ЮНКТАД

Стивен Тулл
Постоянный представитель ПРООН
в Республике Казахстан

Властимил Самек
Представитель ДООИ ООН
в Республике Казахстан

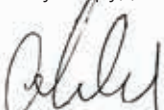
Замира Ешмамбетова
Директор отдела ЕЭК ООН по
техническому сотрудничеству

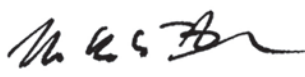
Ян Дусик
Региональный директор
Европейского офиса ЮНЕП

Тициана Бонапаче
Глава Субрегионального
отделения ЭСКАТО
для Северной и Центральной Азии

Сергей Лазарев
Директор Офиса ЮНЕСКО в Алматы/
Представитель в Казахстане,
Кыргызстане и Таджикистане

Николай Ботев
Директор субрегионального офиса
ЮНФПА/Страновой директор в Казахстане

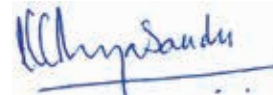
Бернард Дойль
Региональный представитель УВКБ
ООН/Региональный координатор по
Центральной Азии

Юрий Оксамитный
Представитель ЮНИСЕФ в Казахстане

Ольга Мемедович
Глава Бюро региональных программ
ЮНИДО по странам Европы
и Центральной Азии

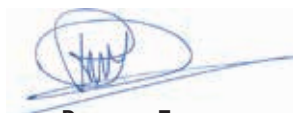
Мадхави Арьябанду
Субрегиональный координатор БСРБ
ООН по странам Центральной Азии
и Кавказа

Ашита Миттал
Региональный представитель УНП
ООН в Центральной Азии

Микко Лайнеджоки
Директор ЮНОПС в Афганистане
Офис операционного хаба

Ричард Диктас
Исполнительный координатор ДООН

Илейн Конкиевич
Представитель «ООН-женщины» в
Центральной Азии

Жужанна Якаб
Директор Европейского
регионального бюро ВОЗ

РЕЗЮМЕ

Рамочная программа партнерства в целях развития (РППР) определяет стратегическое видение и направления деятельности Страновой команды Организации Объединенных Наций (СК ООН) в Казахстане на период 2016–2020 годы и является результатом консультативного процесса с Правительством и другими партнерами. В программе анализируется каким образом система ООН может продолжить наиболее эффективную координацию своей деятельности в соответствии с национальными приоритетами, а также в программе представлен обзор целей и деятельности ООН в Казахстане.

В предстоящие годы ожидаются важные изменения в контексте партнерства между ООН и Республикой Казахстан, на основе уже существующего уникального и прочно установившегося стратегического сотрудничества с Правительством РК. В связи с этим РППР руководствуется стремлениями страны, определенными в стратегии «Казахстан 2050», и другими связанными национальными стратегиями и политиками, такими как новая экономическая политика «Нурлы жол», и формируемыми Целями устойчивого развития (ЦУР) на период после 2015 года. Важно отметить, что между этими стратегиями имеются важные параллели, обеспечивающие видение будущего, которое опирается на основные ценности прав человека, равенства и устойчивости. Кроме того, дополнительными ключевыми ориентирами служат сравнительные преимущества ООН в отношении содействия дальнейшему достижению ощутимого прогресса в реализации этих национальных и глобальных целей.

В соответствии с этим общее видение СК ООН в Казахстане в рамках РППР может быть сформулировано следующим образом:

Развитие нового пути для стратегического партнерства с Казахстаном для реализации видения стратегии «Казахстан 2050» путем построения процветающе-

го, справедливого и инклюзивного общества, укрепления подотчетных и эффективных государственных институтов и содействия усилиям страны в области регионального и международного сотрудничества.

Важно, что система ООН в Казахстане, будь то агентства, представленные в Казахстане или нерезиденты, будет способствовать углублению доверия как основы партнерства с Правительством и гражданским обществом на всех уровнях. Предпринимаемые усилия будут опираться на опыт разных агентств по углублению горизонтальных и вертикальных связей между институтами на национальном и местном уровнях. Особое внимание будет уделяться оказанию содействия Казахстану в потенциальном предложении важных моделей развития для региона и мира, принимая при этом меры в отношении важнейших вызовов в области человеческого развития, которые сохраняются в Казахстане, несмотря на статус страны со средним уровнем доходов.

В рамках трех направлений

- (1) **Сокращение неравенств и улучшение человеческого развития;**
- (2) **Укрепление и повышение инновационной способности государственных институтов;**
- (3) Укрепление международного и регионального

сотрудничества, было определено шесть конечных результатов.

В то же время, присутствуют сквозные вопросы: **подход, основывающийся на правах человека, в особенности в отношении уязвимых групп (люди с ограниченными возможностями; дети и молодежь; люди, живущие с ВИЧ; внутренние и внешние мигранты); укрепление потенциала по мониторингу и оценке; улучшение доказательной базы в целом;** вовлечение молодежи и гендерное равенство с упором на связи между разными сферами.

В рамках РППР, СК ООН будет использовать ряд изменений, внедренных в механизмы координации в последние годы, в частности, связанные с улучшением совместной разработки программ, мониторинга, оценки и отчетности. В то же время, в рамках партнерства основную ответственность и подотчетность за достижение конечных результатов РППР берет на себя Казахстан. Механизмы управления будут обеспечивать, что приоритетные направления деятельности и поддержка СК ООН в достижении конечных результатов РППР реализуются согласованным образом, усиливая возможности для взаимодополняемости между ООН, национальными и международными участниками, сокращая дублирование и обеспечивая конвергенцию поддержки в целевых областях с особым упором на уязвимые группы населения.

В частности, были определены некоторые ключевые стратегии для эффективной реализации РППР, которые будут применяться в ходе всего процесса. Кроме того, СК ООН будет стремиться не только привнести мировые достижения в Казахстан, но и донести миру важные достижения Казахстана.

Таким образом, РППР представляет новые пути для сотрудничества и партнерства с Казахстаном:

- Лучшее применение соответствующего опыта и знаний СК ООН и оказание более последовательных и совместных консультационных услуг в области экономической, социальной и экологической устойчивости, прозрачности и подотчетности государственного управления и регионального сотрудничества. Сюда будет входить приоритетные и более скоординированные совместные усилия по устранению неравенств во всех областях, продвижению концепции «Правительство для народа» посредством программ и проектов и совместная поддержка в реализации целей Казахстана по становлению в качестве регионального лидера.

- Более глубокое взаимодействие с национальными и местными партнерами в целях активного и динамичного мониторинга программ и корректировки курса совместных действий, с учетом меняющегося ландшафта политической экономики в стране и регионе.
- Более компактный комплекс стратегических промежуточных и конечных результатов с более целенаправленным комплексом индикаторов, базовыми и целевыми показателями и усиленным сбором данных и доказательной системой, установленной совместно с ключевыми партнерами.
- Усиление заинтересованности и ответственности Правительства за предлагаемые конечные результаты РППР, включая продвижение финансирования со стороны Правительства и политические обязательства по своевременному выделению ресурсов, желательно на среднесрочный период.
- Соблюдение принципа по достижению больших результатов по меньшему количеству приоритетов, с применением подхода наибольшей эффективности и улучшением бизнес-процессов.
- Укрепление управления знаниями, сотрудничества Восток-Восток/Юг-Юг, трехстороннего сотрудничества и нетворкинга как в пределах страны, так и в более обширном региональном и глобальном контексте.

Система ООН также предлагает значительный потенциал по выстраиванию и расширению стратегического партнерства с национальными и региональными институтами, неправительственными организациями и организациями гражданского общества, аналитическими центрами, научными кругами, СМИ и частным сектором для содействия реализации повестки дня в области развития, задействуя при этом также политическую волю. В частности, СК ООН будет стремиться добиваться более надежных «совместных» подходов и межучрежденческого сотрудничества, применяя наиболее подходящие и оправданные элементы Стандартных оперативных процедур ООН «Единство действий».

В целом, в течение срока действия РППР в период с 2016 по 2020 годы СК ООН будет предлагать более сильную и более стратегическую программу партнерства, которая станет источником инновационных, наиболее актуальных и современных знаний и опыта для реализации ЦУР и национальных стратегий Казахстана.

I. ВВЕДЕНИЕ

1.1. ЦЕЛЬ РППР

Рамочная программа партнерства в целях развития (РППР), Казахстан, 2016–2020 представляет собой программное видение и стратегические рамки для достижения результатов в течение следующих пяти лет, которые согласовываются с национальными приоритетами, представляют основу для укрепления сотрудничества, усиления слаженности и повышения эффективности поддержки со стороны системы ООН. При этом РППР определяет каким образом Страновая команда ООН (СК ООН)¹ будет способствовать достижению целей в области развития, опираясь на анализ, как потребностей страны, так и сравнительных преимуществ ООН.

Поскольку Казахстан является страной с уровнем доходов выше среднего, традиционная модель оказания помощи в целях развития более не применима, в связи с этим традиционные доноры не заинтересованы в финансировании деятельности ООН в области развития в стране. В то же время, СК ООН и Правительство согласны с тем, что еще многое предстоит сделать. Правительство привержено углублению партнерства с системой ООН в стране путем увеличения выделяемых финансовых средств и персонала. Кроме того, СК ООН и Правительство совместно рассматривают наилучшие варианты реализации новой глобальной повестки дня в области развития, которая будет принята государствами-членами в сентябре 2015 г. Таким образом, партнерство ООН в Казахстане на период 2016–2020 гг. будет основываться как на Целях устойчивого развития (ЦУР), так и долгосрочной стратегии «Казахстан 2050», при этом Правительство и общество Казахстана будут играть ведущую роль в продвижении к более инклюзивному, устойчивому и справедливому будущему. Это дает прекрасные возможности для продолжения налаженного стратегического партнерства в контексте стремления к тому, чтобы стать моделью для других

стран со средним уровнем доходов. В этом контексте СК ООН и Правительство Казахстана стремятся к достижению результатов, которые являются стратегическими, конкретными и измеримыми. Особое внимание будет уделяться предоставлению наиболее обоснованных и адаптированных рекомен-

¹ В состав Страновой команды входят следующие постоянные организации, представленные в стране: Международная организация труда (МОТ), Управление Верховного комиссара ООН по правам человека (УВКПЧ ООН), Структура ООН по вопросам гендерного равенства и расширения прав и возможностей женщин (ООН-женщины), Объединенная программа ООН по ВИЧ/СПИД (ЮНЭЙДС), Программа развития ООН (ПРООН), Департамент общественной информации ООН (ДОИ ООН), Департамент ООН по вопросам охраны и безопасности (ДВОБ ООН), Экономическая и социальная комиссия ООН по Азии и Тихому океану (ЭСКАТО), Организация Объединенных Наций по вопросам образования, науки и культуры (ЮНЕСКО), Фонд ООН в области народонаселения (ЮНФПА), Управление Верховного комиссара ООН по делам беженцев (УВКБ ООН), Детский фонд ООН (ЮНИСЕФ), Управление ООН по уменьшению риска бедствий (УУРБ ООН), Управление ООН по координации гуманитарных вопросов (УКГВ ООН), Управление ООН по наркотикам и преступности (УНП ООН), Региональный центр ООН по превентивной дипломатии в Центральной Азии (РЦПДЦА), Добровольцы ООН (ДОООН) и Всемирная организация здравоохранения (ВОЗ). Международная организация по миграции (МОМ) и Всемирный банк являются приглашенными членами Страновой команды.

даций по выработке политики и возможных вариантов по инновациям и расширению масштабов успешных мероприятий, реализованных в рамках пилотных проектов, а также мер, направленных на укрепление реализации существующих стратегий и планов.

Как отмечалось ранее, РППР является коллективным и комплексным ответом на амбициозные национальные приоритеты, изложенные в долгосрочной стратегии развития «Казахстан 2050: новый политический курс состоявшегося государства». Эти приоритеты направлены на вхождение Казахстана в число 30-ти самых развитых стран мира и достижение улучшения качества жизни, комфортной и безопасной. Они охватывают семь приоритетных направлений: (1) человеческое развитие; (2) энергетика; (3) зеленый рост; (4) урбанизация/региональное развитие и децентрализация; (5) наукоёмкая экономика; (6) глобальная и региональная интеграция; (7) институты.

В частности, к 2050 г. Казахстан стремится внедрить стандарты качества жизни, эквивалентные ключевым показателям, применяемым в развитых странах Организации экономического сотрудничества и развития (ОЭСР); достичь устойчивого ежегодного экономического роста на уровне 4% и обеспечить вклад малого и среднего бизнеса в валовой внутренний продукт (ВВП), по крайней мере, на уровне 50%, что приведет к существенному увеличению размера среднего класса, а производительность труда также вырастет в пять раз.

РППР также отражает стремления формируемых ЦУР на период после 2015 г., которые основываются на Целях развития тысячелетия (ЦРТ) и более обширной Декларации тысячелетия, и которые объединяют усилия по продвижению социальных, экономических и экологических аспектов устойчивого развития. В докладе Генерального секретаря ООН на 69-й сессии Генеральной Ассамблеи ООН говорится, что повестка дня устойчивого развития на период после 2015 г., будет включать «шесть основных элементов: а) достоинство: покончить с бедностью и бороться с неравенством; б) люди: обеспечить здоровую жизнь, знания и участие женщин и детей; в) благосостояние: стать сильной, инклюзивной и способной к трансформации экономикой; г) планета: защитить наши экосистемы для всех обществ и детей; е) справедливость: обеспечить продвижение безопасного и мирного общества и сильных институтов, ф) партнерство: активизировать глобальную солидарность в целях устойчивого развития». Таким образом, в глобальной повестке пост-2015 и стратегией «Казахстан 2050» есть важные парал-

лели: **видение будущего, которое основывается на ключевых ценностях прав человека, равенства и устойчивости.**

Кроме того, РППР следует выводам механизмов ООН по обеспечению прав человека, в том числе Универсального периодического обзора (УПО) за октябрь 2014 г. и недавних обзоров, подготовленных договорными органами ООН, и рекомендаций Специальных процедур Совета ООН по правам человека. Она также согласуется с продолжением участия Казахстана в этих механизмах в качестве члена Совета по правам человека.²

В свою очередь, СК ООН пересматривает свою роль в Казахстане в свете амбициозного видения стратегии «Казахстан 2050», оставаясь при этом ценным и заслуживающим доверия партнером Правительства, способным мобилизовать лучшие ресурсы по различным и взаимодополняющим направлениям знаний и опыта. В связи с этим СК ООН стремится к:

- Достижению будущего со здоровым и способным населением, зеленой экономикой, процветающим бизнесом и гарантированными правами для всех, посредством экономической, социальной и политической модернизации
- Построению инклюзивного общества путем защиты и продвижения прав и благосостояния всех людей, особенно наиболее уязвимых групп и людей, подвергающихся риску
- Развитию потенциала заинтересованных сторон на всех уровнях в целях укрепления подотчетности за обеспечение равных прав для всех
- Продвижению многостороннего и регионально-сотрудничества, особенно в сферах гуманитарной помощи и помощи в целях развития

Кроме того, ООН ставит перед собой цель обеспечить дополнительный импульс в развитие Казахстана в реализации видения децентрализации и политической либерализации, строящихся на эффективности и подотчетности государственных служащих, работающих на местном уровне. В целом, основной упор будет делаться на позитивные изменения в Казахстане, оказывая содействие в том, чтобы страна стала моделью работы ООН в странах со средним уровнем доходов, предлагая возможности для решения сложных задач в достижении устойчивого развития.

2 В 2014 г. в Казахстан приезжал Специальный докладчик по свободе религии или убеждений и Специальный докладчик по современным формам рабства, его причин и последствий; Казахстаном был представлен второй периодический доклад в Комитет по правам человека и информация для второго УПО.

В соответствии со всем этим общее видение СК ООН в Казахстане в рамках РППР может быть сформулировано следующим образом:

Развитие нового пути для стратегического партнерства с Казахстаном для реализации видения стратегии «Казахстан 2050» путем построения процветающего, справедливого и инклюзивного общества, укрепления подотчетных и эффективных государственных институтов и содействия усилиям страны в области регионального и международного сотрудничества

Видение РППР более подробно прорабатывается в Разделе 1.3 и по всему тексту документа. В соответствии с этим видением оказание содействия Казахстану в сокращении основных неравенств в целях расширения справедливого человеческого развития, особенно среди уязвимых групп населения,³ является одним из основных направлений и, в частности, отражает существующие сложные задачи в области развития в Казахстане и странах, подобных ему.

Обзор действующей Рамочной программы ООН по оказанию помощи в целях развития на 2010–2015 годы (ЮНДАФ), в рамках анализа ситуации страны, проводимого ООН (см. также Раздел 1.3), позволили выявить различные сильные стороны процесса, а также сохраняющиеся вызовы для улучшения сотрудничества в целях развития. Действующая ЮНДАФ показала высокий уровень партнерства и возможность реализации различных инициатив для оказания содействия Казахстану в его развитии. Существенные достижения отмечались во всех трех приоритетных сферах (экономическое и социальное благополучие, устойчивость окружающей среды и эффективное государственное управление), в том числе:

- Совместная программа ООН с участием четырех агентств⁴ в целях повышения безопасности человека на территории бывшего ядерного полигона в Семипалатинске. Она дала начало новым

совместным программам в Кызылорде по улучшению качества жизни путем внедрения инновационных подходов в оказании услуг, в том числе наиболее уязвимым группам населения (шесть агентств⁵), и в Мангистау по расширению возможностей для устойчивого развития и социально-экономической модернизации (семь агентств⁶).

- Создание регионального хаба в сфере государственной службы, базирующегося в Казахстане, с участием 29 стран.
- Укрепление системы здравоохранения, что приведет к сокращению детской и материнской смертности, снижению уровня заболеваемости туберкулезом, уменьшению распространения ВИЧ-инфекции и решению проблем неравенства в сфере охраны здоровья. В частности, наблюдается резкое снижение показателя передачи ВИЧ инфекции от матери ребенку с 9,5% в 2006 году до 1,8% в 2014 году.
- Укрепление политики и программ в целях защиты и продвижения прав женщин в рамках Национальной стратегии гендерного равенства.
- Экспертная помощь в рамках национальных программ по зеленой экономике и экологической устойчивости. СК ООН оказала содействие в продвижении политики и практики в стране в области сохранения биоразнообразия, борьбы с деградацией земель и внедрения адаптации к изменению климата в сельском хозяйстве. Согласно оценкам проектов Глобального экологического фонда (ГЭФ) национальные и местные партнеры признают, что благодаря демонстрационным проектам в области энергоэффективного жилья, современного освещения и «зеленого» общественного транспорта СК ООН стоит в первых рядах в деле продвижения энергоэффективных технологий и решений в области устойчивого транспорта. Основным уроком, полученный в этой сфере, состоит в том, что для расширения масштабов и достижения устойчивости необходимо передавать знания и потенциал национальным и местным партнерам, как в государственном, так и негосударственном секторе.
- Экспертная помощь и содействие в целях модернизации государственных услуг путем оказания поддержки по разработке системы оценки государственного управления, наряду с модернизацией системы юстиции и правовых систем путем продвижения альтернативных путей отправления правосудия, особенно для уязвимых групп (например, посредством медиации и правовой помощи).

3 Определены в рамках консультаций по повестке пост-2015 как люди с ограниченными возможностями; дети и молодежь, в том числе сироты и маргинализованная молодежь; женщины; люди, живущие с ВИЧ; внутренние и внешние мигранты.

4 ПРООН, ЮНФПА, ЮНИСЕФ и ДОООН

5 ПРООН, ЮНФПА, ЮНИСЕФ, ВОЗ, ЮНЕСКО и ООН-Женщины

6 ПРООН, ЮНФПА, ЮНИСЕФ, ВОЗ, ЮНЕСКО, ООН-женщины и УВКБ ООН

- Укрепление политики и программ по решению вопросов, связанных с правами мигрантов, жертв торговли людьми и других уязвимых групп населения, в том числе лиц, ищущих убежища, беженцев и лиц без гражданства.

В то же время ожидается, что некоторые ключевые задачи ЮНДАФ не будут достигнуты к концу срока действия нынешней ЮНДАФ, при этом 14 из 124 показателей требуют дальнейшего внимания. Кроме того, было выявлено, что данные по 47 показателям, т. е. около 40 % всех показателей, недостаточны, что свидетельствует как о проблемах с управлением информацией, так и об острой необходимости сокращения количества оцениваемых показателей.

Основные вызовы по реализации ЮНДАФ на 2010–2015 гг. в основном были связаны с мониторингом и оценкой в связи с тем, что таблица результатов считалась разовым продуктом, необходимым для планирования и отчетности, но не столь важным для повседневного управления программой. Кроме того, роли и обязанности по мониторингу и представлению отчетности по результатам ЮНДАФ не были четко определены, в связи с чем, были не совсем функциональны.

В рамках РППР СК ООН представит некоторые изменения в механизмах координации, апробиро-

ванные в последние несколько лет, в частности, связанные с улучшением совместной разработки программ, мониторинга, оценки и отчетности. Например, таблица результатов и ресурсов РППР будет использоваться в качестве инструмента для реализации соответствующих программ агентств ООН, а также для непрерывного и динамичного мониторинга ключевых данных доказательной базы, показателей и индикаторов.

В то же время власти Казахстана берут на себя основную ответственность и подотчетность за достижение конечных результатов РППР в рамках партнерств (см. также Раздел 1.4). Тем не менее, стратегии и ожидаемые результаты данной РППР могут быть достигнуты только в результате взаимной приверженности в равной мере Правительства, агентств ООН, гражданского общества и международных партнеров. Механизмы управления (см. также Раздел IV) будут обеспечивать последовательность реализации на практике приоритетных направлений и поддержки со стороны СК ООН с тем, чтобы (1) расширить возможности для совместной разработки программ и взаимодополняемости между агентствами ООН, национальными и международными институтами, (2) сокращать дублирование и (3) обеспечивать конвергенцию поддержки в намеченных областях, обращая особое внимание на уязвимые группы населения.

1.2. КОНТЕКСТ РАЗВИТИЯ В КАЗАХСТАНЕ

Казахстан добился значительных успехов в течение переходного периода с 1991 г., при этом ВВП на душу населения вырос с 1468,7 долл. США в 1998 г. до почти 13611,5 долл. США в 2013 г., в результате чего он стал считаться страной с уровнем доходов выше среднего, как отмечается также в Разделе 1.1. Во многом этот прогресс стал возможен благодаря богатым природным ресурсам, а также многолетнему росту цен на нефть в сочетании с разумным макроэкономическим управлением.

Однако социальные и региональные различия усиливаются, цены на нефть падают, и необходимы более гибкие политики развития. Казахстан принял на себя обязательства по достижению высоких стандартов, касающихся основополагающих прав и свобод, и они нуждаются в соответствующем внимании при реализации.

В ноябре 2014 г. Президентом Казахстана была представлена новая национальная экономическая политика «Нурлы жол». Политика рассчитана на трехлетний период (2015–2017 гг.), в течение которого ежегодно из Национального фонда будет выделяться по 3 млрд. долларов на реализацию социальных и экономических мер с целью минимизации риска экономического и финансового кризиса, который уже ощущается в регионе. В соответствии с планом реализации «Нурлы жол» средства будут направлены на финансирование инфраструктурных проектов, а также развитие малого и среднего бизнеса и другие инициативы, направленные на создание достойных рабочих мест для всех, особенно для уязвимых групп населения.

В ходе национальных консультаций по повестке дня на период после 2015 г. подчеркивалась необходимость продолжения усилий по достижению невыполненных задач ЦРТ, в том числе целей в области охраны здоровья и экологической устойчивости, а также целей, связанных с сокращением бедности, образованием и гендерным равенством. Две тысячи представителей государственного сектора, гражданского общества, частного сектора, профсоюзов, научных кругов, молодежи, местных сообществ и уязвимых групп, принявших участие в консультациях, сошлись во мнении, что ЦРТ, и далее – ЦУР, сохраняют свою актуальность, особенно в части растущего стремления к сокращению неравенств. В целом, среди наиболее отмечаемых вызовов в стране в области развития отмечались охрана окружающей среды, охрана здоровья, поддержание мира и без-

опасности. Также подчеркивались такие области как инфраструктура, зеленая экономика, эффективное государственное управление, развитие на местном уровне, образование, гендер, культура и вопросы, связанные с благосостоянием и уровнем профессионализма молодежи. Таким образом, инклюзивное социальное развитие, равноправное экономическое развитие, эффективное государственное управление, устойчивость окружающей среды, мир и безопасность являются направлениями, которые охватывают различные критически важные вызовы в области развития, отражающие мнение различных заинтересованных сторон.

С точки зрения прогресса в достижении ЦРТ, Казахстан достиг большинства национальных задач ЦРТ, а по некоторым добился даже большего, в частности, по снижению общих показателей бедности. За последние 5 лет страна также добилась значительного прогресса в укреплении системы первичной медико-санитарной помощи. Был снижен уровень детской и материнской смертности и будут достигнуты ЦРТ 4 и 5. Согласно официальным статистическим данным показатель материнской смертности снизился почти в 6 раз, с 75,8 на 100 тыс. живорождений в 1990 г. до 12,6 в 2013 г. Однако, несмотря на этот прогресс, уровень материнской смертности по-прежнему выше, чем в других странах со средним уровнем доходов со схожим уровнем социально-экономического развития. Задача 5В ЦРТ – всеобщий доступ к услугам репродуктивного здоровья – еще не достигнута и требует дальнейших согласованных действий. Несмотря на то, что индекс развития человеческого потенциала (ИРЧП) в Казахстане остается на высоком уровне (0,757 в 2013 г.), ИРЧП, скорректированный с учетом неравенства, составляет 0,667, в результате чего Казахстан оказался ниже стран с высоким уровнем человеческого развития. Между тем, анализ ИРЧП в разрезе многомерной бедности (ИМБ) также говорит о том, что бедные сталкиваются с серьезным риском впасть в нищету в результате неравенств в области охраны здоровья, образования и уровня жизни.

Все еще имеют место значительные недочеты в выполнении задач по существенному сокращению выбросов парниковых газов и противодействию распространению ВИЧ/СПИДа и туберкулеза. Основные вызовы также сохраняются в обеспечении действительно инклюзивного развития, в частности, с точки зрения преодоления растущих региональных и социальных неравенств. Гендер и инвалидность также по-прежнему являются актуальными вопросами равенства.

В целом, результаты мероприятий по охране здоровья отстают от темпов экономического развития в Казахстане. Показатель по ожидаемой продолжительности жизни при рождении в 2013 году составил 70,45 лет для обоих полов, что ниже показателя ряда стран, имеющих схожие показатели по экономическому развитию. Казахстан является одной из 18 стран мира с высокой нагрузкой по туберкулезу с множественной лекарственной устойчивостью, ежегодное число случаев туберкулеза с множественной лекарственной устойчивостью составляет 5 000 из общего количества 19 000 случаев. Распространение неинфекционных заболеваний наносит существенный урон обществу и экономике страны: 84 % смертей приходится на неинфекционные заболевания, а вероятность смерти в возрасте от 30 до 70 лет от основных неинфекционных заболеваний (сердечно-сосудистые заболевания, рак, хронические заболевания дыхательной системы, диабет) составляет 34 %. Причиной смертности и заболеваемости неинфекционными заболеваниями являются четыре ключевых фактора риска: табак, алкоголь, питание и физическая активность. Несмотря на то, что в 2007 г. Казахстан ратифицировал Рамочную конвенцию по борьбе против табака и приступает к принятию ряда мер по борьбе с ним, на практике наблюдаются низкие темпы реализации. Через систему ООН имеется доступ к многоотраслевому па-

кету мер и международного передового опыта по решению проблем питания и низкой физической активности как факторов риска неинфекционных заболеваний. Тем временем, Правительство привержено целям дальнейшего снижения уровня младенческой и детской смертности, которые намного превышают уровни, наблюдаемые в развитых странах.

За последние два десятилетия Казахстан достиг значительного прогресса в обеспечении гендерного равенства и расширении прав и возможностей женщин, и продолжает уделять этой цели важное внимание. Однако, Комитетом по искоренению всех форм дискриминации в отношении женщин была выражена обеспокоенность в отношении сохранения патриархальных отношений и глубоко укоренившихся стереотипов в отношении ролей и обязанностей женщин и мужчин в семье и обществе. Несмотря на устойчивое повышение с середины 2000-х гг. международных индексов по гендерному равенству и расширению прав и возможностей женщин в Казахстане, сохраняются препятствия для реализации этого на практике вследствие отсутствия адекватных и эффективных механизмов. Например, в настоящее время в национальных статистических данных указывается количество преступлений, совершаемых против мужчин и женщин, но без разбивки по форме насилия.

Кроме того, несмотря на принятие Закона о государственных гарантиях равных прав и возможностей для мужчин и женщин, не были введены специальные временные меры по увеличению и поддержанию высокого уровня участия женщин в законодательных и исполнительных органах. Согласно данным Агентства по делам государственной службы, женщины составляют лишь 10 % в общем числе политических государственных служащих и 15 % политических назначений (Корпус А); в резерве Корпуса А доля женщин составляет лишь 16,4 %. При этом доля женщин в Корпусе Б (административные государственные служащие) составляет 54,9 %. Несмотря на то, что число женщин в Парламенте в целом выросло, в последние годы число женщин в составе Сената сократилось в два раза, составляя в настоящее время лишь 6,4 %. Кроме того, законодательная база по гендерному равенству не содержит комплексного юридического определения прямой или косвенной дискриминации в общественной и частной сферах.

Вопросы молодежи также требуют особого внимания. В Концепции государственной молодежной политики определены соответствующие угрозы и риски, такие как давление на традиционные системы ценностей, патерналистские настроения, социальный инфантилизм, культ потребления и рискован-

ный/нездоровый образ жизни, особенно в отношении ВИЧ, инфекций, передающихся половым путем и неинфекционных заболеваний. Высокий процент самоубийств среди подростков и молодежи, а также высокий уровень травматизма требуют принятия комплексных мер реагирования и исследований для выявления социально-экономической связи с психическим здоровьем. Учитывая усиление тенденций по переезду населения из села в город, молодые женщины и мужчины в Казахстане должны иметь доступ к профессиональному образованию и другим центрам развития навыков для получения навыков, востребованных на рынке труда.

В то же время Казахстан добился практически всеобщего охвата на уровне начального и среднего образования, и Правительство страны намерено продолжать инвестиции в развитие дошкольного и школьного образования. К ключевым нерешенным задачам относятся качество образования, различия между городом и селом, доступ к образованию детей родителей, не имеющих необходимых документов (лица, ищущие убежища, и лица без документов, подвергающиеся риску безгражданства); выявление и охват детей, не посещающих школу, и адекватность образования с учетом нынешних и будущих потребностей общества наряду с продвижением равных возможностей. Техниче-

ское и профессиональное образование в особенности требуют модернизации для соответствия современному рынку и будущему, предусматриваемому Правительством. Несмотря на отсутствие очевидных неравенств в отношении доступа к образованию, тем не менее, гендерное образование остается проблемным вопросом, учитывая отсутствие обязательных курсов по правам женщин и гендерному равенству в учебных программах средних школ и высших учебных заведений. Воспринимаемое отсутствие гендерной чувствительности в школьных учебных программах и учебниках также усугубляет гендерные стереотипы, которые влияют на сегрегацию на рынке труда.

Тем временем, Специальный докладчик ООН по праву на образование особо подчеркивал необходимость продолжать инвестиции в многоязычное образование, интеграцию лиц с ограниченными возможностями в массовое образование и улучшение доступа мигрантов и беженцев к образованию.⁷ Другими сферами, требующими внимания, являются жизненные навыки, такие как знания в вопросах репродуктивного здоровья, а также управление рисками и умение владеть собой для того, чтобы выжить во все более сложном и взаимосвязанном мире.

Говоря о справедливом экономическом развитии, нужно отметить рост уровня экономической активности с 66,0 % в 2000 г. до 70,7 % в 2014 г. при снижении уровня безработицы с 12,8 % до 5,0 %. Доля женщин в маргинализованных и уязвимых секторах экономики, однако, гораздо выше доли мужчин. Сохраняется необходимость устойчивого учета гендерных вопросов в национальном планировании и бюджетировании, особенно в сокращении гендерного разрыва по оплате труда. По данным Комитета по статистике, в Казахстане соотношение среднемесячной заработной платы женщин и мужчин в 2014 году составило 67,0 %. Однако профессиональная сегрегация на рынке труда между женщинами и мужчинами также влияет на разрыв в заработной плате, и женщины по-прежнему работают в относительно низкооплачиваемых сферах.

Кроме того, каждый третий человек, классифицируемый в качестве самозанятого, проживает в сельской местности и работает на личном подсобном хозяйстве. В свою очередь, это связано с недостаточной диверсифицированностью экономики и недостатком возможностей для получения достойной работы, особенно в несырьевых или несельскохозяйственных отраслях в сельских районах.

Мигранты и де факто лица без гражданства часто сталкиваются с различными нарушениями прав в связи со своим незаконным статусом, в том числе дискриминацией, отказом в доступе к базовому образованию, социальным и медицинским услугам, и достойным условиям труда. В 2014 году доля домашних хозяйств, имеющих детей в возрасте до 16 лет, со среднедушевым доходом, использованным на потребление в месяц до 20 тыс. тенге составила 14,3 %; уровень благосостояния детей существенно отличается в разных регионах страны. Концентрация бедности наблюдается в больших семьях с маленькими детьми и в неполных семьях.

Правительством неоднократно отмечалась в стратегических документах готовность принять передовые международные практики в области государственного управления, в том числе в таких сферах как обеспечение подотчетности, борьба с коррупцией, прозрачность и верховенство закона. Несмотря на это, фактическая эффективность государственных институтов и Правительства не отвечает в полном объеме международным стандартам. Институциональная реформа выделена в качестве приоритета в стратегии «Казахстан 2050», некоторые реформы уже реализуются. Однако, как свидетельствуют международные оценки, проведенные Назарбаев Университетом, ОЭСР и другими организациями, в целом эффективность и качество деятельности правительства и государственных услуг значительно ниже стандартов ОЭСР, и имеют такие недостатки как чрезмерный бюрократизм и непрозрачность. Учитывая цели страны по вхождению в число 30 наиболее развитых стран мира, Казахстану необходимо будет приложить значительные усилия для трансформации всех государственных служб в прозрачные, эффективные и ответственные учреждения, которые служат удовлетворению потребностей всех людей.

Казахстаном было ратифицировано большинство основных договоров ООН по правам человека.⁸

⁷ Доклад Специального докладчика по праву на образование Кишоре Сингха А/НRC/20/21/Add.1.

⁸ Казахстан не является участником Факультативного протокола к Международному пакту об экономических, социальных и культурных правах (ФП-МПЭСКП) (только подписание в 2010 г.); Второго Факультативного протокола к Международному пакту о гражданских и политических правах (МПГПП-ФП2); Международной конвенции о защите прав всех трудящихся-мигрантов и членов их семей (МКПТМ); Третьего Факультативного протокола к Конвенции о правах ребенка (КПР); Конвенции о правах инвалидов (КПИ) (только подписание в 2008 г.) или Факультативного протокола к КПИ (ФП-КПИ, только подписание в 2008 г.); Конвенции о статусе апатридов 1954 г. или Конвенции о сокращении безгражданства 1961 г.

Правительством также было принято несколько соответствующих политических документов и планов действий, в том числе Национальный план действий в области прав человека на 2009–2012 гг., Концепция правовой политики на 2010–2020 гг., Стратегия гендерного равенства на 2006–2016 гг., Концепция развития системы ювенальной юстиции и государственные программы по таким вопросам как борьба с коррупцией и транснациональной организованной преступностью, развитие гражданского общества и охрана национального наследия. Кроме того, Правительством было инициировано несколько планов действий по реализации рекомендаций механизмов ООН в области прав человека и было выражено намерение разработать новый План действий в области прав человека.

Тем не менее, для эффективной реализации верховенства закона необходимо дальнейшее укрепление, а также исполнение обязательств страны в рамках различных механизмов защиты прав человека, в том числе рекомендаций УПО, договорных органов и Специальных процедур. Вопросы, которые, как считается, все еще требуют особого внимания, включают независимость судов и Омбудсмена, свободу выражения, свободу мирных собраний, свободу вероисповедания, борьбу с пытками и отмену смертной казни.

Между тем, как часть советского наследия Казахстан унаследовал сложные экологические проблемы, в том числе нерациональное использование воды, деградация сельскохозяйственных земель, ухудшение экосистем и низкая энергоэффективность в промышленности и жилищном хозяйстве. К 2030 г. прогнозируется, что дефицит воды на нужды народного хозяйства составит 14 млрд. м³, или треть от нынешнего водопритока. Отсутствие долгосрочной стратегии по управлению природными ресурсами (УПР) способствовало неэффективности планирования и управления особо охраняемыми природными территориями, увеличению незаконной заготовки и использования природных ресурсов (например, браконьерства, незаконной вырубке, чрезмерному выпасу, сбору недревесной продукции леса) и неэффективности стратегии землепользования (что приводит к деградации и засолению почв). Казахстан испытывает значительные проблемы из-за устаревших систем водоснабжения и канализации, потребления воды, повторного использования и утилизации, а также загрязнения воды.

Поиск правильного баланса между традиционными и «зелеными» стратегиями по-прежнему является сложной задачей. Несмотря на попытки Правительства обеспечить такой баланс в двух ключевых

документах – «Казахстан 2050» и Концепция перехода Республики Казахстан к зеленой экономике – сохраняются значительные пробелы в разработке нормативно-правовой базы, механизмах координации и реализации и финансовых инструментах. Казахстан также подвержен стихийным бедствиям, включая наводнения, землетрясения, ураганы, оползни и обрушения склонов, эпидемии заболеваний, экстремальные температуры и лесные пожары. Однако, планы противодействия на национальном и местном уровне либо устарели, либо отсутствуют вообще, в связи с чем управление рисками требует усиления на всех уровнях.

Кроме того, загрязнение окружающей среды оказывает разрушительное воздействие на здоровье населения в Казахстане; по оценкам около 40 тыс. детей в возрасте до 10 лет страдают от неврологических заболеваний в результате отравлений свинцом.⁹ В отсутствие комплексного управления отходами, практически все объемы твердых бытовых отходов хранятся на неконтролируемых свалках. Для решения этих сложных проблем Правительством была принята Концепция по переходу Республики Казахстан к зеленой экономике и соответствующее национальное законодательство.

И, наконец, Казахстан ставит перед собой цели по укреплению своей лидерской роли на региональном и международном уровне. В связи с этим им было предпринято несколько важных инициатив, включая диалог G-GLOBAL в целях содействия приспособления к новому многополярному мировому порядку и подготовки планов по предотвращению будущих глобальных кризисов. Подобным образом, с 1992 г. Казахстаном проводится Совещание по взаимодействию и мерам доверия в Азии (СВМДА) в качестве эффективного многонационального форума по укреплению сотрудничества и продвижения мира и безопасности; имеются планы по трансформированию СВМДА в Организацию по безопасности и развитию в Азии для дальнейшего укрепления архитектуры безопасности в регионе. Выделение Казахстаном национальной, региональной и глобальной безопасности в качестве приоритетов подкрепляется его соавторством в Резолюции Совета безопасности ООН в отношении иностранных боевиков-террористов. Впервые страна также является кандидатом в непостоянные члены Совета безопасности в 2017–2018 гг.

Дальновидное продвижение ядерного разоружения, нераспространения ядерного оружия и ядерной безопасности является особым приоритетом во внешней политике Казахстана. Казахстан являлся одним из ключевых сподвижников Договора

о зоне, свободной от ядерного оружия, в Центральной Азии (Семипалатинский договор) и запустил Проект АТОМ («Отмена испытаний – наша миссия»), который стал глобальной кампанией просвещения об опасностях ядерных испытаний.

Внутрирегиональная торговля стала еще одним движущим фактором активизации регионального сотрудничества; был достигнут быстрый рост в экономических связях с некоторыми крупными соседями, в частности, Китаем и Российской Федерацией, а также с международными игроками (Европейским Союзом, США). С 2010 г. Казахстан является участником соглашения о Таможенном союзе с Российской Федерацией и Беларусью и стремится к дальнейшей интеграции с этими странами и Арменией, которая вступила в союз в 2015 г., в рамках Единого экономического пространства (ЕЭП), направленного на обеспечение свободного перемещения людей, товаров, услуг и капитала. Казахстан также находится на заключительном этапе переговоров по вступлению во Всемирную торговую организацию (ВТО).

В рамках своих обязательств по содействию в подготовке новой глобальной дорожной карты для развивающихся стран, не имеющих выхода к морю, Казахстан также достиг значительного прогресса в улучшении инфраструктуры и расширении вариантов транзита, например, посредством строительства казахстанского участка международного транзитного коридора Западная Европа-Западный Китай и строительства новых железнодорожных дорог в Иран и Персидский залив.

Правительство планирует создать собственное агентство по координации международного развития, которое будет известно как KazAID. Казахстан также предложил создать в Алматы региональный многосторонний дипломатический хаб для координации гуманитарной деятельности и деятельности в области развития в Центральной Азии. При поддержке ООН, Казахстан также запускает проект по установке систем биогаза в девяти малых островных развивающихся государствах Тихого океана и подготовке учебной программы в нефтегазовой, сельскохозяйственной и медицинской сферах в Африке и Океании.

Кроме того, Казахстан занимает прочное место в международной архитектуре в области здравоохранения, будучи страной, где будет находиться Центр ВОЗ по первичной медико-санитарной помо-

⁹ Министерство охраны окружающей среды, Концепция по переходу Республики Казахстан к зеленой экономике. Астана, 2013 г.

щи для региона Европы (в г. Алматы). Это обеспечит наличие необходимой экспертной поддержки для реформирования и модернизации сектора здравоохранения в европейском регионе. Уже сегодня в Казахстане действуют Региональный центр ООН по реагированию на стихийные бедствия и снижению их риска и Центральноазиатский региональный информационный координационный центр по борьбе с незаконным оборотом наркотических средств (ЦАРИКЦ).

Правительство председательствует в региональном консультативном процессе по защите беженцев и международной миграции (алматинский процесс). Государства, участвующие в алматинском процессе, тесно сотрудничают друг с другом в целях решения проблем в области миграции, вытекающих из социально-экономических неравенств, экологических факторов, конфликтов и уязвимых границ между соседними странами в целях обеспечения стабильности, процветания и безопасности в регионе.

И, наконец, Казахстан принимает усилия по укреплению культуры толерантности и уважения, о чем свидетельствует проведение в Казахстане Съезда лидеров мировых и традиционных религий в 2015 г. и инициирование объявления 2013–2022 гг. в качестве Международного десятилетия сближения культур.

1.3. СОВМЕСТНАЯ РАЗРАБОТКА РППР

В течение почти 23 лет Казахстан является активным и конструктивным членом ООН, которого отличает постоянное стремление к достижению баланса между своими национальными интересами и сотрудничеством с другими государствами-членами ООН. В течение примерного такого же срока СК ООН работает в стране в тесном сотрудничестве с национальными партнерами, в том числе с коммерческими и некоммерческими организациями гражданского общества, с тем, чтобы обеспечить соответствие усилий системы ООН национальным приоритетам. Укрепление сотрудничества между агентствами, входящими в страновую команду ООН, обеспечило улучшение формулировки совместных целей, скоординированность и синхронизированность действий в основных тематических направлениях, таких как права человека и верховенство закона, охрана здоровья, миграция, гендер и молодежь.

РППР является возможностью для внесения стратегического вклада в достижение национальных приоритетов в области развития, опираясь на коллективные сильные стороны всех агентств ООН, работающих в Казахстане. Хороший пример та-

кой совместной работы, как в рамках СК ООН, так и с Правительством, отражается в совместных программах ООН и Правительства, начатых в Восточном Казахстане и продолжившихся в Кызылординской и Мангистауской областях (см. также Раздел 1.1). Эти программы показывают, как стратегия «Казахстан 2050» может быть переведена в местные повестки дня, для которых хорошо подходят совместные программы ООН. В то же время, стратегия «Казахстан 2050» положила начало новым гарантиям в области социальной защиты и здравоохранения с упором на личную ответственность; это открывает возможности для укрепления успехов Правительства в таких областях как дальнейшее снижение уровня младенческой, детской и материнской смертности. Кроме того, СК ООН также стремится гармонизировать совместные программы и портфели проектов отдельных агентств, а также оказать поддержку в реализации экономической политики «Нурлы жол», предлагая инновационную политику и демонстрируя при этом прорывы в обеспечении занятости, создании рабочих мест и социальной защите.

В целом, развитие Казахстана в качестве партнера, донора и региональной державы нового типа для всей системы ООН в стране по-прежнему обуславливает уникальность взаимоотношений между Правительством страны и СК ООН. В свою очередь, как отмечается в Разделе 1.1, существует огромный потенциал в работе сообща и партнерстве в целом для того, чтобы представить новую модель авторитетным странам региона и новые типы доноров международному сообществу.

РППР не только обеспечивает рамки для будущего сотрудничества, но и также является результатом консультативного, всеобъемлющего и динамичного процесса установления стратегических приоритетов, опираясь на нынешнюю и недавно проведенную работу СК ООН и непрерывный диалог с Правительством. Процесс РППР эффективно начался с национальных консультаций по глобальной повестке устойчивого развития пост-2015, состоявшихся в период с октября 2012 г. по март 2013 г. Анализ ситуации в стране, подготовленный СК ООН в середине 2014 г., помог далее определить ключевые обеспокоенности и вопросы в области развития, где система ООН может предложить сравнительные преимущества в условиях страны со средним уровнем доходов и где последовательная программная поддержка и сотрудничество могут обеспечить наибольшие результаты. Важно отметить, что Правительство принимало участие в совещании по планированию стратегических целей в ок-

тябре 2014 г., которое положило начало разработке РППР на 2016–2020 гг.

Потенциал для долгосрочного воздействия на национальные цели и приоритеты имел первостепенное значение при определении выбора общих проблем, как имеющий влияние на достижение целей повестки пост-2015. Возможности для укрепления, как национального потенциала, так и международного сотрудничества, для использования опыта, накопленного в ходе текущего цикла ЮНДАФ, в частности, в том числе необходимость более стратегической направленности и усиления контроля, также были ключевыми критериями при выборе таких вопросов.

Опираясь на видение СК ООН, представленное в Разделе 1.1, общими направлениями РППР являются:

- Сокращение неравенств и улучшение человеческого развития
- Укрепление и повышение инновационной способности государственных институтов
- Укрепление международного и регионального сотрудничества

Всего в рамках трех направлений было утверждено 6 конечных результатов. В то же время, в рамках этих стратегических приоритетных сфер присутствуют пересекающиеся вопросы и подчеркиваются взаимосвязи между областями: (1) подход, ориентированный на права человека, в частности, уязвимых групп населения, отмеченных ранее; (2) целенаправленное укрепление потенциала в области мониторинга и оценки; (3) улучшение доказательной базы в целом; (4) вовлечение молодежи; (5) гендерное равенство.

Для РППР также был полезным ряд консультаций с национальными партнерами в целях обеспечения качества документа перед завершением работы над ним в марте 2015 г., однако следует отметить, что РППР является живым документом, достаточно гибким для того, чтобы реагировать на меняющиеся социально-экономические условия в Казахстане. Как отмечается в Разделе 1.1 и уточняется ниже, РППР, прежде всего, обеспечивает возможности для укрепления руководящей роли страны, повышения заинтересованности, ответственности и подотчетности за цели в области развития, при этом СК ООН остаётся активным, скоординированным и отзывчивым партнером народа и Правительства Казахстана.

1.4 ЦЕННОСТИ И ПРИНЦИПЫ ПАРТНЕРСТВА

Вариант сотрудничества в рамках партнерства становится все более привлекательным для стран со средним уровнем доходов во всем мире и, в частности, для стран с уровнем доходов выше среднего, таких как Казахстан. Такой сдвиг обусловлен в основном растущей уверенностью, подкрепляемой быстрым экономическим ростом, и стремлением таких стран быть «владельцами» и возглавлять свои программы развития. Такой вариант сотрудничества также соответствует политическим стремлениям этих стран стать более влиятельными в контексте глобального развития.

Соответственно данная РППР имеет огромную значимость, поскольку отражает прочно сформированное и эффективно функционирующее партнерство между Правительством и СК ООН. Она также укрепляет сильное и взаимовыгодное партнерство, уже сложившееся между Правительством и СК ООН по достижению целей повестки пост-2015, способствуя человеческому развитию и справедливому экономическому росту посредством укрепления потенциала, усиления систем обеспечения прозрачности и подотчетности и оказания качественных социальных услуг.

В целом, тактика РППР, более детально рассмотренная в Разделе 2.1, состоит в охвате наиболее

уязвимых групп населения и содействию в исполнении обязательств системы ООН по оказанию помощи стране в выполнении ее обязательств в рамках международных конвенций и договоров, в том числе в вопросах прав человека и гендерного равенства. Она также учитывает семь сквозных принципов действий, представленных в стратегии «Казахстан 2050»; планируется, что все они будут поддерживаться с пониманием безотлагательности во всех направлениях политики. В частности, тактика РППР подчеркивает отход от поддержки в оказании услуг и дальнейшее концентрирование внимания на стратегической политике и информационно-пропагандистской работе в целях укрепления благоприятных условий для развития в целом, особенно для уязвимых групп населения. Институционализация потенциала с особым упором на качество как институционального, так и человеческого потенциала в стране, является критически важной для этих усилий.

СК ООН будет руководствоваться данной стратегической РППР в достижении предусматриваемых конечных целей в области развития посредством ряда эффективных, актуальных и последовательных методов действий, включая совместные программы. Планируя и работая совместно с партнерами, представляющими в равной степени Правительство, гражданское общество и частный сектор, СК ООН может способствовать достижению больших и более лучших результатов во всех направлениях деятельности, включая развитие, совместную информационно-пропагандистскую деятельность и коммуникации.

РППР будет реализовываться с партнерами в Казахстане, включая отраслевые министерства, Парламент, судебную систему, организации гражданского общества и частный сектор, в качестве составной части их собственных планов и программ (см. также Раздел IV). Кроме того, в соответствии с Парижской декларацией по повышению эффективности внешней помощи и Аккрской программой действий система ООН будет работать и координировать свои действия с международными партнерами по развитию, такими как бреттон-вудские учреждения для того, чтобы гарантировать согласованность, гармонизированность и управляемость сотрудничества СК ООН в области развития для большей эффективности.

II. ТАКТИКА, НАПРАВЛЕНИЯ И ОЖИДАЕМЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ РППР

2.1. ОСНОВНАЯ ТАКТИКА РЕАЛИЗАЦИИ РППР

Новая РППР на 2016–2020 гг. основывается на предшествующих ЮНДАФ и дает СК ООН уникальную возможность перевести партнерство с Правительством и другими заинтересованными сторонами на новый уровень стратегической важности, как в масштабах страны, так и в региональном/международном масштабе. Это предполагает, что взаимоотношения между СК ООН и страной уже не будут прежними и что система ООН должна будет коллективно провести переоценку своих относительных сильных сторон по отношению к долгосрочному видению страны, а также комплексу новых целей устойчивого развития.

Таким образом, данная РППР будет представлять следующие новые пути для сотрудничества и партнерства с Казахстаном:

- Улучшение использования соответствующих знаний и опыта СК ООН и оказание более последовательных совместных консультационных услуг в области экономической, социальной и экологической устойчивости; прозрачного и подотчетного государственного управления и регионального сотрудничества:
  - ♦ приоритизация и усиление согласованности совместных усилий по решению проблем неравенства во всех сферах;
  - ♦ продвижение концепции «Правительства для людей» посредством программ и проектов;
  - ♦ совместная поддержка приверженности Казахстана стать региональным лидером.
- Углубление взаимодействия с национальными и местными партнерами в целях активного и динамического мониторинга прогресса и корректировка совместных действий с учетом изменяющегося ландшафта политической экономики в стране и регионе;
- Более компактный набор стратегических конечных и промежуточных результатов с более целенаправленным набором показателей, исходных и целевых уровней; с усилением сбора данных и доказательной базы в партнерстве с национальным органом по статистике и другими партнерами;
- Усиление заинтересованности и ответственности Правительства за предложенные конечные результаты РППР, в том числе политическое обязательство по своевременному и предсказуемому

выделению ресурсов, предпочтительно охватывающему более долгосрочный период (не менее чем на три года);

- Приверженность принципу достижения более лучших результатов по меньшему числу приоритетов с применением подхода по оптимальности затрат и улучшением бизнес-процессов;
- Укрепление управления знаниями, сотрудничества Восток-Восток/Юг-Юг, трехстороннего сотрудничества и нетворкинга, как в масштабах страны, так и в более обширном региональном и глобальном формате.

ЗАИНТЕРЕСОВАННОСТЬ И ОТВЕТСТВЕННОСТЬ ПРАВИТЕЛЬСТВА И СОФИНАНСИРОВАНИЕ ПРИОРИТЕТОВ РППР:

Особое внимание будет уделяться усилению заинтересованности, ответственности и приверженности Правительства программам развития под эгидой ООН, в том числе привлечению софинансирования на реализацию РППР со стороны Правительства (см. также Раздел III). Поскольку акцент смещается с помощи в целях развития в сторону партнерства в целях развития, правительства обычно играют более активную роль в финансировании, реализации и мониторинге. В этом контексте будет очень важно использовать для этой цели национальные системы

мониторинга и оценки, с тем, чтобы ООН оказывала конкретное содействие по укреплению потенциала в области МиО.

Казахстан уже добился существенного прогресса, в частности с 2011 г., в софинансировании масштабных инициатив в области развития. Например, Совместная программа ООН по усовершенствованию местного государственного управления и продвижению ЦРТ в Семипалатинске является первым крупным проектом, на реализацию которого Правительство предоставило софинансирование в размере 9,8 млн. долл. США из общей стоимости проекта в размере 11,7 млн. долл. США.

Это стало одним из ключевых элементов успеха семипалатинской модели, что способствовало использованию этой модели в качестве новых рамок для последующей помощи ООН в вопросах местного и национального развития в крупных межучрежденческих программах в Кызылорде и Мангистау, где вклад Правительства составил 13,2 млн. долл. из общей суммы 17 млн. долл., как отмечается в Разделе 1.1. Кроме того, Меморандум о взаимопонимании между Программой развития ООН и Правительством помог создать площадку для переговоров по со-финансированию. Стратегический консультативный совет был создан для привлечения дополнительного финансирования, позволяя отдельным отраслевым министерствам обращаться в Правительство за внебюджетным финансированием.

СТРАТЕГИЧЕСКОЕ ПОЗИЦИОНИРОВАНИЕ СИСТЕМЫ ООН:

В то же время обширный опыт системы ООН в области стратегического развития, включая упор на сквозные темы и многоотраслевые вопросы, подкрепляется комплексом эффективных механизмов подотчетности. В частности, он предлагает значительный потенциал по построению и расширению стратегических партнерств с национальными и региональными институтами, неправительственными и гражданскими организациями, аналитическими центрами, учеными, СМИ и частным сектором в целях содействия целям в области развития, также мобилизуя при этом политическую волю. Будет использоваться опыт различных агентств по углублению как горизонтальных связей (между институтами национального уровня), так и горизонтальных связей (между национальным и субнациональным уровнями).

И, наконец, широкое признание и авторитет ООН дополняются ее признанной беспристрастностью и способностью объединять. В частности, ООН может способствовать и осуществлять мониторинг выполнения международных обязательств Казахстана. По сути, ООН будет способствовать углублению доверия как основы партнерства с Правительством и гражданским обществом на всех уровнях. Кроме того, при этом ООН будет стремиться не только привнести мировые достижения в Казахстан, но и донести до остального мира те значительные достижения, которых добился Казахстан.

Эти ключевые средства реализации будут далее совершенствоваться в ходе реализации РППР посредством механизмов координации, которые уже разрабатываются (см. также Раздел IV). СК ООН будет стремиться к эффективной разработке совместных программ и межучрежденческому сотрудничеству и изучать возможности для мобилизации ресурсов и более согласованных подходов, применяя наиболее подходящие и оправданные элементы Стандартных оперативных процедур ООН (см. также Раздел IV).

В целом, ООН будет предлагать более сильную и более стратегически ориентированную повестку партнерства, которая формирует комплекс инновационных, наиболее актуальных и современных знаний и опыта для реализации ЦУР и видения «Казахстан 2050». Результаты и мероприятия, которые будут проводиться ООН, кратко описываются ниже; рамки результатов и ресурсов представлены в Приложении А, а вклад отдельных агентств в рамках каждого конечного результата представлен в Приложении В.

2.2. НАПРАВЛЕНИЕ 1: СОКРАЩЕНИЕ НЕРАВЕНСТВ И УЛУЧШЕНИЕ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ

Конечный результат 1.1: Улучшенный равный доступ к комплексным качественным социальным услугам (в области здоровья, образования, социальной защиты, права и т.д.) для населения, включая для социально-уязвимых и неблагополучных лиц и групп.

Конечный результат 1.2: Диверсификация экономики обеспечивает возможности для достойного труда безработным, молодежи и социально уязвимым женщинам и мужчинам.

Конечный результат 1.3: Экосистемы и природные ресурсы охраняются и устойчиво используются, а населенные пункты устойчивы к природным и антропогенным стихийным бедствиям и изменению климата.

ЦЕЛИ СТРАТЕГИИ «КАЗАХСТАН 2050»:

- Сильная база человеческого капитала, состоящая из высокообразованных, здоровых и защищенных людей с хорошими возможностями для трудоустройства
- Эффективная, устойчивая и диверсифицированная база энергоресурсов, способствующая эффективному долгосрочному развитию страны
- Процветающая страна с чистым воздухом, водой и землей, богатым биоразнообразием и устойчиво использующая свои природные ресурсы перед лицом растущих угроз, вызываемых глобальным изменением климата
- Сбалансированная и эффективная экономика городов и территорий
- Диверсифицированная наукоемкая экономика, в которой конкурентоспособные предприниматели эффективно и устойчиво используют природные ресурсы страны

Конечный результат 1.1: Улучшенный равный доступ к комплексным качественным социальным услугам (в области здоровья, образования, социальной защиты, права и т. д.) для населения, включая для социально-уязвимых и неблагополучных лиц и групп.

Достижение высочайших стандартов в образовании, здравоохранении, питании и социальной защите является основным правом всех женщин и мужчин, девочек и мальчиков, и требует дальнейшего укрепления в Казахстане для обеспечения плавного перехода к устойчивому развитию. Несмотря на то, что многие ключевые показатели в области человеческого развития были улучшены, как отмечено в Разделе I, существенные неравенства сохраняются. Для укрепления социальной интеграции и равенства необходимо решить взаимосвязанные стратегические задачи, в том числе в отношении доступа, наличия и административных барьеров. В свою очередь, это будет прямым образом способствовать прогрессу в достижении многих ЦУР, включая: Цель 1 (Повсеместно искоренить бедность во всех ее формах); Цель 2 (Покончить с голодом, обеспечить продовольственную безопасность и улучшение питания, содействовать устойчивому сельскому хозяйству); Цель 3 (Обеспечить здоровую жизнь и содействовать благополучию всех людей в любом возрасте);

Цель 4 (Обеспечить инклюзивное и справедливое качественное образование и способствовать созданию возможностей для обучения на протяжении всей жизни для всех); Цель 5 (Добиться гендерного равенства и расширить права и возможности всех женщин и девочек); Цель 6 (Обеспечить доступность и устойчивое рациональное использование воды, а также санитарии для всех); Цель 10 (Сократить неравенство внутри стран и между странами) и Цель 16 (Содействовать созданию мирного и инклюзивного общества для устойчивого развития, обеспечить доступ к правосудию для всех и создать эффективные, подотчетные и инклюзивные институты на всех уровнях). Сравнительные преимущества системы ООН опираются на основной мандат по базовым социальным услугам, дополненное обширным опытом в области экономического развития; на ее приверженности в оказании поддержки Правительству в достижении национальных целей, на тесной связи с глобальным опытом и международной передовой практикой; а также на доверительных отношениях с соответствующими министерствами.

Важно отметить, что устойчивость конечных результатов все еще остается значительным вызовом; например, необходимо обеспечить более целенаправленные услуги социальной защиты, которые выйдут за пределы адресной социальной помощи, для удовлетворения потребностей беднейших и наиболее уязвимых слоев населения. Также необходимо решать многочисленные вопросы, связанные с правами

и расширением возможностей, в том числе вопросы связанные с различными формами жестокого обращения, насилия и пренебрежения, при поддержке профессиональных социальных работников.

В целом, система ООН будет фокусироваться на оказание содействия Правительству в поддержании уже достигнутых положительных результатов в социальном секторе, при этом будет уделять особое внимание в отношении сохраняющихся неравенств путем разработки политики на основе доказательств и внедрения их в практику, подтверждения прав на получение доступа к минимальным гарантиям социальной защиты путем улучшения минимальных норм социальной защиты. Это будет включать обеспечение доступа к услугам для женщин, молодежи, детей и уязвимых групп, таких как инвалиды, мигранты и члены их семей, жертвы торговли людьми, беженцев, лица, ищущие убежища, лица без гражданства и люди, употребляющие инъекционные наркотики.

Для этого потребуются усилия по (1) дальнейшему поощрению гражданского участия и расширения прав и возможностей молодежи, разработке национальной и местной молодежной политики в соответствии с международными стандартами, продвижению образования (как формального, так и неформального) на основе жизненных навыков и содействию развитию услуг, ориентированных на молодежь, способствуя таким образом повышению качества услуг социальной защиты, особенно в сельской местности; (2) созданию безбарьерной среды для лиц с ограниченными возможностями; (3) особому упору на реформу систем ухода и защиты, которая эффективно реагирует на множественные факторы уязвимости детей, неравенств между регионами и неравенств, обусловленных разными уровнями доходов; а также по (4) информационно-разъяснительной работе, направленной на увеличение расходов в социальном секторе, включая средства, выделяемые страной на программы профилактики ВИЧ.

Для уточнения приоритетов по дальнейшим действиям в национальной системе социальной защиты Национальный диалог по оценке минимальных норм социальной защиты, который проводился во многих странах Азии с участием национальных заинтересованных сторон, а также различных агентств ООН, может помочь получить комплексный обзор ситуации в области социальной защиты в Казахстане.

Система ООН будет также способствовать развитию возможностей по качественному обучению в течение всей жизни для всех, в том числе в области укрепления мира и глобальной гражданственности,

через образование. Учитывая особые сложности, все еще сохраняющиеся в секторе здравоохранения и стремления страны к достижению показателей в области охраны здоровья, близких к показателям наиболее развитых стран, Агентства ООН будут оказывать техническую помощь в целях укрепления системы управления здравоохранением. Это будет осуществлено с использованием межотраслевых и многоотраслевых механизмов для того, чтобы все государственные политики учитывали возможное их воздействие на общественное здоровье. В то же время, этот подход поможет мобилизовать усилия всего общества на достижение общепринятых целей, направленных на принятие мер в отношении неравенства в области здравоохранения. Будут предоставляться технические консультации и услуги, чтобы обеспечить достижение всеобщего охвата здравоохранения, в частности, особое внимание будет уделено проблемам неинфекционных заболеваний, включая кампании по укреплению здоровья и устранению четырех факторов риска неинфекционных заболеваний. Агентства ООН будут работать над укреплением потенциала по снижению этих рисков, и будут способствовать более лучшему пониманию вопросов психического здоровья для предотвращения суицидального поведения среди детей и подростков, и в то же время будут повышать охват и качество психиатрической помощи, оказываемое населению. Также будет проводиться работа по снижению бремени туберкулеза и по дальнейшему улучшению охраны материнского и репродуктивного здоровья. Команда агентств системы ООН окажет поддержку по разработке механизмов защиты уязвимых групп населения от непомерных расходов на медицину, в том числе посредством технических консультаций по разработке и внедрению соответствующих механизмов финансирования здравоохранения. Будет оказываться поддержка по созданию эффективных, комплексных, клиентоориентированных услуг здравоохранения.

Кроме того, будут проводиться целенаправленные обследования с целью определения ключевых социально-экономических детерминантов угрожающих общественному здравоохранению, включая неинфекционные заболевания, с тем, чтобы адаптировать стратегии в области здравоохранения на решение проблем неравенства. Целью является предоставление наиболее уязвимым лицам и группам доступа к качественным услугам, основанным на доказательной медицине. Это должно привести к более сильным, ориентированным на человека, скоординированным и интегрированным услугам здравоохранения, с упором на первичную медико-санитарную помощь, управляемую медицинскую

помощь в лечении хронических заболеваний и повышенный доступ и доступность услуг психиатрической помощи. Также будет оказываться поддержка по разработке научно-обоснованных и ориентированных на права человека политик, стандартов и практики в области профилактики и лечения наркомании и реабилитации наркозависимых лиц.

В число агентств ООН, приверженных оказанию поддержки в рамках данного Конечного результата, входят ВОЗ, ООН-Женщины, УВКБ ООН, УНП ООН, ЮНИСЕФ, ЮНФПА, ЮНЭЙДС и МОМ в качестве организации-партнера. Среди национальных партнеров Министерство здравоохранения и социального развития, Министерство образования и науки, Министерство юстиции и Министерство внутренних дел будут обеспечивать доступность медицинских, социальных, образовательных и правовых услуг для населения и устанавливать стандарты таких услуг. Министерство здравоохранения и социального развития и будущий Фонд медицинского страхования также будут играть основную роль в мониторинге показателей, относящихся к здоровью, и разработке законодательства и нормативных актов для устранения барьеров и ориентированности на нужды малоимущих, особенно в отношении обеспечения защиты от финансовых рисков, связанных с расходами на медицинское обслуживание.

Конечный результат 1.2: Диверсификация экономики обеспечивает возможности для достойного труда безработным, молодежи и социально уязвимым женщинам и мужчинам

Устойчивость экономики Казахстана будет определяться инклюзивной моделью экономического роста. В частности, приоритет будет отдаваться наукоемкому экономическому росту в целях развития движимой частным сектором, диверсифицированной и устойчивой экономики с конкурентоспособным промышленным/производственным, сельскохозяйственным и сервисным секторами. Хорошо продуманные политики по диверсификации, в том числе в сфере трудоустройства, будут способствовать росту спроса на инвестиции в человеческий капитал молодежи и взрослых, предлагая большие возможности для трудоустройства в формальном секторе, что повышает благосостояние экономически активного населения. Таким же образом они должны давать четкие сигналы о том, какие и в каких сферах имеются высокопроизводительные рабочие места и быть достаточно гибкими для того, чтобы трудоспособное население могло переходить с рабочих мест с низкой производительностью на рабочие места с высокой производительностью.

В результате, чем более диверсифицированной и целенаправленной будет такая политика и услуги, тем выше будет вероятность гладкого перехода Казахстана к полностью инклюзивной, справедливой и устойчивой экономике.

Такие стратегии поддерживают ЦУР, в частности, Цель 1 (Повсеместно искоренить бедность во всех ее формах); Цель 8 (Содействовать постоянному, инклюзивному и устойчивому экономическому росту, полной и продуктивной занятости и достойной работе для всех); Цель 9 (Создать жизнеспособную инфраструктуру, содействовать инклюзивной и устойчивой индустриализации и стимулировать инновации) и Цель 10 (Сократить неравенство внутри стран и между странами).

Для достижения этого Казахстан должен в течение среднесрочной или долгосрочной перспективы переориентироваться и адаптировать свои стратегии роста к инвестиционной экономике с инновационными, высокопродуктивными и более ориентированными на рынок подходами, признавая при этом необходимость включения модели «зеленой экономики» в будущую экономическую парадигму и повышения потенциала по адаптации к изменению климата, особенно в сельском хозяйстве.

Система ООН предлагает сравнительные преимущества в различных сферах экономики, включающие элементы инклюзивного и устойчивого роста, движимого занятостью и ориентированного на улучшение положения бедных. Особое внимание будет уделяться молодежи, женщинам и людям с ограниченными возможностями, особенно в сельской местности, в качестве приоритетных целевых групп, учитывая их невыгодное положение в экономике и их потенциал по развитию производственно-сбытовых цепочек на низовом уровне в области органического сельского хозяйства.

Система ООН также имеет реальный опыт по улучшению предпринимательской среды, в частности, по развитию как материальной, так и социальной инфраструктуры в качестве необходимой предпосылки для высокого уровня экономической активности и диверсификации экономики; по поддержке вовлечения частного сектора; по привлечению инвестиций и оказанию помощи предприятиям, в частности, промышленным предприятиям, в повышении конкурентоспособности.

Конкретное содействие будет оказываться по дальнейшему усовершенствованию Дорожной карты занятости 2020 и улучшению государственных услуг по трудоустройству, чутких к изменениям на рынке труда. Особая поддержка будет направлена на раз-

работку и принятие Национального плана действий по обеспечению занятости молодежи для расширения возможностей для трудоустройства молодежи и получения достойной работы; также будет проведен комплексный обзор политики в области трудоустройства молодежи в целях принятия решений, основывающихся на фактических данных. Также в отношении молодежи и занятости, система ООН может предложить коллективный опыт по укреплению потенциала страны по разработке стратегий по обеспечению достойного труда для молодежи с учетом гендерных факторов. Укрепление механизмов по содействию предпринимательству среди молодежи, в частности среди молодых женщин, будет являться приоритетом для обеспечения гендерно-ориентированного подхода в развитии частного сектора.

Система ООН может оказать дальнейшую поддержку по улучшению и обеспечению соблюдения прав молодежи в сфере труда и по реализации программ занятости и развития навыков, включая техническое и профессиональное образование и обучение (ТиПО), для облегчения перехода уязвимой молодежи на достойную работу и поиска альтернатив миграции из села в город, включая развитие возможностей в сельской местности, которые являются привлекательными для молодежи. На уровне политики технические эксперты, привлекаемые системой ООН, могут оказать поддержку Правительству в укреплении потенциала по обеспечению соответствующих квалификационных стандартов и руководств, разработке учебных планов, обеспечивающих качество, и содействию признанию дипломов и квалификаций. Кроме того, будет оказываться содействие по пересмотру национального законодательства в области миграции для упрощения процессов по получению разрешений на работу для мигрантов, на это же будет направлена законодательная реформа с целью интеграции беженцев, лиц, ищущих убежища, и лиц без гражданства на рынок труда.

Особое внимание будет уделяться переходу Казахстана на зеленую экономику как средство строительства диверсифицированной структуры экономики, обеспечивающей отход от традиционной основной роли нефтяного сектора. В частности, упор будет делаться на развитие знаний и навыков в области зеленой экономики, развитие малого и среднего бизнеса и укрепление потенциала системы государственного управления на местном уровне. Дополнительно будет уделяться внимание развитию новых возможностей, таких как экотуризм, особо охраняемые природные территории, «зеленые» закупки,

а также внедрению практик устойчивого развития городов и транспорта и управления отходами (см. также Конечный результат 1.3).

Между тем, предоставление информации о стратегических рынках сбыта, развитие производственно-сбытовой цепи и укрепление экспортного потенциала промышленных предприятий, работающих в выборочных пилотных приоритетных отраслях, будет выделено в рамках нацеливания отраслей промышленности на диверсификацию. Особое содействие будет оказываться модернизации инфраструктуры в стране и продвижению качества продукции, наряду с гармонизацией промышленной статистики Казахстана с международными и европейскими стандартами, и продвижению инвестиций. Содействие культурному разнообразию будет поддерживаться в качестве движущей силы для диалога, социальной сплоченности и устойчивого развития. Кроме того, будут проводиться технические консультации для обеспечения того, что принципы профилактической безопасности и охраны труда являются частью реформирования законодательства в сфере труда.

Система ООН может также оказать поддержку по разработке новых инновационных подходов партнерства для усиления воздействия, оказываемого деятельностью по техническому сотрудничеству, для мобилизации различных ресурсов от участников в области развития. Это исходит из убеждения, что для трансформации в устойчивое общество и финансирования таких комплексных и сложных процессов развития необходимы коллективные действия различных заинтересованных сторон.

В связи с этим и для решения ключевых задач, отмеченных в Разделе I, система ООН в частности предлагает свой обширный опыт в таких областях как улучшение учебных программ высшего образования и исследования в сферах, связанных с инновациями, технологиями и наукой. Укрепление потенциала государственных служащих и бизнес-ассоциаций также будет направлено на поддержание конкурентоспособности, инновационной политики и усиление государственно-частных партнерств. Кроме того, опираясь на опыт совместной разработки программ в Восточно-Казахстанской, Кызылординской и Мангистауской областях, система ООН может оказать поддержку по обеспечению источников существования сельского населения путем развития потенциала безработных (наряду с недостаточно занятыми и самозанятыми) и обеспечения доступа к финансовым инструментам для развития малого и среднего бизнеса. Ожидается, что все это принесет пользу работающим людям

и лицам, впервые выходящим на рынок труда, которые потенциально смогут получить доступ к более качественным, ориентированным на рынок услугам сертифицированного обучения и трудоустройства.

В число агентств ООН, приверженных оказанию поддержки в рамках данного Конечного результата, входят БСРБ ООН, ВОЗ, ЕЭК ООН, МОТ, ООН-Женщины, ПРООН, УВКБ ООН, ЮНЕП, ЮНЕСКО, ЮНИДО, ЮНКТАД и МОМ в качестве организации-партнера. Среди национальных партнеров акиматы выбранных областей будут нести ответственность за реализацию национальной программы «Дорожная карта занятости 2020», в то время Министерство здравоохранения и социального развития будет осуществлять координацию работы межведомственной технической группы. В число других ключевых партнеров будут входить Парламент, Министерство образования и науки, Федерация профсоюзов и Конфедерация работодателей (КРПК).

Конечный результат 1.3: Экосистемы и природные ресурсы охраняются и устойчиво используются, а населенные пункты устойчивы к природным и антропогенным стихийным бедствиям и изменению климата

Для решения ключевых задач, указанных в Разделе I, система ООН будет выделять в качестве приоритета укрепление устойчивости населения к экологическим рискам, рискам стихийных бедствий и изменения климата. Здесь внимание будет уделяться усовершенствованию методов ведения сельского хозяйства, управлению экосистемами, ведению устойчивого рыбного хозяйства и сохранению биоразнообразия. В рамках данного конечного результата, будут поддерживаться различные ЦУР, в том числе Цель 1 (Повсеместно искоренить бедность во всех ее формах); Цель 2 (Покончить с голодом, добиться продовольственной безопасности и улучшения питания, содействовать устойчивому сельскому хозяйству); Цель 5 (Добиться гендерного равноправия и обеспечить права и возможности всем женщинам и девочкам); Цель 7 (Обеспечить доступ к доступной по цене, надежной, устойчивой и современной энергии для всех); Цель 10 (Сократить неравенство внутри стран и между странами); Цель 12 (Обеспечить устойчивые модели потребления и производства); Цель 13 (Предпринять срочные действия по борьбе с изменениями климата и его последствиями); Цель 15 (Охранять, восстанавливать и содействовать устойчивому использованию экосистем суши, устойчиво управлять

лесными ресурсами, бороться с опустыниванием, остановить и обратить вспять процесс деградации земельных ресурсов, а также остановить потерю биоразнообразия) и Цель 16 (Содействовать созданию мирного и инклюзивного общества для устойчивого развития, обеспечить доступ к правосудию для всех и создать эффективные, подотчетные и инклюзивные институты на всех уровнях).

В частности, будут предоставляться рекомендации по гармонизации национального законодательства с международными обязательствами и требованиями Конвенций, и предоставлению отчетности по выполнению обязательств. В рамках оказания поддержки по переходу к зеленой экономике, отмеченной выше, Агентства ООН будут стремиться к улучшению устойчивого управления водными ресурсами, способствовать модернизации управления природоохранной деятельностью и переходу на зеленое развитие на местном уровне. Будут привлекаться научные ресурсы, как отечественные, так и международные для дальнейшей поддержки устойчивого использования природных ресурсов и уменьшению опасностей стихийных бедствий.

Учитывая важное значение энергетического сектора в усилиях по обеспечению устойчивого развития, что влияет на все аспекты таких усилий – социальных, экономических и экологических – будет оказываться поддержка во внедрении и распространении передовых практик и технологий по управлению энергопотреблением и энергоэффективности, в том числе в промышленности. Такая поддержка будет основываться на работе в рамках Инициативы ООН по устойчивой энергетике для всех, запущенной в 2012 г., а также модели из крупномасштабных проектов ООН по повышению энергоэффективности и возобновляемым источникам энергии по всему миру. В частности, будет подготовлен национальный план действий для выполнения ЦУР, связанной с устойчивой энергетикой.

Система ООН будет также осуществлять деятельность по разработке более комплексного подхода к связи между бедностью и состоянием окружающей среды, который, как ожидается, позволит повысить устойчивость, как сельского населения, так и национального и местного государственного управления. В частности, будет оказываться содействие по разработке и внедрению механизмов, которые позволят сельскому населению использовать биологические ресурсы и землю устойчивым образом, способствуя при этом сокращению бедности. Подобным образом, ООН будет оказывать техническую помощь по укреплению оценки рисков, управлению рисками и надзору в области химической

безопасности, усилению охраны природы и окружающей среды с охраной здоровья человека. Информационно-разъяснительная работа и координация по эффективному снижению риска бедствий будет способствовать расширению знаний и понимания структурных и неструктурных рисков и будет обеспечивать многоотраслевой подход к обеспечению готовности к стихийным бедствиям, реагированию на них и раннему восстановлению.

Агентства ООН, приверженные оказанию поддержки в рамках данного конечного результата, включают ВОЗ, ДООИ ООН, ЕЭК ООН, ПРООН, ЮНЕП, ЮНЕСКО, ЮНИДО, ЮНИСЕФ, ЮНОПС и МОМ в качестве организации-партнера. Среди национальных партнеров, акиматы выборочных областей будут оказывать административную поддержку и гарантировать доступ к информации, в то время как Министерство национальной экономики будет обеспечивать доступ к национальным базам данных и помогать

в установлении взаимодействия с акиматами; Министерство сельского хозяйства будет обеспечивать доступ к активным сообществам фермеров, а Министерство здравоохранения и социальной защиты будет оказывать содействие с данными и доступом к уязвимым сообществам, проживающим в особо охраняемых природных территориях и прилегающих районах. Общественные организации помогут мобилизовать наиболее активные группы в городской и сельской местности, а активные частные компании могут помочь в пилотной реализации проектов по повышению устойчивости. В целом, национальные партнеры будут оказывать поддержку по интеграции новых подходов в национальные и региональные планы по снижению рисков бедствий и подготовке к чрезвычайным ситуациям.

2.3. НАПРАВЛЕНИЕ 2: ЭФФЕКТИВНЫЕ ИННОВАЦИОННЫЕ ГОСУДАРСТВЕННЫЕ ИНСТИТУТЫ

Конечный результат 2.1: *Правообладатели вовлечены в процессы принятия и выполнения решений на республиканском и местном уровнях, что в результате содействует реализации прав человека.*

Конечный результат 2.2: *Судебная и правовая системы и государственные институты справедливы, ответственны, подотчетны и доступны для всех.*

ЦЕЛИ СТРАТЕГИИ «КАЗАХСТАН 2050»:

- Сильный, прозрачный и инклюзивный экономический и политический институциональный потенциал, поддерживающий эффективное управление экономикой и благосостояние всего народа Казахстана
- Децентрализованная структура государственного управления, обеспечивающая первоочередные нужды народа Казахстана, в условиях расширенных возможностей и подотчетности.

Конечный результат 2.1: *Правообладатели вовлечены в процессы принятия и выполнения решений на республиканском и местном уровнях, что в результате содействует реализации прав человека.*

Развитие эффективного институционального потенциала государственных услуг, как на центральном, так и местном уровне, является чрезвычайно важным для поддержания достижений Казахстана в области развития. Несмотря на значительный прогресс в развитии этого потенциала сохраняются серьезные проблемы, касающиеся прозрачности, подотчетности, участия и развития, основанного на правах человека. Особый упор поэтому будет сде-

лан на достижении следующих ЦУР: Цель 5 (Достичь гендерного равенства и обеспечить права и возможности всем женщинам и девочкам); Цель 10 (Сократить неравенство внутри стран и между странами) и Цель 16 (Содействовать развитию мирного инклюзивного общества для устойчивого развития, обеспечить доступ к правосудию для всех и создать на всех уровнях эффективные, подотчетные и инклюзивные институты).

Правительство Казахстана и система ООН признают необходимость развития потенциала на системном, институциональном и индивидуальном уровне для более эффективного и подотчетного государственного управления и достижения прогресса в области прав человека. Поэтому СК ООН будет продвигать комплексный общеправительственный подход и стремиться к достижению взаимодополняющих результатов в области верховенства закона и отправления правосудия. Прежде всего, во всех направлениях деятельности системы ООН приоритет будет отдан концепции «правительства для народа».

Приоритетным будет не только развитие индивидуальных навыков, но и внедрение институциональной культуры и практики, основывающейся на принципах эффективности и подотчетности государственных услуг. Необходимо установить показатели и критерии оценки выполнения национальных обязательств, как и механизмы трансферта технологий, обмена знаниями и укрепления потенциала в условиях рациональной, прочной, прозрачной и стабильной нормативно-правовой среды.

Система ООН стремится создавать партнерства в существующих структурах, способствовать разграничению полномочий и обязанностей для более эффективной политики в области развития, принятия решений и предоставления услуг. Посредством укрепления институционального потенциала система ООН будет стремиться содействовать социальному согласию, поддержанию связи между государством и населением для улучшения инклюзивности государственного управления. Усилия СК ООН по совершенствованию местного управления с использованием основанного на правах человека подхода к развитию и по расширению участия населения в процессе принятия решений будут содействовать укреплению стабильности.

Гражданское общество является незаменимым партнером в достижении национальных целей в области развития. Действующие по всей стране неправительственные организации выражают мнение различных слоев населения в рамках мирного общественного диалога.

Взаимодействие с организациями гражданского общества будет основываться на их независимости (от Правительства Казахстана и других стран), их подотчетности перед своей аудиторией и эффективности в качестве проводников положительных социальных изменений с точки зрения бедных и других уязвимых групп. Работа с гражданским обществом не будет рассматриваться как отдельная сфера, а как часть комплексного общего подхода по сближению государства и общества, необходимого для человеческого развития.

В частности, СК ООН может предложить помощь в развитии потенциала – поддержка комплексного координированного подхода к формированию политики в период перехода страны к зеленой экономике (см. также направления 1 и 3), активизация работы с Парламентом, содействие в оценке эффективности работы Правительства. Поддержка децентрализации будет включать помощь в формировании эффективных систем местного управления посредством укрепления потенциала и расширения возможностей.

СК ООН обладает важным преимуществом в создании потенциала применять основанный на правах человека подход к развитию, особенно в части расширения прав и возможностей женщин, детей/молодежи и уязвимых групп – людей с инвалидностью, людей, живущих с ВИЧ, внутренних и внешних трудящихся-мигрантов, жертв торговли людьми, беженцев и людей без гражданства. Кроме того, СК ООН может предложить предметную поддержку в реализации и мониторинге реализации обязательств Казахстана в рамках международных конвенций и договоров, а также в подготовке соответствующих отчетов, что дополнит конституционные и международные обязательства государства по соблюдению, защите и поощрению прав человека с упором на формировании потенциала с целью обеспечения глубокого понимания стандартов в области прав человека и механизмов по их защите.

Особое внимание будет уделено дальнейшему развитию потенциала по сбору детализированных данных, особенно в области социальных услуг, использованию единой базы для анализа данных, а также использованию эмпирических данных в разработке эффективных планов развития, что особенно важно в свете наблюдаемых в стране диспропорций, несмотря на статус страны со средним уровнем доходов, например, мероприятия по совершенствованию сбора и распространения эколого-экономических статистических данных, в частности, по водным ресурсам, энергии и экосистемам. Отдельное внимание будет уделено улучшению системы отчетности по устойчивому управлению лесным хозяйством

и системы ответственности. Выявляя и разрешая вопросы пробелов в данных, СК ООН может помочь улучшить применение основных программных принципов ООН: основанный на правах человека подход к развитию (совершенствование данных о уязвимых группах), принципы гендерного равенства (детализация данных по полу, характеру, причинам и эффекту гендерных неравенств) и экологическая устойчивость (данные по изменению климата и рискам стихийных бедствий и устойчивости к ним). Система ООН будет также продвигать аналитические обзоры, чтобы лучше выявить неудовлетворенных потребностей определенных групп населения.

СК ООН будет содействовать большему вовлечению гражданского общества в разработку, планирование, реализацию и мониторинг политики в области здравоохранения и социальной защиты на национальном и местном уровне, с фокусом на Мангистаускую, Кызылординскую и Восточно-Казахстанскую области. Таким же образом организации гражданского общества, особенно те, которые напрямую работают с населением, будут больше вовлечены в разработку политики и услуг в области ВИЧ, отражающие потребности населения, затронутого ВИЧ, групп, подвергающихся большему риску, уважая при этом их права. Особое внимание будет уделено выработке комплексного, многоотраслевого подхода к охране здоровья, обеспечивающего ответственность и подотчетность различных секторов, не только здравоохранения, для улучшения системы здравоохранения.

В то же время СК ООН продолжит содействовать всеобщему доступу к информации и знаниям, обеспечению права на свободу выражения и мирных собраний. СК ООН будет особо поддерживать наци-

ональный диалог между Правительством и неправительственными партнерами по проблемам борьбы с торговлей людьми, созданию национального механизма направлений для жертв торговли людьми, людей, ищущих убежища, и людей без гражданства.

СК ООН может предложить помощь в укреплении потенциала женщин, распространении международного опыта и стандартов для усовершенствования правовой системы и политики, направленной на защиту прав женщин. СК ООН будет способствовать достижению национальных целей и обязательств в области гендерного равенства с фокусом на комплексных мерах по решению гендерных проблем и укреплению межведомственной и многоотраслевой координации мероприятий в области гендерного равенства. Это будет способствовать достижению национальных целей наряду с целями Устава ООН, Декларации тысячелетия, четырехлетнего всеобъемлющего обзора политики (ЧВОП) в области оперативной деятельности в целях развития в рамках системы Организации Объединенных Наций, Всемирного саммита 2005 г., Пекинской платформы действий и Платформы действий Международной конференции по народонаселению и развитию. РППЦР будет способствовать реализации Конвенции о ликвидации всех форм дискриминации в отношении женщин (CEDAW) и других международных договоров и инструментов по правам человека, участником которых является Казахстан. РППЦР будет способствовать эффективным устойчивым отношениям с партнерами в области развития для выполнения и отслеживания выполнения обязательств в области гендерного равенства, расширения прав и возможностей женщин, документируя при этом передовую практику в достижении этих целей.

СК ООН будет активно поощрять вовлечение гражданского общества через средства массовой информации и развитие волонтерства с учетом мнения детей и совершенствованием молодежной политики. СК ООН будет активно вовлекать подростков, находящихся в уязвимом положении, в политическую, социальную и культурную жизнь через волонтерство и общественную работу.

Агентства ООН, намеревающиеся работать в рамках этого направления для достижения данного конечного результата: БСРБ ООН, ВОЗ, ДООИ ООН, ДООН, УВКБ ООН, УВКПЧ ООН, УНП ООН, ЮНЕСКО, ЮНИСЕФ, ЮНФПА и МОМ как организация-партнер. Национальные партнеры: Администрация Президента РК, Парламент, центральные и местные государственные органы, Агентство РК по делам государственной службы и противодействию коррупции, Национальная комиссия по делам женщин и семейно-демографической политике, Комиссия по правам человека при Президенте РК и Национальный центр по правам человека, местные акиматы и другие местные органы; национальные и международные организации гражданского общества, включая общественные группы и молодежные неправительственные организации, государственные и негосударственные СМИ, журналисты и политические активисты.

Конечный результат 2.2: Судебная и правовая системы и государственные институты справедливы, ответственны, подотчетны и доступны для всех

РППЦР будет способствовать улучшению доступа к правосудию, правовой помощи и коллегий адвокатов, а также выполнению государством рекомендаций механизмов ООН по правам человека, в том числе национального плана действий по результатам УПО. СК ООН будет поддерживать реформу правоохранительных и судебных органов через политику и практику в области прав детей и женщин с целью усиления защиты детей-жертв преступлений, жертв сексуального и гендерного насилия, включая бытовое, а также свидетелей преступлений. Необходимы более эффективные ответные меры национальных правозащитных институтов, неправительственного сектора и средств массовой информации на нарушения прав человека. СК ООН будет особо поддерживать разработку новых инструментов, стратегий, политики и программ предупреждения преступности и реформы системы уголовного правосудия, включая реформу пенитенциарной системы.

В целях продвижения и реализации концепции открытых гибких государственных институтов ООН будет работать с отдельными государственными органами в области здравоохранения, образования, социальной защиты) для того, чтобы сделать процессы принятия решения и административного управления более прозрачными и удобными для пользователя. СК ООН будет продвигать общественный доступ к государственным органам и способствовать улучшению эффективности их работы путем уменьшения бюрократичности процедур, и создания эффективной системы надзора и сдержек и противовесов, как в местных, так и республиканских государственных институтах.

СК ООН будет работать с Правительством по управлению рисками и прогнозированию, предупреждению коррупции и предотвращению других препятствий эффективному функционированию государственной службы с акцентом на превентивных мерах, а не наказаниях и сближении граждан как правообладателей и государства как гаранта обеспечения прав путем усиления потенциала обеих сторон.

Основная цель заключается в совершенствовании основы квалифицированных устойчивых кадров в долгосрочной перспективе. Укрепление потенциала – это длительный процесс и для измерения положительных изменений будет использоваться систематический ориентированный на результат подход. В свете ЦУР основными в данном направлении РППЦР будут на Цели 5 (достичь гендерного равенства и обеспечить права и возможности всем женщинам и девочкам), 10 (Сократить неравенство внутри стран и между странами) и Цель 16 (Содействовать развитию мирного и инклюзивного общества для устойчивого развития, обеспечить доступ к правосудию для всех и создать на всех уровнях эффективные, подотчетные и инклюзивные).

Агентства ООН, намеревающиеся работать в рамках этого направления для достижения данного конечного результата: ООН-женщины, ПРООН, УВКБ ООН, УВКПЧ ООН, УНП ООН, ЮНИСЕФ, ЮНФПА и МОМ как организация-партнер. Национальные партнеры: Генеральная прокуратура РК, Верховный суд, Министерство юстиции, Министерство внутренних дел, учебные заведения по подготовке судебных работников, Национальная комиссия по делам женщин и семейно-демографической политике, местные органы юстиции и суды; Национальный центр по правам человека (учреждение Уполномоченного по правам человека), Комиссия по правам человека при Президенте РК и организации гражданского общества.

2.4 НАПРАВЛЕНИЕ 3: УКРЕПЛЕНИЕ МЕЖДУНАРОДНОГО И РЕГИОНАЛЬНОГО СОТРУДНИЧЕСТВА

Конечный результат 3.1: *Правительство совместно с партнерами, способствует достижению Целей устойчивого развития (ЦУР) в регионе, и является лидером в продвижении и реализации принципов, стандартов и конвенций Организации Объединенных Наций*

ЦЕЛИ СТРАТЕГИИ «КАЗАХСТАН 2050»:

- Страна, которая открыта для остального мира и готова работать с соседними странами и внести вклад в решение глобальных проблем

Конечный результат 3.1: *Правительство совместно с партнерами, способствует достижению Целей устойчивого развития (ЦУР) в регионе, и является лидером в продвижении и реализации принципов, стандартов и конвенций Организации Объединенных Наций*

Казахстан давно придерживается мультивекторной внешней политики и нашел для себя некоторые успешные ниши в качестве державы среднего масштаба, особенно в отношении ядерного разоружения, противодействия распространению ядерного оружия и ядерная безопасность. Евразийский экономический союз, созданный Казахстаном с Российской Федерацией и Беларусью в 2014 г., с возможностью расширения членства для стран СНГ в 2015 г. и последующих годах, представляет собой важный шаг в поддержку «добрососедских» отношений, способствующих торгово-экономической деятельности и повышению региональной безопасности. В то же время, Казахстан расширяет свой дипломатический охват за счет более активного участия в некоторых международных организациях и представительств на всех континентах и, таким образом, имеет хорошие возможности для поддержания всех ЦУР. Агентства ООН, в сотрудничестве

с национальными и региональными организациями, будут содействовать активному участию Казахстана в глобальных инициативах ЦУР и стремиться к тому, чтобы Правительством были приняты конкретные обязательства по выполнению ЦУР.

В целом, местоположение Казахстана представляет как конкретные возможности, так и вызовы. Будучи страной, не имеющей выхода к морю, Казахстан должен взаимодействовать, по крайней мере, с некоторыми соседними странами в целях транзита, в то время как в геополитическом и культурном отношении он может подвергаться конкурирующим региональным видениям, в том числе в вопросах ограниченности водных ресурсов и потенциальной нестабильности. Три крупные державы (Российская Федерация, Китай и США) борются за более тесные взаимоотношения с Казахстаном, значимыми являются экономические связи с Европейским Союзом, Японией, Турцией, Республикой Корея и Ираном. Казахстан имеет сильное дипломатическое и экономическое сотрудничество с такими центрально-азиатскими странами как Кыргызская Республика, Таджикистан, Туркменистан и Узбекистан, а также играет более заметную роль в поддержке Афганистана.

Существенные вызовы сохраняются в отношении таких вопросов краткосрочной перспективы, как вступление во Всемирную торговую организацию и создание Единого экономического пространства как расширение Таможенного союза, а также действия по региональному сотрудничеству в отношении транспорта и содействия торговле; вопросы энергетики и водных ресурсов и безопасности.

В целях поддержания прогресса система ООН может предложить поддержку в реализации региональных инициатив, которые являются важными для создания моста между странами региона, включая поддержку в укреплении партнерств, таких как Программа центральноазиатского регионального экономического сотрудничества (ЦАРЭС), и ключевыми региональными организациями, такими как Совецание по взаимодействию и мерам доверия в Азии (СВМДА), Организация безопасности и сотрудничеству в Европе (ОБСЕ), Шанхайская организация сотрудничества (ШОС) и Организация Договора о коллективной безопасности (ОДКБ). Важно отметить, что СК ООН также будет уделять особое внимание помощи в создании и укреплении национального агентства по оказанию помощи в целях развития, KazAID. Также акцент может быть сделан на инструменты международного реагирования на стихийные бедствия и адаптации к изменению климата, как отмечается в Разделе I.

Специальная программа ООН для экономик Центральной Азии (СПЕКА) была создана в 1998 г. Президентами Казахстана, Кыргызской Республики, Таджикистана, Туркменистана и Узбекистана. Ею будут продолжены меры по решению ключевых вопросов регионального сотрудничества, используя международные правовые инструменты, нормы, стандарты и рекомендации, за выполнение которых отвечают две региональные комиссии; в то же время, она совмещает техническую помощь и укрепление потенциала за счет собственных экспертов ООН с межведомственными, межотраслевыми обсуждениями на высоком уровне и регулярным диалогом по вопросам политики/бизнеса/исследований. Поскольку все основные страны-партнеры в Центральной Азии являются членами различных региональных экономических комиссий ООН, СПЕКА продолжит выполнять функции нейтрального форума для обсуждения сложных стратегических вопросов межрегионального и внутрирегионального сотрудничества, включая сотрудничество между этими двумя комиссиями и Международным фондом спасения Арала (МФСА).¹⁰

В дополнение к сферам, указанным выше, где СК ООН обладает большим опытом, важная поддержка может быть также оказана в таких сферах как транснациональная организованная преступность и коррупция; улучшение региональных связей; смешанная миграция, торговля людьми, незаконный оборот наркотиков и региональная продовольственная безопасность. Особое внимание будет уделяться «обучающему центру» в области первичной медико-санитарной помощи и по снижению риску бедствий, а также развитию промышленных коридоров для укрепления экономического пояса нового Шелкового пути.

На территории Центральной Азии распространена временная, долгосрочная и постоянная миграция населения. Российская Федерация и Казахстан входят в пятерку ведущих стран, куда приезжают трудовые мигранты из всей Центральной Азии, многие из них перемещаются между Казахстаном и Россией. Движущими силами миграции в регионе являются социально-экономические неравенства, конфликты и проницаемые границы с соседними государствами. Текущая ситуация в области миграции и демографические тенденции, экологические факторы и геополитическая ситуация могут вызвать увеличение миграционных потоков, как в пределах стран, так и между странами, оказывая еще большее давление на и без того хрупкие системы в регионе по управлению миграцией и работе с лицами, ищущими убежища. Поскольку многие тенденции и вызо-

вы в области миграции в регионе являются общими и взаимосвязанными, необходим подход, ориентированный на укрепление регионального сотрудничества; был учрежден алматинский процесс региональных консультаций, поддерживаемый СК ООН, в целях содействия и улучшения регионального диалога на политическом уровне в решении вызовов смешанной миграции.

¹⁰ Специальная программа ООН для экономик Центральной Азии (СПЕКА) доступна по ссылке <http://www.unecsc.org/specawelcome.html>.

В то же время, Казахстан также расширяет свою роль в глобальных форумах принятия политических и экономических решений, в том числе в диалоге по повестке дня на период после 2015 г. С расширением этих новых глобальных партнерств Казахстан имеет хорошие возможности для того, чтобы внести свой вклад во все более сложную архитектуру по сотрудничеству в целях развития, понимая разнообразие и признавая разную роль, которую все заинтересованные стороны могут играть в таком сотрудничестве. Он может предложить важные уроки и модели, которую могут сыграть незаменимую роль в оказании помощи другим странам в искоренении бедности, социальной защите, экономическом росте и устойчивом развитии, в том числе посредством агентства по развитию KazAID, отмеченного ранее, при этом получая выгоду от содействия, использования и укрепления таких «горизонтальных» партнерств.

Важно отметить, что система ООН обладает уникальными возможностями для оказания поддержки Правительству в выполнении международных обязательств в рамках конвенций ООН, включая рекомендации по результатам УПО, и содействия гармонизации национального законодательства с конвенциями и протоколами к ним. Она также может в частности способствовать дальнейшему вовлечению и увеличению числа стран, принимающих участие в работе регионального хаба в сфере государственной службы в Астане путем оказания поддержки в создании новых платформ для совместных исследований, нетворкинга и укрепления потенциала, помогая таким образом Казахстану в выполнении важной роли в объединении соседних стран для взаимного обмена опытом и получения опыта системы ООН по модернизации государственных институтов и систем государственного управления. В то же время, Правительство стремится создать Региональный хаб ООН в г. Алматы, основное внимание которого будет направлено на гуманитарную помощь и развитие.

Имея более чем 60-летний опыт в области глобального сотрудничества в целях развития, СК ООН может сыграть важную роль в содействии обмену опытом и знаниями среди партнеров Казахстана, обеспечивая информацию о соответствующих полученных уроках и соответствие подходов Казахстана мировым тенденциям и моделям сотрудничества Восток-Восток/Юг-Юг и глобального партнерства. Например, мандат всех организаций системы ООН в отношении сотрудничества Восток-Восток/Юг-Юг, как раз-таки состоит в том, чтобы «играть важную роль в качестве сподвижников и катализаторов»,

предоставляя важные возможности для получения мультипликационного эффекта от мероприятий и расширения масштабов с национального уровня на более высокие уровни.

Поэтому во всех этих сферах система ООН может предложить важную поддержку по: (1) разработке и анализу политики; (2) наращиванию национального потенциала, включая повышение квалификации персонала и улучшение механизмов связей с общественностью для того, чтобы страна получила заслуженное признание; (3) обмену знаниями; (4) представлению отчетности по достигнутым результатам и воздействию; (5) координации и сотрудничеству, гарантирующими, что обмен знаниями действительно способствует национальной ответственности и заинтересованности и институциональным изменениям.

Агентства ООН, приверженные оказанию содействия в рамках данного конечного результата, включают БСРБ ООН, ВОЗ, ДООИ ООН, ЕЭК ООН, ООН-Женщины, ПРООН, РЦПДЦА, УВКБ ООН, УКГВ ООН, УНП ООН, ЭСКАТО, ЮНЕП, ЮНЕСКО, ЮНИСЕФ, ЮНОПС, ЮНФПА, и МОМ в качестве организации-партнера.

Среди национальных партнеров Министерство иностранных дел будет выступать в качестве ведущего ведомства по координации KazAID и системы официальной помощи развитию (ОПР) в стране, оказанию содействия соседним странам в социально-экономическом развитии и укреплении регионального сотрудничества. В то же время, Центр ВОЗ по первичной медико-санитарной помощи, в сотрудничестве с национальными институтами, будет работать для того, чтобы стать центром подготовки для руководства, должностных лиц и экспертов в области укрепления медицинского обслуживания в Центральной Азии и за ее пределами. В число других ключевых партнеров войдут Министерство энергетики, Министерство сельского хозяйства, Министерство национальной экономики, Министерство внутренних дел (Комитет чрезвычайных ситуаций); Министерство инвестиций и развития, Агентство по делам государственной службы и противодействию коррупции; агентства по делам государственной службы и учебные учреждения в странах-участницах; соответствующие министерства и ведомства по снижению риска бедствий и чрезвычайным ситуациям в странах Центральной Азии; а также организации гражданского общества и неправительственные организации, такие как, например, Региональный экологический центр Центральной Азии (РЭЦЦА).

➔ III. ОЦЕНКА НЕОБХОДИМЫХ РЕСУРСОВ

Как отмечается в Разделе 2.1, будет оказываться значительная поддержка в обеспечении ответственности Правительства за РППР посредством дополнительного совместного финансирования, поскольку обычно правительства принимают на себя ведущую роль в финансировании, реализации и мониторинге партнерств. В свою очередь, это будет основываться на важном прогрессе, достигнутом Казахстаном на сегодня, в том числе восприимчивости Правительства в целом к работе в партнерстве с СК ООН при решении сложных задач в области развития. Это будет касаться всех этапов программ/проектов, от планирования, проведения переговоров, заключения соглашений, мониторинга, оценки, представления отчетности и до закрытия.

Предполагаемые финансовые ресурсы ООН по каждому конечному результату РППР представлены в Таблице результатов и ресурсов РППР в Приложении А. Представленный вклад включает «материальные» ресурсы, выделяемые каждым участвующим агентством системы ООН, а также «мягкие» обязательства и неизвестные другие ресурсы, которые организации ожидают мобилизовать в течение цикла РППР. Цифры, указанные в качестве целевых показателей, являются максимально возможно точными на момент подготовки РППР; некоторые обязательства могут быть неизвестны до завершения подготовки документа.

Целевые показатели ресурсов будут уточняться и подтверждаться в программных документах и рабочих планах агентств в соответствии с процедурами и механизмами утверждения каждого агентства. Необходимые ресурсы будут рассматриваться и обновляться ежегодно для отражения разных циклов специализированных и агентств-нерезидентов.

Общий планируемый объем ресурсов, который будет мобилизован в поддержку конечных результатов РППР в 2016–2020 гг., оценивается на сумму **133 813 045 долл. США** на момент составления настоящего документа. Около **55 %** всех ресурсов будет израсходовано в рамках **Направления 1 (Сокращение неравенств и улучшение человеческого развития) – 73 275 445 долл. США; 20 % – в рамках Направления 2 (Укрепление и повышение инновационной способности государственных институтов) – 26 968 000 долл. США; и 25 % – в рамках Направления 3 (Укрепление международного и регионального сотрудничества) – 33 569 600 долл. США.**

Это отражает национальные приоритеты и обеспечивает возможность для гармонизации сотрудничества ООН с содействием в целях развития в целом. Ожидается также, что РППР получит весомую техническую поддержку со стороны различных Региональных офисов ООН.

➔ IV. МЕТОДЫ РЕАЛИЗАЦИИ И УПРАВЛЕНИЯ

Как отмечается в Разделе I, РППР была подготовлена в соответствии со Стандартными операционными процедурами (СОП) ООН «Единство действий», которые были внедрены в сентябре 2013 г. Во время разработки РППР СК ООН в Казахстане была достигнута договоренность направить основные усилия на три из пяти ключевых принципов СОП, а именно: (1) Единая программа; (2) Единый лидер и (3) Единство позиции. В рамках принципа «Единая программа» особое внимание уделяется группам по результатам в рамках РППР (см. ниже), когда совместные программы выступают в качестве передового опыта, который может помочь внедрить реформы в области развития на местном уровне.

В рамках принципа «Единый лидер» дополнительно уделяется внимание тому, чтобы обеспечивать большую узнаваемость СК ООН в целом, в том числе посредством совместной информационно-разъяснительной работы, и тому, чтобы руководители агентств надлежащим образом учитывали работу других агентств. И наконец, принцип «Единство позиции» предлагает важную возможность совместно показывать каким образом программы СК ООН обеспечивают достижение результатов и способствуют формированию и поддержанию гармоничного имиджа системы ООН; в этом отношении, например, агентства более активно применяют ключевые идеи в области информационно-разъяснительной работы, стремясь при этом к единой коммуникационной стратегии.

В частности, ключевые элементы механизма управления и подотчетности в рамках РППР будут включать создание Комитета по управлению, Группы по реализации результатов и управлению и Тематических подгрупп, а также разработку ежегодных планов работы.

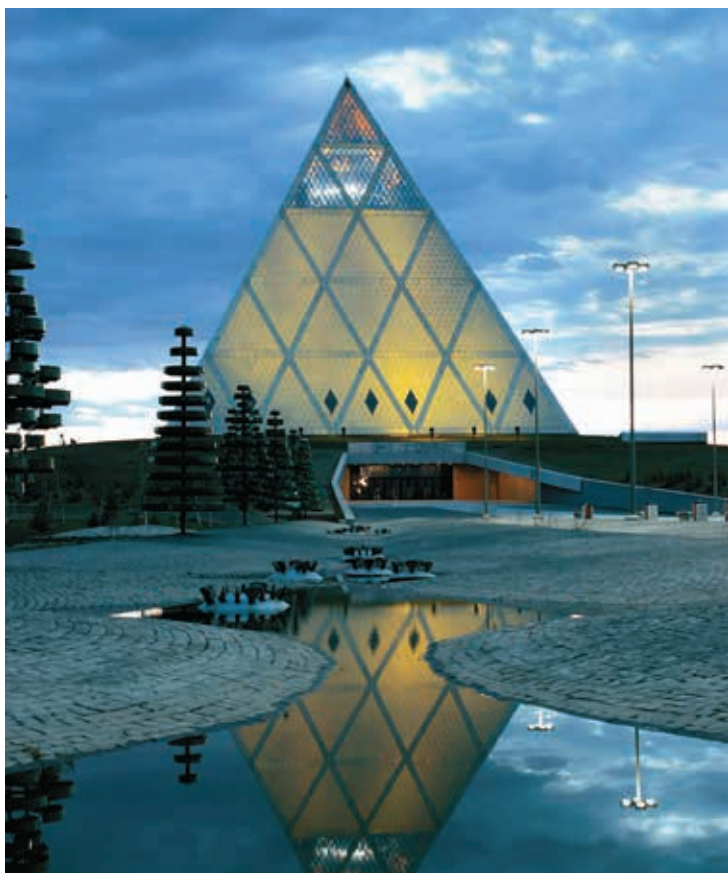
Комитет по управлению будет создан в целях обеспечения стратегического руководства и осуществления скоординированной реализации и надзора за реализацией РППР. Он будет осуществлять деятельность на стратегическом уровне под руководством Правительства и Постоянного координатора ООН, и в его состав войдут представители СК ООН и государственных органов, имеющих отношение к РППР. Сопредседателями Комитета по управлению будут являться Постоянный координатор ООН от имени системы ООН и Вице-министр иностранных дел от имени Правительства. Работая в течение всего пятилетнего срока РППР, он будет отвечать за осуществление надзора за работой Групп по результатам, обеспечивая, что они будут работать в рамках своего мандата, при этом сохраняя приверженность РППР в соответствии с национальными приоритетами, и осуществлять разработку программ на основе эмпирических данных. Он будет проводить стратегический обзор Странового отчета ООН по результатам, а также обеспечивать руководство при подготовке Технических заданий по оценке РППР (см. также Раздел V) и контроли-

ровать их последующее использование. Комитет по управлению будет обеспечивать решение вопросов, связанных с дефицитом финансирования и возникающих программных приоритетов. Заседания Комитета по управлению будут проводиться в соответствии с согласованным графиком в целях выполнения его ключевых функций; Положение о Комитете по управлению будет подготовлено в ходе консультаций с Правительством и согласовано сторонами.

Группа по реализации результатов и управлению будет сформирована в целях реализации и мониторинга результатов РППР и подготовки комплексных **Годовых планов работы**, где конечные результаты РППР будут трансформированы в конкретные, измеримые промежуточные результаты с четко установленными сроками и обеспечены четкие нормативно-операционные связи. Это будет активная группа, которая будет опираться на опыт успешной Межучрежденческой рабочей группы, созданной в рамках текущей ЮНДАФ.

Кроме того, будут созданы **Тематические подгруппы** для того, чтобы уделять особое внимание шести конечным результатам по трем направлениям и служить в качестве платформы для диалога с партнерами по техническим тематикам в рамках трех направлений.

В состав групп войдут представители системы ООН (руководители агентств и специалисты программ) и национальные партнеры (Правительство и гражданское общество).

В число других структур по координации и управлению в поддержку реализации РППР войдут Тематическая группа по гендеру, Группа ООН по вопросам коммуникации и Группа по операционным вопросам.

Операционализация РППР будет происходить посредством совместных годовых планов работы, где конечные результаты РППР будут трансформированы в конкретные, измеримые промежуточные результаты с четко установленными сроками и обеспечены четкие нормативно-операционные связи. Это также позволит системе ООН и ее партнерам видеть вклад ООН в национальные приоритеты. Совместные годовые планы работы обеспечивают основу системы ООН для подотчетности посредством комплекса измеримых промежуточных результатов, за которые она будет подотчетна и ответственна.

Тематическая группа по гендеру нацелена на (1) содействие улучшению деятельности СК ООН в целом в вопросах гендерного равенства, в том числе путем оказания поддержки по учету гендера в РППР и разработке программ ООН, и укрепления нормативной базы по продвижению гендерного равенства; (2) создание площадки для координации и регулярного обмена информацией и опытом по действиям, программам и нормативной поддержке в стремлении к гендерному равенству; (3) создание площадки для сотрудничества, изучения и реализации возможных совместных действий и программ, включая совместные коммуникации и информационно-разъяснительную работу, направленную на достижение гендерного равенства. В состав группы входят представители агентств ООН, работающих в стране. Эта группа подотчетна и отчетывается перед СК ООН о проделанной деятельности.

Группа ООН по совместным коммуникациям нацелена на укрепление межучрежденческого сотрудничества в сфере коммуникаций и обеспечение максимального воздействия информационной деятельности ООН в Казахстане. Эта группа подотчетна и отчетывается перед СК ООН о проделанной деятельности.

Группа по операционным вопросам будет оказывать содействие и консультировать СК ООН по гармонизации деятельности и содействию достижения результатов РППР. Группа будет оказывать качественные, более эффективные и результативные услуги поддержки в области закупок, человеческих ресурсов, ИКТ, финансов, логистики и транспорта, а также по управлению ресурсами ООН. Возглавлять группу по операционным вопросам будут в порядке ротации руководители агентств ООН, входящих в ее состав.

➔ V. МЕХАНИЗМЫ МОНИТОРИНГА И ОЦЕНКИ

Система ООН и Правительство твердо намерены осуществлять тщательный мониторинг реализации РППР и будут применять ключевые показатели, в совокупности с исходными данными, целевыми показателями и средствами проверки, которые были определены в Таблице результатов и ресурсов РППР для каждого конечного результата в рамках трех направлений. Ожидается, что среди инструментов, которые будут применяться для мониторинга прогресса, будут следующие: периодические обследования Правительства, дополнительные исследования, совместные программные обзоры и независимые оценки. Учитывая возможные различия между некоторыми официальными данными и международными оценками, система ООН будет обращаться как к официальным, так и альтернативным источникам информации, таким как заключительные наблюдения органов международных договоров в области прав человека.

Для того, чтобы дать возможность, как Правительству, так и системе ООН воспользоваться новыми возможностями или скорректировать ожидания в ответ на изменения во внешней среде, Руководящим комитетом высокого уровня ежегодно будет организовываться Совместный годовой обзор РППР на взаимно согласованных условиях. Группы по результатам будут предоставлять информацию, не только на основании статуса реализации ежегодных совместных рабочих планов, но также опираясь на результаты двусторонних обсуждений между отдельными агентствами и отраслевыми министерствами, с которыми они работают. Эти процедуры будут способствовать формированию институциональной культуры отчетности, ориентированной на результаты, а также проверке передовой практики/уроков, полученных в ходе реализации РППР в помощь при подготовке новых Годовых рабочих планов.

В течение срока действия РППР будет подготовлен, по меньшей мере, один отчет по прогрессу в дости-

жении конечных результатов, который будет опираться на имеющиеся свидетельства того, какой вклад система ООН внесла в их достижение. В случае необходимости, может быть подготовлен более чем один отчет о реализации РППР. Сроки будут совместно определены системой ООН и Правительством.

Для оценки достижения результатов в целом с точки зрения актуальности, эффективности, результативности и устойчивости будет проведена независимая оценка. Основой для проведения оценки будут служить конечные результаты и показатели, представленные в Таблице результатов и ресурсов РППР. Такая оценка позволит системе ООН и национальным партнерам учитывать полученный опыт и рекомендации при подготовке и планировании следующей рамочной программы. Фонды на проведение оценки будут включены в бюджет третьего года реализации РППР и расходы по оценке будут покрываться совместно участвующими агентствами ООН.

ПРИЛОЖЕНИЕ А: ТАБЛИЦА РЕЗУЛЬТАТОВ И РЕСУРСОВ РППР, 2016–2020 ГГ.

НАПРАВЛЕНИЕ 1: СОКРАЩЕНИЕ НЕРАВЕНСТВА И УЛУЧШЕНИЕ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ					
Конечные результаты	Показатели, исходный уровень, целевой уровень	Средства проверки	Риски и допущения	Роль партнеров	Индикативные ресурсы, долл. США
<p>Конечный результат 1.1: Улучшение равный доступ к комплексным качественным социальным услугам (в области здоровья, образования, социальной защиты, права и т.д.), включая для социально-уязвимых и неблагоприятных лиц и групп</p> <p>ВОЗ</p> <p>МОМ</p> <p>ООН-женщины</p> <p>УВКБ ООН</p> <p>УНП ООН</p> <p>ЮНЕСКО</p> <p>ЮНИСЕФ</p> <p>ЮНФПА</p> <p>ЮНЭЙДС</p>	<p>Показатель 1А:</p> <p>Процент домохозяйств, удовлетворенных качеством и эффективностью оказания государственных услуг</p> <p>Исходный уровень (2014 г.):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Процент уязвимых домохозяйств, удовлетворенных качеством и эффективностью социальных трансфертов, пенсий и других социальных пособий: Д/х в городе/селе – 20,8%/34% Д/х с детьми – 28,9% Д/х с безработными – 31,9% Д/х с инвалидами – 39,4% <p>-Процент д/х, удовлетворенных услугами медицинского обслуживания, оказываемыми в государственной системе здравоохранения:</p> <ul style="list-style-type: none"> Д/х в городе/селе – 21,1%/29,8% Д/х с детьми – 25,7% Д/х с безработными – 26,4% Д/х с инвалидами – 32,4% <p>- Процент д/х, удовлетворенных дошкольным образованием:</p> <ul style="list-style-type: none"> Д/х в городе/селе – 30%/46,3% Д/х с детьми – 45,6% Д/х с безработными – 40,2% Д/х с инвалидами – 40,5% <p>- Процент д/х, удовлетворенных взаимодействием с правоохранительными органами:</p> <ul style="list-style-type: none"> Д/х в городе/селе – 10,4%/20,3% Д/х с детьми – 16% Д/х с безработными – 18,2% Д/х с инвалидами – 16,2% 	<p>Обследование домашних хозяйств по «Качеству жизни населения»</p> <p>Комитетом по статистике, начиная с 2016 года, будут проводиться с периодичностью один раз в 2-3 года.</p>	<p>Нынешний финансовый кризис может заставить Правительство сократить государственные расходы, что негативно скажется на качестве социальных услуг, особенно для наиболее уязвимых и малообеспеченных слоев населения.</p> <p>Государственные услуги имеют ограниченный потенциал по обеспечению равного доступа и направлены на население в целом, а не на уязвимых и малообеспеченных</p>	<p>Министерство здравоохранения и социального развития, Министерство образования и науки, Министерство юстиции и Министерство внутренних дел будут обеспечивать наличие данных по медицинскому обслуживанию, социальным, образовательным и юридическим услугам для населения и устанавливать стандарты таких услуг</p>	<p>2 500 000 (ВОЗ)</p> <p>500 000 (МОМ)</p> <p>900 000 (ООН-женщины)</p> <p>1 522 000 (УВКБ ООН)</p> <p>2 000 000 (УНП ООН)</p> <p>370 000 (ЮНЕСКО)</p> <p>5 297 000 (ЮНИСЕФ)</p> <p>3 050 000 (ЮНФПА)</p> <p>276 000 (ЮНЭЙДС)</p>

	<p>Процент д/х, удовлетворенных качеством среднего среднего образования: Д/х в городе/селе – 61,7%/66,3% Д/х из беднейшего квинтиля – 52,8%</p> <p>Целевой уровень: Повышение процента домохозяйств, удовлетворенных качеством и эффективностью оказания государственных услуг, на 10 процентных пунктов в каждой категории.</p> <p>Показатель 1В: Показатель многомерной бедности (ПМБ); Индекс человеческого развития, скорректированный на неравенство Исходный уровень (2014 г.): ПМБ: Ниже уровня стран с ИЧР, в разрезе неравенства по человеческому развитию и здоровью: 0,667 Целевой уровень (2017 г.): ПМБ: На уровне страны с ИЧР, в разрезе неравенства по человеческому развитию и здоровью: не менее 0,75</p> <p>Показатель 1С: Многомерный индекс социальной изоляции Исходный уровень (2011 г.): Экономическая изоляция – 38% Изоляция от социальных услуг – 34% Гражданская изоляция – 32% Целевой уровень (2020 г.): 31; 27; и 25%</p>	<p>Глобальный ИЧР (ПРООН), Национальный / Региональный ИЧР (ПРООН/ЕЭК ООН), Обследование уровня жизни</p> <p>Обследование многомерного индекса социальной изоляции (бурдет проводится Комитетом по статистике при поддержке агентств ООН в 2016 и 2020 гг.)</p>			
<p>Показатель 2: Уровень материнской и детской смертности Исходный уровень (2013 г.): Коэффициент смертности до 5 лет: 16 на 1000 живорождений, Коэффициент материнской смертности (КМС) – 26 на 100 тыс. живорождений Целевой уровень: Коэффициент смертности до 5 лет: 13 на 1000 живорождений, КМС: 22 на 100 тыс. живорождений</p>	<p>Оценки, подготовленные МГОДС, Доклад по детской смертности, 2014 Глобальная база данных по расходам на здравоохранение, ВОЗ</p>	<p>Улучшение состояния здоровья и, в частности, сокращение нагрузки в результате преждевременной смертности в результате неинфекционных заболеваний будет зависеть от определения научно-обоснованных</p>	<p>Министерство здравоохранения и социального развития и Будущий Фонд медицинского страхования будут играть основную роль в мониторинге показателей и разработке законодательства,</p>		

<p>Конечный результат 1.2: Диверсификация экономики обеспечивает возможность для достойного труда безработным, молодежи и социально уязвимым женщинам и мужчинам. ВОЗ ЕЭК ООН МОМ МОТ ООН-женщины</p>	<p>Показатель 3А: Доля расходов за собственный счет в частных расходах на здравоохранение Исходный уровень: 98% (2012 г.) Целевой уровень: Подлежит определению</p> <p>Показатель 3В: Вероятность смерти в возрасте от 30 до 70 лет в результате сердечнососудистых заболеваний, рака, диабета или хронических респираторных заболеваний Исходный уровень: 34% (2014 г.) Целевой уровень: 25%</p>		<p>межотраслевых действий и вовлечения других секторов, помимо здравоохранения (образование, труда, социально-го обеспечения, транспорта, экологии, сельского хозяйства, энергетики), а также от реализации целенаправленных научно-обоснованных инициатив. В настоящее время наибольшая часть расходов за собственный счет приходится на неинфекционные заболевания.</p>	<p>которое устранит барьеры, будет ориентировано на улучшение положения бедных (обеспечивать защиту от финансовых рисков, связанных с расходами на здоровье).</p>	
	<p>Показатель 1: Количество созданных МСБ и производственно-сбытовых цепочек в выборочных областях (Кызылординской, Мангистауской и Восточно-Казахстанской) Исходный уровень: 30 МСБ (2014 г.) Целевой уровень: 100 МСБ (2020 г.)</p>	<p>Комитет по статистике Министерства национальной экономики</p>	<p>Развитие МСБ будет расширено по всей страны в соответствии с программой «Нурлы жол»</p>	<p>Акиматы выборочных областей будут отвечать за реализацию государственной программы «Дорожная карта занятости 2020»</p>	<p>300 000 (ВОЗ) 50 000 (ЕЭК ООН) 500 000 (МОМ) 200 000 (МОТ) 1 300 000 (ООН-женщины) 12 155 000 (ПРООН) 963 000 (УВКБ ООН) 100 000 (ЮНЕП) 700 000 (ЮНЕСКО) 8 736 749 (ЮНИДО)</p>

<p>ПРООН УВКБ ООН ЮНЕП ЮНЕСКО ЮНИДО ЮНКТАД</p>	<p>Показатель 2: Доля молодежи в возрасте 15-28 лет, не охваченных образованием, работой или обучением (NEET) Исходный уровень: 8,8% (2014 г.) Целевой уровень: 6% (2020 г.)</p>	<p>Комитетом по статистике «Выборочное обследование занятости населения» проводится с периодичностью один раз в квартал и публикуются ежеквартально и за год.</p>	<p>Система профессионального образования может не отвечать требованиям рынка труда</p>	<p>Члены межведомственной национальной группы под руководством МЗСР П а р л а м е н т (Мажилис) и Министерство образования и науки</p>	850 000 (ЮНКТАД)
<p>Конечный результат 1.3: Экосистемы и природные ресурсы охраняются и устойчиво используются, а населенные пункты устойчивы к природным и антропогенным стихийным бедствиям и изменению климата БСРБ ООН ВОЗ ДОИ ООН ЕЭК ООН МОМ ПРООН ЮНЕП ЮНЕСКО ЮНИДО ЮНИСЕФ ЮНОПС</p>	<p>Показатель 1: Число населенных пунктов и городов, реализовавших меры по повышению устойчивости в соответствии с международными рекомендациями (Цели устойчивого развития, Сендайская рамочная программа действий по уменьшению опасности бедствий) Исходный уровень: Отсутствуют Целевой уровень: Не менее 20 населенных пунктов/городов имеют планы по повышению устойчивости и устойчивому развитию, включая практику по адаптации к изменению климата</p>	<p>Наличие местных планов развития, утвержденных местными органами управления</p>	<p>Местные органы могут демонстрировать нежелание присоединиться к усилиям без административной поддержки на национальном уровне П р о г р а м м а «Нурлы жол» и другие государственные программы развития инфраструктуры направлены в основном на развитие в целом, не уделяя особого внимания вопросам устойчивости</p>	<p>Акиматы в выборочных областях будут оказывать административную поддержку и гарантировать доступ к информации Министерство экономики бюджет обслуживания национальным базам данных и оказывать содействие по взаимодействию с местными акиматами Общинные организации будут помогать мобилизовать наиболее активные сообщества в городской и сельской местности Активные частные компании могут помочь в пилотной реализации планов по повышению устойчивости</p>	75 000 (БСРБ ООН) 900 000 (ВОЗ) 500 000 (ЕЭК ООН) 500 000 (МОМ) 22 730 000 (ПРООН) 200 000 (ЮНЕП) 300 000 (ЮНЕСКО) 530 966 (ЮНИДО) 270 000 (ЮНИСЕФ) 5 000 000 (ЮНОПС)

	<p>Показатель 2: Число ключевых секторов, включая государственный сектор, где внедрены зеленые практики/практики адаптации к изменению климата Исходный уровень: Ограниченное число (2) Целевой уровень: 5 секторов</p>	<p>Н а л и ч и е Постановлений Правительства, предписывающих внедрять экологи- чески безопасную практику/прак- тику по адапта- ции к изменению климата</p>	<p>Упор на промыш- ленное развитие в рамках тради- ционной («незе- ленной») эконо- мики кими может возобладать над экологически без- опасной практи- кой/практикой по адаптации к изме- нению климата</p>	<p>Акиматы в выбо- рочных областях будут оказывать административную поддержку и гаран- тировать доступ к информации Министерство сель- ского хозяйства будет обеспечи- вать доступ к актив- ным фермерским сообществам Министерство эко- номики будет обе- спечивать доступ к национальным базам данных и оказывать содей- ствие по взаимодей- ствию с местными акиматами Активные частные компании могут по- мочь в пилотной реализации пла- нов по повышению устойчивости</p>	
	<p>Показатель 3: Доля национальных и областных планов раз- вития, которые включают гендерно-чувстви- тельные экономические, социальные аспекты и аспекты здоровья, связанные с рисками бед- ствий и изменения климата Исходный уровень: 10% Целевой уровень: 50%</p>	<p>Н а л и ч и е Постановлений Правительства, предписывающих внедрять экологи- чески безопасную практику/прак- тику по адапта- ции к изменению климата Независимые оценки</p>	<p>Лица, ответствен- ные за разработку политики, лица, принимающие ре- шения, и местные сообщества могут быть не готовы принять новые подходы Необходима ин- формационно – разъяснительная</p>	<p>Национальные пар- тнеры обеспечивают поддержку по вклю- чению новых подхо- дов в национальные и территориальные Планы по уменьше- нию опасности бед- ствий и обеспечения готовности к чрезвы- чайным ситуациям</p>	

	<p>Показатель 4: Процент особо охраняемых природных территорий (ООПТ), прилегающих территорий и экосистем, управление которыми осуществляется устойчивым образом Исходный уровень: 8% Целевой уровень: 20%</p>	<p>Д о к л а д ы Правительства; Национальный отчет по биоразнообразию в рамках Конвенции о биологическом разнообразии Независимые оценки</p>	<p>Работа для обеспечения правильного понимания всех аспектов воздействия изменения климата и бедствий</p>	<p>выборочных областях будут оказывать административную поддержку и гарантировать доступ к информации Министерство здравоохранения и социального развития будет оказывать содействие в части данных и доступа к уязвимым сообществам в ООПТ прилегающих территориях Министерство сельского хозяйства будет обеспечивать доступ к активным фермерским сообществам Министерство экономики будет обеспечивать доступ к национальным базам данных и оказывать содействие по взаимодействию с местными акиматами Частные компании могут оказать поддержку на пилотном этапе</p>	
ИТОГО НАПРАВЛЕНИЕ 1: 73 275 445 ДОЛЛ. США					

НАПРАВЛЕНИЕ 2: ЭФФЕКТИВНЫЕ ИННОВАЦИОННЫЕ ГОСУДАРСТВЕННЫЕ ИНСТИТУТЫ					
Конечные результаты	Показатели, исходный уровень, целевой уровень	Средства проверки	Риски и допущения	Роль партнеров	Индикативные ресурсы, долл. США
<p>Конечный результат 2.1:</p> <p>Правообладатели вовлечены в процессы принятия и выполнения решений на республиканском и местном уровнях, что в результате содействует реализации прав человека.</p> <p>БСРБ ООН ВОЗ ДОИ ООН ДООН МОМ УВКБ ООН УВКПЧ ООН УНП ООН ЮНЕСКО ЮНИСЕФ ЮНФПА</p>	<p>Показатель 1:</p> <p>Индекс восприятия коррупции Исходный уровень: 126 (из 175 стран) (2014 г.) Целевой уровень: Положительная тенденция</p> <p>Показатель 2:</p> <p>Прозрачность государственной политики, глобальный индекс конкурентоспособности Исходный уровень: 32 Целевой уровень: 24</p>	<p>Показатель Кауфмана по эффективности управления [Оценка эффективности управления (варьируется от примерно -2,5 (низкая эффективность) до 2,5 (высокая эффективность)]</p> <p>Статистические данные агентств ООН (в разбивке по полу и т.д.)</p> <p>Информация Провитальства по реализации Программы «Нурлы жол»</p> <p>Трансперенси Интернэшнл</p> <p>Всемирный экономический форум</p> <p>Глобальная платформа по уменьшению опасности бедствий</p>	<p>Частые изменения в политических структурах могут приостановить реформы.</p> <p>В программе «Нурлы жол» и других утвержденных отраслевых планах на период 2016-2030 гг. возможны изменения.</p> <p>Частые изменения в обязанностях и задачах госслужащих, могут отрицательно сказаться на мероприятиях по укреплению потенциала</p> <p>Ограничение свободы слова /свободы собраний; ограничительные законы</p>	<p>Администрация Президента</p> <p>Агентство по делам государственной службы и противодействию коррупции;</p> <p>Государственные и негосударственные [местные] СМИ, журналисты и политические активисты</p> <p>Местные акиматы</p> <p>Все национальные и местные государственные органы</p>	<p>75 000 (БСРБ ООН) 100 000 (ВОЗ) 500 000 (МОМ) 1 728 000 (УВКБ ООН) 400 000 (УВКПЧ ООН) 800 000 (УНП ООН) 370 000 (ЮНЕСКО) 800 000 (ЮНИСЕФ) 350 000 (ЮНФПА)</p>
	<p>Показатель 3:</p> <p>Индекс свободы прессы Исходный уровень: 161 (2014 г.) Целевой уровень: Положительная тенденция</p>	<p>Репортеры без границ</p>	<p>Недостаточность институционального потенциала по продвижению гендерного равенства среди специализированных государственных органов</p>	<p>СМИ, гражданское общество, Министерство юстиции, Парламент, Национальная комиссия по делам женщин и семейно-демографической политике</p>	

	<p>Показатель 4: Индекс открытости бюджета Исходный уровень: 48 (из 100) (2012 г.) Целевой уровень: Положительная тенденция</p>	Международное бюджетное партнерство	Текущие реформы в этой области могут быть по-верхностными не реализовываться в полной мере повсеместно	Администрация Президента Все отраслевые министерства и государственные органы	
	<p>Показатель 5: Доля списочной численности женщин на руководящих должностях Исходный уровень: Менее 38,8% (2014 г.) Целевой уровень: Не менее 30% (2020 г.) Доля женщин в Парламенте Исходный уровень: 15,3% (2014 г.) (2 женщины из 13 депутатов) Целевой уровень: Положительная тенденция</p>	Данные Комитета по статистике	Потенциальное отсутствие политической приверженности в отношении открытия принятия решений для населения, особенно уязвимых женщин	Местные акиматы и местные органы управления	
	<p>Показатель 6: Оценка (в баллах) по гражданскому участию среди молодежи и уязвимых групп [«безгласные»] Исходный уровень: 0,47 (2014, среди молодежи) Целевой уровень: 0,56 (среди молодежи, рост не менее чем на 20% к 2020 г.)</p>	Общий балл, получаемый агентствами ООН с применением методологии глобального индекса благосостояния молодежи, доступной по ссылке: http://csis.org/files/publication/140401_Goldin_GlobalYouthWellbeingIndex_WEB.pdf	Усилия по модернизации на местном уровне могут быть поверхностными	Национальные и международные организации гражданского общества, включая общинные группы и НПО	
<p>Конечный результат 2.2: Судебная и правовая системы и государственные институты справедливы, ответственные, подотчетны и доступны для всех</p>	<p>Показатель 1: Эффективность судебной и правоохранительной систем Исходный уровень: 86/144 (2013 г.) Целевой уровень: Положительная тенденция (Глобальный индекс конкурентоспособности и данные ОЭСР)</p>	Глобальный индекс конкурентоспособности (доклад Всемирного экономического форума) Данные ОЭСР	Данные по показателю должны быть детализированы по полу, возрасту, уязвимым группам населения.	Генеральная прокуратура, Верховный суд, Министерство юстиции, Министерство внутренних дел,	500 000 (МОМ) 1 200 000 (ООН-женщины) 12 695 000 (ПРООН) 1 750 000 (УВКБ ООН)

<p>МОМ ООН-женщины ПРООН УВКБ ООН УВКПЧ УНП ООН ЮНИСЕФ ЮНФПА</p>	<p>Показатель 2: Индекс судебной системы (Глобальный индекс конкурентоспособности ВЭФ) Исходный уровень: 88 (2013 г.) Целевой уровень: Положительная тенденция</p>	<p>Статистические данные агентств ООН</p>	<p>Данные по исходному уровню должны быть детализированы, по полу, возрасту (данные по уязвимым группам населения, отсутствуют)</p>	<p>Совет юстиции, институты обучения судей, Национальная комиссия по делам женщин и семейно-демографической политике; Местные системы юстиции и суды;</p>	<p>400 000 (УВКПЧ ООН) 3 600 000 (УНП ООН) 1 500 000 (ЮНИСЕФ) 200 000 ЮНФПА</p>
<p>Показатель 3: Уровень прозрачности разработки государственной политики Исходный уровень: 40/144 (2013 г.) Целевой уровень: 24/144 (Глобальный индекс конкурентоспособности и данные ОЭСР)</p>	<p>Оценки и доклады совместных программ ООН в Кзылординской, Мангистауской и Восточно-Казахстанской областях</p>	<p>Данные ОЭСР</p>	<p>Национальный центр по правам человека (учреждение Уполномоченного по правам человека; Комиссия по правам человека при Президенте; организации гражданского общества</p>	<p>Национальный центр по правам человека (учреждение Уполномоченного по правам человека; Комиссия по правам человека при Президенте; организации гражданского общества</p>	<p>400 000 (УВКПЧ ООН) 3 600 000 (УНП ООН) 1 500 000 (ЮНИСЕФ) 200 000 ЮНФПА</p>
<p>Показатель 4: Доля судей, прокуроров и юристов, применяющих/ссылающихся на международные стандарты в области прав человека, в том числе гендерного равенства, насилия по гендерному признаку и отправления правосудия</p>	<p>Результаты различных проектов агентств ООН, направленных на укрепление судебной и правоохранительной систем</p>	<p>Ежегодные доклады Уполномоченного по правам человека, Комиссии по правам человека при Президенте РК</p>	<p>Независимые опросы и обследования</p>	<p>Ежегодные доклады Уполномоченного по правам человека, Комиссии по правам человека при Президенте РК</p>	<p>400 000 (УВКПЧ ООН) 3 600 000 (УНП ООН) 1 500 000 (ЮНИСЕФ) 200 000 ЮНФПА</p>
<p>Показатель 5: Уровень удовлетворенности граждан доступностью, подотчетностью и качеством государственного сектора, судебной и правоохранительными системами</p>	<p>Исходный уровень: 68% (2015 г.) Целевой уровень: не менее 80% (2020 г.)</p>	<p>Исходный уровень: Судьи, прокуроры и юристы не имеют достаточных знаний для применения международных стандартов в области прав человека, гендера и отправления правосудия</p>	<p>Целевой уровень: не менее 1% дел</p>	<p>Целевой уровень: не менее 1% дел</p>	<p>400 000 (УВКПЧ ООН) 3 600 000 (УНП ООН) 1 500 000 (ЮНИСЕФ) 200 000 ЮНФПА</p>
ИТОГО НАПРАВЛЕНИЕ 2: 2 6 968 000 ДОЛЛ. США					

НАПРАВЛЕНИЕ 3: УКРЕПЛЕНИЕ МЕЖДУНАРОДНОГО И РЕГИОНАЛЬНОГО СОТРУДНИЧЕСТВА					
Конечные результаты	Показатели, исходный уровень, целевой уровень	Средства проверки	Риски и допущения	Роль партнеров	Индикативные ресурсы, долл. США
Конечный результат 3.1: Правительство совместно с партнерами, способствует достижению Целей Устойчивого Развития (ЦУР) в регионе, и является лидером в продвижении и реализации принципов, стандартов и конвенций Организации Объединенных Наций	Показатель 1: Потенциал KazAID и официальной помощи развитию оказывать адресную поддержку в областях, являющихся важными для человеческого развития и безопасности в Центральной Азии и за ее пределами Исходный уровень: Этап формирования национальной системы ОПР, создание агентства KazAID (2015 г.) Целевой уровень: Система ОПР функционирует и оказывает помощь развитию посредством KazAID и вносит существенный вклад в человеческое развитие в регионе (2020 г.)	Данные МИД Данные ОЭСР Данные ПРООН Данные и отчеты МОМ и УВКБ ООН	Экономическое развитие может быть нестабильным, что приведет к уменьшению средств, которые могут быть выделены на ОПР Потенциальное изменение политического вектора и акцентов во внешней политике Потенциальные региональные конфликты ОПР не поддерживает вопросы, важные для региональной стабильности и человеческого развития	МИД: ведущее ведомство по координации KazAID и системы ОПР в стране, оказание содействия соседним странам в социально-экономическом развитии и укреплении регионального сотрудничества 200 000 (РЦПДЦА) 4 140 000 (УВКБ ООН) 939 600 (УКГВ ООН) 2 800 000 (УНП ООН) 1 000 000 (ЭСКАТО) 700 000 (ЮНЕП)	500 000 (БСРБ ООН) 700 000 (ВОЗ) 1 400 000 (ЕЭК ООН) 2 250 000 (МОМ) 1 600 000 (ООН-женщины) 13 190 000 (ПРООН) 200 000 (РЦПДЦА) 4 140 000 (УВКБ ООН) 939 600 (УКГВ ООН) 2 800 000 (УНП ООН) 1 000 000 (ЭСКАТО) 700 000 (ЮНЕП)
	Показатель 2: Наличие инициатив регионального сотрудничества, способствующих партнерствам Восток-Восток/Юг-Юг с целью достижения целей в области устойчивого развития (ЦУР) Исходный уровень: Отсутствие систематизированных механизмов сотрудничества ЦУР Целевой уровень: Хабы регионального сотрудничества демонстрируют успех по сотрудничеству Восток-Восток/Юг-Юг в продвижении реализации ЦУР (2020 г.)	Исследования и отчеты УВКБ ООН/МОМ; периодические обзоры по выполнению/соблюдению конвенций ООН УПО Имеющиеся и действующие институты по продвижению регионального сотрудничества	Региональный хаб в сфере государственной службы в Астане может не достичь желаемого результата по становлению в качестве платформы для сотрудничества Восток-Восток в сфере государственной службы	Агентство по делам государственной службы и противокоррупции Агентства государственной службы и учебные заведения в странах-участницах	2 500 000 (ЮНЕСКО) 500 000 (ЮНИСЕФ) 1 000 000 (ЮНОПС) 150 000 (ЮНФПА)

	<p>Показатель 3:</p> <p>Количество региональных диалогов/соглашений/механизмов защиты в целях укрепления верховенства закона, прав человека и гендерного равенства, основывающихся на принципах, стандартах и конвенциях ООН</p> <p>Исходный уровень:</p> <p>Имеются разовые действия и соглашения; Казахстан имеет передовую практику по продвижению стандартов ООН (например, в области оказания медицинской помощи, миграции, УОБ, безгражданства), но отсутствует систематический обмен опытом с соседними странами;</p> <p>Целевой уровень:</p> <p>Скоординированные соглашения и действия по приоритетным вопросам развития в регионе (например, 5 центральноазиатских стран и Афганистан могут решать вызовы смешанной миграции, Региональные заявления, планы действий и платформа обмена информацией для УОБ, борьба с организованной преступностью и сокращению безгражданства)</p>	<p>Отчеты МОМ и УВКБ ООН по количеству лиц, находящихся на территории Казахстана, на правление которых имеют механизмы защиты (т.е. процедуры защиты жертв торговли людьми и расследования ходатайств об убежище)</p> <p>Всемирные доклады о наркотиках УНП ООН</p>	<p>Центр по реагированию на чрезвычайные ситуации и снижению риска бедствий еще не функционирует в полной мере</p> <p>Государства-члены Алматынского процесса могут не оказать полную поддержку процессу</p> <p>Алматынский процесс укрепляется в качестве регионального консультативного процесса для разработки политики и принятия решений по смешанной миграции</p>		
	<p>Показатель 4:</p> <p>Количество международных действий/систематизированных соглашений о сотрудничестве, достигнутых странами ЦА в целях управления важными общими природными ресурсами (вода, энергетика, земля), реагирования на чрезвычайные ситуации и адаптации к изменениям климата</p> <p>Исходный уровень:</p> <p>Отсутствие систематизированного получения знаний и сотрудничества на техническом уровне по трансграничным вопросам (водно-энергетический комплекс, речные бассейны и т.д.); отсутствие скоординированных действий по смягчению/адаптации к воздействию изменения климата (на сельское хозяйство, общие ресурсы и т.д.)</p>	<p>Отчеты ЕЭК ООН, ЮНЕП, ПРООН (проект ЦА-УКР), МСУОБ и/или ЦАРЭС</p> <p>Данные УКГВ</p> <p>Данные Центра по реагированию на чрезвычайные ситуации и снижению риска бедствий</p>	<p>Казахстан уже является стороной многих международных инструментов в области прав человека</p> <p>Казахстан может все еще не желать рассмотреть возможность присоединения к другим международным инструментам, таким как Конвенция по защите лиц без гражданства и Конвенция о сокращении лиц без гражданства</p>	<p>Центр ВОЗ по первичной медицинской помощи в сотрудничестве с национальными институтами становится учебным хабом для должностных лиц, руководителей и экспертов, для укрепления междисциплинарного обслуживания в субрегионе (Центральная Азия) и за его пределами</p>	

	<p>Целевой уровень:</p> <p>Налажены систематизированные и рациональные технические обмены и сотрудничество среди стран ЦА в целях управления важными объектами природными ресурсами;</p> <p>Скоординированные механизмы по смягчению последствий изменения климата и адаптации к ним (в целях повышения продовольственной безопасности, улучшения управления водными ресурсами и т.д.)</p>		<p>Несмотря на принятие/ратификацию Казахстаном ряда международных конвенций, еще рано говорить об их полной реализации (например, УПО)</p> <p>Данный вопрос может быть слишком политически чувствительным для достижения консенсуса</p> <p>Повышенный риск проблем трансграничной безопасности человека может воспрепятствовать эффективному региональному сотрудничеству</p>		
	<p>Показатель 5:</p> <p>Количество общих планов действий по обеспечению готовности к бедствиям и реагированию</p> <p>Исходный уровень:</p> <p>Соглашения/планы действий отсутствуют.</p> <p>Центр по реагированию на чрезвычайные ситуации и снижению риска бедствий в Алматы еще не функционирует.</p> <p>Целевой уровень:</p> <p>К 2020 г. между странами/правительствами ЦА подписано и реализуется не менее двух планов действий по УОБ в ответ на Сендайскую рамочную программу действий по уменьшению опасности бедствий на 2015-2030 гг.</p>	<p>ЭСКАТО</p> <p>Данные ЮНКТАД</p> <p>Данные ЕЭС</p> <p>Данные ЕС</p> <p>ЕЭК ООН</p>	<p>Изменения в приоритетах правительства и отсутствия финансирования</p> <p>Сохранение приверженности региональных организаций партнерству с традиционными участниками обеспечения готовности и реагирования на чрезвычайные ситуации.</p>	<p>Комитет по чрезвычайным ситуациям МВД будет содействовать сотрудничеству в области обеспечения готовности и реагированию на чрезвычайные ситуации и УОБ</p> <p>Мониторинг доклада к процедурам защиты и их справедливости; сотрудничество между правоохранными органами, органами пограничного</p>	

			Сохранение приверженности расширению членства в Центре по реагированию на чрезвычайные ситуации и снижению риска бедствий за пределами центральноазиатского региона.	контроля и гуманитарными ведомствами, а также Министерств энергетики, сельского хозяйства и экономики, Комитета по чрезвычайным ситуациям, в сотрудничестве с соответствующими министерствами и ведомствами в странах ЦА	
			Изменения в приоритетах правительства и отсутствия финансирования	МИД МВД (КЧС) Министерство инвестиций и развития; Министерство национальной экономики; Министерство энергетики	
		Показатель 6: Количество принятых международных переносимых практик в области развития транспорта, торговли, ИКТ, энергетики и инфраструктуры (реализация Венской программы действий для развивающихся стран, не имеющих выхода к морю на 2014-2024 гг.) Исходный уровень: Принято ограниченное число международных практик вследствие недостаточного потенциала по реализации на национальном и региональном уровнях. Целевой уровень: Принято не менее 5 переносимых международных практик, например, по улучшению связи с региональными и глобальными транспортными и инфраструктурными коридорами и рынками, особенно среди стран ЦА.			
ИТОГО НАПРАВЛЕНИЕ 3: 33 569 00 ДОЛЛ. США					
ОБЩАЯ СУММА ПО ПРОГРАММЕ (2016-2020 ГГ.): 133 813 045 ДОЛЛ. США					

ПРИЛОЖЕНИЕ В: ОЖИДАЕМЫЙ ВКЛАД АГЕНТСТВ В ДОСТИЖЕНИЕ КОНЕЧНЫХ РЕЗУЛЬТАТОВ

НАПРАВЛЕНИЕ 1: СОКРАЩЕНИЕ НЕРАВЕНСТВ И УЛУЧШЕНИЕ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ	
Конечный результат	Вклад агентств (в алфавитном порядке)
<p>Конечный результат 1.1: Социально уязвимые и неблагополучные лица и группы имеют равный доступ к качественным комплексным социальным услугам (в области здоровья, образования, занятости, права и т. д.).</p>	<p>ВОЗ: Техническая помощь в целях укрепления системы здравоохранения Казахстана для решения проблем неравенства и обеспечения всеобщего охвата медицинским обслуживанием. В частности, такая помощь будет включать механизмы для защиты уязвимого населения от непомерных расходов на медицину, такую как консультативные услуги по развитию медицинского страхования/финансированию здравоохранения для защиты населения от риска бедности в результате слабого здоровья. Укрепление социально-ориентированных, координированных и комплексных услуг здравоохранения, с упором на первичную медико-санитарную помощь, управляемую медицинскую помощь в случае хронических заболеваний и перехода от стационарного к амбулаторному лечению туберкулеза. Оказание поддержки по включению в минимальный объем первичной медико-санитарной помощи медицинской помощи в области психического здоровья, повышению доступности услуг психиатрической помощи и содействию раннему выявлению рисков психических заболеваний. Проведение целенаправленных обследований с целью определения ключевых социально-экономических детерминантов угроз здравоохранения, включая неинфекционные заболевания, с тем, чтобы адаптировать стратегии в области здравоохранения к решению проблем неравенства. Разработка межотраслевых программ и пилотных мероприятий по решению проблем ключевых рисков неинфекционных заболеваний (табак, пагубное употребление алкоголя, малое употребление фруктов и овощей и недостаточная физическая активность) с целью обеспечения доступа уязвимых лиц и групп к программам и услугам здравоохранения для охраны здоровья и профилактики заболеваний. Укрепление потенциала центральных и местных органов в области государственной политики по обеспечению улучшению состояния здоровья для всех.</p> <p>МОМ: Оказание поддержки в обеспечении равного доступа к услугам профилактики и реабилитации нуждающимся мигрантам, членам их семей и жертвам торговли людьми. Внесение изменений в нормативно-правовую базу с целью обеспечения социальной интеграции и равных прав на охрану здоровья, образование, работу и социальное обеспечение для мигрантов и жертв торговли людьми. Предоставление аналитической информации, передового опыта и рекомендаций для повышения качества социальных и юридических услуг нуждающимся мигрантам, жертвам торговли людьми и другим уязвимым группам.</p> <p>ООН-женщины: Оказание поддержки по разработке/внесению дополнений и изменений в законодательство, политику и стратегии в целях обеспечению их гендерной чувствительности, с особым упором на потребности и приоритеты женщин, живущих с ВИЧ, трудовых мигрантов и членов их семей и людей с ограниченными возможностями. Продолжение оказания поддержки государству в оказании эффективного комплекса услуг женщинам, пострадавшим от бытового насилия.</p> <p>УВКБ ООН: Поддержание законодательных реформ, обеспечивающих доступ беженцев, лиц, ищущих убежище, и лиц без гражданства к здравоохранению, образованию и социальному обеспечению на тех же условиях, что и для граждан Казахстана.</p> <p>УНП ООН: Оказание поддержки по разработке законов, политики и практики в отношении ВИЧ и людей, употребляющих инъекционные наркотики в целях сокращения барьеров для доступа к научно-обоснованной, ориентированной на права человека профилактике и лечению ВИЧ и уменьшения насилия и лишения свободы потребителей инъекционных наркотики. Оказание поддержки в разработке ориентированной на права человека и научно-обоснованной политики, стандартов и практики по вопросам профилактики, лечения наркомании и реабилитации наркозависимых.</p>

	<p>ЮНЕСКО: Содействие возможностям для качественного непрерывного обучения для всех. Содействие продвижению мира и глобальной гражданственности посредством образования, содействия понимания детьми, молодежью и взрослыми основных проблем, с которыми сталкивается мир. Укрепление здоровья через образование.</p> <p>ЮНИСЕФ: Поддержание реформ систем охраны и защиты детства, эффективно реагирующих на множественные факторы уязвимости детей, региональные неравенства и неравенства, обусловленные разными уровнями доходов. Укрепление научно-обоснованной охраны детства и политики по социальной защите детей в целях улучшения равного доступа к качественным услугам профилактики, охраны здоровья и социальной поддержки для детей, подвергающихся риску жестокого обращения и пренебрежения, особенно в раннем детстве, и их семьям. Поддержание анализа и выработки решений в области бюджетирования и финансирования на благо детей и их семей на местном и национальном уровне, особенно детей из уязвимых групп и живущих в бедности, включая информационно-разъяснительной работы по увеличению расходов на социальный сектор. Оказание поддержки по усовершенствованию систем управления данными, соответствующих международным стандартам и потребностям в дезагрегации в целях выработки инклюзивной политики.</p> <p>ЮНФПА: Консультации в области политики и информационно-разъяснительная работа, а также техническая помощь (по мере необходимости) по укреплению услуг охраны репродуктивного здоровья и планирования семьи в целях обеспечения равного доступа и дальнейшего повышения качества услуг. Особое внимание будет уделяться комплексному образованию в области полового и репродуктивного здоровья, информации и оказанию услуг для подростков и молодежи, особенно в сельских и удаленных районах. Поддержка по проведению специализированных обследований и других мероприятий по сбору данных в целях укрепления доказательной базы для взвешенной выработки политики.</p> <p>ЮНЭЙДС: Предоставление национальному органу в области СПИД основывающейся на фактах стратегической информации о том, что разумные инвестиции в профилактику ВИЧ инфекции могут сэкономить средства в долгосрочной перспективе. Проведение информационно-разъяснительной работы на самых высших уровнях в целях увеличения средств, выделяемых на профилактические программы, в соответствии с приоритетами и потребностями страны. Вместе с другими международными организациями предоставление технической поддержки и знаний с целью обновления/пересмотра национальных протоколов лечения в соответствии с новыми консолидированными руководствами по применению антиретровирусной терапии для лечения и профилактики ВИЧ-инфекции. Продолжение проведения информационно-разъяснительной работы по установлению и согласованию национальных целевых показателей по профилактике и лечению ВИЧ инфекции в рамках следующей государственной программы в области здравоохранения. Оказание поддержки работе Постоянного секретариата по страновому механизму координации борьбы с ВИЧ и туберкулезом под руководством Комитета по надзору с целью обеспечения плавного перехода с финансирования, выделяемого ГФСТМ, на финансирование, выделяемое Правительством на профилактику ВИЧ-инфекции среди групп, подвергающихся наибольшему риску.</p>
<p>Конечный результат 1.2: Диверсификация экономики обеспечивает возможности для достойного труда для безработных, молодежи и социально уязвимых женщин и мужчин</p>	<p>ВОЗ: Оказание содействия развитию медицинских кадров, которые могут оказывать компетентную и качественную медико-санитарную помощь. Оказание поддержки МЗ по улучшению прогнозирования необходимых кадров для сектора здравоохранения и обеспечению учета международных стандартов и классификаций медицинских профессий в системе профессионального и высшего медицинского образования.</p> <p>ЕЭК ООН: Поддержка по реализации политики и рекомендаций с целью повышения инновационной эффективности страны, содействия развитию инновационного потенциала и стимулирования инноваций. Поддержка казахстанского центра ГЧП и Консультационного центра ГЧП по внедрению передового опыта и стандартов в области государственно-частного партнерства и определению подходящих для Казахстана моделей ГЧП. Поддержка по реализации рекомендаций по процедурным и нормативным барьерам в торговле с целью усиления интеграции в региональную и глобальную экономику.</p>

МОМ: Оказание поддержки Правительству в реализации мер, направленных на улучшение данных, учитывающих гендерные факторы, по торговле людьми и незаконной миграции и, таким образом, устранения коренных причин этих проблем.

МОТ: Оказание содействия по созданию новой модели и политики в области социальных и трудовых отношений, направленных на рост продуктивной занятости, модернизации государственных услуг по трудоустройству, чутких к изменениям на рынке труда и реализации активных программ на рынке труда с целью сокращения избыточности рабочей силы и повышения производительности. Содействие улучшению национальной системы охраны труда и безопасности с целью ее трансформации в профилактическую культуру охраны труда и безопасности и содействие укреплению инспекций по условиям труда в соответствии с международными стандартами.

ООН-женщины: Оказание поддержки по улучшению политики, законодательства и стратегий с целью учета в них потребностей и приоритетов домашних работников и трудовых мигрантов-женщин, и в целом, сокращения неформальной занятости женщин.

ПРООН: Оказание поддержки по реализации мер, направленных на значительное комплексное повышение потенциала национальных кадров. Особый упор на развитие знаний и навыков в области зеленой экономики, развитие малого и среднего бизнеса и укрепление потенциала системы государственного управления на местном уровне. Дополнительное внимание развитию новых возможностей, таких как экотуризм, особо охраняемые природные территории и «зеленые» закупки. Оказание поддержки по повышению качества показателей по государственной службе.

УВКБ ООН: Оказание поддержки в проведении законодательной реформы с целью интеграции беженцев, лиц, ищущих убежища, и лиц без гражданства на рынок труда, расширения их возможностей для самодостаточности и становления продуктивными членами казахстанского общества.

ЮНЕП: Поддержка Казахстана в “озеленении” экономики, ускорения прогресса в направлении повышения эффективности использования ресурсов, устойчивого производства и потребления.

ЮНЕСКО: Содействие и поддержание культурного разнообразия в качестве движущей силы для диалога, социальной сплоченности и устойчивого развития.

ЮНИДО: Содействие предпринимаемым страной усилиям по стимулированию инклюзивного и устойчивого промышленного развития, диверсификации промышленности, созданию рабочих мест и конкурентоспособности экспорта. Содействие предоставлению информации по стратегическим рынкам и укреплению экспортного потенциала промышленных предприятий в выборочных приоритетных отраслях. Поддержка промышленной модернизации, энергоэффективности промышленности и создания качественной национальной инфраструктуры в целях повышения качества продукции, производимой малыми и крупными предприятиями. Поддержка усилий страны по повышению национальной конкурентоспособности и связи национальных производственно-сбытовых цепочек к региональными и глобальными цепочками посредством сетей поставщиков/покупателей и аутсорсинга, развития производственно-сбытовых цепочек и соглашений о партнерстве. Оказание поддержки в наращивании человеческого и технического потенциала национальных партнеров по диагностике предприятий и модернизации промышленности, повышению конкурентоспособности, проведению отраслевого анализа, позиционированию на рынке в отношении приоритетных отраслей промышленности. Оказание поддержки по укреплению национального потенциала по гармонизации промышленной статистики в Казахстане с международными и европейскими стандартами, обеспечивая таким образом надежные и международно сопоставимые статистические данные.

ЮНКТАД: Оказание поддержки экономическим реформам с целью обеспечения благоприятного торгового и инвестиционного климата в соответствии с международными стандартами и передовой практикой для содействия предпринимательству с целью увеличения возможностей для трудоустройства.

<p>Конечный результат 1.3: Экосистемы и природные ресурсы охраняются и устойчиво используются, и населенные пункты устойчивы к природным и антропогенным бедствиям и изменению климата.</p>	<p>БСРБ ООН: Техническая помощь по укреплению политики и стратегических действий по повышению устойчивости к чрезвычайным ситуациям в результате стихийных бедствий и изменения климата.</p> <p>ВОЗ: Техническая помощь по укреплению оценки рисков, управлению рисками и надзору по комплексному снижению рисков в области химической безопасности, усилению связи между охраной природы и окружающей среды и охраной здоровья человека.</p> <p>ДОИ ООН: Поддержка укрепления национальных и целей устойчивого развития правительства посредством информационной кампании (семинаров, круглых столов и т. д.), а также через соответствующее сотрудничество с местными, республиканскими и региональными СМИ.</p> <p>ЕЭК ООН: Оказание поддержки Казахстану в переходе на зеленую экономику с целью улучшения устойчивого управления водными ресурсами, содействия модернизации управления природоохранной деятельностью и переходу на зеленое развитие на местном уровне. Продолжение оказания поддержки по выполнению экологических конвенций ЕЭК ООН в Казахстане.</p> <p>МОМ: Техническая помощь по укреплению институционального и операционного потенциала Правительства по управлению миграцией и реагированию на вызовы: (1) миграционных кризисов вследствие природных или антропогенных причин, которые происходят в стране или в международном масштабе посредством внедрения Операционных рамок ООН по миграционным кризисам (MCOF); (2) миграции и окружающей среды в частности путем изучения связи между дефицитными ресурсами воды и миграцией.</p> <p>ПРООН: Оказание содействия по адаптации к изменению климата, как с экономической, так и экологической точки зрения. Особый упор на методы ведения сельского хозяйства, управление экосистемами, ведение устойчивого рыбного хозяйства и сохранение биоразнообразия. Предоставление методических рекомендаций по гармонизации с международными экологическими обязательствами и конвенциями.</p> <p>ЮНЕП: Содействие в продвижении экологического управления, адаптации к изменению климата, с особым акцентом на управление экосистемами, эффективное использование природных ресурсов и сохранение биоразнообразия. Постоянная поддержка национального осуществления экологических конвенций ЮНЕП.</p> <p>ЮНЕСКО: Мобилизация научных ресурсов для устойчивого использования природных ресурсов и уменьшения опасности бедствий.</p> <p>ЮНИДО: Оказание поддержки по внедрению и распространению передового опыта и технологий по использованию энергии и энергоэффективности в промышленности. Оказание содействия в прекращении применения в стране бромистого метила, за исключением объемов, используемых для карантинной и предотгрузочной фумигации и кормов; способствовать выполнению Казахстаном обязательств в рамках Монреальского протокола.</p> <p>ЮНИСЕФ: Техническая помощь Правительству по соответствующему управлению и обеспечению достаточного питания для уязвимых групп населения/детей; предоставление знаний для надлежащего использования полученного продовольствия. Сюда также входят технические консультации по устойчивому социальному обеспечению и обеспечению сетей социальной гражданам, особенно наиболее уязвимым группам населения, на кого высокие цены на продукты питания и финансовые потери в результате финансового кризиса оказывают наибольшее негативное влияние.</p> <p>ЮНОПС: оказание помощи в укреплении национальных и целей устойчивого развития правительства посредством создания надежной системы управления рисками в целях повышения вероятности более устойчивых и жизнеспособных проектов и программ, особенно в секторе инфраструктуры, например, энергоэффективные здания и конструкции, управление твердыми отходами, экономически эффективные решения использования возобновляемых источников энергии, и сокращения рисков бедствий</p>
--	--

НАПРАВЛЕНИЕ 2:	
УКРЕПЛЕНИЕ И ПОВЫШЕНИЕ ИННОВАЦИОННОЙ СПОСОБНОСТИ ГОСУДАРСТВЕННЫХ ИНСТИТУТОВ	
Конечный результат	Вклад агентств (в алфавитном порядке)
<p>Конечный результат 2.1: Улучшение принятия решений и более широкое вовлечение населения в принятие решений на центральном и местном уровнях содействуют реализации прав человека</p>	<p>БСРБ ООН: Предоставление консультаций и проведение информационно-разъяснительной работы в целях укрепления многоотраслевого и межведомственного подхода к планированию развития и действий, чувствительных к риску бедствий. Оказание поддержки Казахстану в укреплении действующей Национальной платформы по сокращению риска бедствий в целях эффективной реализации Сендайскую рамочную стратегию по сокращению риска бедствий на 2015–2030 годы (http://www.wcdr.org/uploads/Sendai_Framework_for_Disaster_Risk_Reduction_2015-2030.pdf).</p> <p>ВОЗ: Оказание содействий по разработке комплексной программы по охране здоровья, которая будет основываться на координированном и комплексном многоотраслевом подходе к охране здоровья, обеспечивать ответственность и подотчетность различных секторов, не относящихся к здравоохранению, а также сектора здравоохранения за конкретное улучшение состояния здоровья людей. Техническая помощь по соответствующему мониторингу и адаптации программы в области здравоохранения, исходя из тенденций по эпидемиологии заболеваний, угроз здоровью, ожиданий и предпочтений населения.</p> <p>ДОИ ООН: В сотрудничестве с ЮНЕСКО помощь для поддержки обеспечения всеобщего доступа к информации посредством соответствующей общественной информационной кампании (семинары, круглые столы и т. д.), а также через сотрудничество с местными, республиканскими и региональными СМИ.</p> <p>ДООН: Оказание поддержки Правительству и гражданскому обществу по разработке политики и законодательства в области волонтерства, с целью стимулирования участия граждан и повышения благосостояния общества посредством волонтерства, особенно среди молодежи.</p> <p>МОМ: Поддержание национального диалога между Правительством и неправительственными партнерами по решению проблем незаконной миграции и борьбе с торговлей людьми посредством профилактики, защиты и привлечение к ответственности. Оказание содействия в создании национального координационного механизма и его реализация национальными заинтересованными сторонами в целях оказания помощи жертвам торговли людьми. Содействие включения вопросов миграции в повестку дня Правительства и финансирование программ.</p> <p>УВКБ ООН: Консультации в области политики и информационно-разъяснительная работа, совместно с гражданским обществом, в целях проведения реформ, обеспечивающих доступ беженцев, лиц, ищущих убежища, и лиц без гражданства к медицинскому обслуживанию, системе образования и службам занятости. Продвижение принятия Казахстаном Конвенций о сокращении безгражданства 1954 и 1961 гг.</p> <p>УВКПЧ ООН: Поддержка по укреплению потенциала Правительства, национальных правозащитных и неправительственных организаций в целях усиления соответствия стандартам ООН в области прав человека и защиты от нарушения прав человека. УВКПЧ ООН будет обеспечивать учет прав человека путем повышения информированности о ратифицированных договорах в области прав человека и других правозащитных механизмах ООН посредством предоставления информации о передовом опыте и оказания технической помощи в некоторых приоритетных областях.</p> <p>УНП ООН: Оказание поддержки по укреплению связей между сообществами и правоохранительными органами в целях повышения устойчивости населения в пострадавших регионах как меры профилактики и реагирования на преступность. Продвижение вовлечения гражданского общества в разработку, реализацию и оценку национальных программ по вопросам наркотиков и ВИЧ.</p> <p>ЮНЕСКО: Содействие всеобщему доступу к информации и знаниям.</p>

	<p>ЮНИСЕФ: Улучшение среды для защиты детей, снижение терпимости общества к насилию и преступлениям против детей и улучшения связанных систем мониторинга и правоприменения в целях обеспечения доступа детей и семей к механизмам защиты, в том числе правосудию. Оказание поддержки Казахстану в создании национальных платформ обмена и национального диалога между всеми слоями общества в целях продвижения детей в стране.</p> <p>ЮНФПА: Предоставление консультаций и проведение информационно-разъяснительной работы, а также оказание поддержки Правительству по применению демографических данных в целях планирования и разработки политики, в том числе посредством создания национальной системы регистров населения и улучшения понимания причин последних демографических тенденций и закономерностей в стране.</p>
<p>Конечный результат 2.2: Судебная и правовая системы и государственные институты являются справедливыми, подотчетными и доступными для всех</p>	<p>МОМ: Содействие обеспечению равного доступа к информации, услугам и правосудию для мигрантов и жертв торговли людьми путем оказания содействия в пересмотре национального законодательства и гармонизации с международными стандартами.</p> <p>ООН-женщины: Оказание поддержки по укреплению потенциала судебных органов по эффективному реагированию на насилие в отношении женщин и защите прав женщин. Оказание содействия в проведении общенациональной оценки по уровню насилия в отношении женщин для дальнейшего использования полученных данных при разработке политических мер по профилактике насилия. Продолжение оказания содействия местным государственным органам по оказанию эффективных государственных услуг нуждающимся женщинам, уделяя особое внимание профилактике и мерам реагирования на насилие в отношении женщин.</p> <p>ПРООН: Содействие эффективному взаимодействию между национальными органами власти и местными сообществами в целях обеспечения правильного, своевременного и равного доступа к актуальной информации. Укрепление доступа к правосудию, правовой помощи и ассоциациям адвокатов, а также реализация национального Плана действий УПО. Помимо прочего, ПРООН будет работать со стратегическими ведомствами, в т. ч. Министерством финансов, Министерством внутренних дел, Министерством национальной экономики и Региональным хабом в сфере государственной службы в Астане, что позволит более эффективно и устойчиво расширять масштабы полученного опыта и успешной практики в области государственного управления и развития государственного сектора в стране. Оказание поддержки местным органам управления в целях улучшения систем и потенциала местного управления, укрепление нормативной базы по децентрализованному принятию решений и фискальным механизмам и решение проблем территориальных различий на более комплексной основе.</p> <p>УВКБ ООН: Поддержка в принятии судебными органами более активной роли в контроле за административными решениями, затрагивающими интересы беженцев, лиц, ищущих убежища, и лиц без гражданства, в частности, путем стимулирования судебных разбирательств.</p> <p>УВКПЧ ООН: Оказание поддержки по реализации рекомендаций правозащитных механизмов ООН посредством участия в реализации национальных планов действий, содействуя при этом целостному подходу к реализации и/или механизмам координированной отчетности и контроля.</p> <p>ЮНИСЕФ: Поддержка реформ в правоохранительной и судебной системе для учета прав ребенка в политике и практике специализированных профессионалов. Расширение защиты детей, ставших жертвами или свидетелями преступления, профилактика преступлений среди несовершеннолетних, эффективная замена уголовной ответственности альтернативными видами исправительного воздействия. Усиление механизма мониторинга прав ребенка посредством дружелюбных к ребенку оперативных инструментов и более эффективных мер реагирования на нарушения со стороны правозащитных институтов, неправительственного сектора и СМИ. Оказание содействия в улучшении доступа детей к процедурам предъявления жалоб и связи.</p> <p>ЮНФПА: Предоставление знаний и опыта по сбору и анализу данных по национальным обследованиям по вопросу бытового насилия, а также по многоотраслевому реагированию на насилие по признаку пола.</p>

НАПРАВЛЕНИЕ 3: УКРЕПЛЕНИЕ МЕЖДУНАРОДНОГО И РЕГИОНАЛЬНОГО СОТРУДНИЧЕСТВА	
Конечный результат	Вклад агентств (в алфавитном порядке)
<p>Конечный результат 3.1: Правительство совместно с партнерами, способствует достижению Целей устойчивого развития (ЦУР) в регионе, и является лидером в продвижении и реализации принципов, стандартов и конвенций Организации Объединенных Наций</p>	<p>БСРБ ООН: Продолжение оказания поддержки по улучшению регионального сотрудничества и сотрудничества в области снижения риска бедствий и повышения устойчивости в соответствии с Сендайской рамочной стратегией по снижению риска бедствий и Заявлению стран Центральной Азии и Южного Кавказа по программе снижения риска бедствий на период после 2015 года. Расширение технической поддержки и поддержки по укреплению потенциала Центру по реагированию на чрезвычайные ситуации и снижению риска бедствий в Алматы. Организация региональных министерских и технических встреч по приоритетным областям, связанным с координацией и сотрудничеством в сфере снижения риска бедствий.</p> <p>ВОЗ: Оказание поддержки через Центр ВОЗ по первичной медико-санитарной помощи для Европы, который будет находиться в Алматы, для того, чтобы сделать Казахстан местом для регионального и межрегионального обмена опытом и обучения, привлекающим национальных и международных экспертов в соответствующей области.</p> <p>ДОИ ООН: В сотрудничестве с соответствующими учреждениями и программами ООН способствует достижению целей устойчивого развития (ЦУР) в регионе, а также помогает в продвижении и реализации принципов, стандартов и конвенций Организации Объединенных Наций посредством соответствующей общественной информационной кампании (семинары, круглые столы и т. д.), а также через сотрудничество с местными, республиканскими и региональными СМИ. В сотрудничестве с РЦПДЦА помощь и укрепление потенциала правительства по предотвращению конфликтов посредством соответствующей общественной информационной кампании (семинары, круглые столы и т. д.), а также через сотрудничество с местными, республиканскими и региональными СМИ.</p> <p>ЭК ООН: Оказание поддержки Казахстана в региональном сотрудничестве в сфере торговли, транспорта, пересечения границ, водных ресурсов, энергетики и экологии, способствуя укреплению региональных связей и дальнейшему экономическому развитию. Ожидается тесное сотрудничество с ЭСКАТО.</p> <p>МОМ: Содействие региональному диалогу, сотрудничеству и координации в решении смешанных проблем в области миграции в Центральной Азии посредством региональных консультативных процессов, таких как Алматинский процесс. Содействие руководящей роли Казахстана в защите прав мигрантов, решении проблем незаконной миграции и борьбы с торговлей людьми путем подготовки специальных отчетов и подготовки рекомендаций и программ.</p> <p>ООН-женщины: Оказание поддержки Правительству и организациям гражданского общества по разработке и реализации национального плана действий по обеспечению реализации заключительных замечаний Комитета CEDAW для Казахстана (выпущенных в 2014 г.), а также по разработке и реализации национальной политики по гендерному равенству на период после 2015 г. Продолжение оказания поддержки по разработке практических мер и действий по обеспечению реализации резолюций Совета безопасности ООН по вопросам женщин, мира и безопасности и включению этих положений в соответствующие политик и отраслевые стратегии.</p> <p>ПРООН: Оказание поддержки по разработке и реализации региональных инициатив, являющихся важными в построении моста между странами региона. Оказание содействия МИД, в частности, в создании и укреплении национального агентства помощи в целях развития/политики и сотрудничества в целях устойчивого человеческого развития. ПРООН продолжит укрепление политики, исследований и обучения в рамках Регионального хаба в сфере государственной службы в Астане в качестве решительного сторонника реформы государственной службы в частности и трансформации государственного сектора в целом, не только в Астане, но и в других странах-участницах хаба. ПРООН будет поддерживать усилия Казахстана по интеграции и/или локализации ЦУР в целях консолидации усилий в области планирования, реализации и мониторинга национального развития.</p>

РЦПДЦА: Оказание содействия и поддержка Правительств Казахстана, Кыргызской Республики, Таджикистана, Туркменистана и Узбекистана по укреплению их потенциала в области предотвращения конфликтов посредством укрепления диалога, мер по укреплению доверия и налаживанию подлинного партнерства в целях реагирования на имеющиеся угрозы и возникающие вызовы в центральноазиатском регионе.

УВКБ ООН: Оказание содействия через Региональный офис в Алматы Правительству Казахстана в поддержании ключевой координационной роли в региональных инициативах по решению проблем беженцев и лиц, ищущих убежища, в смешанных миграционных перемещениях в регионе, таких как Алматинский процесс по вопросам защиты беженцев и международной миграции.

УКГВ ООН: Оказание поддержки Центру по реагированию на чрезвычайные ситуации и снижению риска бедствий в Алматы в целях улучшения сотрудничества и координации в области реагирования на чрезвычайные ситуации и снижения риска бедствий в Центральной Азии и за ее пределами. Оказание поддержки в укреплении партнерства с ключевыми региональными организациями (Содружество независимых государств/СНГ, Организации Договора о коллективной безопасности/ОДКБ и Шанхайская организация сотрудничества/ШОС). Упор на готовность к гуманитарным чрезвычайным ситуациям и реагирование, координацию деятельности между гражданскими и военными посредством конкретных мероприятий, включая, помимо прочего, участие в учениях, планировании и прямую поддержку в гуманитарном реагировании и обеспечении готовности в регионе. Оказание поддержки по внедрению стандартов ИНСАРАГ в Казахстане и регионе.

УНП ООН: Содействие стабильности систем уголовной юстиции и борьба с растущими угрозами транснациональной организованной преступности и коррупции.

ЭСКАТО: Оказание поддержки региональному сотрудничеству Казахстана в сфере транспорта, энергетики, ИКТ, содействуя улучшения региональных связей и укрепления экономического сотрудничества. Поддержка совместно с ЕЭК ООН Программы СПЕКА.

ЮНЕП: поддержка усилий Казахстана в продвижении регионального сотрудничества по сохранению и устойчивому использованию общих природных ресурсов и трансграничных экосистем. Содействие в реализации практических мер для решения существующих и возникающих экологических угроз в Центральной Азии. Поддержка участия Казахстана в Рамочной конвенции по защите морской среды Каспийского моря (Тегеранская конвенция), в том числе создании национального потенциала для осуществления вспомогательных протоколов к Конвенции, и продвижение работ в рамках Рамочной конвенции по охране окружающей среды и устойчивому развитию в Центральной Азии и сотрудничество в рамках Межгосударственной комиссии по устойчивому развитию.

ЮНЕСКО: Расширение научных знаний и содействие политике в области устойчивого управления водными ресурсами и трансграничными водными системами.

ЮНИСЕФ: Оказание содействия в продвижении на международном уровне передового опыта страны по реализации прав ребенка.

ЮНОПС: поддержка регионального сотрудничества Казахстана в области уменьшения опасности бедствий (УОБ), управления границами, таможни и торговли, и транспортных сетей. Полностью задействовать сеть хаба ЮНОПС в регионе, особенно в отношении Афганистана и Пакистана с целью укрепления механизма по повышению доверия для мира и стабильности в регионе, а также содействие развитию регионального сотрудничества и развития (например, процесс Стамбул / Сердце Азии и т. д., особенно в отношении мер по повышению доверия, где Казахстан лидирует, например в ликвидации последствий стихийных бедствий).

ЮНФПА: Оказание поддержки Правительству в реализации заключительных замечаний Комитета CEDAW и Универсального периодического обзора в рамках своего мандата/согласованного разделения труда в рамках системы ООН.

